

Program Ochrony Przyrody

**RDLP
w Katowicach**

**Leśny
Kompleks
Promocyjny
„Lasy Beskidu
Śląskiego”**

**Plan urządzenia lasu
dla Nadleśnictwa Węgierska Górka
na okres 01.01.2014 r. – 31.12.2023 r.**

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

NADLEŚNICTWO WĘGIERSKA GÓRKA

**Obręby: Lipowa
Węgierska Górka**

PLAN URZĄDZENIA LASU

na okres gospodarczy
od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków

tel. (12) 421 95 42, faks (12) 421 66 94 sekretariat@krakow.buliql.pl www.krakow.buliql.pl NIP: 525-000-78-85

Spis treści

WSTĘP.....	7
1. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa	10
1.1. Położenie.....	10
1.2. Regionalizacja fizycznogeograficzna i przyrodniczo – leśna	12
1.2.1. Charakterystyka mezoregionów	12
1.3. Struktura użytkowania ziemi w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	19
1.4. Ilość i wielkość kompleksów leśnych	21
1.5. Funkcje lasów.....	22
1.6. Wybrane zagadnienia z zakresu turystyki i rekreacji	23
2. Szczególne formy ochrony przyrody	29
2.1. Rezerwaty przyrody	29
2.1.1. Rezerwaty istniejące.....	29
2.1.2. Rezerwaty projektowane	40
2.2. Parki krajobrazowe.....	40
2.3. Użytki ekologiczne.....	42
2.4. Europejska sieć obszarów chronionych – Natura 2000	43
2.4.1. Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 i PLB240002 (25.X.2013r.)	62
2.5. Pomniki przyrody	100
2.6. Ochrona gatunkowa.....	101
2.6.1. Prawnie chronione i rzadkie gatunki roślin.....	101
2.6.2. Prawnie chronione gatunki zwierząt	106
2.6.3. Gatunki specjalnej troski	113
2.7. Parki zabytkowe i zabytki architektury	119
3. Pozaustawowe formy ochrony przyrody	119
3.1. Lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego.....	120
3.2. Lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych	120
3.3. Drzewostany naturalnego pochodzenia	121
3.4. Leśne zasoby genowe.....	121
3.4.1. Wyłączone drzewostany nasienne.....	121
3.4.2. Gospodarcze drzewostany nasienne	122
3.4.3. Rejestrowane uprawy pochodne.....	122
3.4.4. Szkółki leśne	123
3.5. Zbiorowiska bagiennie i torfowiskowe, zasługujące na specjalną ochronę.....	123
3.6. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych	123
3.7. Leśny Kompleks Promocyjny	124
3.8. Cenne obiekty przyrody nieożywionej.....	124
4. Obiekty i miejsca o wartości historycznej i kulturowej	125
5. Walory przyrodniczo - leśne	126
5.1. Klimat.....	126
5.2. Wody powierzchniowe i podziemne	128
5.3. Gleby	131
5.4. Siedliska leśne	132
5.5. Zespoły roślinne, roślinność aktualna i potencjalna.....	134
5.6. Charakterystyka drzewostanów.....	137
5.6.1. Struktura gatunkowa i warstwowa	137
5.6.2. Pochodzenie drzewostanów	139
5.6.3. Struktura wiekowa i miąższościowa	139

5.6.4. Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem	144
5.6.5. Zasoby drzewne.....	145
6. Zagrożenie ekosystemów leśnych	146
6.1. Ocena stanu zdrowotnego lasów Nadleśnictwa Węgierska Górk	146
6.2. Zanieczyszczenia przemysłowe	148
6.3. Stan wód powierzchniowych	148
6.4. Zagrożenia biotyczne	149
6.4.1. Szkodniki owadzie	149
6.4.2. Grzyby patogeniczne.....	149
6.4.3. Szkody od zwierzyny	149
6.5. Szkody abiotyczne.....	149
6.5.1. Warunki termiczne	150
6.5.2. Wiatry i opady atmosferyczne.....	150
6.5.3. Podtopienia i zalania	150
6.5.4. Susze, obniżenie poziomu wód	150
6.5.5. Pożary.....	151
6.6. Zagrożenia antropogeniczne.....	151
7. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania oraz wykonywania prac leśnych.....	151
8.1. Kształtowanie stosunków wodnych	154
8.2. Kształtowanie granicy polno - leśnej	156
8.3. Kształtowanie granicy ekotonowej	157
8.4. Ochrona bioróżnorodności	158
8.5. Procedura wyznaczania powierzchni zrębowych i pielęgnacyjnych w kontekście zabezpieczenia przedmiotów ochrony	159
8.6. Terminowość cięć pielęgnacyjnych i rębnych	160
8.7. Akumulacja drewna martwego.....	160
9. Rozwój rekreacji i turystyki	162
10. Edukacja ekologiczna.....	162
11. Załączniki	164
11.1. Lista siedlisk przyrodniczych.....	164
11.2. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Lipowska”	181
11.3. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Kuźnie”	185
11.3. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Romanka”	189
11.4. Zarządzenie w sprawie lasów o szczególnych walorach przyrodniczych.....	197
Zdjęcia.....	203
Literatura	207
Kronika.....	209

Tabele

Tabela XXII. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach nadleśnictwa lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.	55
Tabela XXIIA. Wyciąg z Projektu Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 (25.X.2013r.) dotyczących przedmiotów ochrony zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.	63

WSTĘP

Gospodarka zbieracko – łowiecka prowadzona przez człowieka przez cały paleolit, nie mogła w istotny sposób naruszyć zasobów naturalnych Ziemi ani procesów ekologicznych. Dopiero neolityczna gospodarka żarowa, a następnie rolnictwo osiadłe doprowadziło do powstania znaczących zmian w środowisku. Pierwsze istotne zmiany w środowisku znane są z obszaru tzw. „żyźnego półksiężyca”, tj. dzisiejszego Iraku, Syrii, Palestyny, Izraela, a także doliny dolnego Nilu. Prowadzone w okresie 9 – 8 tys. lat p.n.e. prace irygacyjne doprowadziły do celowej i całkowitej zmiany ekosystemów np. na aluwialnej równinie Mezopotamii.

W miarę wzrostu zaludnienia, a co za tym idzie zwiększenia konkurencyjności w korzystaniu z zasobów naturalnych, zaczęto dostrzegać potrzebę ochrony zasobów przyrodniczych; początkowo w celu ochrony własności i zysków, a następnie zapewnienia ciągłości gospodarczej, lub maksymalne jej przedłużenie w przypadku zasobów nieodnawialnych.

Do XIX wieku ochrona przyrody miała charakter materialny, a od XIX w. zaznaczają się wpływy motywów estetycznych i naukowych. W dalszej perspektywie (XX w.) okazało się, że estetyczne walory zasobów przyrodniczych mogą być źródłem dochodów daleko większych niż eksploatacja gospodarcza. W XX wieku wraz z rozwojem współczesnej filozofii przyrody, oraz w związku z uwspółcześnieniem zasad etyki chrześcijańskiej coraz większego znaczenia w ochronie przyrody nabierają motywy etyczne.

W Europejskich systemach politycznych dość wcześnie dostrzeżono potrzebę ochrony zasobów przyrodniczych w związku z ich wartościami gospodarczymi i innymi, np. obronnymi, stąd częste zakazy eksploatacji i osadnictwa w lasach pogranicza.

Na obszarze naszego kraju najstarsze uregulowania prawne dotyczące zasobów przyrodniczych pochodzą z roku 1347. Są to Statuty Kazimierza Wielkiego określające kary za nielegalny wyrąb drzew: dziś powiedzielibyśmy – za szkodnictwo leśne. Statut Władysława Jagiełły z roku 1423 zakazywał eksploatacji drewna cisowego, jako surowca strategicznego, oraz ograniczał polowania na niektóre zwierzęta. Statuty Litewskie z XVI w., zawierały szerokie uregulowania dotyczące polowań na zwierzynę grubą, w tym zagrożonego tura i niektóre ptaki, w tym sokoły. Regulowały też bartnictwo i rybołówstwo – ówczesnie niezwykle ważne dziedziny gospodarki.

Pierwsze nowoczesne uregulowania prawne pochodzą z roku 1868. Są to uchwalone przez Sejm Galicyjski ustawy o ochronie świstaka i kozicy, oraz o ochronie ptaków śpiewających i owadożernych.

W okresie II Rzeczypospolitej na rzecz ochrony przyrody działały zarówno osoby prywatne, jak i organizacje rządowe i pozarządowe. Doprowadziło to do powstania w roku 1925 Państwowej Rady Ochrony Przyrody. Jej staraniem uchwalono 10.03.1934 r. Ustawę o Ochronie Przyrody. Ustawa była narzędziem prawnym pozwalającym na utworzenie pierwszych parków narodowych i rezerwatów. Należy tu wspomnieć, że szczególnie w latach dwudziestych lasy Polski, zarówno państwowe jak i prywatne były eksploatowane w sposób rabunkowy. W następnych latach, dzięki staraniom urzędników Lasów Państwowych (szczególnie pierwszego naczelnego dyrektora Lasów Państwowych Adama Loreta), nastąpiła stabilizacja eksploatacji zasobów, aby znów przybrać rozmiary rabunkowe w okresie wojny i okupacji.

W okresie PRL zasadniczym dokumentem regulującym eksploatację zasobów przyrodniczych była Ustawa o Ochronie Przyrody z 07.04.1949 r. Oprócz niej stworzono szereg aktów prawnych o węższym zakresie oddziaływania: Prawo wodne, Prawo geologiczne i górnicze, Prawo budowlane, Prawo rolne itp. Kodyfikacja była bardzo dobra, jednak nadrzędne znaczenie miały zwykle decyzje polityczne i gospodarcze.

Raport Sekretarza Generalnego ONZ – U Thanta – „Człowiek i jego środowisko” (26.05.1969), uświadomił większości społeczeństw skalę zagrożenia oraz potrzebę współpracy międzynarodowej na rzecz ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych.

W Polsce zaowocowało to wypracowaniem nowej koncepcji ochrony środowiska i powstaniem szeregu, różnej rangi, obszarów chronionych.

W leśnictwie zaszła konieczność zweryfikowania dotychczasowych koncepcji gospodarczych rodem z XVIII i XIX w. Spowodowały one zasadniczy wzrost produktywności drzewostanów, ale jednocześnie drastyczny spadek różnorodności gatunkowej i zubożenie struktury wiekowej drzewostanów, a co za tym idzie obniżenie naturalnej odporności i stabilności. W konsekwencji koszty ingerencji (gaszenie pożarów, zwalczanie szkodników, sztuczne odnowienia) mogą przewyższać doraźne zyski. Dodać należy, że przemiany społeczne spowodowały zwrócenie większej uwagi na pozaprodukcyjne funkcje lasów, które są tym lepiej spełniane, im bardziej naturalne są lasy. Coraz częściej są one daleko ważniejsze niż produkcja i pozyskanie drewna.

Przyrodnikom, w tym również leśnikom, zawsze trudno było przekonać działaczy gospodarczych i politycznych do ponoszenia kosztów, o których wiadomo, że nie zwrócą się w czasie, w jakim dokonuje się zwykle planowanie ekonomiczne. Przyrodnicy od dawna wiedzą, że jest to konieczne, natomiast środowiska gospodarcze na ogół nie chcą przyjąć tego do wiadomości. Z tego powodu konieczne jest przyjęcie odpowiednich norm prawnych obowiązujących wszystkich użytkowników zasobów przyrodniczych. Służyły temu inicjatywy ONZ, szczególnie II Konferencja Narodów Zjednoczonych na temat Środowiska i Rozwoju (UNCED), zwana „Szczytem Ziemi”. Odbyła się ona w Rio de Janeiro, w r. 1992 i wzięły w niej udział delegacje 172 państw (I odbyła się w Sztokholmie w roku 1972). Uchwalono wówczas następujące dokumenty:

- Konwencję w sprawie zmian klimatu i emisji gazów cieplarnianych
- Agendę 21 – katalog celów ochrony do realizacji w XXI w.
- Konwencję o zachowaniu różnorodności biologicznej
- Deklarację o kierunkach rozwoju, ochrony i użytkowania lasów
- Kartę Ziemi

Lasom i leśnictwu europejskiemu poświęcono konferencje w Strasburgu (1990) i Helsinkach (1993), gdzie deklaracje ministrów leśnictwa wyraziły wolę zastosowania nowoczesnej koncepcji trwałego rozwoju lasów i leśnictwa wg 6 zasad:

- zachowania i wzmaganie udziału lasów w globalnym bilansie węgla
- utrzymania zdrowia i żywotności ekosystemów leśnych
- utrzymania produkcyjnej zasobności lasów
- zachowania biologicznej różnorodności lasów
- ochrony zasobów glebowych i wodnych w lasach
- utrzymania i wzmocnienia długofalowych i wielostronnych korzyści społecznych płynących z lasów

Kontynuacją tych konferencji była III Konferencja Ministerialna Ochrony Lasów w Europie (Lizbona 1998). Sygnatariuszom rezolucji ze Strasburga i Helsinek zalecono wówczas opracowanie i wdrożenie Narodowych Programów Leśnych.

Na skalę światową problemami ochrony i eksploatacji lasów zajmuje się Komisja Zrównoważonego Rozwoju ONZ powołana na konferencji w Rio de Janeiro w r. 1992. Celem Komisji jest poszukiwanie takich sposobów rozwoju gospodarczego, które nie naruszałyby równowagi ekologicznej. Komisja zbiera się co roku, a kolejne konferencje Szczytu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju odbyły się 04.09.2002 r. w Johannesburgu i w Rio de Janeiro w czerwcu 2012 roku.

Międzynarodowe zobowiązania Polski na rzecz ochrony środowiska, a także wewnętrzne tendencje w tej dziedzinie spowodowały opracowanie „Polityki Ekologicznej

Państwa” przyjętej do realizacji przez Radę Ministrów w 1990 r., a następnie uchwalenie przez Sejm RP Ustawy o lasach z 28.09.1991 r. i Ustawy o Ochronie Przyrody z 16.10.1991, zastąpionej przez analogiczną Ustawę z 16.04.2004 r., obowiązującą do dziś, aktualizowaną ustawami z 2008, 2010 i 2011 roku. Wcześniej, 27.04.2001 r., uchwalono jeszcze ustawę: Prawo ochrony środowiska.

W nowym ustawodawstwie leśnym rezygnuje się z priorytetu funkcji surowcowej, na rzecz funkcji ekologicznych: obiegu wody (szerzej – materii i energii), ochrony gleb, powietrza, oraz funkcji społecznych – rekreacyjnych, zdrowotnych, oświatowych, krajobrazowych. Nie oznacza to rezygnacji z funkcji ekonomicznych, a jedynie uznanie ich wymienności z pozostałymi. Jest to podstawowa cecha wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej, a podstawowymi, ustawowymi zasadami jej prowadzenia są:

- powszechna ochrona lasów
- trwałość utrzymania lasów
- ciągłość i zrównoważone wykorzystanie wszystkich funkcji lasów
- powiększanie zasobów leśnych

W roku 1997 Rada Ministrów zatwierdziła dokument pt. Polityka Leśna Państwa. Jest to zbiór celów i zadań przewidzianych do realizacji do połowy XXI w, a jego powstanie zainicjowały wcześniejsze dokumenty:

- Ustawa o Lasach (1991)
- Polska Polityka Kompleksowej Ochrony Zasobów Leśnych (1994)
- Program Zwiększenia Lesistości Polski (1995)
- Strategia Ochrony Leśnej Różnorodności Biologicznej (1996)

Cała nowoczesna kodyfikacja ochrony zasobów naturalnych spowodowała (z pewną bezwładnością) opracowanie nowych dokumentów wykonawczych w postaci np. „Zasad hodowli lasu” czy „Instrukcji urządzania lasu”. Nakładają one określone obowiązki na instytucje odpowiedzialne za gospodarkę leśną, aby zostały zachowane wymienione wcześniej zasady prowadzenia gospodarki leśnej.

Od 1996 r. jest sporządzany Plan Ochrony Przyrody dla Nadleśnictw, jako część Planu Urządzenia Lasu. Należy stanowczo podkreślić, że zasady zagospodarowania lasów zebrane w „Instrukcjach”, „Zasadach” i „Zarządzeniach”, zapewniają gospodarkę leśną zgodną z nowoczesnymi, ekologicznymi zasadami. Jednak Program Ochrony Przyrody pozwala wyeksponować i bardziej docenić przyrodnicze wartości obszaru Nadleśnictwa, może też wpływać na postanowienia gospodarcze wynikające z inwentaryzacji lasów.

Pilotowana przez Departament Leśnictwa MOŚZNiL idea „Programów ochrony przyrody w nadleśnictwie” dotyczy obecnie wyłącznie lasów będących własnością Skarbu Państwa i znajdujących się w zasięgu terytorialnym poszczególnych Nadleśnictw.

Celem tego programu jest:

- zobrazowanie bogactwa przyrodniczego lasów,
- przedstawienie walorów przyrodniczych i zagrożeń lasów,
- doskonalenie gospodarki leśnej i sposobów sprawowania ochrony przyrody, w tym doskonalenie prac hodowlano – urządzeniowych, ze szczególnym uwzględnieniem wyników prac glebowo – siedliskowych;
- prezentacja obiektu na tle regionu i kraju,
- ustalenie hierarchii grup funkcji poszczególnych kompleksów leśnych,
- wskazanie nowych przedmiotów ochrony oraz określenie celów i metod ochrony,
- uświadomienie wszystkim grupom społeczeństwa obecnych i potencjalnych zagrożeń lasów i środowiska przyrodniczego.

Należy podkreślić, że w lasach Polski zachowała się duża bioróżnorodność, a także wzrosły zasoby leśne mimo tego, że dawne zasady gospodarowania w lasach powstawały pod

silnym wpływem środowisk gospodarczych nie liczących się z ochroną środowiska, a naciski opinii publicznej były nieistotne.

1. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa

1.1. Położenie

Nadleśnictwo Węgierska Górka leży w południowej części województwa śląskiego i należy do RDLP w Katowicach. Jest jednym z ośmiu karpackich nadleśnictw dyrekcji katowickiej, jednym z najmniejszych, mniejszą powierzchnię ma tylko Nadleśnictwo Wiśla.

Lasy wchodzące w skład Nadleśnictwa należą do Beskidu Śląskiego i Żywieckiego – Obręb Lipowa w Beskidzie Śląskim, obręb Węgierska Górka w Beskidzie Śląskim i Żywieckim.

Nadleśnictwo w obecnym kształcie istnieje od 1973 r., tj. od reformy administracyjnej w Lasach Państwowych, kiedy połączono istniejące od 1946 r. Nadleśnictwa Lipowa i Węgierska Górka w jedną jednostkę administracyjną – nadleśnictwo, pod nazwą Węgierska Górka. Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w miejscowości Węgierska Górka przy ulicy Zielonej 62, na terenie obrębu Węgierska Górka w oddziale 254, wydzieleniu j.

Obszar Nadleśnictwa ma charakter rolniczo – leśny z niewielkim udziałem lokalnego przemysłu. W granicach zasięgu terytorialnego niewielkim ośrodkiem przemysłowym jest Węgierska Górka ze starymi tradycjami metalurgicznymi, a tuż przy północnej granicy zasięgu miasto Żywiec ze sławnym browarem. Ośrodkiem przemysłowym o istotnej wielkości i ponadregionalnym znaczeniu jest Bielsko – Biała położona w prostej linii, w odległości ok. 25 km od siedziby Nadleśnictwa, a w odległości ok. 14 km od oddziałów 1 i 3 obrębu Lipowa.

Całkowita powierzchnia Nadleśnictwa wynosi obecnie 9371,18¹ ha, a powierzchnia zasięgu terytorialnego 263 km². Obszar zasięgu terytorialnego jest stosunkowo regularny i zwarty. Największa odległość po kierunku NW – SE (Rysianka – Niesłychany Groń) wynosi ok. 23 km, po kierunku N – S ok. 19 km, po kierunku E – W ok. 18 km.

W granicach zasięgu terytorialnego znajduje się 4663 ha lasów nadzorowanych przez Nadleśnictwo – głównie własności osób fizycznych (89,8%), a także gmin i wspólnot gruntowych.

Grunty Nadleśnictwa należą w całości do województwa śląskiego, powiatu żywieckiego i 4 gmin jak niżej:

Gmina	Powierzchnia [ha]
Lipowa	2533,74
Milówka	2431,23
Radziechowy-Wieprz	1467,16
Węgierska Górka*	2939,05
Razem	9371,18

* - w tym współwłasności 4,36 ha

¹ Łącznie ze współwłasnością 4,36 ha.

Współrzędne geograficzne

Punkty skrajne	Współrzędne skrajnego zasięgu ALP	Lokalizacja w oddziałach	Współrzędne skrajnego zasięgu obszaru terytorialnego	Lokalizacja na granicy zasięgu
N	19° 03' 12" 49° 41' 45"	obręb Lipowa, oddz. 1, masyw Niesłychanego Gronia	19° 07' 02" 49° 42' 25"	wieś Kalna
S	19° 08' 32" 49° 31' 37"	obręb Węgierska Górka oddz. 124, Sucha Góra	19° 11' 11" 49° 31' 37"	droga między Boraczym, a Redykałnym Wierchem, między oddziałami 77, a 87 obrębu Węgierska Górka
E	19° 14' 30" 49° 33' 39"	obręb Węgierska Górka oddz. 53, góra Romanka	19° 15' 26" 49° 37' 32"	Góra Jastrzębica między Sopotnią Małą, a Juszczyną Górną
W	18° 58' 42" 49° 33' 45"	obręb Węgierska Górka oddz. 253, pod szczytem góry Tyniok	18° 58' 42" 49° 33' 45"	obręb Węgierska Górka oddz. 253, pod szczytem góry Tyniok

Siedziba Nadleśnictwa: ulica Zielona 62, 34 – 350 Węgierska Górka, oddział 254 j, leśnictwo Zielona.

Kontakt:

- tel. (33) 864 12 14
- fax (33) 864 14 81
- e-mail wegiarska@katowice.lasy.gov.pl
- strona internetowa www.katowice.lasy.gov.pl/web/wegiarska_gorka

Położenie Nadleśnictwa Węgierska Górka na tle podziału administracyjnego kraju

1.2. Regionalizacja fizycznogeograficzna i przyrodniczo – leśna

Według regionalizacji przyrodniczo – leśnej obowiązującej w lasach państwowych (Trampler 1990, Zasady hodowli lasu 2012) obszar Nadleśnictwa należy do krainy VIII – karpackiej i dwu mezoregionów: 1 – Beskidu Śląskiego i Małego, 4 – Beskidu Żywieckiego. Granicą między mezoregionami jest dolina Soły.

Mezoregion	Obręb Lipowa oddziały	Obręb Węgierska Górka oddziały
1. Beskidu Śląskiego i Małego	1 – 128 Pow. 3366,46 ha	126 – 145, 148 – 253, 255 Pow. 2742,50 ha.
4. Beskidu Żywieckiego	-	1 – 125, 254 Pow. 3262,24 ha

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego, zgodnej z systemem Międzynarodowej Federacji Dokumentacyjnej – FID (Geografia regionalna Polski 1998), Nadleśnictwo Węgierska Górka należy do prowincji 51 – Karpaty Zachodnie i Podkarpacie, podprowincji 513 – Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionu 213.4 – Beskidy Zachodnie oraz dwóch mezoregionów: 513.45 – Beskidu Śląskiego, 513.51 – Beskidu Żywieckiego. Oprócz tego w zasięgu terytorialnym znajduje się część mezoregionu 513.46 – Kotlina Żywiecka, ale znajduje się tu jedynie 9,45 ha lasów i 4,07 ha innych gruntów Nadleśnictwa.

Przynależność powierzchni Nadleśnictwa jest niemal identyczna jak w przypadku podziału przyrodniczo – leśnego.

Mezoregion	Obręb Lipowa oddziały	Powierzchnia [ha]	Obręb Węgierska Górka oddziały	Powierzchnia [ha]
Beskid Śląski	1-66, 67 a-j, bx, 68-108, 109 a-d	3352,92	126-145, 148-253, 255	2742,50
Beskid Żywiecki	-	-	1-125, 254	3262,24
Kotlina Żywiecka	67 k-ax, 109 f, g	13,52	-	-

Według podziału geobotanicznego Szafera cały obszar Nadleśnictwa jest jednorodny wg podziału jak niżej:

Obszar: Euro – Syberyjski
Prowincja: Górską, Środkowoeuropejską
Podprowincja: Karpacka
Dział: Karpaty Zachodnie
Okręg: Beskidy
Podokręg: Śląsko - Babiogórski

1.2.1. Charakterystyka mezoregionów

Beskid Śląski (513.45) jest najdalej na zachód wysuniętą częścią Beskidów Zachodnich, a jednocześnie najdalej sięgającą na zachód częścią polskich Karpat. Od zachodu ograniczony jest doliną Olzy, od wschodu doliną Soły i Kotliną Żywiecką, na południu pokrywa się, w przybliżeniu, z granicą państwa na linii: Przełęcz Zwardońska – Przełęcz Jabłonkowska, a na północy granicą jest wyraźny próg Pogórza Śląskiego. Do obszaru

Nadleśnictwa należą jedynie wschodnie stoki Pasma Wiślańskiego, zwanego także Pasmem Baraniej Góry. Temu obszarowi nadaje się niekiedy rangę mikroregionu. Zachodnia granica Nadleśnictwa pokrywa się z najbardziej wyrazistym odcinkiem Pasma Baraniej Góry, tj. od szczytu Karolówki na południu (931 m n.p.m.) do Skrzycznego (1257 m n.p.m.) na północy. Skrajnie południowy, mniej wyrazisty odcinek pasma, a jednocześnie granicy Nadleśnictwa biegnie szczytami i grzbietami od Karolówki przez Gańczorkę (909 m n.p.m.) i Przełęcz Koniakowską (766 m n.p.m.) do drogi Koniaków – Milówka. Jest to najniższy fragment Pasma Baraniej Góry. Od Skrzycznego na pn.-zach. kontynuacją pasma są masywy Klimczoka i Szyndzielni, ale granica Nadleśnictwa odchodzi na Skrzycznym w kierunku pn-wsch do doliny Potoku Granicznego gdzie na granicy lasu rozpoczyna się Kotlina Żywiecka. Dla tej części pasma charakterystyczne są boczne grzbiety odchodzące na wschód, w kierunku doliny Soły. Są to grzbiety pojedyncze, jak odchodzący od Skrzycznego grzbiet Równi, a od Baraniej Góry Barański Groń, lub bardziej złożone, jak odchodzący od Magurki Wiślańskiej grzbiet Magurki Radziechowskiej i Glinnego, posiadający 3 skierowane na północ grzbiety niższego rzędu.

Beskid Śląski jest częścią Karpat Zewnętrznych, jednostki geologicznej zbudowanej ze skał osadowych: piaskowców, łupków, zlepieńców, niekiedy również margli i wapieni. Wskutek ruchów tektonicznych warstwy skał osadowych zastały pofałdowane, niekiedy silnie przemieszczone i przesunięte na północ. W efekcie niekiedy osady młodsze są przykryte starszymi. Warstwy skalne przesunięte w wyniku dającego się wyróżnić odrębnego ruchu tektonicznego nazywane są płaszczowinami. Cały obszar Pasma Baraniej Góry w granicach Nadleśnictwa, tj. na pn. od doliny Kamesznicy i zachód od doliny Soły, należy do płaszczowiny godulskiej. W ramach płaszczowiny godulskiej wyróżnia się kilka warstw budujących masywy Pasma Baraniej Góry:

Górne warstwy godulskie – gruboławicowe, szaro – zielone piaskowce mikowo – skaleniowe oraz cienkoławicowe, zielonawe piaskowce glaukonitowe poprzekładane szaro – zielonymi mułowcami i łupkami. Zbudowane są z nich masywy: Skrzycznego, Małego Skrzycznego i Zielonego Kopca. Malinowska Skała i odchodzący od niej na wschód Kościelec są zbudowane z tzw. „zlepieńców z Malinowskiej Skały” także wyróżnionych w ramach warstwy godulskiej.

Dolne warstwy istebniańskie – złożone są z grubych ławic gruboziarnistych kwarcowo – skaleniowych zlepieńców i piaskowców o rdzawej barwie na zwiędziałych powierzchniach, niekiedy poprzekładanych warstwami czarnych mułowców. Te skały budują cały masyw Baraniej Góry, Magurki Wiślańskiej i Zielonego Kopca oraz odchodzący od Baraniej Góry na wschód grzbiet Magurki Radziechowskiej, Glinnego i Ostrego.

Górne warstwy istebniańskie – grube ławice gruboziarnistych piaskowców i drobnoziarnistych zlepieńców w których występują otoczaki starych skał metamorficznych: gnejsów i łupków mikowych. Występują tu również mułowce mikowe z cienkimi ławicami piaszczystych syderytów. Budują one południowe stoki Karolówki (oddział 236 obrębu Węgierska Górka), południowe stoki Baraniej Góry i wschodnie stoki Glinnego. Wspomniane syderyty – niskoprocentowa ruda żelaza w postaci węglanu, były eksploatowane w dolinie Kamesznicy metodą odkrywkową na potrzeby huty w Węgierskiej Górze, w początkowym okresie jej działalności. W skład górnych warstw istebniańskich wchodzi również skały występujące w sposób nieciągły np.: piaskowce ciężkowickie na szczycie Gańczorki, Motykowej i Czerwieńskiej Grapy.

Łuska przedmagórska – oddzielająca płaszczowinę godulską serii śląskiej od leżącej na południe serii magurskiej. Tworzące ją piaskowce laminowane warstwami łupków, w granicach zasięgu Nadleśnictwa budują grzbiet Szarego i Małą Baranią.

Płaszczowina magurska (najbardziej rozpowszechniona w polskich Karpatach) nie występuje w Beskidzie Śląskim w granicach zasięgu Nadleśnictwa.

Utworki najmłodsze – czwartorzędowe, występują w postaci pokryw akumulacyjnych w dolinach rzecznych. Tworzą je: rumosz skalny, otoczaki, żwiry oraz pylaste i piaszczyste gliny zalegające warstwą grubości do 10 m. W dolinie Soły występują także stożki napływowe w ujściach większych potoków. Na spłaszczeniach i łagodnych stokach zalegają pokrywy zwietrzelinowe, grubości 2 – 3 m.

Zasadniczym typem rzeźby terenu jest typ górski gór średnich, o zwartym układzie grup górskich porozdzielanych głębokimi dolinami o stromych, prostych lub wypukłych stokach. Tylko nieistotne fragmenty gruntów Nadleśnictwa położone są w obszarze o pogórskim typie rzeźby (przy pd. granicy zasięgu Nadleśnictwa) oraz w obszarze den dolin rzecznych (dolina Soły) i kotlin.

Główny obszar leśny ma dość charakterystyczny układ pasmowy: od głównego pasma Baraniej Góry (Wiślańskiego) o przebiegu pn. – pd., z kulminacjami masywu Skrzycznego i Baraniej Góry, odchodzą na wschód, w kierunku doliny Soły pojedyncze lub złożone pasma boczne:

- Skrzyczne – Równia
- Malinowska Skała – Kościelec (oddzielone głęboką przełęczą), zakończone u zbiegu potoków Malinowskiego i Leśna (Lesna)
- Magurka Wiślańska – Magurka Radziechowska – Glinne (grzbiet graniczny obrębów leśnych) z wyraźnymi dwoma pasmami: Murońka – Ostre i Jaworzynka, a także szereg mniej wyrazistych grzbietów niższego rzędu
- Barania Góra – Barański Groni, krótki, ale wyraźny masyw nad doliną Bystrego.

Na południe od Barańskiego Gronia układ grzbietów i dolin nie wykazuje wyraźnej regularności, dopiero wiszący na doliną Kamesznicy grzbiet Szarego zaznacza się wyraźnie, ale nie jest on bezpośrednio związany z Pasmem Wiślańskim i nie ma tu gruntów Nadleśnictwa.

Na rzeźbę Beskidu Śląskiego zasadniczy wpływ ma upad warstw skalnych. Szczególnie jest to widoczne w rzeźbie pasm o przebiegu równoleżnikowym, gdzie północne stoki, powstałe na czołach warstw skalnych, są zdecydowanie bardziej strome (25 - 45°) i bardziej zróżnicowane niż południowe – długie i łagodne, powtarzające kąt zapadania warstw skalnych (5 - 15°). Elementy rzeźby związane ze zlodowaceniami nie mają większego znaczenia na omawianym obszarze, jedynie w masywie Baraniej Góry i Skrzycznego występują efekty soliflukcji w postaci rumowisk i wypreparowanych z podłoża skał.

Współcześnie największe znaczenie w kształtowaniu rzeźby terenu ma erozja rzeczna tworząca doliny V – kształtne i podcinająca stoki doprowadzając do licznych osuwisk. Innego typu osuwiska – ześlizgowe powstają na stokach zgodnych z upadem warstw skalnych, gdzie następuje stałe spelzanie pokrywy zwietrzelinowej z szybkością 1 – 10 cm na rok.

Spadki terenu, rozpatrując je dla całego obszaru, nie są nadmiernie wysokie. Poniżej przedstawiono spadki dla kilku najbardziej charakterystycznych przekrojów głównego kompleksu leśnego w Beskidzie Śląskim:

1. Skrzyczne, oddziały 116, 117 obrębu Lipowa – okolice osad leśnictw Skrzyczne i Ostre w oddziale 67; różnica wysokości ok. 740 m na odcinku (w linii prostej) 3800 m, co daje spadek prawie 19,5%, tj. 11°.
2. Malinowska Skała, oddział 122 obrębu Lipowa – osada leśna w oddziale 45; różnica wysokości ok. 580 m na odcinku 4000 m, co daje spadek 14,5%, tj. ponad 8°.
3. Barania Góra, oddział 204 w obrębie Węgierska Górka – osada leśna w oddziale 153; różnica wysokości 570 m na odcinku 4000 m, co daje spadek 16,2%, tj. ok. 9°.

W ramach jednolitego stoku (w oddziale lub w kilku oddziałach) spadki są daleko większe, np.:

1. Małe Skrzyczne, oddział 119 – potok Malinowski w oddziale 34; różnica wysokości ok. 540 m na odcinku 2000 m co daje spadek ok. 27% tj. 15°.

2. Północno-wschodni stok Skrzycznego, oddział 11; 410 m na odcinku 800 m, co daje spadek 51%, tj. ponad 27°.
3. Południowy stok Skrzycznego, oddział 117; 150 m na odcinku 575 m, co daje spadek 26%, tj. 15°.
4. Północny stok Kościelca, oddział 42; 285 m na odcinku 700 m, co daje spadek 40% tj. 22°.

Lokalnie spadki osiągają jeszcze większe wartości.

W mezoregionie Beskidu Śląskiego znajduje się większość lasów Nadleśnictwa – ok. 65%, tj. prawie cały obręb Lipowa (bez fragmentów w Kotlinie Żywieckiej) i ok. 46% powierzchni obrębu Węgierska Górka. Większość obszaru zajmuje zwarty kompleks leśny z zachowanymi gdzieniegdzie bezleśnymi enklawami – pozostałością gospodarki pasterskiej. Współcześnie tereny osiedlowe graniczą bezpośrednio z kompleksem leśnym – szczególnie jest to widoczne na pn.-wsch. granicy, na linii: Słotwina – Lipowa – Radziechowy – Węgierska Górka, a oprócz tego tereny osiedlowe i rolne wcinają się w głąb lasów wzdłuż dolin. Szczególnie jest to widoczne w południowej części kompleksu. Obszary upraw rolnych rzadko przekraczają wysokość 600 m n.p.m., ale w okolicach Kamesznicy Górnej spotyka się tereny osiedlowe i rolne na wysokości 700 i 800 m n.p.m., zwykle jednak gospodarka rolna nie jest tu kontynuowana.

W granicach kompleksu leśnego funkcjonuje kilkadziesiąt enklaw własności indywidualnej i wspólnotowej, jednak tylko niewielka część z nich zachowała grunty nieleśne o charakterze łąk, pastwisk i terenów zabudowanych. Poniżej zamieszczono kilka najbardziej znaczących, nieleśnych enklaw w granicach głównego kompleksu.

Obręb Lipowa:

1. polana Przysłop między oddz. 2 i 6, powierzchnia (nieleśna) ponad 12 ha, niegdyś przysiółek Słotwiny, obecnie niezamieszkały
2. ciąg polan na grzbiecie Równi nad oddz. 14 – 17, długości ok. 1 km, zwany także Hala Jaskowa, łącznie ponad 10 ha, jest pozostałością typowej polany wypaleniskowej powstałej na przełomie XVI i XVII w
3. zespół polan na grzbiecie Murońka – Ostre, między oddz. 71 i 80, zwanych Hala Jaworzyna, lub Hala Ostre, łącznie ok. 22 ha
4. Hala Magurka (Hala Radziechowska) położona na grzbiecie masywu Magurki Radziechowskiej, nad oddziałami 86 i 89 (na granicy obrębów leśnych), o powierzchni ok. 18 ha, wypasana jeszcze w latach 90 –tych.

Obręb Węgierska Górka:

1. Hala Barania w masywie Baraniej Góry, w oddz. 189, 190, o powierzchni ok. 8 ha, jedna z najdłuższych wypasanych polan w Beskidzie Śląskim (okresowo jeszcze w latach 90 –tych)
2. polany i osiedle Popłaty przy oddz. 151, 152 o powierzchni ok. 16 ha, w dolnej części zabudowane, od wschodu silnie zarastające

Wzdłuż pd.-wsch. granicy obrębu występuje charakterystyczny układ gruntów Nadleśnictwa i innej własności: ciąg oddziałów 148 – 153, 210, 238 – 253 jest oddzielony od głównego kompleksu pasem gruntów prywatnych i wspólnotowych, w większości lasów, ale ze znacznym udziałem terenów rolnych i osiedlowych. Znajdują się tu jedne z najwyższych położonych osad:

- Węzłówka pod oddziałem 205, na wysokości od 625 do 750 m n.p.m., obecnie zamieszkała
- Rakowianka w oddz. 219, na wysokości ponad 750 m n.p.m., obecnie niezamieszkała
- Bobkówka, obok oddz. 229, 231, na wysokości ok. 740 m n.p.m., zamieszkała.

Grunty wokół najwyższych położonych osad nie są zwykle wykorzystywane rolniczo, a zabudowa zmienia powoli charakter na rezydencjalny i rekreacyjny.

W porównaniu do mezoregionu Beskidu Żywieckiego Beskid Śląski charakteryzuje się wyraźnie niższym udziałem siedlisk żyzniejszych (LMG, LG łącznie 60%), co może wynikać zarówno z gorszych własności troficznych zwierzeliny, jak i ostrzejszych warunków klimatycznych. Jednak w reglu górnym jest odwrotnie: w Beskidzie Śląskim bór wysokogórski występuje jedynie w masywie Baraniej Góry (w minimalnej ilości 13 ha) na piaskowcach istebniańskich, ale w masywie Malinowskiej i Skrzycznego już nie.

Beskid Żywiecki (513.51) jest największą i najwyższą grupą górską w Beskidach Zachodnich. Zasadniczy mezoregion rozciąga się od Zwardonia na zachodzie, po Jabłonkę i Jordanów na wschodzie. Jednak obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa należy do jednego z czterech submezoregionów, tj. właściwego Beskidu Żywieckiego, zwanego także Beskidem Żywiecko – Orawskim (513.511). Od południa jest on zamknięty pasmem granicznym, tj. wododziałem bałtycko – czarnomorskim, a od Przełęczy Głuchowskiej północno – wschodnią granicę stanowi dolina Przybyłki i Koszarawy. Północno zachodnią granicą jest geologiczny zasięg okna tektonicznego Kotliny Żywieckiej, a dalej na południe granicę stanowi dolina Soły, oddzielająca Beskid Żywiecki od Śląskiego.

Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa w ramach submezoregionu, od zachodu oparty jest o dolinę Soły i zasięg Kotliny Żywieckiej, a pozostałe granice nie mają związku z podziałem geograficznym i mają charakter administracyjny. Wschodnie i południowe granice zasięgu terytorialnego nie wykraczają poza submezoregion. W większości są jednoznaczne i czytelne ponieważ biegną wyraźnymi grzbietami lub dolinami potoków, natomiast niektóre odcinki, szczególnie nie związane z lasami państwowymi, mają charakter umowny. Umowny charakter ma również granica z Kotliną Żywiecką.

W granicach Beskidu Żywieckiego znajduje się wschodnia część obrębu leśnego Węgierska Górka. Szacunkowo ta część zasięgu terytorialnego zajmuje prawie 25% powierzchni submezoregionu.

Opisywana część submezoregionu nie ma zdecydowanej budowy pasmowej z długimi i regularnymi pasmami, ale tzw. budowę gniazdową, tj. promienisty układ grzbietów, przeważnie wyraźnie niższych od centralnej kulminacji, będącej ich zwornikiem. Takimi zwornikami są: Lipowski Wierch i Romanka. Wraz z Rysianką są to, pomijając Piłsko, najwyższe szczyty w submezoregionie, osiągające ponad 1300 m n.p.m.. Wymienione szczyty, wraz z kilkoma niższymi, tworzą charakterystyczny, zbliżony zarysem do półokręgu, wododział odgraniczający obszar źródłiskowy Żabnicy – jednego z głównych dopływów górnej Soły, a będący jednocześnie pd.-wsch. granicą zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Beskid Żywiecki, tak jak wyżej opisany mezoregion, również należy do Karpat Zewnętrznych zbudowanych z fliszu i podobnie podlegał orogenezie alpejskiej podczas której nastąpiło przemieszczenie i sfałdowanie warstw skał osadowych. Pod względem tektonicznym Beskid Żywiecki tworzy płaszczowina magurska z powszechnie występującym, odpornym na wietrzenie piaskowcem magurskim. Kompleks piaskowca magurskiego składa się z grubych ławic piaskowców i zlepieńców przegradzanych zielonkawymi i czarnymi łupkami. Na terenach gdzie przeważały odporne piaskowce magurskie istnieją obecnie grzbiety górskie, natomiast tam gdzie przeważały zlepieńce i łupki powstały wąskie doliny potoków, lub większe obniżenia zwane rowami erozyjno – denudacyjnymi. Takim rowem jest np. dolina Soły. Najmłodsze, czwartorzędowe pokrywy są utworzone z glin zwierzelinowych. Na odpornych piaskowcach mają charakter pokryw gruzowych, a na utworach łupkowo – piaskowcowych są to pokrywy gliniasto – gruzowe.

Większość obszaru zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa w ramach submezoregionu charakteryzuje się typem rzeźby górskim gór średnich o zwartym układzie masywów górskich porozidzielanych głębokimi dolinami, o stromych, prostych lub wypukłych stokach. Rzeźba typu pogórskiego występuje jedynie wzdłuż północnego zasięgu, ale na nieistotnym obszarze

i poza zasięgiem lasów. Niewielkie znaczenie ma także typ rzeźby den dolin rzecznych i kotlin spotykany w dolinie Soły. Opisywana w mezoregionie asymetria stoków, związana z upadem warstw skalnych, na opisywanym obszarze nie jest widoczna.

Współcześnie rzeźbę terenu kształtuje erozja rzeczna, szczególnie wsteczna, powodująca podcinanie stromych zboczy w lejach źródłiskowych i powstawanie osuwisk. Innego typu osuwiska polegają na ześlizgiwaniu się warstw piaskowców po warstwach łupków nasiąkniętych wodą. Są one dość powszechne w całych Karpatach, szczególnie w latach „mokrych”, a w opisywanym terenie znane są z masywu Lipowskiego Wierchu i Romanki.

Przeciętne spadki terenu obliczone dla przekrojów o największych deniwelacjach mają wartości zbliżone do Beskidu Śląskiego:

1. Romanka, oddział 53 – Skałka, oddział 52, węzeł komunikacyjny w dolinie, różnica wysokości ok. 780 m, na odcinku 4000 m, co daje spadek ponad 19%, tj. ok. 11°
2. Lipowski Wierch, oddział 75 – Skałka, j.w., różnica wysokości ok. 740 m na odcinku 3750 m, co daje spadek prawie 20%, tj. ok. 11°.

W ramach jednorodnych stoków spadki są wyraźnie większe, np.:

1. Stok Romanki od szczytu (oddz. 53) do zbiegu potoków pod Halą Kupczykową (oddz. 42), różnica wysokości ok. 620 m na odcinku 1900 m, co daje spadek 32%, tj. ok. 18°
2. Stok Rysianki od szczytu (oddz. 74) do zbiegu potoków w oddz. 62, różnica wysokości ok. 590 m na odcinku 2000 m, co daje spadek 29%, tj. ok. 17°.

Podobne spadki występują w całym masywie od Redykalnego Wierchu, przez Lipowski Wierch, Romankę do Suchego Gronia. Na pozostałym obszarze spadki w ramach oddziałów osiągają najczęściej wartości na przejściu od stoków spadzistych do stromych, tj. ok. 17 – 18° (np. oddz. 2, 20, 122), a także – znacznie rzadziej niższe, właściwe dla stoków pochyłych, np. w oddziałach 37 i 95 (11° i 8°).

W submezoregionie Beskidu Żywieckiego właściwego znajduje się ok. 35% lasów Nadleśnictwa, wyłącznie z obrębu Węgierska Górka, z jego wschodniej części, stanowiącej ok. 54% powierzchni lasów obrębu. Obie części obrębu są oddzielone od siebie doliną Soły i pasem gruntów rolnych, osiedlowych i leśnych szerokości ponad 5 km w najwęższym miejscu. Obszar leśny Nadleśnictwa w tym mezoregionie ma słabą jednorodność (niższą niż lasy w Beskidzie Śląskim) z powodu licznych nieleśnych enklaw i półenklaw obcej własności – przeważnie osób fizycznych i wspólnot. Są to zwykle pozostałości dawnego osadnictwa na prawie wołoskim. Ten sposób zagospodarowania terenów górskich został zarzucony w drugiej połowie XVIII w., ale związana z nim gospodarka wypasowa była stosowana do początków XX w. W granicach opisywanego kompleksu leśnego istnieje kilkadziesiąt enklaw różnej wielkości, przeważnie nieleśnych, funkcjonujących do niedawna jako tereny rolne i osiedlowe. Poniżej przedstawiono niektóre najważniejsze obszary nieleśne w granicach kompleksu leśnego Nadleśnictwa:

1. Hala Magura, długa – ok. 2,5 km polana na grzbiecie Skały, Magury i Kiczory (okol. oddz. 12 – 15, 18), o powierzchni ok. 65 ha, obecnie odłogowana, od wschodu silnie zarastająca
2. ciąg polan między oddziałami 21, 22, 24, 25, 30, 32, 35 o łącznej powierzchni ponad 100 ha – ekstensywna gospodarka łąkarska i pastwiskowa
3. Hala Kupczykowa z osadą Płone (obok oddz. 36, 39), o powierzchni ok. 40 ha, zamieszkała, częściowo uprawiana (ok. 10% powierzchni)
4. Hala Wieprzka, pod oddz. 54, ok. 11 ha na wys. ponad 1000 m n.p.m., koszona w ramach ochrony biocenoz nieleśnych
5. Hala Pawlusia – polana na grzbiecie od przełęczy Pawlusia do lokalnego wywyższenia w masywie Rysianki, o powierzchni ok. 10 ha na wys. ponad 1100 m n.p.m., wykaszana raz w roku w ramach programu ochrony biocenoz nieleśnych

6. Hala Koziorka w przyszczytowej części Rysianki, ok. 4 ha na wys. 1300 m n.p.m., koszona i wypasana
7. ciąg polan wzdłuż oddz. 43, 44, 45, łącznie ok. 30 ha – ekstensywna gospodarka łąkarska i pastwiskowa
8. okolice osady Dadoki (oddz. 85, 91), ok. 20 ha na wys. ponad 800 m n.p.m., zamieszkane, uprawiane w ok. 10 %
9. Polana Trawna, oddz. 90, częściowo zalesiona, pozostało ok. 0,40 ha, wypasana
10. Pietrówka i Piekańcówka – obszar rolny i osiedlowy między oddz. 66, 67, 81 o pow. ok. 40 ha, obecnie zamieszкана jedna osada, na części czynna gospodarka pastwiskowa
11. południowe i wschodnie stoki góry Prusów (między 101, 106), dawniej rozległy obszar rolniczy i osiedlowy, obecnie odłogowany z zabudową rekreacyjną
12. Hala Boracza z osadą Milówki na wys. ok. 800 m n.p.m., zamieszкана – zabudowa zagrodowa, rezydencjalna i rekreacyjna, grunty rolne częściowo odłogowane. Jest to jedna z większych enklaw – długości ponad 2 km, na wschodnim stoku, na wys. od 750 do ok. 860 m n.p.m.
13. osada Wojtatówka (między oddz. 95, 96), ok. 12 ha, zamieszкана, grunty rolne w uprawie.

Zabudowa zagrodowa zachowała się współcześnie na całym obszarze kompleksu leśnego, unikając jedynie najbardziej stromych stoków głównego masywu, tj. od Redykalnego Wierchu do Romanki. Najwyżej położone, czynne tereny osiedlowe – na Hali Kupczykowej i Hali Boraczej osiągają ponad 800 m n.p.m., a najwyżej położony teren użytkowany rolniczo – Polana Koziorka pod Rysianką, 1300 m n.p.m.

W Beskidzie Żywieckim wyraźnie większy procent powierzchni zajmują siedliska żyźniejsze: ponad 88% powierzchni zajmuje las mieszany górski i las górski. Piaskowiec magurski nie jest uważany za szczególnie wartościowy substrat glebowy, ale lokalnie może on być wzbogacany przez udział minerałów ilastych pochodzących z lepiszcza ilastego lub wkładek łupków, a także przez udział węglanu wapnia pochodzącego głównie z lepiszcza. W reglu górnym, którego powierzchnia jest nieco mniejsza niż w Beskidzie Śląskim, powierzchnia boru wysokogórskiego jest wielokrotnie większa (prawie 130 ha) co może wynikać zarówno z uboższego podłoża, wysokości, jak i wystawy – zachodnie stoki Romanki, Rysianki i Lipowskiego otrzymują większą ilość opadów zarówno pionowych, jak i poziomych, a w efekcie przemywanie gleb może być intensywniejsze niż w niższych położeniach i na innych wystawach.

Kotlina Żywiecka (513.46) jest obniżeniem śródgórnym między Beskidem Śląskim i Żywieckim oraz Małym i Makowskim. Zarysem zbliżona jest do trójkąta zwróconego wierzchołkiem na południe – we wsi Cięcina, a podstawą zwróconą na północ jest linia Wilkowiec – Ślemień.

W sensie geologicznym jest to okno tektoniczne zbudowane z nieodpornych łupków serii podśląskiej i cieszyńskiej w których spotyka się pojedyncze wyniesienia ostańcowe zbudowane ze skał odporniejszych, np. Studniska, Plebańska Góra, Grojec.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa znajduje się południowo – wschodni fragment kotliny o powierzchni nieco ponad 43 km², co stanowi niecałe 14% powierzchni mezoregionu. Zachodnią granicę Kotliny Żywieckiej w ramach zasięgu terytorialnego należy przyjąć, mniej więcej, wzdłuż warstwy ponad 500 m n.p.m., a wschodnią na wysokości ok. 400 m n.p.m..

Dno kotliny jest pokryte w większości lessopodobnymi utworami pylastymi, dlatego została ona wcześniej wylesiona i zasiedlona, a proces osadniczy, którego konsekwencją jest obecny kształt większości obszaru kotliny, rozpoczął się już w XII i XIII w. Wcześniejsze

osadnictwo odbywało się na mniejszą skalę i nie pozostawiło trwałych śladów na terytorium Kotliny. Obecnie lasy, niewątpliwie wtórne, istnieją tu w ilości szczątkowej głównie wzdłuż dolin potoków i na terenach nieprzydatnych pod zabudowę i uprawę.

W granicach Kotliny Żywieckiej znajduje się jedynie 9,45 ha lasów obrębu Lipowa, tj. fragmenty wtórnych lasów w dolinie potoku Leśnianka i przy stawie w Radziechowach, w ramach dawnego zespołu dworskiego.

1.3. Struktura użytkowania ziemi w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Tereny zarządzane przez Nadleśnictwo Węgierska Górka w 96,5% zajmują grunty leśne zalesione, 2,94 % związane z gospodarką leśną i 0,53 % nieleśne.

Ogólne zestawienie podstawowych rodzajów gruntów Nadleśnictwa (ze współwłasnością)

Rodzaj gruntu	Powierzchnie					
	Obręb Lipowa		Obręb Węgierska Górka		Nadleśnictwo	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
grunty leśne	3269,52	97,12	5776,34	96,20	9045,86	96,53
w tym: zalesione *	3269,19	99,99	5770,13	99,89	9039,32	99,93
niezalesione *	0,33	0,01	6,21	0,11	6,54	0,07
związane z gospodarką leśną	87,52	2,60	188,36	3,13	275,88	2,94
nieleśne	9,40	0,28	40,04	0,67	49,44	0,53
Powierzchnia ogólna	3366,44	100,00	6004,74	100,00	9371,18	100,00

* - % w stosunku do powierzchni leśnej

Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg grup i kategorii użytkowania, w rozbiciu na obręby (bez współwłasności).

Kategoria gruntu	Powierzchnia [ha]			
	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska Górka	Razem	%
<i>1</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. LASY - razem	3357,0593	5960,5247	9317,5840	99,47
1.1. Grunty zalesione - razem	3269,2093	5765,9597	9035,1690	96,46
1) drzewostany - razem	3269,2093	5765,9597	9035,1690	96,46
2) plantacje drzew – razem				
w tym:				
- plantacje nasienne				
- plantacje drzew szybkorosnących				
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	0,3300	6,2147	6,5447	0,07
1) w produkcji ubocznej - razem	0,3300	6,2147	6,5447	0,07
w tym:				
- plantacje choinek i krzewów				
- poletka łowieckie	0,3300	6,2147	6,5447	0,07
2) do odnowienia - razem				
w tym:				
- halizny				
- zręby				
- płazowiny				
3) pozostałe leśne niezalesione- razem				
w tym:				
- do naturalnej sukcesji				
- szczególne formy ochrony				
- do wyłączenia z produkcji				

Kategoria gruntu	Powierzchnia [ha]			
	Obwód Lipowa	Obwód Węgierska Górka	Razem	%
<i>1</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	87,5200	188,3503	275,8703	2,95
w tym:				
1) budynki i budowle	1,1800	2,6411	3,8211	0,04
2) urządzenia melioracji wodnych	19,3500	16,9991	36,3491	0,39
3) linie podziału przestrzennego lasu	23,2500	53,4200	76,6700	0,82
4) drogi leśne	37,8400	105,9857	143,8257	1,54
5) tereny pod liniami energetycznymi		3,7300	3,7300	0,04
6) szkółki leśne	0,7500		0,7500	0,01
7) miejsca składowania drewna	4,6700	4,7344	9,4044	0,10
8) parkingi leśne				
9) urządzenia turystyczne	0,4800	0,8400	1,3200	0,01
2. GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE				
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	3357,0593	5960,5247	9317,5840	99,47
3. Użytki rolne - razem	7,0604	33,2527	40,3131	0,43
3.1. Grunty orne - razem	3,0876	13,4756	16,5632	0,18
w tym				
1) role	2,5476	12,0356	14,5832	0,16
2) plantacje, polećka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym	0,5400	1,4400	1,9800	0,02
3) ugory, odłogi				
3.2 Sady	1,4351	1,2743	2,7094	0,03
3.3. Łąki trwale	0,8367	2,4634	3,3001	0,04
3.4. Pastwiska trwale	1,3442	15,4493	16,7935	0,18
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,3568	0,5901	0,9469	0,01
3.6. Grunty pod stawami rybnymi				
3.7. Grunty pod rowami rolnymi				
4. Grunty pod wodami - razem	0,8300	0,2100	1,0400	0,01
w tym:				
4.1. grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,8300	0,1100	0,94	0,01
4.2. grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		0,1000	0,1000	0,00
5. Użytki ekologiczne - razem				
6. Tereny różne – razem	0,0700	4,8000	4,8700	0,05
w tym:				
1) grunty przezn. do rekultywacji oraz niezagosp. grunty zrekult.				
2) wały ochr. nie przyst. do ruchu kołowego				
3) grunty wyłączone z produkcji (poza grunt pod zab.)	0,0700	4,8000	4,8700	0,05
4) inne tereny różne				
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	1,0735	1,4435	2,5170	0,03
7.1. Tereny mieszkaniowe	0,0945	0,4129	0,5074	0,01
7.2. Tereny przemysłowe				
7.3. Tereny zabudowane inne	0,9790	0,2847	1,2637	0,01
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane				
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem		0,3200	0,3200	0,00
w tym:				
1) ośrodki wypoczynkowe, tereny rekreacyjne		0,3200	0,3200	0,00
2) tereny zabytkowe				
3) tereny sportowe				
4) ogrody zoologiczne i botaniczne				
5) tereny zieleni nieurządzonej				
7.6. Użytki kopalne		0,2000	0,2000	0,00
7.7. Tereny komunikacyjne - razem		0,2259	0,2259	0,00
w tym:				

Kategoria gruntu	Powierzchnia [ha]			
	Obręb Lipowa	Obręb Węgierska Górka	Razem	%
<i>1</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1) drogi		0,2259	0,2259	0,00
2) tereny kolejowe				
3) inne tereny komunikacyjne				
8. Nieużytki - razem	0,3681	0,1500	0,5181	0,01
w tym:				
1) bagna	0,0281		0,0281	0,00
2) piaski				
3) utwory fizjograficzne		0,1500	0,1500	0,00
4) wyrobiska nie przeznaczone do rekultywacji	0,3400		0,3400	0,00
Razem (2-8). Grunty nie zaliczone do lasów	9,4020	39,8562	49,2582	0,52
w tym: grunty do zalesienia				
Ogółem (1 – 8)	3366,4613	6000,3809	9366,8422	100,00

Współwłasności mają łączną powierzchnię 4,36 ha i są to grunty leśne i nieleśne

Lesistość obszaru zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Aktualna powierzchnia zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi 263 km², powierzchnia leśna Nadleśnictwa wynosi, 9321,74 powierzchnia lasów nadzorowanych wynosi 4663 ha, lesistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 49,2 %. Poniżej przedstawiono lesistość w gminach, w zasięgu Nadleśnictwa, z tym że zasięg części gmin wykracza poza zasięg terytorialny Nadleśnictwa.

Gmina	Powierzchnia ogólna gminy [km ²] *	Lasy niepubliczne [ha]	Lasy publiczne [ha] **	Ogółem lasy	Lesistość całej gminy [%]
Lipowa	59	773	2525	3298	56,2
Milówka	99	1603	3387	4990	50,5
Radziechowy-Wieprz	65	953	1531	2484	38,3
Węgierska Górka	76	1080	2913	3993	51,4

* - również poza zasięgiem Nadleśnictwa

** - lasy Skarbu Państwa i gminne

1.4. Ilość i wielkość kompleksów leśnych

Zasadniczo lasy Nadleśnictwa są zgrupowane w dwóch kompleksach, przy czym stanowią one część lasów pokrywających masywy górskie Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego. Blisko 65% lasów Nadleśnictwa leży w Beskidzie Śląskim – obręb Lipowa oraz leśnictwa Sikorzane, Kamesznica, Zielona obrębu Węgierska Górka. Na tym obszarze graniczą z nadleśnictwami: Bielsko i Wisła. W Beskidzie Żywieckim położona jest pozostała część lasów obrębu Węgierska Górka, tworząca kompleks leśny z lasami w zarządzie nadleśnictw: Ujsoły i Jeleśnia.

Małe kompleksy to najczęściej grunty ekonomiczne, rzadziej enklawy LP w lasach „chłopskich”.

Przedziały wielkości kompleksów [ha]	Nadleśnictwo	
	ilość kompleksów	pow. [ha]
poniżej 1.00	19	6,52
1.01 - 5.00	9	24,69
5.01 - 20.00	6	81,04
20.01 - 100.00	3	126,58
100.01 - 200.00	-	-
200.01 - 500.00	1	334,92
500.01 - 2000.00	-	-
ponad 2000.00	2	8797,43
Razem	40	9371,18

1.5. Funkcje lasów

„Zasady hodowli lasu” z 2012 r określają dwie grupy funkcji lasu:

- **Naturalne**, które wynikają z samego istnienia lasu.
- **Kształtowane**, czyli wzmagane w określonym pożądanym kierunku różnymi metodami gospodarki leśnej.

Funkcje naturalne ze względu na sposób ich świadczenia dzielą się na trzy grupy: biotyczne, ochronne oraz produkcyjne i reprodukcyjne. Lasy Nadleśnictwa Węgierska Górka spełniają następujące funkcje naturalne:

1. **Ochronne** – ochrona różnorodności biologicznej, krajobrazu naturalnego, wody przed zanieczyszczeniem, gleb przed erozją i osuwiskami, środowiska naturalnego przed: hałasem, wiatrem, zapyleniem, promieniowaniem, powodzią, przemieszczaniem się zanieczyszczeń, funkcje historyczne, kulturowe, estetyczne, duchowe.
2. **Biotyczne** – wynikające z procesów wiązania węgla atmosferycznego i azotu, uwalniania tlenu i wody, funkcje klimatyczne, rekreacyjne, turystyczne, retencyjne, oczyszczania i dystrybucji wody.
3. **Produkcyjne** – produkcja biomasy i akumulacja energii, funkcje rekultywacyjne, majątkowe i dochodowe, miejsca pracy, funkcje usług dla ludności.

Kształtowane, czyli wzmagane w określonym pożądanym kierunku różnymi metodami gospodarki leśnej i kształtowane na poziomie lokalnym, wojewódzkim i krajowym. Funkcje lasu dla Nadleśnictwa wynikają z przepisów i zarządzeń, które zawarte są w ustawie o lasach, Instrukcji Urządzania Lasu oraz innych przepisach prawnych.

Zarządzenie nr 103 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 lipca 1994 roku uznaje za ochronne, lasy:

- w obrębie leśnym Lipowa – uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- w obrębie leśnym Węgierska Górka:

- glebochronne - oddziały: 25-31, 36-44, 46-48,
- wodochronne - oddziały: 1-24, 32-35, 45, 49-54, 56-73, 78-145, 148-253, 255,
- drzewostany nasienne - oddziały: 28, 29, 49, 50, 57, 62, 98, 100, 194, 248-250, 252,
- ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej - oddziały: 55, 74-77.

Obecnie drzewostany nasienne w wyniku zdarzeń kłęskowych zostały skreślone z listy drzewostanów nasiennych.

Zestawienie powierzchni lasów ze względu na pełnione funkcje

Obręb leśny	Powierzchnia * [ha]			
	Lasy ochronne	Lasy gospodarcze	Rezerwy	Ogółem
Lipowa	3261,67	0,63	7,22	3269,52
Węgierska Górka	5673,87	3,91	94,37	5772,15
Razem	8935,54	4,54	101,59	9041,67
Udział [%]	98,83	0,05	1,12	100,00

* - bez współwłasności

Lasy nie uznane za ochronne, tj. lasy gospodarcze mają znikomy udział w powierzchni leśnej, a ich kwalifikacja ma powody jedynie formalne – zostały ujawnione w ewidencji, lub zostały przejęte już po wejściu w życie zarządzenia nr 103.

W grupie lasów ochronnych wyróżniono kilka kategorii ochronności wśród których największe znaczenie mają lasy wodochronne, tj. leżące na gruntach szczególnie ważnych dla retencji. Stanowią one 56,9 % lasów ochronnych. Drugą co do wielkości powierzchnię zajmują lasy uszkodzone przez przemysł. Są to lasy obrębu Lipowa stanowiące 36,5 % powierzchni lasów ochronnych Nadleśnictwa. Pozostałe kategorie mają znacznie mniejsze udziały.

Kategorie ochronności					
1. kategoria	pow. 1 kat. [ha]	2. kategoria	pow. 2 kat. [ha]	3. kategoria	pow. 3 kat. [ha]
Obręb Lipowa					
Uszkodzone przez przemysł	3261,67	-		-	
Razem obręb	3261,67				
Obręb Węgierska Górka					
Glebochronne na stromych i urwistych zboczach górskich	492,88	-			-
Wodochronne, chroniące zasoby wód	5082,02	-			-
Drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego	4,76	-			-
Ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	94,21	Wodochronne	94,21		-
Razem obręb	5673,87	w tym 2 kategoria ochronności		94,21	
Nadleśnictwo*	8935,54	w tym pozostałe kategorie		94,21	

* - bez współwłasności

1.6. Wybrane zagadnienia z zakresu turystyki i rekreacji

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka znajdują się obszary zaliczane do najcenniejszych pod względem wartości turystycznej i rekreacyjnej. Są

to wschodnie stoki Pasma Baraniej Góry w Beskidzie Śląskim i masyw Lipowskiego Wierchu, Rysianki i Romanki w Beskidzie Żywieckim. Nie ma tu tak intensywnie zagospodarowanych obszarów narciarskich jak na zachodnich stokach masywu Skrzycznego ponieważ tej klasy stoki zajęte są przez powierzchnie leśne. Mimo to funkcjonuje tu szereg wyciągów narciarskich: najbardziej znane są na Hali Boraczej i na stokach poniżej hali, a oprócz tego na stoku Szarego w Kamesznicy i na Dużym Groniu w Słotwinach. Stoki zjazdowe nie są długie ani nie należą do trudnych, ale oprócz nich istnieje szereg szlaków przeznaczonych do uprawiania turystyki narciarskiej i narciarstwa biegowego.

Mimo że sezon zimowy jest ważnym okresem pod względem turystycznym, to o wartości omawianego obszaru bardziej decyduje sezon ogólnorekreacyjny, tj. przedział czasowy pokrywający się w zasadzie z okresem wegetacyjnym. Atrakcyjność turystyczna w tym okresie ma znaczenie ponadregionalne, a wynika ze specyficznych cech tego terenu:

- zróżnicowania budowy geologicznej
- zróżnicowania wysokości i form rzeźby
- zróżnicowania mikroklimatu
- znacznej powierzchni lasów
- występowania atrakcyjnych wizualnie zbiorowisk nieleśnych
- gęstej sieci potoków
- atrakcyjnych, złożonych krajobrazów oraz punktów widokowych
- obecności licznych ciągów komunikacyjnych kołowych i pieszych, utrzymywanych i oznakowanych
- występowania obiektów przyrodniczych o nieprzeciętnych walorach: pomników, rezerwatów.

Przez obszar Nadleśnictwa przebiega szereg szlaków turystycznych o znaczeniu lokalnym (ograniczonych do pasma górskiego lub mezoregionu), a także o znaczeniu ogólnobeskidzkim. Część z nich istnieje od początków turystyki w tym regionie, tj. od przełomu XIX i XX w. Współcześnie, w związku z coraz większym znaczeniem ekonomicznym turystyki i rekreacji, zarządy gmin starając się o zwiększenie atrakcyjności swoich obszarów wytyczają i utrzymują nowe szlaki turystyczne: rowerowe, konne, narciarskie, spacerowe, pielgrzymkowe. Niezwykle ważne są szlaki edukacyjne, szczególnie przyrodnicze, często tworzone przez Lasy Państwowe, pozwalające przybliżyć wartości i problemy lasów ludziom bez wykształcenia przyrodniczego.

Poniżej przedstawiono najważniejsze szlaki turystyczne znajdujące się w granicach zasięgu terytorialnego (GZT) Nadleśnictwa.

Szlaki piesze w obrębie Węgierska Górka, w Beskidzie Żywieckim

 czerwony, Główny Szlak Beskidzki, w granicach zasięgu Nadleśnictwa rozpoczyna się od styku trzech nadleśnictw: Jeleśni, Ujszał, i Węgierskiej Górki na szczycie Rysianki (oddz. 74, rez. Lipowska), następnie trawersuje zachodnie zbocza Romanki poniżej rezerwatu, mija Halę Kupczykową i przez grzbiet Abrahamowa schodzi do Węgierskiej Górki. Po zachodniej stronie doliny Soły biegnie grzbietem pasma Glinnego i Magurki Radziechowskiej na Magurkę Wiślańską (oddz. 184, 185), następnie skręca na południe grzbietem Baraniej Góry (granica rezerwatu Barania Góra, N-ctwo Wisła) i na pd. od kulminacji Baraniej Góry opuszcza teren Nadleśnictwa. Na fragmenty opisanego szlaku nakładają się często części innych szlaków pieszych, narciarskich, rowerowych i konnych.

 zielony; z Milówki doliną Milowskiego Potoku na Halę Boraczą, po czym trawersuje północne stoki Redykałnego i Boraczego Wierchu, następnie przez Rysiankę i Szyndzielny Groń (oddz. 61, 62) schodzi do doliny Żabnicy.

 niebieski ze wsi Żabnica przez Palenicę (oddz. 103) i Prusów, biegnie ciągiem

grzbietowych polan na Halę Boraczą, po czym pod Suchą Górą opuszcza teren Nadleśnictwa. Ten szlak na znacznym odcinku, od Palenicy do Hali Boraczej, pokrywa się z żółtym Szlakiem Papieskim. Uważany za jeden z ładniejszych widokowo szlaków w tym rejonie.

- niebieski ze wsi Bystra, początkowo doliną potoku Bystra, następnie trawersuje zbocza leja źródłiskowego potoku Bystra przez oddziały 13, 14, 9, wkracza na odcinek grzbietowy ciągnący się do Romanki (oddz. 53) gdzie opuszcza teren Nadleśnictwa kierując się na pn. w kierunku Żywca. Jeszcze raz wkracza w GZT na odcinku od Przełęczy U Poloka do Pawlackiego Wierchu, ale już poza gruntami Nadleśnictwa.
- czarny, łączący dno doliny Żabnicy (oddz. 52, 82) w miejscu będącym węzłem komunikacyjnym (Skałka), ze skrajnymi odcinkami pasma granicznego otaczającego źródłiska Żabnicy: na pn. z masywem Suchego Gronia (oddz. 25), na pd z Redykalnym Wierchem (oddz. 87, 88).
- żółty, rozpoczynający się w Juszczyźnie Dolnej, w początkowym odcinku biegnącym brzegiem oddziałów 1 – 6 (Las Cebulowy) stanowi samodzielny szlak, a po wejściu na główny grzbiet (od Lachowych Młak i Suchego Gronia do Redykalnego Wierchu) pokrywa się z innymi szlakami. Na Redykalnym Wierchu (oddz. 87) szlak opuszcza teren Nadleśnictwa i schodzi do Ujsół.
- żółty „Szlak Papieski” w zasięgu Nadleśnictwa jest szlakiem określonym śladami wizyt duszpasterskich i prywatnych wycieczek księdza, a następnie biskupa Karola Wojtyły. Rozpoczyna się w centrum Węgierskiej Górki i obok zabytkowego kościoła św. Katarzyny w Cięcynie kieruje się na południe wzdłuż oddziałów 15, 25, w kierunku głównej grani (Romanka, Rysianka itd.), opuszcza ją przez Halę Boraczą i kieruje się przez Prusów i Palenicę do kościoła w Żabnicy, lub do kościoła w Cięcu, w dolinie Soły. Z głównej grani odchodzą południowe odgałęzienia Szlaku Papieskiego prowadzące w kierunku Ujsół.

Szlaki piesze w obrębie Węgierska Górka i Lipowa w Beskidzie Śląskim

- niebieski, biegnący południową częścią Pasma Baraniej Góry, od Przełęczy Koniakowskiej na południu do szczytu Baraniej Góry gdzie skręca do doliny Białej Wisielki. Szlak biegnie zmienną linią, częściowo w zasięgu Nadleśnictwa Wisła, szczególnie na odcinku od Izby Leśnej i schroniska pod Baranią Górą, do podrzędnego szczytu masywu Baraniej o nazwie Wierch Wisielka.
- zielony, główny szlak Pasma Baraniej Góry, wchodzi od zachodu na granicę Nadleśnictwa, na górze Karolówka (oddz. 236 l-ctwa Kamesznica) po czym natychmiast skręca na teren Nadleśnictwa Wisła i pod kulminacją Baraniej Góry wraca na granicę nadleśnictw. Dalsza część szlaku stale biegnie granią Pasma Baraniej Góry aż do Skrzycznego gdzie schodzi do doliny Żylicy na terenie Nadleśnictwa Bielsko.
- czarny z Kamesznicy na Baranią Górę przez dolinę Roztoki wzdłuż oddz. 210, na grań wychodzi w oddz. 223.
- niebieski: Radziechowy – Hala Radziechowska (oddz. 90, l-ctwo Morońka), gdzie łączy się z czerwonym, głównym szlakiem beskidzkim,
- zielony z Lipowej i Twardorzeczki przez masyw Morońki, obok rezerwatu Kuźnie do szlaku czerwonego na Magurce Radziechowskiej (oddz. 180, l-ctwo Sikorczone),
- żółty z Lipowej doliną potoku Lesna (Leśna), po strawersowaniu pd. stoków Kościelca (oddz. 51, 52, l-ctwo Łukaszné) wchodzi na szlak zielony pod szczytem Malinowskiej Skały, (oddz. 123 l-ctwo Łukaszné),
- niebieski z Lipowej na Skrzyczne (oddz. 116, l-ctwo Kalonka).

Przez obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wytyczono kilka szlaków rowerowych o różnych długościach i stopniach trudności: od spacerowych – zlokalizowanych w dolinach, do bardzo trudnych, których odcinki wytyczone są w najwyższych obszarach Nadleśnictwa.

- niebieski, oznaczony symbolem WKW-1, z Węgierskiej Górki, początkowo doliną Soły starą „drogą cesarską” do Złatnej, następnie doliną Bystrego do oddz. 153 w leśnictwie Zielona skąd drogą stokową przez oddziały 148, 149, 150 wraca do Węgierskiej Górki,
 - żółty, po drogach stokowych i dolinowych wschodnich stoków masywu Baraniej Góry. Rozpoczyna się w Złatnej, w dolinie Bystrego, wspina się na prawie 1000 m n.p.m. pod szczytem Magurki Wiślańskiej (oddz. 184 l-ctwo Sikorzane), po czym wraca do górnej części doliny Bystrego i schodzi do Złatnej już do końca drogą dolinową wzdłuż potoku,
 - czarny z Żabnicy doliną potoku Żabnica do Skałki (oddz. 52 l-ctwo Żabnica), gdzie skręca na pn.-wsch., w kierunku Hali Kupczykowej po osiągnięciu której następuje ostry zjazd przez oddz. 25, po czym dojazd drogą stokową do grzbietowej polany Hala Magura i zjazd przez kompleks lasów niepaństwowych (Las Gminniak) do Cięciny Górnej,
 - czarny, okrężny szlak w Milówce do doliny Rokitniaka i wodospadu na Milowskim Potoku,
- fragmenty szlaków rowerowych z obszaru Nadleśnictwa Ujsoły,
 - fragment miejskiego szlaku w Żywcu.

Szlaki narciarskie, rozumiane jako trasy przydatne dla narciarstwa biegowego i turystycznego, uwzględniające specyficzne potrzeby i możliwości nart biegowych i śladowych, są wytyczone jako trasy autonomiczne, lub pokrywają się ze szlakami pieszymi, albo rowerowymi.

- niebieski z Przełęczy Koniakowskiej na Baranią Górę – identyczny z opisanym powyżej pieszym niebieskim,
 - czarny, pokrywający się z opisanym powyżej czarnym rowerowym na odcinku od Skałki do Hali Kupczykowej i dalej do Cięciny Górnej,
- szlak głównej grani: od schroniska na Hali Boraczej do schroniska Na Rysiance i ewentualnie dalej.

Szlaki konne

Przez obszar zasięgu terytorialnego, na odcinku od Baraniej Góry do Suchego Gronia i Rysianki przebiega Transbeskidzki Szlak Konny. Wytyczony został w r. 2000 przez PTTK na trasie od Brennej do Wołosatego w Bieszczadach. W ośrodku Górskiej Turystyki Jeździeckiej w Żabnicy-Skałce przewidziano koniec pierwszego (licząc od Brennej) etapu, z 14 przewidzianych na 600 km trasie. W większości pokrywa się on z czerwonym, głównym szlakiem beskidzkim. Odrębny odcinek dotyczy zjazdu z Abrahamowa do Skałki i wyjazdu na główną grań przez Halę Boraczą. Na Rysiance szlak konny powraca na czerwony, główny szlak beskidzki.

Na gruntach Lasów Państwowych nie przewidziano szlaków dla turystyki motorowej. Poruszanie się po drogach leśnych za pomocą quadów i motocykli terenowych jest nielegalne, za wyjątkiem pojazdów instytucji uprawnionych.

Poza opisanymi powyżej szlakami wszystkich rodzajów, na gruntach Lasów Państwowych istnieje możliwość poruszania się po wszelkich leśnych ciągach komunikacyjnych, co jest zgodne ze społeczną funkcją Lasów Państwowych. Służba Leśna może jednak ograniczyć okresowo lub na stałe dostęp do niektórych części lasu, lub ciągów

komunikacyjnych ze względów bezpieczeństwa (pozyskanie i transport drewna), albo z uwagi na ochronę upraw leśnych i ostoi zwierzyny.

Ścieżki edukacyjne.

W granicach zasięgu terytorialnego funkcjonuje szereg szlaków o charakterze poznawczym, dotyczącym głównie poznawania gatunków roślin i zwierząt oraz procesów ekologicznych, ale także gospodarki leśnej, obiektów kultury materialnej i wydarzeń historycznych. Utworzone są staraniem Lasów państwowych, Zarządu Parków Krajobrazowych, a także urzędów administracji państwowej i samorządowej. Poniżej przedstawiono ścieżki edukacyjne figurujące w katalogu wojewódzkim oraz publikowane przez lokalną administrację.

- ścieżka przyrodnicza „Góra Grojec”, w katalogu województwa śląskiego nr 171 B. W zasięgu Nadleśnictwa jest tylko południowy fragment ścieżki. Ścieżka dotyczy rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt, funkcjonowania ekosystemów roślinnych, pozostałości wapienników i kamieniołomów. Ścieżka nie leży na gruntach Nadleśnictwa,
- ścieżka dydaktyczna „Dolina Zimnika”, nr 88 A/B. Utworzona przez Lasy Państwowe na gruntach Nadleśnictwa. Biegnie doliną potoku Leśna w obrębie Lipowa wzdłuż oddziałów 67 do 71 (początek szlaku żółtego). Dotyczy rozpoznawania gatunków roślin i zwierząt oraz przedstawia elementy gospodarki leśnej,
- ścieżka dydaktyczno – przyrodnicza „Trakt Cesarski”, nr 162 B. Wytyczona przez Nadleśnictwo częściowo wzdłuż fragmentu dawnego traktu wybudowanego na przełomie XVIII i XIX w przez władze austriackie, a biegnącego z Krakowa przez Andrychów i Żywiec na Węgry i do Wiednia. Tematem ścieżki jest rozpoznawanie gatunków roślin i zwierząt, a także pamiątki historyczne w postaci bunkrów (pod oddziałem 145 1-ctwo Zielona) biorących udział w walkach kampanii wrześniowej 1939r.
- ścieżka dydaktyczna – „Park Dworski w Kamesznicy” utworzona przez Nadleśnictwo na obszarze zespołu dworsko – parkowego pochodzącego z pierwszej połowy XIX w. Obecnie jest to oddział 255 leśnictwa Kamesznica (por. rozdz. 2.7.).
- ścieżka przyrodnicza „Gościnny Las” wytyczona przy siedzibie Nadleśnictwa Węgierska Górka i związana z Ośrodkiem Edukacji Przyrodniczo – Leśnej. Celem ścieżki jest rozpoznawanie gatunków roślin i zwierząt, a także zapoznanie z gospodarką leśną.
- ścieżka przyrodnicza z Węgierskiej Górki na Romankę, Rysiankę i Lipowski Wierch, nr 163 B. Wytyczona i opisana przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego – Żywiecki PK, oparta o sieć istniejących turystycznych szlaków pieszych, posiada opisy opublikowane przez ZPKWŚ w postaci folderów.
- rowerowa ścieżka przyrodnicza Żabnica – Cięcina, pokrywająca się z opisaną wcześniej czarną trasą rowerową.

Szlaki pielgrzymkowe

Ta grupa szlaków jest reprezentowana przez opisany wcześniej żółty Szlak Papieski, a oprócz tego należy tu wymienić szlak Drogi Krzyżowej na pn.-zach. stokach góry Matyska, na terenie parafii Radziechowy. Droga Krzyżowa związana jest z początkowym odcinkiem niebieskiego szlaku prowadzącego na Halę Radziechowską. Stacje drogi Krzyżowej autorstwa Czesława Dźwigaja, rozrzucone są wzdłuż ścieżki prowadzącej na szczyt Matyski zwieńczonej Krzyżem Jubileuszowym postawionym w roku 2000.

W pobliżu północnych granic zasięgu Nadleśnictwa przebiega Beskidzka Droga św. Jakuba, prowadząca z Wadowic przez Żywiec, Szczyrk, Simoradz do połączenia z czeskimi

szlakami. Jest to odtworzenie średniowiecznych szlaków pielgrzymkowych prowadzących do grobu św. Jakuba w Santiago de Compostela, w hiszpańskiej Galicji. Do późnego średniowiecza był to trzeci co do ważności, po Jerozolimie i Rzymie, ośrodek religijny zachodniego chrześcijaństwa. Drogi św. Jakuba są oznakowane charakterystyczną muszlą św. Jakuba.

Szlak architektury drewnianej - powstał w porozumieniu władz administracyjnych województwa śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego, a ma na celu promocję i ochronę pozostałości zabytkowych budowli drewnianych: sakralnych, gospodarczych, mieszkalnych i przemysłowych. W granicach zasięgu Nadleśnictwa znajduje się pd.-wsch. część tzw. „Pętli beskidzkiej” z trzema obiektami:

- kościół w Cięcinie, pw. św. Katarzyny, pochodzący z r. 1542
- kościół w Zabnicy z 1906 r.
- dom mieszkalny w Milówce z 1739 r., obecnie muzeum „Stara Chałupa”.

Możliwości geoturystycznego zagospodarowania obszaru zasięgu Nadleśnictwa.

W ostatnich latach rośnie zainteresowanie geoturystyką, tj. taką formą turystyki której celem jest zwrócenie uwagi na geologię i geomorfologię terenu. Odszukanie, wyeksponowanie i udostępnienie geologicznych obiektów o nadzwyczajnych własnościach podnosi rekreacyjną i turystyczną wartość terenu, co jak najbardziej leży w interesie jego mieszkańców, samorządów i administracji.

Od wielu lat wydziały geologiczne prowadzą kształcenie specjalistów geoturystyki i w związku z tym powstaje szereg prac dyplomowych dotyczących waloryzacji geoturystycznej określonych obszarów. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa również wykonano szereg prac geoturystycznych. Poniżej przedstawiono wybrane propozycje ścieżek geoturystycznych pochodzących z prac dyplomowych studentów AGH Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska.

Geologiczna ścieżka dydaktyczna w dolinie potoku Leśna.

Dotyczy odcinka potoku Leśna między Lipową, a Twardorzeczką. Rozpoczyna się 400 m poniżej mostu na drodze łączącej wspomniane wsie. Usytuowano tu pierwszy punkt trasy, a ostatni, dziesiąty, znajduje się w odległości 2 km w górę potoku. Ścieżka prezentuje różne utwory fliszowe, struktury sedymentacyjne i tektoniczne, procesy erozyjne, szczątki jurajskich i kredowych zwierząt morskich właściwe dla Kotliny Żywieckiej i Beskidu Śląskiego.

Projekt ścieżki geoturystycznej Milówka – Kamesznica – Barania Góra.

Jest to projekt ścieżki o charakterze ogólnopoznawczym, łączącym elementy historyczno – kulturowe, znane z dotychczas publikowanych przewodników, np.: muzeum „Stara Chałupa” w Milówce, zespół dworsko – parkowy w Kamesznicy, a także nieznanne przez zwykłych turystów obiekty geologiczne o niezwykłych walorach. Dotyczy to nieczynnego kamieniołomu piaskowców warstw krośnieńskich, położonego na wschodnim skraju pasma Szarego. Można tu obserwować różne utwory fliszowe oraz struktury i procesy sedymentologiczne. Drugim ważnym obiektem ścieżki jest dolina potoku Janoska która jest przykładem doliny konsekwentnej, tj. o kierunku spadku zgodnym z biegiem warstw skalnych. W dolinie potoku można prześledzić występowanie warstw piaskowców i łupków istebniańskich, ciężkowickich i hieroglifowych, a także formy geomorfologiczne: wodospad ześlizgowy i kocioł eworsyjny. W dolinie widoczne są także ławice piaszczystych syderytów wydobywanych niegdyś dla huty żelaza w Węgierskiej Górze. Ostatnim punktem ścieżki jest szczyt Baraniej Góry gdzie widoczne są piaskowce i zlepienie górnych warstw istebniańskich w postaci wychodni skalnych różnej wielkości.

Na pozostałym obszarze istnieje szereg możliwości utworzenia specjalistycznych ścieżek geoturystycznych lub uzupełnienia opisów istniejących szlaków o informacje geologiczne i geomorfologiczne ponieważ istnieją opracowania waloryzacyjne obszarów składających się na zasięg terytorialny Nadleśnictwa, np.: Kotliny Żywieckiej, doliny Soły i obszarów przyległych.

2. Szczególne formy ochrony przyrody

Do szczególnych form ochrony przyrody występujących na terenie Nadleśnictwa lub w jego zasięgu należą: rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, pomniki przyrody, europejska sieć obszarów chronionych – Natura 2000, użytki ekologiczne (projektowane), stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej oraz prawnie chronione gatunki flory i fauny.

2.1. Rezerваты przyrody

Zgodnie z „Ustawą o ochronie przyrody” (Art. 13) Rezerwatem przyrody jest obszar obejmujący zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych kulturowych bądź krajobrazowych.

Wokół rezerwatu przyrody może być utworzona otulina, zabezpieczająca jego obszar przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

Rezerваты przyrody charakteryzują się zróżnicowaniem ekosystemów. Podstawowym celem istnienia rezerwatów przyrody jest stworzenie szans przetrwania aktualnego bogactwa gatunków roślin i zwierząt poprzez ochronę różnorodności biocenoz oraz zawartego w organizmach tych gatunków materiału genetycznego. Rezerваты stwarzają szansę zachowania dziko występujących gatunków roślin i zwierząt, łącznie z ich biotopami i siedliskami a jednocześnie zapewniają trwałe istnienie najszerszego wachlarza form geomorfologicznych i geologicznych, stanowiących o istocie naturalnego krajobrazu.

2.1.1. Rezerваты istniejące

Na gruntach Nadleśnictwa położone są trzy rezerваты:

- „Kuznie”
- „Romanka”
- „Lipowska”

Zajmują łącznie 102,39 ha, co stanowi niewiele ponad 1% powierzchni Nadleśnictwa.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa nie ma innych rezerwatów, natomiast część rezerwatu „Romanka” położona jest po stronie Nadleśnictwa Jeleśnia, a część rezerwatu „Lipowska” na terenie Nadleśnictwa Ujsoły. Rezerwat „Barania Góra” w Nadleśnictwie Wiśla leży bezpośrednio na granicy z Nadleśnictwem Węgierska Górka. Oprócz tego stosunkowo niedaleko od granic Nadleśnictwa Węgierska Górka znajdują się rezerваты należące do Nadleśnictwa Jeleśnia: „Pod Rysianką”, „Pilsko”, „Gawroniec”, „Grapa”. Na terenie Nadleśnictwa Ujsoły, stosunkowo niedaleko na południe, leży rezerwat „Butorza”. Po słowackiej stronie Beskidu Żywieckiego leży rezerwat „Pilsko” chroniący zachodnie i południowe stoki masywu Pilska oraz torfowiskowy „Spálený Grúnik” – poniżej przełęczy Bory Orawskie.

„Kuznie”. Rezerwat powołany w 1996 r. w celu ochrony zgrupowań wychodni skalnych (piaskowców i zlepieńców warstw godulskich górnych), jaskiń i drzewostanu świerkowego. Położony jest na pd.-wsch. stokach góry Murońka w drugorzędnym odgałęzieniu Pasma Baraniej Góry, w górnej części doliny Twardorzeczki. Położony jest na wysokości od 800 do 1010 m n.p.m., tj. w strefie regla środkowego. Formy skalne w rezerwacie mają pochodzenie osuwiskowe i powstały przez odspojenie skał od ściany niszy osuwiskowej. Największą formą skalną jest skalisty pas długości 50 – 60 m i wys. 5-8 m, gęsto ponacinany szczelinami. Występuje tu również szereg ambon i baszt - niektóre o wysokości ponad 10 m. Na terenie rezerwatu stwierdzono 37 jaskiń i schronisk skalnych o genezie osuwiskowej. Największe z nich to Jaskinia Chłodna (długości 117 m, deniwelacji 16,5 m) i Jaskinia Pod Balkonem (długości 45 m, deniwelacji 10 m). Skały i jaskinie były objęte ochroną pomnikową jeszcze przed powołaniem rezerwatu.

Zbiorowiska roślinne i drzewostany nie posiadają nadzwyczajnych wartości, jednak stanowią ważny element siedliska chronionych gatunków zwierząt: niedźwiedzia, wilka i rysia – gatunków przechodnich oraz kilku gatunków nietoperzy – gatunków osiadłych. Występuje tu również szereg chronionych gatunków roślin wyższych i mszaków.

Zbiorowiska leśne rezerwatu nie są zbyt zróżnicowane, choćby ze względu na niewielki obszar i ubóstwo podłoża. Stwierdzono tu jedynie dolnoreglowy bór jodłowo – świerkowy (*Abieti - Piceetum montanum*) oraz kwaśną buczynę górską (*Luzulo luzuloidis – Fagetum*). Ze zbiorowisk nieleśnych występują tu zbiorowiska z klasy *Asplenetea rupestris*, prawdopodobnie ze związku *Androsacion vandellii*, tj. zbiorowisk szczelinowych na skałach niewapiennych z licznym udziałem paproci z rodzaju zanokcica – *Asplenium*.

„Romanka”. Rezerwat utworzony w roku 1963 w celu ochrony pozostałości pierwotnego świerkowego boru regla górnego, powiększony w roku 2005. W granicach Nadleśnictwa Węgierska Górka zajmuje zachodnie stoki kulminacji Romanki - od wys. 1030 m n.p.m., do szczytu, tj. do 1366 m n.p.m.. W granicach Nadleśnictwa Jeleśnia zajmuje pn.-zach. stoki masywu z pobliskim szczytem o nazwie Majcherkowa (1355 m n.p.m.), a także stosunkowo wąski (do 250 m), przyszczytowy pas na południe od linii grzbietu Romanki.

Drzewostan jest tu niewątpliwie naturalnego pochodzenia, na co wskazuje zarówno wiek, jak i wiedza o dotychczasowej gospodarce na tym terenie. Zasadnicze składniki drzewostanów: świerki, rzadko buki, oceniane są zwykle na 220 do 240 lat, co oznacza że pochodzą z końca XVIII w. Tak niskiej jakości, i tak oddalone od siedzib ludzkich drzewostany nie mogły być regularnie użytkowane, ani nie podlegały żadnej innej ingerencji gospodarczej. Wchodziły jedynie w skład obszaru wypasowego górskiej gospodarki pasterskiej, co mogło doprowadzić do zubożenia składu gatunkowego warstwy runa i podszytu, a także wstrzymać na pewien czas naturalne odnawianie się drzewostanu. Lasy tak wysokich położen mogły być jednak w ograniczony sposób użytkowane na potrzeby gospodarki pasterskiej – głównie na opał.

Zbiorowiska roślinne nie są tu zbyt zróżnicowane. Uwarunkowane jest to położeniem większości rezerwatu w reglu górnym. Panującym zbiorowiskiem jest górnoreglowa, acidofilna świerczyna karpacka (*Plagiothecio – Piceetum*) z trzema facjami: borówkową, trzcinnikową i paprociową. W niższych położeniach (regiel środkowy) występuje kwaśna buczyna górska (*Luzulo luzuloidis – Fagetum*) z bukami dorównującymi wiekiem najstarszym świerkom. Ze zbiorowisk nieleśnych stwierdzono tu pospolite w całym masywie Romanki i Pilska, młakowe zespoły lepiężnika wyłysiałego (*Petasitetum kablikiani*) oraz nawiązujące do górskich torfowisk młaki niskoturzycowe – mszyste (*Caricetum fuscae subalpinum*), znane również z Tatr.

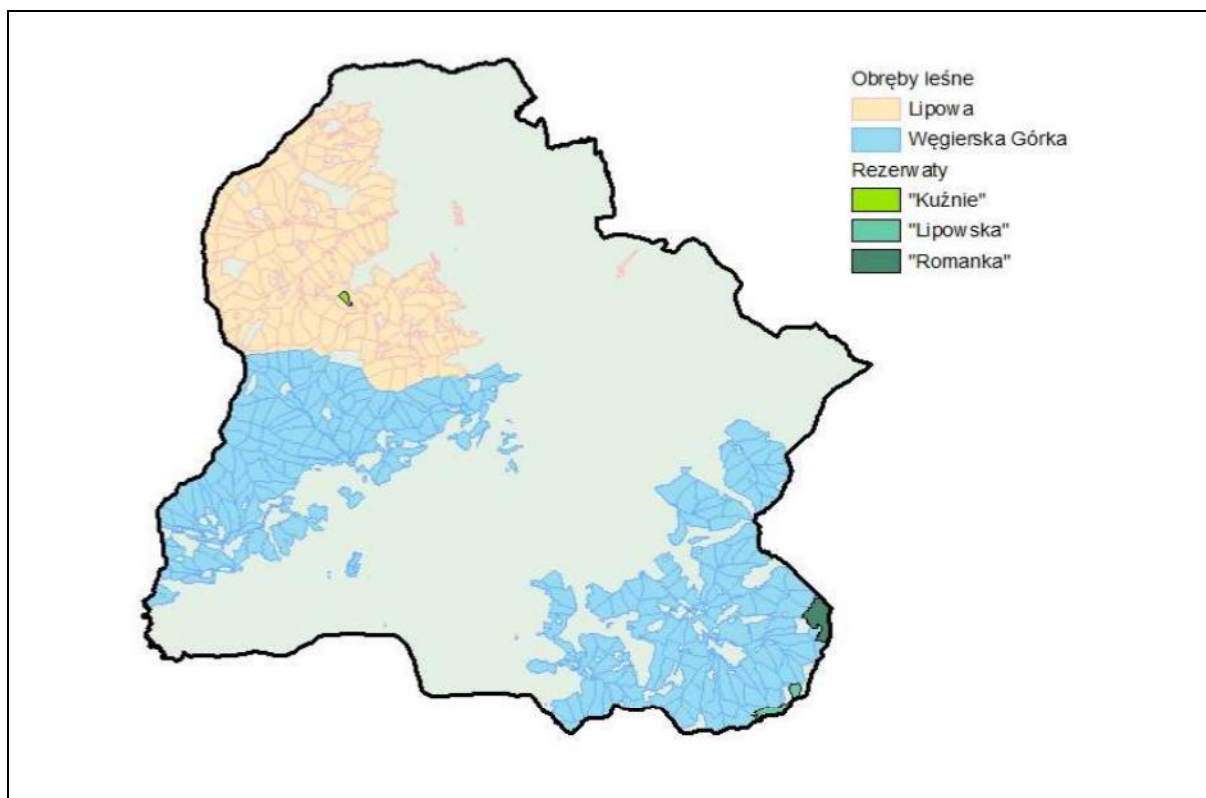
„Lipowska”. Rezerwat powołany w 2008 roku w celu ochrony górnoreglowego boru świerkowego oraz górskich torfowisk i oczek wodnych. W Nadleśnictwie Węgierska Górka zajmuje północne i północno – zachodnie, przyszczytowe stoki masywu Lipowskiego Wierchu i Rysianki na wysokości od 1120 do 1324 m n.p.m., tj. wyłącznie w reglu górnym. Składa się z dwóch części rozdzielonych na zachodnich stokach Rysianki polaną Koziorka. Po stronie Nadleśnictwa Ujsoły rezerwat również składa się z dwóch części: rozdziela je Hala Lipowska i zajmuje południowe, przyszczytowe stoki Lipowskiego Wierchu oraz południowo-wschodnie stoki Rysianki. Oba szczyty tworzą jedno z trzech głównych gniazd górskich tej części Beskidu Żywieckiego, jednak same kulminacje są rozłożyste, spłaszczone, słabo zaznaczone w terenie.

Zasadniczym zbiorowiskiem leśnym jest górnoreglowa acidofilna świerczyna karpacka (*Plagiothecio – Piceetum*), podaje się także obecność górnoreglowej świerczyny sudeckiej (*Calamagrostio villosae – Piceetum*). Na wierzchowinowej części masywu stwierdzono występowanie niezwykle cennego kompleksu torfowisk wysokich - mszaru kępowego z torfowcem magellańskim (*Sphagnetum magellanicum*). Jest to zbiorowisko torfowców z udziałem krzewinek i roślin trawiastych w fazie kępkowej torfowiska wysokiego. Tego typu torfowiska są znane z Bieszczadów, Tatr, Podhala i Orawy, natomiast w pozostałej części Karpat występują bardzo rzadko.

Drzewostan jest zbliżony do opisanego z Romanki, jednak przeciętnie młodszy: mniej niż połowę powierzchni zajmują drzewostany ponad 200 – letnie gdy w Romance prawie 90%. Oprócz tego drzewostany w rezerwacie „Lipowska” mają wyraźnie mniej złożoną strukturę gatunkową, wiekową i warstwową.

Drzewostany w obu opisywanych rezerwach znajdują się w fazie rozpadu - prawdopodobnie przyspieszonej zanieczyszczeniami powietrza i zmianami klimatycznymi, ale w porównaniu ze sztucznymi świerczynami niższych położen wykazują zdecydowanie wyższą odporność. Niepokojący jest jednak niski procent powierzchni zajętej przez młode, zastępcze pokolenie.

Oba rezerваты stanowią bardzo ważną część ostoi wielu gatunków chronionych zwierząt, w tym: niedźwiedzia, wilka, rysia i głuszca.

Ogólną charakterystykę rezerwatów oraz możliwości realizacji celów ochrony przedstawiono poniżej w tabelach.

Nazwa Nr w rej. Wojew.	Akt prawny	Oddz. poddz.	Gmina Lesnictwo	Rodzaj rezerwatu pod względem przedmiotu ochrony	Typ i podtyp pod względem		Powierzchnia [ha] wg		Zbiorowiska roślinne	Grupy zwierząt
					dominującego przedmiotu ochrony	głównego typu ekosystemu	Aktu praw.	Stanu na 01.01.14		
I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kuźnie	11.12.1995 Zarz. MOSZNiL M.P. Nr 5, poz. 46 Zarz.nr26/2013 RDOŚ w Katowicach dnia 17.X.2013 (zad.ochronne na 5 lat)	83 a, c	Lipowa Morońka	N Przyrody nieożywionej	PGg te Geologiczny i glebowy form tektonicznych i erozyjnych	Esk so Skalny skal osadowych (także EP pn Podziemny pochodzenia naturalnego)	7,22	7,22	dolnoregłowy bór jodłowo- świerkowy, kwaśna buczyna górska, naskalne zbiorowiska szczelinowe na skałach niewapiennych	11 gatunków netoperzy część ostoł niedźwiedzia, wilka, rysia
Romanka	MP Nr 57 1963 30.05.2005r. Rozp.Woj.Sl. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 71, poz. 1888	53 b – h; 54 a - d drogi, linie, potoki N-ctwo Jeleśnia 204 a – i 238 a – c 239 a, b	Węgierska Górka Żabnica Jeleśnia Romanka Górna Sopotnia Potok	L Leśny	Pfi zl Fitocenotyczny zbiorowisk leśnych	EL bgp Leśny i borowy borów górskich i podgórskich	98,45 wg Rozp. WS 2005 r 124,50	124,50 N-ctwo Węgierska Górka 60,05 w tym związane 0,74 N-ctwo Jeleśnia 64,45	górnoregłowa acidofilna świerczyna karpacka, mlakowe zespoły lepiężnika wyłysiałego, mlaki niskoturycowe- mszyste	12 gatunków ssaków 43 gatunki ptaków 3 gatunki gadów 2 gatunki plazów

Nazwa Nr w rej. Wojew.	Akt prawny	Oddz. poddz.	Gmina Lesnictwo	Rodzaj rezerwatu pod względem przedmiotu ochrony	Typ i podtyp pod względem		Powierzchnia [ha] wg		Zbiorowiska roślinne	Grupy zwierząt
					dominującego przedmiotu ochrony	głównego typu ekosystemu	Aktu praw.	Stanu na 01.01.14		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Lipowska	09.06.2008r. Rozp. Woj. Śl. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 112, poz. 2272 Zarządzenie Nr20/2013 RDOŚ w Katowicach z dnia 2.IX. 2013r.	74 a, b, d 75 a, b, c linie	Węgierska Górka Boracza	L Leśny	Pfi zI Fitocenotyczny zbiorowisk leśnych (także Pfi zn)	EL bgp Leśny i borowy borów górskich i podgórskich (także ET tw)	62,60	62,60	gómoreglowa acidofilna świerczyzna karpacka, mszar kępowy z torfowcem magellanskim	Część osto niedźwiedzia, wilka, rysia, głuszca
		N-ctwo Ujsoly 14 a, b 17 a, b	Ujsoly Gawłowskie					N-ctwo Węgierska Górka 35,12 w tym 0,06 związane		
								N-ctwo Ujsoly 27,48		

Możliwości realizacji celów ochrony

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						dotychczasowe	Wg zarządzenia	
Kuźnie	Skaly i jaskinie o genezie osuwiskowej. Drzewostan.	Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych zgrupowania wychodni skalnych, jaskiń oraz dorodnego drzewostanu.	Procesy wietrzenia skal i związane z tym rozwój roślinności naskalnej i szczelinowej. W drzewostanach zachodzą procesy rozpadu, odnowienia i przemiany struktury związane z wieloprzynowym zanikaniem świerka	Nielegalna i niekontrolowana penetracja jaskiń, szczególnie z użyciem pochodni, płoszenie nietoperzy, uszkodzenie form skalnych. Penetracja powierzchniowych form skalnych łączy się z uszkadzaniem roślinności naskalnej i szczelinowej. Ogólne zagrożenia biotyczne i abiotyczne dotyczące wszystkich d-stanów Nadlesnictwa Możliwość całkowitego wyeliminowania świerka ze składu drzewostanów. Całkowity rozpad drzewostanu może negatywnie wpłynąć na roślinność naskalną.	Nie ma formalnych i merytorycznych przeszkód uniemożliwiających ochronę form skalnych. Ochrona d-stanów jest zależna od ogólnych warunków przyrodniczych.	Zachowawcza, za wyjątkiem czynności związanych z masowym rozwojem kormikowatych i opieńki w postaci ścięcia i wywieżenia części martwych świerków, a okorowania pozostawionych i działania ochronne	Prowadzenie obserwacji i ocena udatności odnowienia naturalnego, w tym jego składu gatunkowego. Prowadzenie oględzin pod kątem stopnia pokrycia skał roślinnością naskalną. Prowadzenie oględzin jaskini pod kątem występowania nietoperzy, w związku z prowadzeniem niekontrolowanych eksploracji speleologicznych, ewentualnych aktów wandalizmu oraz bieżące przeciwdziałanie i eliminowanie efektów negatywnych oddziaływań na jaskinie.	Rezerwat nie posiada planu ochrony. Zarządzenie RDOŚ w Katowicach w sprawie ustanowienia zadań ochronnych na 5 lat.

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony wg planu ochrony		Uwagi
						7	8	
1 Romanka	2 Zbiorowiska leśne regla górnego i dolnego o charakterze naturalnym.	3 Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i turystycznych pierwotnego fragmentu dawnej Puszczy Karpackiej	4 Drzewostany w fazie rozpadu przyspieszonego uszkodzeniami przemysłowymi i zmianami klimatycznymi, ze słabo zaznaczonymi procesami odnowieniowymi. Nieznacznie zainicjowana naturalna faza przedplonowa.	5 Ogólne zagrożenia biotyczne i abiotyczne dotyczące całej powierzchni N-ctwa. Możliwość całkowitego wyeliminowania świerków nasiennych przed zainicjowaniem naturalnego odnowienia na poziomie zabezpieczającym ciągłość lokalnej populacji. Możliwość utraty ekologicznych cech lasu całej strefy regla górnego w wyniku raptownego, przyspieszonego zamierania świerków przy braku odpowiedniej ilości młodego pokolenia, lub przedplonu. Niekontrolowany ruch turystyczny poza wyznaczonymi szlakami, a w konsekwencji	6 Nie ma formalnych i merytorycznych przeszkód uniemożliwiających lepszą ochronę rezerwatu przed szkodnictwem leśnym. Natomiast możliwości wpływania na procesy ekologiczne w drzewostanach zależą od kierunku zmian procesów ekologicznych w całych Beskidach oraz od podjętych decyzji ochronnych. Pozostawienie procesów ekologicznych naturalnemu biegowi nie pozwala przewidzieć ich skutków w czasie realnym, tj. np. najbliższych 20 lat, a sztuczne popieranie procesów	7 Ochrona czynna opisana wg działań ochronnych zawartych w planie ochrony dla rezerwatu.	8 Ochrona czynna związana z ograniczeniem populacji kornikowatych, ale z pozostawieniem posuszu na gruncie i bez możliwości stosowania odnowienia sztucznego	9 Plan ochrony rezerwatu (Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 21 września 2006r.)

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						dotychczasowe	wg planu ochrony	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
cd. Romanka				niszczenie odnowienia, chronionych roślin i zwierząt, stwarzanie zagrożenia pożarowego, naruszanie ostoi zwierząt.	odnowieniowych i przedplonowych pozwala przewidzieć doraźne efekty przy niewiadomych długofalowych.			

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						dotychczasowe	wg zarządzenia	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Lipowska	Zbiorowiska leśne regla górnego oraz górskie torfowisko wysokie	Zachowanie ze względów naukowych, przyrodniczych i dydaktycznych górnoreglowego boru świerkowego oraz torfowisk z systemem oczek wodnych wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.	Drzewostany w fazie rozpadu przyspieszonego uszkodzeniami przemysłowymi i zmianami klimatycznymi, ze słabo zaznaczonymi procesami odnowieniowymi. Nieznacznie zainicjowana naturalna faza przedplonowa. Czynne procesy torfotwórcze.	Ogólne zagrożenia biotyczne i abiotyczne dotyczące całej powierzchni N-ctwa. Możliwość całkowitego wyeliminowania świerków następnym przed zainicjowaniem naturalnego odnowienia na poziomie zabezpieczającym ciągłość lokalnej populacji. Możliwość utraty ekologicznych cech lasu całej strefy regla	Nie ma formalnych i merytorycznych przeszkód uniemożliwiających lepszą ochronę rezerwatu przed szkodnictwem lesnym. Natomiast możliwości wpływu na procesy ekologiczne w drzewostanach zależą od kierunku zmian procesów ekologicznych w całym Beskidach oraz od podjętych decyzji ochronnych.	Od r. 2008 ochrona zachowawcza, wczesniej ingerencja w procesy odnowieniowe w postaci odnowienia luk i przereźden.	Tworzenie systemu naturalnych barier poprzez obalenie pojedynczych drzew, w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów mechanicznych na teren rezerwatu. 1) 75b, 75a, 74d 2) 14b, 17 a, 17b Obalenie żywych oraz martwych drzew. Liczba drzew koniecznych do obalenia	Rezerwat nie posiada planu ochrony. Zarządzenie RDOŚ w sprawie ustanowienia zadań ochronnych na 5 lat.

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony wg zarządzenia		Uwagi
						dotychczasowe	7	
1 cd. Lipowska	2	3	4	5 górnego w wyniku raptownego, przyspieszonego zamierania świerków przy braku odpowiedniej ilości młodego pokolenia, lub przedplonu. Niekontrolowany ruch turystyczny poza wyznaczonymi szlakami, a w konsekwencji niszczenie odnowienia, chronionych roślin i zwierząt, stwarzanie zagrożenia pożarowego, naruszanie ostoi zwierząt.	6 Pozostawienie procesów ekologicznych naturalnemu biegowi nie pozwala przewidzieć ich skutków w czasie realnym, tj. np. najbliższych 20 lat, a sztuczne popieranie procesów odnowieniowych i przedplonowych pozwala przewidzieć doraźne efekty przy niewiadomych długofalowych.	7	8 - w zależności od potrzeb. Obserwacje stanu zachowania kompleksu torfowisk.	9

Wskazania ochronne proponowane dla rezerwatów na dzień 01.01. 2014 r.

Wskazania gospodarcze w projekcie PUL na 01.01. 2014	Zadania ochronne opisane w POP na 01.01. 2014 r.
Rezerwat „Kuźnie”	
Brak wskazań	W zadaniach ochronnych zawarto identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, oraz opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju. Rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.
Rezerwat „Romanka”	
Brak wskazań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie monitoringu kornika drukarza, w razie potrzeby cięcia sanitarne i korowanie drzew zasiedlonych. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny, dopuszcza się dyłowanie podmokłych odcinków szlaków – dotyczy wydzieleń przez które prowadzą szlaki turystyczne. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz całego materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt. 1, 2. Ustawienie drewnianych ławek wg potrzeb i ich konserwacja – dotyczy 53 b.
Rezerwat „Lipowska”	
Brak wskazań	Zadania ochronne zawierają identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, oraz opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju. Rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Rezerwat „Lipowska”. Fot. Barbara Żyzak

2.1.2. Rezerваты projektowane

W Nadleśnictwie Węgierska Górka w chwili obecnej nie ma rezerwatów projektowanych, tj. odrębnych obiektów, posiadających ważną dokumentację przyrodniczą, stanowiącą formalną podstawę do rozpatrzenia wniosku o utworzenie rezerwatu.

2.2. Parki krajobrazowe

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania tzn. łączenia funkcji ochronnych z gospodarczymi. Obszar parku obejmuje naturalne lub mało przez człowieka przekształcone ekosystemy (lasy, zarośla, murawy, pola uprawne) razem ze znajdującymi się tutaj zabytkami kultury materialnej. Tak więc przedmiotem ochrony jest harmonijnie przenikające się środowisko przyrodnicze i kulturowe.

Grunty rolne, leśne i inne nieruchomości znajdujące się w granicach parku krajobrazowego pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu. Na terenie Lasów Państwowych znajdujących się w granicach parku krajobrazowego zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z planem ochrony parku krajobrazowego uwzględnionym w operacie urządzenia lasu.

Funkcjonowanie parków krajobrazowych reguluje Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. w brzmieniu z 1 lutego 2013 r., Rozdz. 2, Art. 16 i następn.

W granicach Nadleśnictwa funkcjonują dwa parki krajobrazowe:

- „Żywiecki Park Krajobrazowy”
- „Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego”

Oba funkcjonują w strukturach Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego z siedzibą w Będzinie.

„Żywiecki Park Krajobrazowy”

Jest najstarszym parkiem krajobrazowym w polskich Karpatach. Utworzony został w 1986 r. i obejmuje obszar Beskidu Żywieckiego od Zwardonia na zachodzie, do Korbielowa na wschodzie. Na południu opiera się o granicę państwa, a północną granicę stanowi droga Jeleśnia – Żywiec. Powierzchnia wynosi 358,70 km², a powierzchnia otuliny 186 km². Park obejmuje dwa zasadnicze systemy górskie: grupę Wielkiej Raczy związaną z Nadleśnictwem Ujszoły i grupę Pilska związaną z Nadleśnictwem Jeleśnia i Węgierska Górka.

Park powstał w celu ochrony niepowtarzalnych walorów przyrodniczych obszaru obejmującego cztery piętra roślinne: od pogórza przez regle, po subalpejskie. Mimo długotrwałej gospodarczej eksploatacji rolniczej i leśnej, obejmującej wszystkie strefy wysokościowe, zachowały one mimo zniekształcenia, nieprzecięte walory przyrodnicze w postaci cennych zbiorowisk roślinnych, rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz specyficznych walorów krajobrazowych. Na obszarze Parku stwierdzono ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych, w tym górskie i wysokogórskie, 106 gatunków ptaków lęgowych, w tym cietrzewia i głuszca oraz szereg ssaków chronionych, w tym największe nasze drapieżniki: niedźwiedzia, wilka i rysia.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Żywiecki PK obejmuje wszystkie grunty leśne i nieleśne obrębu Węgierska Górka należące do Beskidu Żywieckiego, tj. położone po wschodniej stronie doliny Soły. Są to leśnictwa: Cięcinki, Żabnica, Boracza i Prusów o łącznej powierzchni 3241,55 ha. Otulinę stanowią doliny największych rzek, tj. obszary silnie zurbanizowane i użytkowane rolniczo. W granicach zasięgu Nadleśnictwa jest to dolina Soły i przyległe, zwykle wylesione grunty. W otulinie Żywieckiego PK znalazły się wydzielania a – gx oddziału 254 (grunty nieleśne i związane z gospodarką leśną) oraz niewielka działka leśna położona wśród lasów niepaństwowych – 255 y. Łącznie jest to powierzchnia 14,77 ha.

Nie istnieje Plan działań ochronnych parku krajobrazowego, istnieje natomiast dokumentacja do projektu planu.

„Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego”

Utworzony został w roku 1998 w celu ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych większości obszaru Beskidu Śląskiego, tj. szeroko rozumianego pasma Czantorii i Pasma Baraniej Góry (inaczej – Pasma Wiślańskiego). Całkowita powierzchnia Parku wynosi 386,20 km², a otuliny 222,85 km². Położony jest w zasięgu czterech nadleśnictw: Wisły, Ustronia, Bielska i Węgierskiej Górki. W granicach zasięgu Nadleśnictwa Węgierska Górka Park obejmuje wschodnie stoki Pasma Baraniej Góry, tj. cały obręb Lipowa i część obrębu Węgierska Górka położoną w Beskidzie Śląskim – po zachodniej stronie doliny Soły.

Całkowita powierzchnia Parku na gruntach Nadleśnictwa wynosi 5990,37 ha. Kilka oderwanych kompleksów Nadleśnictwa, leżących wzdłuż pd.-wsch. i pn.-wsch. granic Parku należy do otuliny jak niżej:

Obręb Lipowa

- 67 k – ax
- 96 a – o

Razem 9,70 ha

Obręb Węgierska Górka

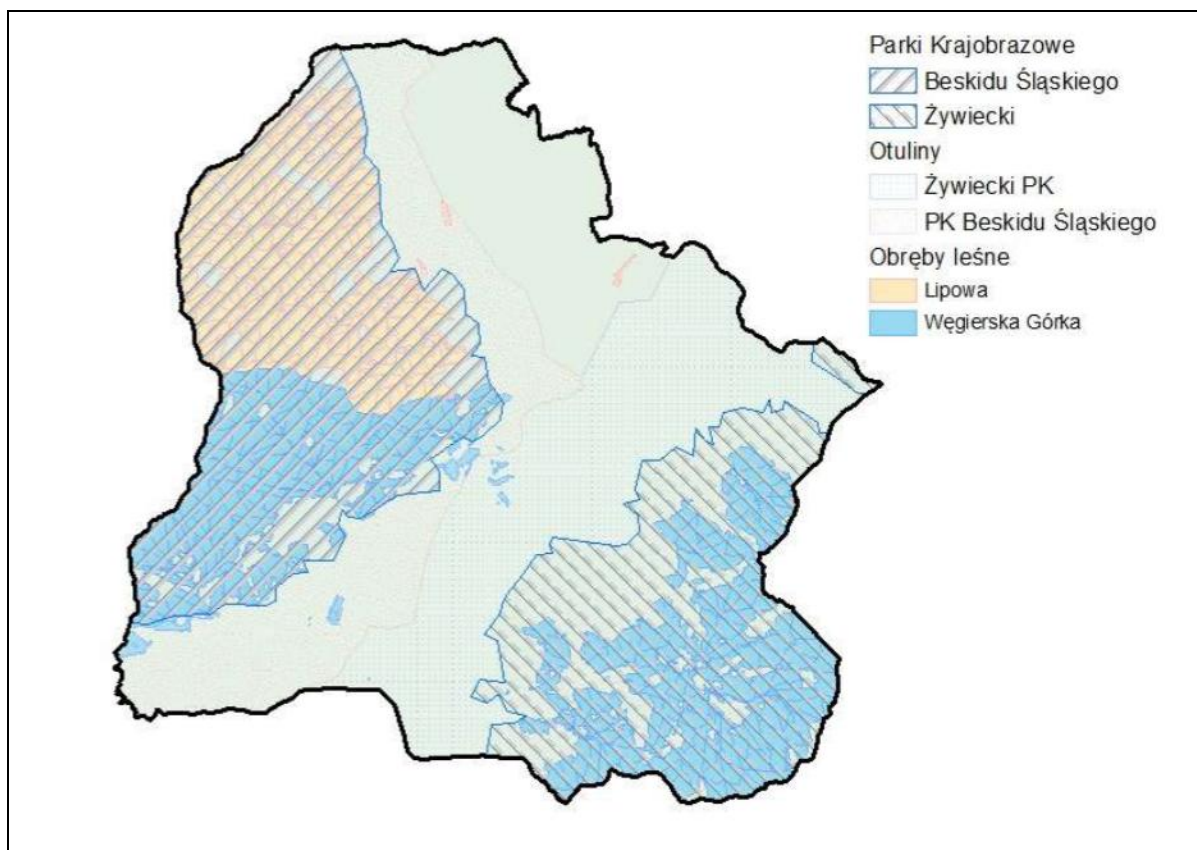
- 143
- 144
- 145
- 251
- 253
- 254 a
- 255

Razem 102,08 ha

Łącznie 111,78 ha

Mimo długotrwałej, intensywnej eksploatacji leśnej i rolnej oraz silnych przekształceń, na obszarze Parku zachowały się cenne zbiorowiska leśne i nieleśne, np.: bogate florystycznie żyzne buczyny, buczyny storczykowe, jaworzyny, łąki mietliczkowe i storczykowe i wiele innych. Występuje tu 40 gatunków chronionych ssaków, w tym największe drapieżniki – wilk, ryś i niedźwiedź oraz wiele gatunków nietoperzy, 16 gatunków płazów, 6 gatunków gadów, kilkanaście gatunków ryb i minogów, w tym rzadki głowacz przegopłetwy i białopłetwy, a także liczne gatunki ptaków, w tym głuszec i jarząbek.

Podobnie jak Żywiecki PK także PK Beskidu Śląskiego nie posiada planu działań ochronnych, a jedynie dokumentację do projektu planu.

2.3. Użytki ekologiczne

Zgodnie z Art. 42 Ustawy o ochronie przyrody, użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, takie jak: naturalne zbiorniki wodne,

śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, itp.

Do użytków ekologicznych mogą być również zaliczone zdewastowane łąki, pastwiska, stawy, które nie mają dużego znaczenia gospodarczego, mają jednak szczególne wartości przyrodnicze. Poszczególne rodzaje nieużytków, jak też zdewastowane ekosystemy często wyróżniają się rzadkimi zespołami roślinnymi oraz gatunkami flory i fauny. Mają one więc wybitne znaczenie w zachowaniu różnorodności biologicznej. Procedura uznania za użytek ekologiczny następuje w drodze rozporządzenia wojewody, lub uchwały rady gminy.

Obecnie w granicach Nadleśnictwa nie istnieją zatwierdzone użytki ekologiczne, jednak w wyniku waloryzacji przyrodniczej obszarów gmin zaproponowano szereg obiektów kwalifikujących się do ochrony w tej postaci. W zamierzeniu miały one chronić stanowiska rzadkich gatunków: najczęściej mieczyka dachówkowatego, storczyków i kukulek oraz właściwe im siedliska – łąki mieczykowe i eutroficzne młaki górskie. Rozważano również objęcie ochroną doliny potoku Lesna poza gruntami Nadleśnictwa.

b 2.4. Europejska sieć obszarów chronionych – Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej.

Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych (tj. alpejskiego, atlantyckiego, borealnego, kontynentalnego, panońskiego, makaronezyjskiego, śródziemnomorskiego, stepowego i czarnomorskiego). W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96 % powierzchni kraju) i alpejski (4 % powierzchni kraju). Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne.

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Polskie prawo w tym zakresie zostało zintegrowane z prawem europejskim w Ustawie o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. Od tej pory tworzone są w Polsce obszary chronione sieci Natura 2000.

Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka znajdują się cztery obszary chronione sieci Natura 2000. Są to trzy obszary ochrony siedlisk² i jeden ochrony ptaków:

PLH240005 – „Beskid Śląski”; OZW, potencjalny specjalny obszar ochrony siedlisk położony jest w większości w Beskidzie Śląskim, nieznaczna powierzchnia należy do Pogórza Cieszyńskiego i Kotliny Żywieckiej. Nie jest to obszar jednorodny przestrzennie: składa się z czterech, zróżnicowanych wielkością i kształtem kompleksów. Największy obejmujący Pasma Baraniej Góry i część pasma Stożka, oddzielony jest doliną Żylicy od

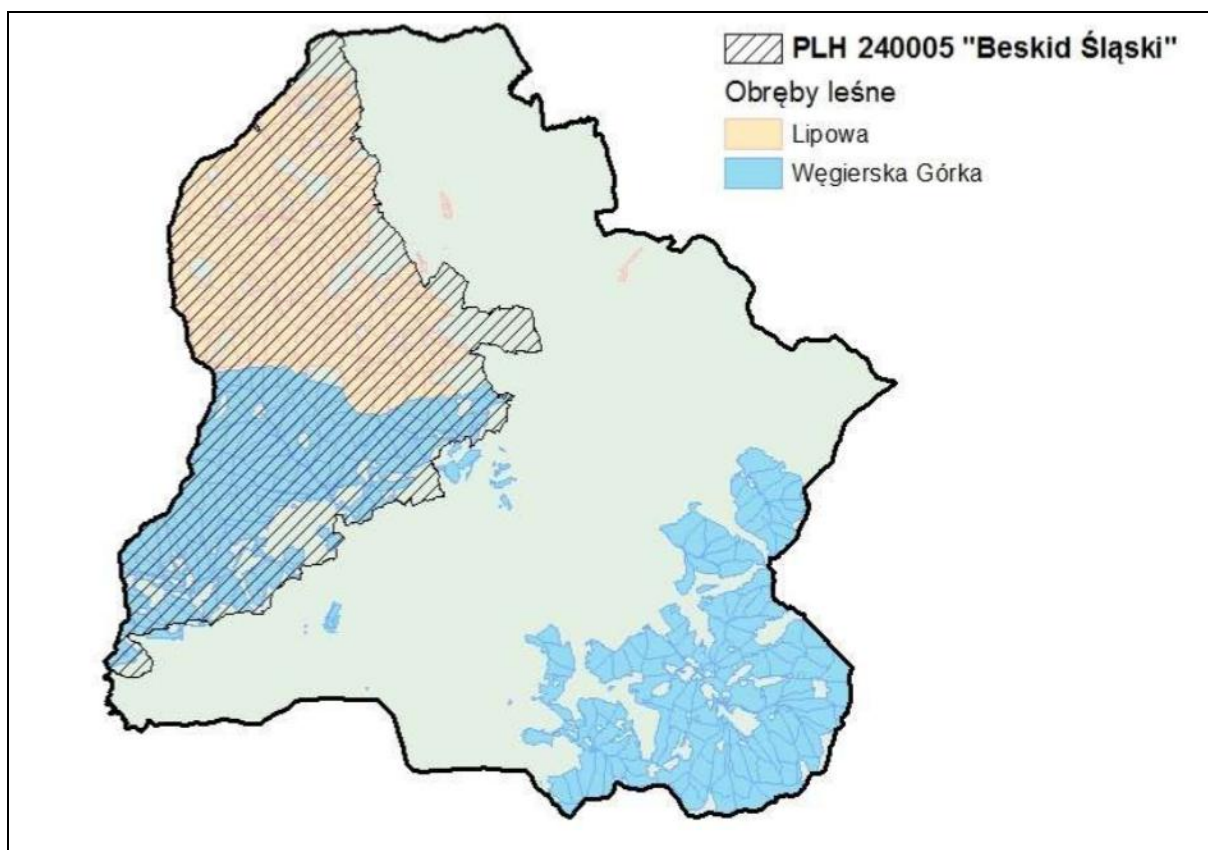
² Ostoja Beskidu Śląskiego oraz Ostoja Beskidu Żywieckiego została zatwierdzona jako Obszar o Znaczeniu Wspólnotowym (OZW) w styczniu 2008 r.

położonego na pn. drugiego co do wielkości kompleksu, tj. pasma Szyndzielni, Klimczoka i Błatniej z fragmentami Pogórza Cieszyńskiego. Pozostałe to: Pasma Czantorii – część północna oraz pasmo Równicy i Lipowskiego Gronia między Ustroniem, a Brenną.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Węgierska Górka ostoja obejmuje wschodnie stoki Pasma Baraniej Góry: od grzbietu do, na ogół, dolnej granicy lasu. W jej skład wchodzi większość obrębu Lipowa i część obrębu Węgierska Górka położona po zachodniej stronie doliny Soły, tj. należąca w sensie geograficznym do Beskidu Śląskiego.

Całkowita powierzchnia ostoi wynosi 26405,40 ha, a powierzchnia gruntów Nadleśnictwa w jej granicach wynosi 6021,27 co stanowi 22,8 % ogólnej powierzchni ostoi.

Ostoja Beskidu Śląskiego została zatwierdzona jako obszar o znaczeniu wspólnotowym (OZW) w styczniu 2008 r.

Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa w specjalnym obszarze ochrony siedlisk PLH240005 – Beskid Śląski

Obręb	Lokalizacja [oddział, pododdział]	Powierzchnia [ha]
Lipowa	1 – 66, 67 a – d, h – j, bx, 68 – 95, 96 p – w, 97 – 108, 109 a – d, 110 – 128	3347,09
Węgierska Górka	126 – 142, 148 – 253	2674,18
Razem		6021,27

109 f, g obrębu Lipowa nie należą do żadnej ostoi

Beskid Śląski charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością. Stwierdzono tu występowanie 16 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej, w tym bardzo rzadkie dolnoreglowe bory na torfie (*Bazzanio – Piceetum*). Cenne są również dość licznie występujące jaworzyny z miesięcznicą na stromych, skalistych zboczach. Beskid Śląski posiada największą w polskich Karpatach liczbę jaskiń i schronisk skalnych, a także

różnorodnych powierzchniowych form wychodni skalnych z którymi związane są zbiorowiska naskalne i szczelinowe. W lasach i poza lasami spotykane są cenne zbiorowiska ziołoroślne, łąkowe, pastwiskowe i bagienne z rzadkimi gatunkami chronionymi, w tym z rodziny storczykowatych.

Siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa [oddział, pododdział] Powierzchnia [ha]
3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	Brak na gruntach Nadleśnictwa, jednak główne potoki na których mogą występować nie należą do N-ctwa
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa, np. na górze Matyska
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa, np. Hala Ostre
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	obręb Lipowa: oddz. 69 c – 0,34 ha oraz punktowo w 28 wydzieleniach na pow. 3,09 ha obręb Węgierska Górką: punktowo w 4 wydzieleniach na pow. 0,21 ha Poza tym zespoły ze związku <i>Adenostylin</i> mogą występować w rozproszeniu na całej powierzchni Nadleśnictwa
6510	Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
6520	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono trisetion</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Poza gruntami Nadleśnictwa
8220	Sciany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	obręb Lipowa: punktowo 50b, 51b, 83c, 94b,c 92 c, na pow. 2,81 ha (rez. Kuźnie 83c 2,58 ha) obręb Węgierska Górką: punktowo 181a, 190a, 202b na pow. 1,40 ha poza tym mogą występować na innych wychodniach skalnych
8310	Jaskinie niedostępne do zwiedzania	Rezerwat Kuźnie, masyw Kościelca i inne
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	obręb Lipowa: 291 wydzieleni o pow. 2251,22 ha obręb Węgierska Górką: 233 wydzieleni o pow. 1428,09 ha
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>)	obręb Lipowa: 38 wydzieleni o pow. 254,52 ha. obręb Węgierska Górką: 1 wydzielenie o pow. 13,80 ha (140 d)
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (<i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)	obręb Lipowa: punktowo 37b, 38c na pow. 0,20 ha
91D0	Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Piceion abietis</i>	Nie stwierdzono. Może występować w rozproszeniu górska świerczyna na torfie, <i>Bazzanio-Piceetum</i>
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion</i>)	obręb Lipowa: dolina potoku Leśna - 67a, 68,a,69b, 70a, 71a, 73a – 12,04 ha. Jest to nadrzeczna olszyna górska i podgórski łąg jesionowy. obręb Węgierska Górką: 255 l,r,x na pow. 3,46 ha Mogą występować także w innych dolinach

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa [oddział, pododdział] Powierzchnia [ha]
		większych potoków.
9410	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	obręb Lipowa: 80 wydzieł – 667,71 ha obręb Węgierska Górka: 165 wydzieł – 1101,84 ha. Jest to przeważnie dolnoreglowy bór mieszany i górnoreglowa świerczyna karpcka, rzadziej górnoreglowa świerczyna sudecka

Ptaki wymienione w SDF a wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach
A030	<i>Ciconia nigra</i> – bocian czarny	C	
A104	<i>Bonasa bonasia</i> - jarząbek	C	
A108	<i>Tetrao urogallus</i> – głuszec	C, CR	
A215	<i>Bubo bubo</i> - puchacz	C, NT	
A217	<i>Glaucidium passerinum</i> – sóweczka zwyczajna	C, LC	
A220	<i>Strix uralensis</i> – puszczyk uralski	C, LC	
A229	<i>Alcedo atthis</i> – zimorodek	C	
A234	<i>Picus canus</i> – dzięcioł zielonosiwy	C	
A236	<i>Dryocopus martius</i> – dzięcioł czarny	C	
A238	<i>Dendrocopos medius</i> – dzięcioł średni	C	
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i> – dzięcioł białogrzbity	C, NT	
A241	<i>Picoides tridactylus</i> – dzięcioł trójpalczasty	C, VU	
A320	<i>Ficedula parva</i> – muchołówka mała	C	
A321	<i>Ficedula albicollis</i> – muchołówka białoszyja	C	
A338	<i>Lanius collurio</i> – gąsiorek	C	
A409	<i>Tetrao tetrix tetrix</i> – cietrzew	C, EN	

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 12 października 2011 r

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

CR – gatunek skrajnie zagrożony EN – gatunek silnie zagrożony VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka LC – gatunek na razie nie zagrożony

Populacjom wymienionych gatunków nadano znaczenie nieistotne, tj. o liczebności mniejszej od 2% populacji krajowej, przy czym tylko gąsior i muchołówki są określone jako „powszechne”. Głuszczyk również jest tak określany, ale jest to populacja wspomagana sztucznie.

Gatunki zwierząt wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział]
Ssaki			
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i> – podkowiec mały	C, EN	dane wrażliwe
1308	<i>Barbastella barbastellus</i> – mopek zachodni	C	dane wrażliwe
1321	<i>Myotis emarginatus</i> – nocek orzęsiony	C, EN	dane wrażliwe
1323	<i>Myotis bachsteinii</i> – nocek Bechsteina	C, NT	dane wrażliwe
1324	<i>Myotis myotis</i> – nocek duży	C	dane wrażliwe
1352	<i>Canis lupus</i> – wilk	C, NT	
1354	<i>Ursus arctos</i> – niedźwiedź brunatny	C, NT	gatunek przechodni
1355	<i>Lutra lutra</i> – wydra	Cz	
1361	<i>Lynx lynx</i> - ryś	C, NT	
Płazy i gady			
1166	<i>Triturus cristatus</i> – traszka grzebieniasta	C, NT	
1193	<i>Bombina variegata</i> – kumak górski	C	dane wrażliwe
2001	<i>Triturus montandoni</i> – traszka karpaska	C, LC	dane wrażliwe
Ryby			
1096	<i>Lampetra planeri</i> – minóg strumieniowy	C, NT	
1163	<i>Cottus gabis</i> – głowacz białopłetwy	C	
2503	<i>Barbus peloponnesius</i> - brzanka	C	
Bezkęgowce			
1060	<i>Lycaena dispar</i> – czerwończyk nieparek	C, LR	
1084	<i>Osmoderma eremita</i> – pachnica dębowa	C, VU	
1088	<i>Cerambyx cerdo</i> – kozioróg dębosz	C, VU	
4014	<i>Carabus variolosus</i> – biegacz urozmaicony	C	

Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział]
1381	<i>Dicranum viride</i> – widłoząb zielony	C	
1902	<i>Cypripedium calceolus</i> – obuwik pospolity	C, VU	dane wrażliwe
4109	<i>Aconitum firmum</i> ssp. <i>moravicum</i> – tojad morawski	C, VU	dane wrażliwe
4116	<i>Tozzia carpatica</i> – tocja karpacka (<i>Tozzia alpina</i> ssp. <i>carpatica</i>)	C	dane wrażliwe

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. MŚ z 5 stycznia 2012 r

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Roślin

VU – narażone

LR – gatunek niższego ryzyka

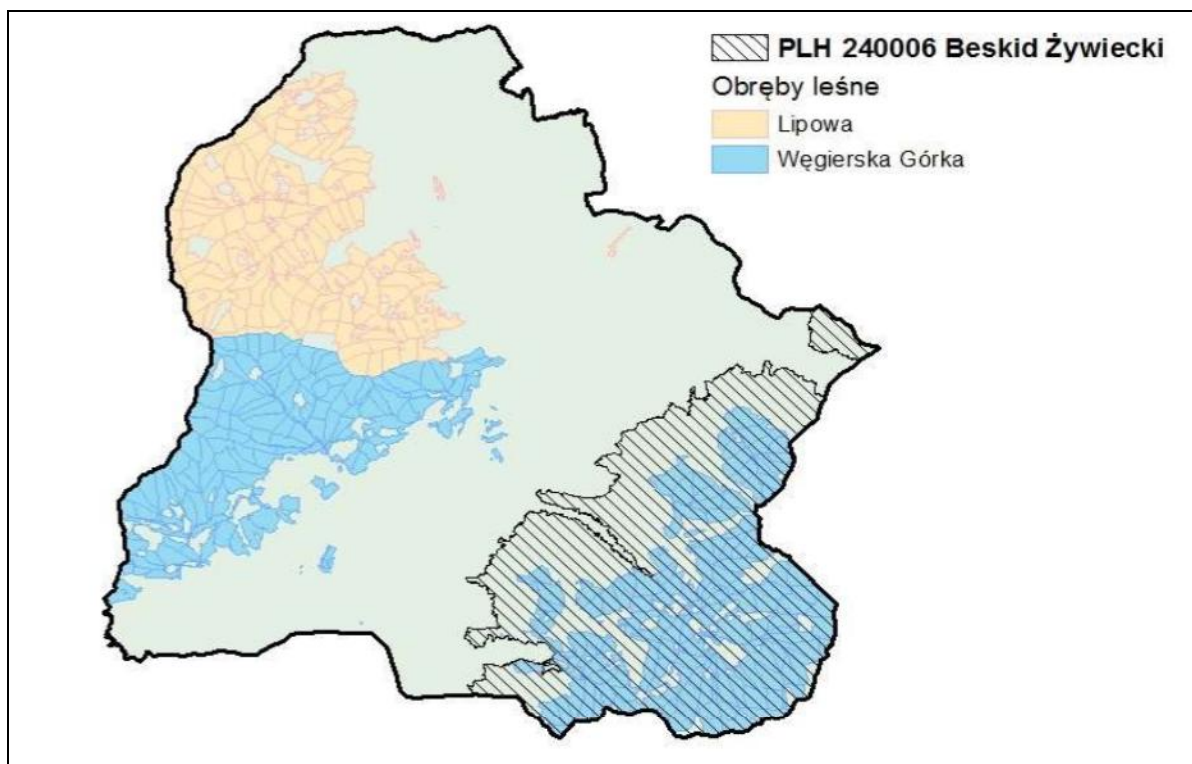
PLH240006 – „Beskid Żywiecki”; OZW, potencjalny specjalny obszar ochrony siedlisk objęty ochroną w ramach obszarów Natura 2000 z powodu nadzwyczajnej bioróżnorodności. Na obszarze ostoi występują wyraźnie zaznaczone roślinne piętra wysokościowe, tj.: pogórze, regiel dolny, regiel górny i piętro subalpejskie. Stwierdzono tu występowanie dobrze zachowanych leśnych zbiorowisk roślinnych właściwych dla poszczególnych pięter, a także liczne gatunki chronionych roślin i zwierząt, w tym grupę rzadkich, ściśle górskich gatunków.

Ostoja obejmuje wszystkie zasadnicze pasma zachodniej części Beskidu Żywieckiego od przełęczy Glinne na wschodzie po Zwardoń na zachodzie i po dolinę Koszarawy na północy. Obszar ostoi jest zwarty, za wyjątkiem dwóch oderwanych kompleksów na północy: stoków góry Grojec nad Sołą zaliczanych do Kotliny Żywieckiej i położonych na pn. od doliny Koszarawy fragmentów Pasma Pewelskiego zaliczanego do Beskidu Makowskiego.

W granicach ostoi znajdują się wszystkie grunty obrębu Węgierska Górka należące do Beskidu Żywieckiego, tj. położone po wschodniej stronie doliny Soły. **Są to oddziały od 1 do 125 o łącznej powierzchni 3239,63 ha.**

Beskid Żywiecki charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością. Stwierdzono tu występowanie 21 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy siedliskowej, w tym rzadkie górskie torfowiska wysokie i borówczyska bażynowe. Cenne są również dość licznie występujące jaworzyny z miesięcznicą na stromych, skalistych zboczach. W Beskidzie Żywieckim występuje szereg różnorodnych powierzchniowych form wychodni skalnych z którymi związane są zbiorowiska naskalne i szczelinowe. W lasach i poza lasami spotykane są cenne zbiorowiska ziołoroślowe, łąkowe, pastwiskowe i bagienne z rzadkimi gatunkami chronionymi, w tym z rodziny storczykowatych.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Beskid Żywiecki” posiada Projekt Planu Zadań Ochronnych opracowany przez RDOŚ w Katowicach i opublikowany 25 października 2013 r. (por. rozdz. 2.4.1.).

Siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG będące przedmiotem ochrony

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa Powierzchnia [ha]
3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	Brak na gruntach Nadleśnictwa, jednak główne potoki na których mogą występować nie należą do N-ctwa
4060	Wysokogórskie borówczyska bazyńowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa: w piętrze kosodrzewiny na Pilsku
4070	Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa: w kulminacyjnej części Pilska
4080	Subalpejskie zarośla wierzbowe wierzby lapońskiej lub śląskiej (<i>Salicetum lapponum, Salicetum silesiaca</i>)	Nie wykazywane w zasięgu Nadleśnictwa, chociaż wierzba śląska jest pospolitym gatunkiem tworzącym zbiorowiska zaroślowe i leśno-zaroślowe na całym terenie N-ctwa
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>) (dotyczy jedynie zbiorowisk bogatych florystycznie)	W zasięgu Nadleśnictwa pospolite są jedynie ubogie florystycznie murawy bliźniczkowe powstałe w wyniku degradacji górskich łąk i pastwisk
6430	Ziolorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziolorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	W tej części Nadleśnictwa wykazano punktowo w 22a,c na pow. 0,02 ha, mogą jednak występować w rozproszeniu na całym obszarze
6510	Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	W zasięgu Nadleśnictwa mogą występować łąki mietliczowo-mietlicowe i łąki rajgrasowe
6520	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono trisetion</i>)	Nie są podawane w zasięgu Nadleśnictwa, możliwe jest jednak ich występowanie - szczególnie łąki przywrotnikowej

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa Powierzchnia [ha]
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	W rezerwacie Lipowska, w oddz. 75 a, na powierzchni 0,30 ha występuje mszar kępowy z torfowcem magellańskim
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Obr. Węgierska Górka oddz. 63 b na pow. 0,15 ha, 226a 0,50ha, poza tym w rezerwatach Romanka i Lipowska występuje zespół turzycy pospolitej: <i>Caricetum nigrae (subalpinum)</i> – syn. <i>Caricetum fuscae subalpinum</i>
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Poza gruntami Nadleśnictwa
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>	Nie wykazano w tej części Nadleśnictwa, możliwe występowanie, szczególnie zespołu paprotki pospolitej i rokitu cyprysowego
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Dane wrażliwe
9110	Kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>)	W obrębie Węgierska Górka w 260 wydzieleniach na powierzchni 2014,57 ha
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>)	W obrębie Węgierska Górka w 79 wydzieleniach na powierzchni 651,28 ha
9140	Górskie jaworzyny ziółoroślowe (<i>Aceri-Fagetum</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe <i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)	W tej części Nadleśnictwa tylko punktowo w oddz. 1 b na pow. 0,40 ha
91D0	Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Piceion abietis</i>	Poza gruntami Nadleśnictwa
91E0	Lęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
9410	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	W obrębie Węgierska Górka w 63 wydzieleniach na powierzchni 441,95 ha

Ptaki wymienione w SDF i wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach [oddział pododdział]
A104	<i>Bonasa bonasia</i> - jarząbek	C	
A108	<i>Tetrao urogallus</i> – ghuszec	C, CR	Węgierska Górka: dane wrażliwe
A215	<i>Bubo bubo</i> - puchacz	C, NT	
A217	<i>Glaucidium passerinum</i> – sóweczka zwyczajna	C, LC	
A229	<i>Alcedo atthis</i> – zimorodek	C	
A234	<i>Picus canus</i> – dzięcioł zielonosiwy	C	
A236	<i>Dryocopus martius</i> – dzięcioł czarny	C	
A238	<i>Dendrocopos medius</i> – dzięcioł średni	C	
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i> – dzięcioł białogrzbisty	C, NT	
A241	<i>Picoides tridactylus</i> – dzięcioł trójpalczasty	C, VU	
A338	<i>Lanius collurio</i> – gąsiorek	C	

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. MŚ z 12 października 2011 r
Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt: CR – gatunek skrajnie zagrożony EN – gatunek silnie zagrożony
VU – gatunek wysokiego ryzyka, NT – gatunek niższego ryzyka LC – gatunek na razie nie zagrożony

Gatunki zwierząt wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach [oddział pododdział]
Ssaki			
1324	<i>Myotis myotis</i> – nocek duży	C	dane wrażliwe
1352	<i>Canis lupus</i> – wilk	C, NT	dane wrażliwe
1354	<i>Ursus arctos</i> – niedźwiedź brunatny	C, NT	dane wrażliwe
1355	<i>Lutra lutra</i> – wydra	Cz	
1361	<i>Lynx lynx</i> - ryś	C, NT	
2612	<i>Microtus tatricus</i> – darniówka tatrzańska	C, LC	
Płazy i gady			
1166	<i>Triturus cristatus</i> – traszka grzebieniasta	C, NT	
1193	<i>Bombina variegata</i> – kumak górski	C	
2001	<i>Triturus montandoni</i> – traszka karpacka	C, LC	
Ryby			
1096	<i>Lampetra planeri</i> – minóg strumieniowy	C, NT	
1149	<i>Cobitis taenia</i> – koza pospolita	C	
1163	<i>Cottus gabis</i> – głowacz białopłetwy	C	
2503	<i>Barbus peloponnesius</i> - brzanka	C	
Bezkęgowce			
1060	<i>Lycaena dispar</i> – czerwończyk nieparek	C, LR	
4014	<i>Carabus variolosus</i> – biegacz urozmaicony	C	Podawany z oddz. 121 w obr. Węgierska Górka, poza tym w rozproszeniu na całym obszarze
4021	<i>Phryganophilus ruficollis</i> – konarek tajgowy	C, EN	Współcześnie nie stwierdzony

Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach
1381	<i>Dicranum viride</i> – widłoząb zielony	C	
1902	<i>Cypripedium calceolus</i> – obuwik pospolity	C, VU	
4070	<i>Campanula serrata</i> – dzwonek piłkowany	C, VU	
4109	<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i> – tojad morawski	C, VU	
4116	<i>Tozzia carpatica</i> – tocja karpacka (<i>Tozzia alpina ssp. carpatica</i>)	C	

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. MŚ z 5 stycznia 2012 r

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Roślin

VU – narażone

LR – gatunek niższego ryzyka

PLH240007 – „Kościół w Radziechowach”; OZW, ostoja siedliskowa o powierzchni 0,10 ha obejmująca strych, wieżę i najbliższe otoczenie kościoła p.w. św. Marcina we wsi Radziechowy. Utworzona z powodu istnienia jednej z największych na Śląsku kolonii rozrodczych nietoperza **podkowca małego** (*Rhinolopus hipposideros*). Kolonia liczy od 35 do 70 osobników i zajmuje dostosowany do ich potrzeb strych oraz wieżę kościoła. Ostoja leży w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

PLB240002 – „Beskid Żywiecki”; obszar specjalnej ochrony (ostoja ptasia) utworzony głównie z powodu istnienia gniazdującej populacji głuszca o liczebności większej niż 1% populacji krajowej, a także z powodu występowania szeregu gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Obszar Beskidu Żywieckiego jest jedną z najważniejszych krajowych ostoi głuszca, orla przedniego, derkacza, dzięcioła trójpalczastego i białogrzbietego. 1 % populacji krajowej przekraczają także populacje dzięcioła zielonosiwego, puszczyka uralskiego, sóweczki i włośchatki. Obszar ostoi jest niemal identyczny z opisaną powyżej ostoją siedliskową PLH240006 za wyjątkiem dwóch oderwanych obszarów które nie należą do ostoi ptasiej, tj. stoków góry Grojec i fragmentu Pasma Pewelskiego. W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa zasięg i powierzchnia ostoi ptasiej jest identyczna z ostoją siedliskową. W granicach ostoi znajdują się wszystkie grunty obrębu Węgierska Górka należące do Beskidu Żywieckiego, tj. położone po wschodniej stronie doliny Soły. **Są to oddziały od 1 do 125 o łącznej powierzchni 3 239,63.**

Obszar specjalnej ochrony „Beskid Żywiecki” posiada Projekt Planu Zadań Ochronnych opracowany przez RDOŚ w Katowicach i opublikowany 25 października 2013 r. (por. rozdz. 2.4.1.).

Siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa [oddział, pododdział] Powierzchnia [ha]
3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	Brak na gruntach Nadleśnictwa, jednak główne potoki na których mogą występować nie należą do N-ctwa
4030	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylon</i>)	Nie wykazywane na gruntach Nadleśnictwa
4060	Wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa: w piętrze kosodrzewiny na Pilsku
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) – dotyczy zbiorowisk z istotnymi stanowiskami storczyków	Nie wykazano na gruntach Nadleśnictwa
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>) (dotyczy jedynie zbiorowisk bogatych florystycznie)	W zasięgu Nadleśnictwa pospolite są jedynie ubogie florystycznie murawy bliźniczkowe powstałe w wyniku degradacji górskich łąk i pastwisk
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	W tej części Nadleśnictwa wykazano punktowo w 22a,c na pow. 0,02 ha, mogą jednak występować w rozproszeniu na całym obszarze
6510	Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	W zasięgu Nadleśnictwa mogą występować łąki mietliczowo-mietlicowe i łąki rajgrasowe
6520	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono trisetion</i>)	Nie są podawane w zasięgu Nadleśnictwa, możliwe jest jednak ich występowanie - szczególnie łąki przywrotnikowej
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	W rezerwacie Lipowska, w oddz. 75 a, na powierzchni 0,30 ha występuje mszar kępowy z torfowcem magellańskim

Kod siedliska	Nazwa siedliska	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa [oddział, pododdział] Powierzchnia [ha]
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	63 b na pow. 0,15 ha, 226a 0,50ha, poza tym w rezerwach Romanka i Lipowska występuje zespół turzycy pospolitej: <i>Caricetum nigrae (subalpinum)</i> – syn. <i>Caricetum fuscae subalpinum</i>
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze mlak, turzycowisk i mechowisk	Poza gruntami Nadleśnictwa
8310	Jaskinie niedostępne do zwiedzania	Dane wrażliwe
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	W obrębie Węgierska Górka w 260 wydzieleniach na powierzchni 2014,57 ha
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i>)	W obrębie Węgierska Górka w 79 wydzieleniach na powierzchni 651,28 ha
9140	Górskie jaworzyny zieloroślne (<i>Aceri-Fagetum</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (<i>Tilio platyphillis-Acerion pseudoplatani</i>)	W tej części Nadleśnictwa tylko punktowo w oddz. 1 b na pow. 0,40 ha
91E0	Lęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion</i>)	Poza gruntami Nadleśnictwa
9410	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	W obrębie Węgierska Górka w 63 wydzieleniach na powierzchni 441,95 ha

Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział]
A072	<i>Pernis apivorus</i> - trzmiełojad	C	
A091	<i>Aquila chrysaetos</i> – orzeł przedni	C, EN	
A104	<i>Bonasa bonasia</i> - jarząbek	C	
A108	<i>Tetrao urogallus</i> – ghuszec	C, CR	dane wrażliwe
A122	<i>Crex crex</i> – derkacz	C	
A215	<i>Bubo bubo</i> - puchacz	C, NT	
A217	<i>Glaucidium passerinum</i> – sóweczka zwyczajna	C, LC	
A220	<i>Strix uralensis</i> – puszczyk uralski	C, LC	
A222	<i>Aegolius funereus</i> - włochatka	C, LC	
A234	<i>Picus canus</i> – dzięcioł zielonosiwy	C	
A236	<i>Dryocopus martius</i> – dzięcioł czarny	C	
A238	<i>Dendrocopos medius</i> – dzięcioł średni	C	
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i> – dzięcioł białogrzbisty	C, NT	
A241	<i>Picoides tridactylus</i> – dzięcioł trójpalczasty	C, VU	

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. MŚ z 12 października 2011 r

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

CR – gatunek skrajnie zagrożony

EN – gatunek silnie zagrożony

VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka

LC – gatunek na razie nie zagrożony

Regularnie występujące ptaki migrujące nie wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach
A259	<i>Anthus spinoletta</i> - siwerniak	C	
A261	<i>Motacilla cinerea</i> – pliszka górską	C	
A264	<i>Cinclus cinclus</i> – pluszcz	C	
A282	<i>Turdus torquatus</i> – drozd obrożny	C	
A344	<i>Nucifraga caryocatactes</i> – orzechówka	C	

Gatunki zwierząt wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział]
Ssaki			
1324	<i>Myotis myotis</i> – nocek duży	C	dane wrażliwe
1352	<i>Canis lupus</i> – wilk	C, NT	
1354	<i>Ursus arctos</i> – niedźwiedź brunatny	C, NT	
1355	<i>Lutra lutra</i> – wydra	Cz	
1361	<i>Lynx lynx</i> - ryś	C, NT	
2612	<i>Microtus tatraicus</i> – darniówka tatrzańska	C, LC	
Ryby			
1096	<i>Lampetra planeri</i> – minóg strumieniowy	C, NT	
1149	<i>Cobitis taenia</i> – koza pospolita	C	
1163	<i>Cottus gabis</i> – głowacz białopłetwy	C	
Bezkręgowce			
4014	<i>Carabus variolosus</i> – biegacz urozmaicony	C	dane wrażliwe

Gatunki roślin wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod gatunku	Nazwa	Status ochronny	Lokalizacja w obrębach
1902	<i>Cypripedium calceolus</i> – obuwik pospolity	C, VU	
4070	<i>Campanula serrata</i> – dzwonek piłkowany	C, VU	
4109	<i>Aconitum firmum</i> ssp. <i>moravicum</i> – tojad morawski	C, VU	
4116	<i>Tozzia carpatica</i> – tocja karpacka (<i>Tozzia alpina</i> ssp. <i>carpatica</i>)	C	

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M S z 5 stycznia 2012 r

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Roślin

VU – narażone

LR – gatunek niższego ryzyka

Tabela XXII. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 w lasach nadleśnictwa lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego. [oddział, pododdział]	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
SOO: OZW PLH240005 Beskid Śląski, OZW PLH240006 Beskid Żywiecki – siedliska przyrodnicze wg SDF					
1	6430 – ziolorośla górskie (<i>Adenostylin allitariae</i>)	Lipowa: 69c oraz punktowo w 28 wydz. Węgierska Górką: punktowo w 6 wydz.	Utrzymanie warunków wodnych, wyłączenie z użytkowania i zagospodarowania	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
2	7110 – torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	Węgierska Górką: 75a - rezerwat	Zbiorowiska wrażliwe na zmiany stosunków wodnych i wydeptywanie	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
3	7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska	Lipowa: 59d Węgierska Górką: 63b, 226a, oraz rezerwat Romanka, Lipowska	Niezmiennosc warunków wodnych zapewnienia stabilności zbiorowisk	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
4	8220 – ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandelii</i>	Lipowa: 50b, 51b, 94bc 92c, 83c-rezerwat Węgierska Górką: 181a, 190a, 202b	Wyłączenie z eksploatacji materiału skalnego, utrzymanie stałych warunków świetlnych, brak słabo rozkładalnej ściółki zalegającej w szczelinach skalnych	Opis zagrożeń – brak PZO dla PLH 240005 „Beskid Śląski”	Opis działań ochronnych - brak PZO dla PLH 240005 „Beskid Śląski”
5	8310 – jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	Dane wrażliwe	Wyłączenie z eksploatacji	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego. [oddział, pododdział]	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
6	9110 – kwasne buczyny (<i>Luzulo – Fagetum</i>)	Lipowa: 291 wydział Węgierska Górką: 493 wydział	Prawidłowe rozpoznanie zbiorowiska, utrzymanie właściwego składu gatunkowego	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
7	9130 – żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae – Fagenion</i>)	Lipowa: 38 wydział Węgierska Górką: 80 wydział	Utrzymanie zróżnicowanego d- stanu z przewagą buka	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
8	9180 – jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (<i>Tilio platyphillis – Acerion pseudoplatani</i>)	Lipowa: punktowo 37b, 38c Węgierska Górką: 1b punktowo	Wyłączenie z użytkowania	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
9	91E0 – łąki wierzbowe, topolowe olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnetion</i>)	Lipowa: 67a, 68a, 69b 70a, 71a, 73a Węgierska Górką: 255 I, r, x,	Zachowanie morfologii koryt rzecznych, ochrona warunków wodnych, wyłączenie z użytkowania	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
10	9410 – górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	Lipowa: 80 wydział Węgierska Górką: 228 wydział	Generalnie, pomijając zanieczyszczenia przemysłowe oraz okresowe i długotrwałe zmiany klimatyczne, nie ma czynników zagrażających trwałości górskich borów świerkowych	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego. [oddział, pododdział]	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
1. SOO OZW, PLH240005 Beskid Śląski – gatunki roślin wg SDF					
1	4109 – <i>Aconitum firmum</i> ssp. <i>moravicum</i> Tojad morawski	dane wrażliwe	Gatunek ten wymaga trwale uwilgotnionej gleby eutroficznej i umiarkowanego oświetlenia. W Nadleśnictwie występuje zwykle w ziołoroślach górskich.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
2	4116 – <i>Tozzia alpina</i> ssp. <i>carpatica</i> Tocja alpejska - karpacka	dane wrażliwe	Gatunek ten wymaga trwale uwilgotnionej gleby eutroficznej i umiarkowanego oświetlenia. W Nadleśnictwie występuje na źródłiskach i w dolinach potoków. Do rozwoju wymaga obecności lepiężników, miłosny i modrzyka jako roślin żywicielskich.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego. [oddział, pododdział]	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
3	1354 - <i>Ursus arctos</i> Niedźwiedź brunatny	SOO: OZW PLH240005 Beskid Śląski, OZW PLH240006 Beskid Żywiecki dane wrażliwe	Wymaga rozległych, zróżnicowanych lasów które nie są silnie penetrowane przez ludzi. Areal osobniczy może wynosić 23 – 500 km ² , niekiedy więcej. Do snu zimowego wymaga jaskiń gęstych młodników lub wiatrował w obszarach o niskiej antropopresji. Ważną częścią ostoi są rozległe, owocujące borówczy ska.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
4	1361 – <i>Lynx lynx</i> <i>Ryś euroazjatycki</i>	dane wrażliwe	Wymaga rozległych obszarów leśnych, przy czym mniej ważna jest fragmentacja. Niezbędna jest obecność zwierzyny płowej, szczególnie sarny, jako podstawowego obiektu polowań. Do rozrodu wymaga obecności dużych kompleksów leśnych, oddalonych od siedzib ludzkich.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego. [oddział, pododdział]	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
5	1352 – <i>Canis lupus</i> Wilk	dane wrażliwe	Wymaga rozległych obszarów leśnych słabo penetrowanych przez ludzi i zasobnych w zwierzyinę płąwą, głównie jelenie. Obszar potrzebny dla funkcjonowania jednej rodziny wynosi 150 do 300 km ² .	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
6	1303 – <i>Rhinolopus hipposideros</i> Podkowiec mały	dane wrażliwe	Gatunek ten wymaga, jak wszystkie nietoperze, stabilnych miejsc zimowej hibernacji, tj. temp. kilka stopni powyżej zera i dużej wilgotności oraz braku dostępu dla drobnych drapieżników i ludzi.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
7	1321 – <i>Myotis emarginatus</i> Nocek orzęsiony	dane wrażliwe	Wymagania jak podkowiec mały.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
8	1323 – <i>Myotis bachtsteini</i> Nocek Bechsteina	dane wrażliwe	Wymagania hibernacyjne jak wyżej opisane gatunki natomiast na kolonie rozrodcze ten gatunek szeroko wykorzystuje drzewa dziuplaste, skrzynki lęgowe dla nietoperzy oraz ptasie z odpowiednio obszerным wnętrzem. Jest	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego. [oddział, pododdział]	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
9	cd. 1323 1324 – <i>Myotis myotis</i> Nocek duży	dane wrażliwe	gatunkiem typowo leśnym, starych lasów liściastych Wymagania hibernacyjne jak wyżej opisane gatunki, natomiast kolonie letnie występują zwykle na obszernych strychach i poddaszach, z terenu Nadleśnictwa nie są podawane.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
10	1193 – <i>Bombina variegata</i> Kumak górski	dane wrażliwe	Obecność zbiorników wody zdolnych do odpowiedniego nagrzania i zachowujących poziom wody od maja do, co najmniej lipca	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
11	2001 – <i>Triturus montandoni</i> Traszka karpacka	dane wrażliwe	Obecność zbiorników wodnych zdolnych do utrzymania lustra wody przynajmniej w okresie rozrodczym, bez udziału znacznej ilości naturalnej materii organicznej. Dla lądowego etapu życia wymagane są leśne i zarosłowe zbiorowiska z wilgotną pokrywą mszystą i ściółkową.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOS o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego. [oddział, pododdział]	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
12	4014 – <i>Carabus variolosus</i> Biegacz urozmatcony	dane wrażliwe	Gatunek wymaga nadwodnych zbiorowisk leśnych, zarosłowych i ziołoroślowych w dolinach potoków i bezpośrednio wzdłuż koryt, a także nad rowami i innymi zbiornikami wody	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLH Beskid Żywiecki
OSO, OZW PLB240002 Beskid Żywiecki – gatunki ptaków wg SDF					
1	A108 – <i>Tetrao urogallus</i> Głuszec	dane wrażliwe	Obecność rozległych, nie podzielonych d-stanów z dużym udziałem gatunków iglastych o dużym stopniu naturalności, tj. różnicowanych gatunkowo i wiekowo, z wykształconymi warstwami lasu – w tym z rozległymi borówczyskami, z licznymi lukami, polankami, mlakami i oczkami wodnymi, z pozostawionym posuszem, złomami i wykrotami. Wymagany jest udział d-stanów o przerywanym i luźnym zwarciu, w tym w wieku ponad 100 lat. Gatunek wymaga oddalenia od skupisk ludzkich i minimalnej obecności ludzi w obszarze funkcjonalnym i lęgowym.	Opis zagrożeń zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych	Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA (poniżej) – stanowiącej wyciąg z projektu zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu zadań ochronnych dla PLB Beskid Żywiecki

2.4.1. Projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 i PLB240002 (25.X.2013r.)

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska na swojej stronie internetowej (bip) opublikowała Projekty Zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 i PLB240002. Dotyczy on również gruntów Nadleśnictwa położonych na tym obszarze (por. rozdz. 2.4.)

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody Projekt PZO zawiera: określenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony, tj. dla gatunków zwierząt, roślin i siedlisk przyrodniczych, wskazanie celów działań ochronnych, określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz wskazania pożądaných zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, lub w innych dokumentach tego typu.

Poniżej przedstawiono wyciągi z pzo dotyczące przedmiotów ochrony występujących na obszarze Nadleśnictwa, potencjalnych zagrożeń wynikających z gospodarki leśnej oraz działań ochronnych zależnych od administracji leśnej.

Do czasu opracowania Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005, zagrożenia i zalecenia ochronne opisane dla PLH Beskid Żywiecki należy odnieść do obszaru Beskidu Śląskiego.

Tabela XXIIA. Wyciąg z Projektu Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 (25.X.2013r.) dotyczących przedmiotów ochrony zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Ziolorośla górskie i nadrzeczne 6430	<p>B01 zalesianie terenów otwartych (i).</p> <p>B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).</p>	<p>Nasadzenia drzew w płatach siedliska przyczynia się do degradacji siedliska.</p> <p>Prowadzenie prac z zakresu gospodarki leśnej, w tym ścinka drzew i zrywka drewna wraz z prowadzonymi szlakami zrywkowymi, budowa nowych i modernizacja istniejących dróg leśnych, składowanie drewna nad potokami prowadzą do mechanicznego uszkodzenia płatów ziólorośli oraz mają wpływ na pogorszenie specyficznej struktury i funkcji siedliska, np. poprzez zmianę warunków siedliskowych, w szczególności wodnych czy świetlnych; powstawanie dużych odstłoniętych powierzchni umożliwia rozwój ekspansywnych gatunków roślin zielnych; z kolei odpływ wód wzdłuż szlaków zrywkowych, powoduje pogorszenie warunków siedliskowych dla płatów położonych poniżej szlaku zrywkowego; zasłanianie płatów siedliska stosami z gałęzi.</p>	<p>Wyłączenie płatów siedliska z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.</p>	<p>Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem znanych stanowisk.</p>	<p>Nadleśnictwo Jelesnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, właściciele prywatni</p>

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7110	Brak odnośnika w PZO do Nadleśnictwa Węgierska Górka	Brak odnośnika w PZO do Nadleśnictwa Węgierska Górka.	Usunięcie drzew i krzewów porastających otoczenie obiektu.	Brak odnośnika w PZO do Nadleśnictwa Węgierska Górka. Obszar rezerwatu Lipowska.	Brak odnośnika w PZO do Nadleśnictwa Węgierska Górka.
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140	B01 zalesianie terenów otwartych (p). B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (p).	Potencjalnie zagrożenie stanowi tendencja do zalesiania fragmentów terenów otwartych, np. prowadzona w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska może przyczynić się do pogorszenia warunków wodnych, a po latach pogorszenia warunków świetlnych; w trakcie prowadzenia prac z zakresu gospodarki leśnej istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia powierzchni płatów siedliska, pogorszenia warunków wodnych; Zagrożeniem może być również układanie stosów z gałęzi na powierzchni siedliska i ewentualne spalanie gałęzi.	Wyłączenie płatów siedliska z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.	Cały obszar Natura 2000, w tym Nadleśnictwo Jelesnia, obręb leśny Jelesnia: 107b, 204h, Nadleśnictwo Węgierska Górka, obręb leśny Węgierska Górka: 63b, 226a (korekta wg PUL2014)	Nadleśnictwo Jelesnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, właściciele prywatni
Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania 8310	B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (p)	W przypadku przeprowadzenia drogi dojazdowej lub pracy przy użyciu ciężkiego sprzętu istnieje możliwość zniszczenia obiektu, np. poprzez zasypanie otworów wejściowych i/ lub korytarzy i sal jaskiniowych	Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenia prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 100 m od obiektu.	dane wrażliwe	Nadleśnictwo Węgierska Górka

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Kwaśne buczyny 9110	B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	Prace związane ze ścinką drzew i zrywką drewna (pozyskanie drewna, w trakcie cięć przedrębnych, rębnych oraz sanitarnych) przyczyniają się do niszczenia runa i gleby, teren jest rozjeżdżany i zaśmiecany; następuje rozwój ekspansywnych gatunków roślin zielnych; budowa nowych i modernizacja starych dróg leśnych powoduje fragmentację siedliska; zaznacza się niedobór martwych i zamierających drzew; w wyniku przeszłej gospodarki leśnej i preferowania drzewostanów świerkowych nastąpiło uproszczenie struktury wiekowej i przestrzennej oraz ograniczenie powierzchni siedliska.	<p>Zachowanie lub dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym</p> <p>z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak jodła, jawor i świerk. W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu.</p> <p>Trwale i jednoznacznie wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębne, kęp wylączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębne. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodlowych i jaworowych.</p> <p>* - Zgodnie z Instrukcją Urządzenia</p>	Wg wskazań RDOŚ zawartych w projekcie PZO.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Góra, właściciele prywatni

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Kwaśne buczyny 9110			<p>Lasu</p> <p>Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.</p> <p>Stosowanie rębni stopniowych z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej.</p>		

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Żywe buczyny 9130	B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	Prace związane ze ścinką drzew i zrywką drewna (pozyskanie drewna, w trakcie cięć przedrębnych, rębnych oraz sanitarnych) przyczyniają się do niszczenia runa i gleby, teren jest rozjeżdżany i zaśmiecany; następuje rozwój ekspansywnych gatunków roślin zielnych; budowa nowych i modernizacja starych dróg leśnych powoduje fragmentację siedliska; zaznacza się niedobór martwych i zamierających drzew; w wyniku przeszłej gospodarki leśnej i preferowania drzewostanów świerkowych nastąpiło uproszczenie struktury wiekowej i przestrzennej oraz ograniczenie powierzchni siedliska.	<p>Zachowanie lub dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym z uwzględnieniem udziału gatunków domieszkowych, takich jak jodła, jawor, jesion, wiąz górski i świerk. W miarę możliwości bazować na naturalnym odnowieniu lasu.</p> <p>Trwale i jednoznacznie wyznaczenie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających)</p> <p>drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodłowych i jaworowych.</p>	Wg wskazań RDOŚ zawartych w projekcie PZO	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Góra, właściciele prywatni

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Żyźne buczyny 9130			<p>* - zgodnie z Instrukcją Urzędzenia Lasu</p> <p>Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebiżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urzędzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.</p> <p>Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej.</p>		

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Jaworzyny 9180	B02 gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (p).	W przypadku płatów położonych poza rezerwatami przyrody oraz wymagających rozpoznania ich dokładnej lokalizacji możliwa jest ich degradacja, mechaniczne zniszczenie runa w trakcie prac związanych z pozyskaniem drewna, prowadzeniem szlaków zrywkowych również w przypadku działań realizowanych w sąsiedztwie jaworzyn.	Wyłączenie z gospodarczego użytkowania wszystkich płatów siedliska. Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwatach przyrody.	Cały obszar Natura 2000, z uwzględnieniem stanowisk: Nadleśnictwo Jeleśnia, Obręb leśny Jeleśnia: 216a; Nadleśnictwo Ujsoly, Obręb leśny Rycerka: 210b i Obręb leśny Ujsoly: 103a,178a, 238c, 271a, 274h; Nadleśnictwo Węgierska Górka, Obręb leśny Węgierska Górka: lk oraz skarpa nad Bystrą w Złamej, rejon Wielkiej Raczy i Wielkiej Rycerzowej	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Lęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	Mechaniczne niszczenie płatów siedliska, pogorszenie specyficznej struktury i funkcji siedliska, zmniejszenie arealu występowania spowodowane pracami związanymi z pozyskaniem drewna, rozbudowaną siecią szlaków zrywkowych oraz modernizacją i budową nowych dróg leśnych, w szczególności tych zlokalizowanych wzdłuż potoków; z kolei obserwowane niewielkie pozyskanie drewna przez mieszkańców, obecnie istotnie nie wpływa na pogorszenie stanu zachowania siedliska.	Wyłączenie z użytkowania w ramach gospodarstwa specjalnego i zachowanie jako cenne fragmenty rodzimej przyrody płatów siedliska. Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwatach przyrody.	Wg wskazań RDOS zawartych w projekcie PZO.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Górskie bory świerkowe 9410	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	Prace związane ze ścinką drzew i zrywką drewna (pozyskanie drewna, w trakcie cięć przedrębnych, rębnych oraz sanitarnych) przyczyniają się do niszczenia runa i gleby, teren jest rozjeżdżany i zaśmiecany; następuje rozwój ekspansywnych gatunków roślin zielnych; budowa nowych i modernizacja starych dróg leśnych powoduje fragmentację siedliska; zaznacza się niedobór martwych i zamierających drzew; w wyniku przeszłej gospodarki leśnej i preferowania drzewostanów świerkowych nastąpiło uproszczenie struktury wiekowej i przestrzennej oraz wystąpiła zmiana arealu występowania płatów borów w obrębie regla dolnego.	Wyłączenie z użytkowania rębego w ramach gospodarstwa specjalnego i zachowanie jako cenne fragmenty rodzimiej przyrody górmoreglowych płatów siedliska (z wyłączeniem działań zaplanowanych dla gluszcza). Stosowanie ochrony ścisłej dla płatów występujących w rezerwatach przyrody. Zachowanie właściwej struktury wiekowej i przestrzennej w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu dużych obszarów opanowanych przez jednolite drzewostany świerkowe. Pozostawiać powstające spontanicznie zapusty. W przypadku zaistnienia konieczności przeprowadzenia wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych należy pozostawiać przestoje do ich naturalnego rozkładu, w kępach o powierzchniach co najmniej 6 arów, tak żeby ich udział powierzchniowy nie był mniejszy niż 5% na każdej powierzchni. Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości potrzebnych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących	Wg wskazań RDOŚ zawartych w projekcie PZO	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Góra, właściciele prywatni

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Górskie bory świerkowe 9410			<p>zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urzędzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.</p> <p>Zachowanie właściwej struktury wiekowej i przestrzennej w szczególności poprzez zapobieganie powstawaniu dużych obszarów opanowanych przez jednowiekowe drzewostany świerkowe. Zachowanie lub dążenie do przywrócenia właściwego składu gatunkowego drzewostanu odpowiadającego warunkom siedliskowym, z uwzględnieniem w reglu dolnym w domieszce jodły i buka. Pozostawiać powstające spontanicznie zapusty.</p> <p>Trwale i jednoznacznie wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających)</p> <p>drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6</p>		

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Górskie bory świerkowe 9410			<p>arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzążających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew. Preferowanie istniejących przestojów bukowych, jodlowych i jaworowych.</p> <p>* - zgodnie z Instrukcją Urządzenia Lasu</p> <p>Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.</p> <p>Stosowanie rębni stopniowych, z długim okresem odnowienia, w szczególności rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej.</p>		

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie (i-istniejące, p-potencjalne)</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
4109- Tojad morawski (<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i>)	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	W trakcie prowadzenia prac z zakresu gospodarki leśnej istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia stanowiska, pogorszenie warunków siedliskowych.
	B01 zalesianie terenów otwartych (p).	Możliwość wprowadzenia zalesienia może spowodować utratę stanowisk gatunku.

<i>Działania ochronne</i>		
<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Działanie ochronne</i>	<i>Przedmiot odpowiedzialny za wykonanie</i>
4109- Tojad morawski (<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i>)	Zabezpieczenie gatunku i jego siedliska przed mechanicznym uszkodzeniem. Wyłączenie płatów siedliska gatunku z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.	RDOŚ Katowice. Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, właściciele prywatni.

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie (i-istniejące, p-potencjalne)</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
4116- Tocja karpacka (<i>Tozzia alpina ssp. carpatica</i>)	B01 zalesianie terenów otwartych (i).	W sąsiedztwie stanowiska „Morgi” zostały nasadzone drzewa, które mogą w miarę wzrostu zmienić warunki siedliskowe na stanowisku, np. poprzez wzrost zacienienia czy spadek wilgotności podłoża.
	B01 zalesianie terenów otwartych (p).	Potencjalnym zagrożeniem dla stanowiska „Morgi” jest możliwość prowadzenia dalszego zalesiania na tym terenie.
	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	W trakcie prowadzenia prac z zakresu gospodarki leśnej, w tym zrywki drewna istnieje zagrożenie dla stanowiska „Śrubita” zlokalizowanego przy drodze leśnej, które związane jest z mechanicznym uszkodzeniem siedliska i osobników przez sprzęt transportowy.
	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (p).	W trakcie prowadzenia prac z zakresu gospodarki leśnej w sąsiedztwie stanowisk gatunku istnieje możliwość jego mechanicznego zniszczenia lub uszkodzenia osobników; może nastąpić, pogorszenie warunków siedliskowych; siedlisko może zostać przykryte stosem z gałęzi pozostałych po ścinie drzew
<i>Działania ochronne</i>		
<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Działanie ochronne</i>	<i>Przedmiot odpowiedzialny za wykonanie</i>
4116- Tocja karpacka (<i>Tozzia alpina ssp. carpatica</i>)	Wyłączenie płatów siedliska gatunku z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, właściciele prywatni.
	Nietrwale oznakowanie stanowisk gatunku wraz z pasem drzew rosnących w ich bezpośrednim sąsiedztwie, na czas prowadzenia prac leśnych w ich otoczeniu.	Nadleśnictwo Ujsoły.

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
1354- Niedźwiedź (<i>Ursus arctos</i>)	B02.01 odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)	wzrost intensywności prac z zakresu gospodarki leśnej, lokalnie wzmożona aktywność ludzi może powodować płoszenie, zakłócanie żerowania, szczególnie niekorzystne w okresie jesiennym; może też powodować wypłaszanie kilkumiesięcznych młodych z legowisk; wzrost zaśmiecania obszaru; obecnie nasilenie tego negatywnego oddziaływania związane jest obecnością rozległych powierzchni powstałych po zamieraniu świerczyn.
	B02.02 wycinka lasu	wzrost intensywności prac z zakresu gospodarki leśnej spowodowany zamieraniem świerczyn, wzmożona aktywność ludzi przyczynia się do płoszenia, zakłócania żerowania, szczególnie w okresie jesiennym; wzrost zaśmiecania obszaru; ścinka drzew i usuwanie wszystkich jeszcze stojących oraz powalonych drzew prowadzi do powstania rozległych otwartych powierzchni o bardzo ograniczonej przydatności dla niedźwiedzi; dodatkowo towarzysząca pozyskaniu drewna budowa nowych i modernizacja istniejących dróg leśnych powoduje zwiększenie fragmentacji środowiska i przyczynia się do ułatwienia dostępu do ostoi; składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczanie szlaków zrywkowych przez tereny podmokłe czy oczka wodne może spowodować zniszczenie żerowisk niedźwiedzia brunatnego.
	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	usuwanie martwych i umierających drzew z dużymi wypróchnieniami obniża liczbę dostępnych miejsc gawrowania.

<i>Działania ochronne</i>		
<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Działanie ochronne</i>	<i>Przedmiot odpowiedzialny za wykonanie</i>
1354- Niedźwiedź (<i>Ursus arctos</i>)	<p>Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych.</p> <p>Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nie użytkowanych drogach i szlakach zrywkowych.</p> <p>Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki.</p> <p>Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nie użytkowanych drogach i szlakach zrywkowych.</p> <p>Zachowanie miejsc żerowania niedźwiedzi poprzez wyłączenie torfowisk, ziólorośli, oczek wodnych z możliwości składowania ściętych gałęzi, prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna oraz wyznaczania szlaków zrywkowych.</p> <p>Działania edukacyjne skierowane do społeczeństwa uwzględniające gospodarkę pasterską i pasieczną, planowanie przestrzenne oraz zasady wykorzystania turystycznego.</p>	<p>Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka na wniosek RDOŚ Katowice.</p> <p>Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka.</p> <p>Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka.</p> <p>Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka.</p> <p>Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, właściciele prywatni.</p> <p>RDOŚ Katowice, Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka.</p>

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
1361- Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	B02.01 odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)	Wzrost intensywności prac z zakresu gospodarki leśnej, lokalnie wzmożona aktywność ludzi może powodować płoszenie rysy; obecnie nasilenie tego negatywnego oddziaływania związane jest obecnością rozległych powierzchni powstałych po zamieraniu świerczyn.
	B02.02 wycinka lasu	Wzrost intensywności prac z zakresu gospodarki leśnej spowodowany zamieraniem świerczyn, wzmożona aktywność ludzi przyczynia się do płoszenia rysy, co jest szczególnie niekorzystne w okresie wychowu kociąt; wzrost zaśmiecania obszaru; ścinka drzew i usuwanie wszystkich jeszcze stojących oraz powalonych drzew prowadzi do powstania rozległych otwartych powierzchni o bardzo ograniczonej przydatności dla rozrodu rysy oraz polowania na zwierzęta kopytne; dodatkowo towarzysząca pozyskaniu drewna budowa nowych i modernizacja istniejących dróg leśnych powoduje zwiększenie fragmentacji środowiska i przyczynia się do ułatwienia dostępu do ostoi.
	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie martwych i umierających drzew z dużymi wypróchnieniami może obniżyć liczbę dostępnych schronień (w tym dla kociąt) oraz ukryć niezbędnych podczas zdobywania pokarmu.

<i>Działania ochronne</i>		
<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Działanie ochronne</i>	<i>Przedmiot odpowiedzialny za wykonanie</i>
1361- Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka na wniosek RDOŚ Katowice.
	Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nie użytkowanych drogach i szlakach zrywkowych.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka.
	Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka.
	Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów prywatnych oraz właścicieli i pracowników ZUL uwzględniające ekologię i wymagania ochrony rysia.	RDOŚ Katowice, Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka.

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
1352- Wilk (<i>Canis lupus</i>)	B02.01 odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)	Wzrost intensywności prac z zakresu gospodarki leśnej, wzmożona aktywność ludzi, powoduje płoszenie, szczególnie niekorzystne w czasie wychowu szceniąt oraz zaśmiecanie obszaru.
	B02.02 wycinka lasu	Wzrost intensywności prac z zakresu gospodarki leśnej, wzmożona aktywność ludzi może powodować płoszenie wilków, szczególnie niekorzystne w czasie wychowu szceniąt oraz zaśmiecanie obszaru; powstawanie rozległych, otwartych powierzchni powoduje pogorszenie warunków siedliskowych, miejsca takie są przez wiele lat nieprzydatne dla rozrodu i ukrycia się wilków; budowa nowych i modernizacja istniejących dróg leśnych zwiększa fragmentację środowiska i ułatwia dostęp do ostoi wilków; w skrajnej sytuacji wszystkie te elementy mogą spowodować wycofania się (przynajmniej czasowe) wilków z obszaru;

<i>Działania ochronne</i>		
<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Działanie ochronne</i>	<i>Przedmiot odpowiedzialny za wykonanie</i>
1352- Wilk (<i>Canis lupus</i>)	Stworzenie utrudnień i naturalnych barier ograniczających ruch konny oraz pojazdów silnikowych i rowerowych.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujszoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka na wniosek RDOŚ Katowice.
	Wykonanie trwałych przeszkód naturalnych ograniczających ruch pojazdów silnikowych na aktualnie nie użytkowanych drogach i szlakach zrywkowych.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujszoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka.
	Pozostawienie drzew zwalonych nad potokami w celu stworzenia warunków do ich przekraczania przez drapieżniki.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujszoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka.
	Pozostawienie złomowisk (z wyjątkiem abiotycznych szkód o charakterze wielkopowierzchniowym), stert gałęzi i wykrotów stanowiących bezpieczne miejsca wychowu młodych i zapewniające możliwości ukrycia się wilków w strefach ochrony okresowej ich miejsc rozrodu.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujszoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, właściciele prywatni.
	Działania edukacyjne skierowane do pracowników LP, właścicieli lasów prywatnych oraz właścicieli i pracowników ZUL uwzględniające ekologię.	RDOŚ Katowice, Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujszoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka.

1355- Wydra (*Lutra lutra*) -C

W projekcie Planu Zadań Ochronnych nie przewidziano (stan na dzień 25.10.2013r.) zadań związanych z ochroną dla tego gatunku.

Działania dotyczące ochrony czynnej - do określenia po otrzymaniu wyników badań.

Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy - rozpoznanie rozmieszczenia, stanu ochrony gatunku w obszarze oraz zagrożeń i potrzeb przeprowadzenia działań ochronnych.

1303 – Podkowiec mały (*Rhinolopus hipposideros*) -B

Brak Planu Zadań Ochronnych dla PLH Beskid Śląski.

Propozycje działań ochronnych:

Wykonywanie prac leśnych w pobliżu miejsc zimowania poza okresem hibernacji. Ponadto powinno się dążyć do dużego różnicowania składu gatunkowego drzewostanów, ze względu na dużą bioróżnorodność owadów stanowiących pokarm dla podkowca.

1321- Nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*) - B

Brak Planu Zadań Ochronnych dla PLH Beskid Śląski.

Propozycje działań ochronnych:

W celu maksymalnego ograniczenia wpływu zaplanowanych zadań gospodarczych należy prowadzić prace poza okresem hibernacji. Ponadto powinno się dążyć do dużego różnicowania składu gatunkowego drzewostanów, z uwagi na zwiększone zróżnicowanie gatunkowe owadów.

1323- Nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*) - B

Brak Planu Zadań Ochronnych dla PLH Beskid Śląski.

Propozycje działań ochronnych:

W celu poprawy jakości siedlisk omawianego gatunku, a tym samym liczebności populacji zaleca się m. in. pozostawianie starych, dziuplastych drzew; stosowania na szeroką skalę skrzynek dla nietoperzy (zwłaszcza typów o szerokim wnętrzu); pozyskiwania drewna oparte o rębnie złożone.

A236- Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*) - D

W projekcie Planu Zadań Ochronnych nie przewidziano (stan na dzień 25.10.2013r.) zadań związanych z ochroną dla tego gatunku.

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie (i-istniejące, p-potencjalne)</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
1324- Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	Prowadzenie prac z zakresu gospodarki leśnej powoduje pogorszenie warunków siedliskowych gatunku poprzez usuwanie dziuplastych drzew pełniących funkcję kryjówek nietoperzy.
	B04 stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo) (i).	Chemiczne zwalczanie owadów powodujących gradacje w lasach przyczynia się do redukcji bazy pokarmowej.
	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (p).	W przypadku przeprowadzenia drogi dojazdowej lub pracy przy użyciu ciężkiego sprzętu istnieje możliwość zniszczenia obiektu, np. poprzez zasypianie otworów wejściowych i/lub korytarzy i sal jaskiniowych, pogorszenie warunków siedliskowych, zanik zimowisk.
<i>Działania ochronne</i>		
<i>Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Działanie ochronne</i>	<i>Przedmiot odpowiedzialny za wykonanie</i>
1324- Nocek duży (<i>Myotis myotis</i>)	Odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenia prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 100 m od obiektu.	Nadleśnictwo Jeleśnia, właściciele terenu.
	Edukacja społeczeństwa w zakresie ekologii i wymagań ochrony nocka dużego. Wypracowanie i rozpropagowanie dobrych praktyk w zakresie wykorzystania jaskiń.	RDOŚ Katowice.

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie (i-istniejące, p-potencjalne)</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
1193- Kumak górski (<i>Bombina variegata</i>)	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	Wpływ na zachowania gatunku wywierają prace z zakresu gospodarki leśnej, a w szczególności związane ze zrywką drewna i powstawaniem sieci dróg leśnych, w szczególności tych utwardzonych, przyczyniają się do likwidacji/ mechanicznego zniszczenia siedlisk - niewielkich oczek wodnych; jednocześnie powstawanie wypełnionych wodą kolein na drogach pełni podwójną funkcję, gdyż stwarzając nowe miejsca występowania może również stanowić śmiertelną pułapkę; miejsca takie bywają również zanieczyszczone, np. oleje, smary; brak dostatecznej wiedzy na temat stanu ochrony gatunku i skali wpływu opisanego zjawiska wymaga uzupełnienia wiedzy w tym zakresie.

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie (i-istniejące, p-potencjalne)</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
2001- Traszka karpacka (<i>Triturus montadoni</i>)	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	Wpływ na zachowania gatunku wywierają prace z zakresu gospodarki leśnej, a w szczególności związane ze zrywką drewna i powstawaniem sieci dróg leśnych, w szczególności tych utwardzonych, przyczyniają się do likwidacji/ mechanicznego zniszczenia siedlisk - niewielkich oczek wodnych; jednocześnie powstawanie wypełnionych wodą kolein na drogach pełni podwójną funkcję, gdyż stwarzając nowe miejsca występowania może również stanowić śmiertelną pułapkę; miejsca takie bywają również zanieczyszczone, np. oleje, smary; brak dostatecznej wiedzy na temat stanu ochrony gatunku i skali wpływu opisanego zjawiska wymaga uzupełnienia wiedzy w tym zakresie.

<i>Zagrożenia</i>		
<i>Przedmiot ochrony Natura 2000</i>	<i>Zagrożenie (i-istniejące, p-potencjalne)</i>	<i>Opis zagrożenia</i>
1193- Biegacz urozmaicony (<i>Carabus variolosus</i>)	B02 Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji (i).	Prace z zakresu gospodarki leśnej, głównie związane ze ścinką drzew i zrywką drewna a w szczególności ich intensyfikacja związana z zamieraniem świerczyn wpływają na stan zachowania gatunku poprzez pogorszenie warunków siedliskowych, mechaniczne niszczenie płatów siedliska gatunku, możliwość pogorszenia warunków wodnych siedliska.

Wyciąg z Projektu Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 (25.X.2013r.) dotyczących przedmiotów ochrony zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa oraz wyszczególnionych w uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganej w POŚ.

Zagrożenia		
Przedmiot ochrony Natura 2000	Zagrożenie	Opis zagrożenia
A108 - Głuszc (Tetrao urogalus)	B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji. B02.02 wycinka lasu.	-utrzymywanie drzewostanów w zbyt dużym zwarcie - ograniczenie arealu siedlisk właściwych dla głuszca, -zwiększanie udostępnienia obszaru poprzez budowę dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz polepszanie ich jakości – płoszenie ptaków zarówno przez pojazdy związane z gospodarką leśną jak i nielegalny ruch pojazdów silnikowych, zmniejszenie arealu dogodnego do gniazdowania i żerowania, - przypadkowe zniszczenie lęgu lub płoszenie w trakcie prac leśnych – zmniejszenie sukcesu lęgowego gatunku w ostoi. Utrata siedlisk lęgowych wskutek użytkowania rębego.

Działania związane z ochroną czynną A108 - Głuszc (Tetrao urogalus)			
Nr	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1.	Wyznaczenie stref ochrony ostoi miejsca rozrodu i regularnego przebywania gatunku głuszca.	W granicach obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB 240002.	RDOŚ w Katowicach Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka.
2.	Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regła górnego.	W obszarach leśnych wg wytycznych RDOŚ Katowice	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów

Działania związane z ochroną czynną A108 - Głuszec (<i>Tetrao urogalus</i>)			
Nr	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
3.	W okresie od 1 lutego do 31 lipca preferowanie zrywki konnej.	W obszarach leśnych powyżej 900 m. n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
4.	Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.	W obszarach leśnych powyżej 800 m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
5..	Trwale i jednoznaczne wyznaczenie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzątających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzątających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew." * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu	W obszarach leśnych powyżej 800 m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
6.	Znakowanie ogrodzeń upraw leśnych z siatki metalowej.	W obszarach leśnych powyżej 800 m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka.

Działania związane z ochroną czynną A108 - Głuszec (<i>Tetrao urogalus</i>)			
Nr	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
7.	Stosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej IVd.	W obszarach leśnych od 800 do 1100 m n.p.m. (z wyłączeniem rezerwatów przyrody).	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Zagrożenia A239- Dzięcioł białostrzbiety (<i>Dendrocopus leucotos</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji. B02.02 Wycinka lasu. B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew.	Przypadkowe zniszczenie łągu lub ploszenie w trakcie prac leśnych. Utrata siedlisk łągowych wskutek użytkowania rębego. Utrata miejsc gniazdowania i żerowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew głównie liściastych.

Działania związane z ochroną czynną A239- Dzięcioł białostrzbiety (<i>Dendrocopus leucotos</i>)			
Nr	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1.	Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuzu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.	Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 w zakresie wysokości 390 - 1200m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Działania związane z ochroną czynną A239- Dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>)			
Nr	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
2.	Trwale i jednoznaczne wyznaczenie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębnego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębnego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew." * - zgodnie z Instrukcją Urządzenia Lasu	Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 w zakresie wysokości 390 – 1200 m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
3.	Należy dążyć do tego, aby udział poszczególnych gatunków drzew był dostosowany do zidentyfikowanych w terenie siedlisk przyrodniczych.	Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 w zakresie wysokości 390 – 1100 m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Zagrożenia A242- Dzięcioł trójpalczasty (<i>Picooides tridacylus</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji.	Przypadkowe zniszczenie łągu lub płoszenie w trakcie prac leśnych.
B02.02 Wycinka lasu.	Utrata siedlisk łągowych wskutek użytkowania rębego.
B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew.	Utrata miejsc gniazdowania i żerowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew głównie liściastych.

Działania związane z ochroną czynną A242- Dzięcioł trójpalczasty (<i>Picooides tridacylus</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
1.	Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów po zrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.	Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 w zakresie wysokości 720 - 1300m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
2.	Trwałe i jednoznaczne wyznaczenie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew."	Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 w zakresie wysokości 720 - 1300m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Działania związane z ochroną czynną A242- Dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
	* - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu		
3.	Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regla górnego.	W obrębie ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 na obszarach leśnych powyżej 1100m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujszoły Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

A234- Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji.	Przypadkowe zniszczenie łągu lub płoszenie w trakcie prac leśnych.
B.02.02 Wycinka lasu.	Utrata siedlisk łągowych wskutek użytkowania rębego.
B.02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew.	Utrata miejsc gniazdowania i żerowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew głównie liściastych.

Działania związane z ochroną czynną A234- Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
1.	Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.	Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 w zakresie wysokości 470 - 1000m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujszoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
2.	Trwałe i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania	Obszary leśne w granicach ostoi Beskid Żywiecki PLB	Nadleśnictwo Jeleśnia,

Działania związane z ochroną czynną A234- Dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
	<p>rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew."</p> <p>* - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu</p>	240002 w zakresie wysokości 470 - 1000m n.p.m.	Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górk, prywatni właściciele lasów.
3.	Należy dążyć do tego, aby udział poszczególnych gatunków drzew był dostosowany do zidentyfikowanych w terenie siedlisk przyrodniczych.	W obrębie ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 na obszarach leśnych od 470-1000m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górk.

Zagrożenia A215- Puchacz (<i>Bubo bubo</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B01 Zalesianie terenów otwartych. B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji. B.02.02 Wycinka lasu.	Utrata siedlisk żerowania wskutek przeznaczania łąk i pastwisk do zalesienia. Przypadkowe zniszczenie łągu lub płoszenie w trakcie prac leśnych. Utrata siedlisk łągowych wskutek użytkowania rębego.

Nr	Działania związane z ochroną czynną A215- Puchacz (<i>Bubo bubo</i>)		
1.	Działanie obligatoryjne. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.	Według wskazań RDOŚ Katowice.	Właściciele lub użytkownicy gruntów.

Zagrożenia A091 Orzeł przedni (<i>Aquila chrysaetos</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B01 Zalesianie terenów otwartych. B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji. B.02.02 Wycinka lasu.	Utrata siedlisk żerowania wskutek przeznaczania łąk i pastwisk do zalesienia. Przypadkowe zniszczenie łągu lub płoszenie w trakcie prac leśnych w związku z brakiem informacji odnośnie lokalizacji miejsc łągowych. Utrata siedlisk łągowych wskutek planowanego użytkowania rębego.

Działania związane z ochroną czynną A091 Orzeł przedni (<i>Aquila chrysaetos</i>)			
Nr	Działanie ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1.	Działanie obligatoryjne. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych.	Według wskazań RDOŚ Katowice.	Właściciele lub użytkownicy gruntów.

Zagrożenia A217 Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji. B02.02 Wycinka lasu. B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew.	Przypadkowe zniszczenie lęgu lub płoszenie w trakcie prac leśnych. Utrata siedlisk lęgowych wskutek użytkowania rębego. Utrata miejsc gniazdowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew.

Działania związane z ochroną czynną A217 Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
1.	Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.	Na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
2.	Trwale i jednoznaczne wyznaczenie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew."	Na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Działania związane z ochroną czynną A217 Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
	* - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu		
3.	Wyłączenie z użytkowania rębnego drzewostanów regla górnego.	Na obszarach leśnych powyżej 1100m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Działania związane z ochroną czynną A122- Derkacz zwyczajny (<i>Crex crex</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
1.	Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedlisk gatunku położonych na trwałych użytkach zielonych.	Wg wskazań RDOŚ Katowice.	Właściciele lub użytkownicy gruntów.
2.	Działania fakultatywne: Koszenie 1 raz w roku, w terminie po 31 lipca. Pozostawiania niedokosów 10% do 30% powierzchni trwałych użytków zielonych w gospodarstwie. Powierzchnie niekoszone w poszczególnych latach pozostawiane naprzemiennie na różnych powierzchniach. Koszenie od środka na zewnątrz; wysokość koszenia powyżej 5cm.	Wg wskazań RDOŚ Katowice.	Właściciele lub użytkownicy gruntów.

Zagrożenia A223- Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)-	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji. B02.02 Wycinka lasu. B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew.	Przypadkowe zniszczenie łągu lub płoszenie w trakcie prac leśnych. Utrata siedlisk łągowych wskutek planowego użytkowania rębego. Utrata miejsc gniazdowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew.

Działania związane z ochroną czynną A223- Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)-			
Nr	Działania ochronne	Obszar działania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
1.	Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.	Na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
2.	Trwale i jednoznaczne wyznaczanie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzątających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzątających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew." * - zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu	Na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
3.	Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regla górnego.	Na obszarach leśnych powyżej 1100m n.p.m	Nadleśnictwo Jeleśnia,

Działania związane z ochroną czynną A223- Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)-			
Nr	Działania ochronne	Obszar działania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
			Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Zagrożenia A220- Puszczyk uralski (<i>Strix uralensis</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B01 Zalesianie terenów otwartych.	Utrata siedlisk żerowania wskutek przeznaczania łąk i pastwisk do zalesienia.
B.02 Gospodarka leśna i plantacyjna oraz użytkowanie lasów i plantacji.	Przypadkowe zniszczenie lęgu lub ploszenie w trakcie prac leśnych.
B02.02 Wycinka lasu.	Utrata siedlisk lęgowych wskutek planowego użytkowania rębego.
B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew.	Utrata miejsc gniazdowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew.

Działania związane z ochroną czynną A220- Puszczyk uralski (<i>Strix uralensis</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
1.	Pozostawianie na każdej powierzchni w trakcie realizacji cięć rębnych, przedrębnych oraz sanitarnych wszystkich drzew biocenotycznych, a także pozostałości zrębowych i potrzebieżowych do ich naturalnego rozkładu, z wyjątkiem posuszu czynnego oraz drzew stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa publicznego oraz odpadów pozrębowych mogących stanowić zagrożenie sanitarne. Należy dążyć żeby docelowo łączne zasoby martwego drewna były nie mniejsze niż 10% zapasu określonego w planie urządzenia lasu	Na terenach leśnych w obrębie całej ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele

Działania związane z ochroną czynną A220- Puszczyk uralski (<i>Strix uralensis</i>)			
Nr	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
	na całej powierzchni obrębu leśnego lub obrębu ewidencyjnego, w długiej perspektywie czasowej.		lasów.
2.	Trwale i jednoznaczne wyznaczenie w drzewostanach planowanych do użytkowania rębego, kęp wyłączonych z użytkowania i pozostawionych do naturalnego rozkładu. Sumaryczna powierzchnia kęp nie powinna być mniejsza niż 5% łącznej powierzchni manipulacyjnej* (bez cięć uprzętających) drzewostanów zaplanowanych w PUL do użytkowania rębego. Pojedyncza kępa nie powinna być mniejsza niż 6 arów, a rozmieszczenie kęp będzie nieregularne. Kępy takie pozostawiane będą również w przypadku dokonywania wielkopowierzchniowych cięć sanitarnych. W cięciach uprzętających co najmniej 5% masy zostanie pozostawione na gruncie w charakterze przestojów, do naturalnego rozkładu, w formie kęp lub pojedynczych drzew." * - zgodnie z Instrukcją Urządzenia Lasu	Na terenach leśnych w obrębie całej ostoji Beskid Żywiecki PLB 240002	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.
3.	Wyłączenie z użytkowania rębego drzewostanów regla górnego	Na obszarach leśnych powyżej 1100m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoły, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Zagrożenia A261- Pliszka górską (<i>Motacilla cinerea</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B.07 Inne rodzaje praktyk leśnych.	Deformacja morfologii den potoków, długotrwałe zmeńnienie wody spowodowane poprzez zrywkę drewna potokami – ograniczenie możliwości zerowania.

A261- Pliszka górską (<i>Motacilla cinerea</i>)			
Nr	Działania Ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrożenie
1.	Realizacja prac związanych z zabudową potoków górskich w tym remontów istniejącej zabudowy, w terminie od 1 sierpnia do 15 kwietnia to jest poza okresem lęgowym pliszki górskiej.	Wszystkie cieki w ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 do wysokości 1000m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.
2.	Wyłączenie potoków z użytkowania jako szlaków zrywkowych	Wszystkie potoki w ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 do wysokości 1000m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, prywatni właściciele lasów.

Zagrożenia A264- Pluszcz zwyczajny (<i>Cinclus cinclus</i>)	
Zagrożenie	Opis zagrożenia
B.07 Inne rodzaje praktyk leśnych.	Deformacja morfologii den potoków, długotrwałe zmętnienie wody spowodowane poprzez zrywkę drewna potokami – ograniczenie możliwości żerowania.

A264- Pluszcz zwyczajny (<i>Cinclus cinclus</i>)			
Nr	Działania Ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wdrażanie
1.	Zachowanie w stanie naturalnym najlepiej zachowanych siedlisk pluszcza (cieki wodne lub odcinki cieków nie uregulowanych, bez zabudowy hydrotechnicznej lub nieznacznie przekształcone).	Do ustalenia po wykonaniu badań dotyczących oceny jakości siedlisk pluszcza.	RDOŚ Katowice.
2.	Realizacja prac związanych z zabudową potoków górskich w tym remontów istniejącej zabudowy potoków, w terminie od 1 sierpnia do 28 lutego tj. poza okresem lęgowym pluszcza.	Wszystkie potoki w ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 do wysokości 900m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.
3.	Wyłączenie potoków z użytkowania jako szlaków zrywkowych	Wszystkie potoki w ostoi Beskid Żywiecki PLB 240002 do wysokości 900m n.p.m.	Nadleśnictwo Jeleśnia, Nadleśnictwo Ujsoly, Nadleśnictwo Węgierska Górka, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej.

2.5. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to forma ochrony indywidualnej, która zgodnie z „Ustawą o ochronie przyrody” (Art. 40) obejmuje pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. Zaliczamy do nich sędziwe i okazałe rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, grupy drzew, aleje, źródła, wodospady, skałki, jary, głązy narzutowe i inne.

Na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka ochroną pomnikową objętych jest 5 obiektów:

- „Malinowska Skała” – wychodnia drobno- i średnioziarnistego zlepieńca warstw godulskich, ok. 60 m na pn. od szczytu Malinowskiej Skały w oddziale 122 b obrębu Lipowa. Wychodnia ma urozmaiconą rzeźbę, w tym sporą niszę pochodzenia wietrzeniowego i jest często uważana za symbol Beskidu Śląskiego: często powielana na ilustracjach i kartach pocztowych. Ochroną pomnikową została objęta w roku 1977.
- Jaskinie” „Chłodna” i „Przed Balkonem” (niekiedy nazywana „Pod Balkonem”). Obie o genezie tektonicznej utworzone w górnych warstwach godulskich. Ich długości wynoszą odpowiednio 117 i 45 m. Dane wrażliwe
Ochroną pomnikową zostały objęte w roku 1993. Obecnie ich status pomników przyrody ma znaczenie jedynie formalne ponieważ od roku 1996 zostały objęte wyższą formą ochrony, tj. weszły w skład rezerwatu „Kuźnie” oraz podlegają ochronie jako siedlisko przyrodnicze 8310 w OZW PLH „Beskid Żywiecki”.
- Jawor w wieku ok. 250 lat, 135 cm, 25 m, rosnący w oddziale 47 b obrębu Węgierska Górka.
- Żywotnik (zachodni lub olbrzymi) w oddziale 255 f obrębu Węgierska Górka. Oprócz statusu pomnika przyrody objęty jest ochroną w ramach zabytkowego zespołu dworsko – parkowego.

2.6. Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

2.6.1. Prawnie chronione i rzadkie gatunki roślin

Obecna szata roślinna Nadleśnictwa jest wynikiem zasadniczych zmian składu gatunkowego drzewostanów zachodzących od połowy XVIII w do pierwszej połowy XX w. W ich wyniku dolnoreglowe lasy bukowo – jodłowe z domieszką jawora i świerka (oczywiście w różnych układach gatunkowych) zostały zamienione w lite świerczyny lub świerczyny z niewielką domieszką buka i jodły. Można sądzić, że istniejące obecnie dolnoreglowe świerczyny w wieku ok. 100 lat są drugim, lub nawet trzecim pokoleniem rosnącym na siedlisku pierwotnych drzewostanów. Tak długotrwały wpływ drzewostanów świerkowych musiał spowodować zasadnicze zmiany składu gatunkowego runa. Szczególnie jest to widoczne na siedlisku buczyn i jaworzyn gdzie naturalne runo ma specyficzny skład gatunkowy. Na chemizm gleby, a zatem również na skład gatunkowy runa silnie wpłynęły także zanieczyszczenia przemysłowe, tj. opad pyłów oraz wód opadowych zanieczyszczonych związkami chemicznymi, np. związkami siarki, chloru, azotu i innymi. Lasy Nadleśnictwa są narażone na imisję zanieczyszczeń w okresie od drugiej połowy XIX w do chwili obecnej, a największe nasilenie przypada na drugą połowę XX w.

W efekcie opisanych przemian najczęściej spotykanymi gatunkami runa, i to niezależnie od siedliska są gatunki najbardziej wszędobylskie, a zarazem najbardziej odporne i łatwo rozmnażające się, także wegetatywnie. Są to wg częstości występowania:

1. borówka czarna
2. szczawik zajęczy

3. trzcinnik owłosiony
4. narecznica krótkoostna
5. malina właściwa
6. kosmatka gajowa
7. starzec Fuchsa
8. wietlica samicza
9. jeżyna krzewiasta
10. śmiałek pogięty.

Jednak pomimo silnych zmian środowiska na gruntach Nadleśnictwa i w granicach jego zasięgu terytorialnego zachowały się stanowiska szeregu cennych i chronionych gatunków roślin, co m.in. było powodem utworzenia różnego rodzaju obszarów chronionych. Na części powierzchni leśnej został zainicjowany proces regeneracji siedlisk spowodowany przywracaniem właściwego składu gatunkowego drzewostanów, co w przyszłości może doprowadzić do powrotu pierwotnych gatunków runa i podszytu. Niżej zamieszczona lista gatunków chronionych powstała na podstawie opracowań rezerwatów, obszarów Natura 2000, parków krajobrazowych, waloryzacji przyrodniczych gmin i powiatu, a także danych Nadleśnictwa i wyników inwentaryzacji lasu. Zawiera gatunki o których wiadomo, że na pewno występują na gruntach Nadleśnictwa lub w granicach jego zasięgu terytorialnego.

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony Kod	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
1.	Ciemnżyca zielona	<i>Veratrum lobelianum</i>	C	Lipowa: 59 d, 110 a, 114 d Polana Cebula (obca) Węgierska Górka: 47 b, 71 c, 75 a,c, 77 a,c, 80 a, 87 a
2.	Czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>	Cz	Lipowa: 14 a, 110 a Polana Cebula. Węgierska Górka: 101 c
3.	Goryczka trojeściowa	<i>Gentiana asclepiadea</i>	C	Lipowa: 16 c, 67 a Węg. Górka: 136c, 138c 255f, rez. Romanka
4.	Kopytnik pospolity	<i>Asarum europaeum</i>	Cz	Lipowa: 67 a, 83 c Węgierska Górka: 2 a
5.	Liczydło górskie	<i>Streptopus amplexifolius</i>	C	rez. Romanka
6.	Marzanka wonna	<i>Galium odoratum</i>	Cz	Lipowa: 67 a, 83 c Węgierska Górka: 1 b, 12 c, 21 c, 22 a
7.	Miechera kędzieżawa	<i>Neckera crispa</i>	C	rez. Kuźnie (mech)
8.	Mieczyk dachówkowaty	<i>Gladiolus imbricatus</i>	C	Węgierska Górka: 51 h
9.	Należlina pospolita	<i>Andraea rupestris</i>	C	rez. Kuźnie (mech)
10.	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>	C	Lipowa: 13 b Węgierska Górka: 32 b
11.	Naparstnica purpurowa	<i>Digitalis purpurea</i>	C	Lipowa: 110 a
12.	Okrzyn jeleni	<i>Laserpitium archangelica</i>	-, CR	dane wrażliwe
13.	Omieg górski	<i>Doronicum austriacum</i>	C	rez. Lipowska
14.	Paprotka zwyczajna	<i>Polypodium vulgare</i>	C	Lipowa: 83 c

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony Kod	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
				Węgierska Górka: 38 b rez. Kuźnie, Lipowska
15.	Paprotnik kolczysty	<i>Polystichum aculeatum</i>	C	rez. Kuźnie
16.	Parzydło leśne	<i>Aruncus sylvestris</i>	C	Lipowa: 16 c, 69 b, 67 a, 69 b Węgierska Górka: 1 d, 2 a, 21 c, 22 a, poza tym dość pospolite w dolinach potoków
17.	Podkolan biały	<i>Platanthera bifolia</i>	C	Węgierska Górka: 94 b poza tym np. łąki w okol. Ostrego i Twardorzeczki
18.	Podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>	C	Lipowa: 59 d Węg. Górka: 10 b, 17 b, 22 a, 127a, 214d, 222d, 239d,h, 240c, 241c, 242d, f, h, i, 243a,b,c,d, 244f, 245c, 248f, 251a,c rez. Romanka, Kuźnie, Lipowska. Gatunek dość pospolity w kwaśnych buczynach i świerczynach
19.	Tocja alpejska – karpacka	<i>Tozzia alpina ssp. carpatica</i>	C, VU, II 4116	dane wrażliwe
20.	Tojad mocny	<i>Aconitum napellus ssp. firmum (A. firmum)</i>	C	dane wrażliwe
21.	Tojad morawski	<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i>	C, VU, II 4109	dane wrażliwe
22.	Wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>	C	Lipowa: 3 c, 67 a, 68 a, 69 b, 71 a Węgierska Górka: 15c, 16 a, 25 d rez. Lipowska
23.	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	C	Lipowa: 100 c, 101 a Węgierska Górka: 84 b, Ciąg polan na grzbiecie między Murońką a Ostrem

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony Kod	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
24.	Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	C	Lipowa: 58, 59 Węgierska Górka: 48 a, 83 c, rez. Romanka, Lipowska
25.	Widłak wronec	<i>Huperzia selago</i>	C	Lipowa: 58, 59, stoki Skrzycznego rez. Romanka, Lipowska
26.	Zwiślak	<i>Anomodon rugelii</i>	C	rez. Kuźnie (mech)

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 5 stycznia 2012 r

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Roślin

CR – krytycznie zagrożone

VU – narażone

LR – gatunek niższego ryzyka

II – gatunek z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Lista gatunków roślin chronionych o zasięgu szerszym niż zasięg terytorialny Nadleśnictwa, tj. w granicach obszarów chronionych Natura 2000 i parków krajobrazowych.

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony Kod	Lokalizacja w obrębach Uwagi
1.	Barwinek pospolity	<i>Vinca minor</i>	Cz	
2.	Bluszcz pospolity	<i>Hedera helix</i>	C	
3.	Błyszczce włoskowate	<i>Tomentypnum nitens</i>	C	mech
4.	Buławnik czerwony	<i>Cephalanthera rubra</i>	C	
5.	Buławnik mieczolistny	<i>Cephalanthera longifolia</i>	C	
6.	Buławnik wielkokwiatowy	<i>Cephalanthera damasonium</i>	C	
7.	Bobrek trójlistkowy	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Cz	
8.	Centuria pospolita	<i>Centaurium erythraea</i>	C	
9.	Dzwonek piłkowany	<i>Campanula serrata</i>	C, VU II 4070	
10.	Cieszynianka wiosenna	<i>Hacquetia epipactis</i>	C	
11.	Cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>	C	
12.	Dziwieńsił bezłodygowy	<i>Carlina acaulis</i>	C	
13.	Gnidosz rozesłany	<i>Pedicularis sylvatica</i>	C	
14.	Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>	C	
15.	Gołek białawy	<i>Pseudorchis albida</i>	C	
16.	Goryczka wiosenna	<i>Gentiana verna</i>	C	
17.	Goryczka krzyżowa	<i>Gentiana cruciata</i>	C	
18.	Goryczuszka gorzkawa	<i>Gentianella amarella</i>	C	
19.	Goryczuszka austriacka	<i>Gentianella austriaca</i>	C	
20.	Goryczuszka orzęsiona	<i>Gentianella ciliata</i>	C	
21.	Goryczuszka wczesna	<i>Gentianella lutescens</i>	C	
22.	Goździk kosmaty	<i>Diantus arenaria</i>	C	
23.	Gołka długoostrogowa	<i>Gymnadenia conopsea</i>	C	

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony Kod	Lokalizacja w obrębach Uwagi
24.	Kalina koralowa	<i>Viburnum opulus</i>	Cz	
25.	Konwalia majowa	<i>Convallaria majalis</i>	Cz	
26.	Kręczyńka jesienna	<i>Spiranthes spiralis</i>	C, CR	
27.	Kruszczyk błotny	<i>Epipactis palustris</i>	C	
28.	Kruszczyk rdzawoczerwony	<i>Epipactis atrorubens</i>	C	
29.	Kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>	C	
30.	Kruszczyk siny	<i>Epipactis purpurata</i>	C	
31.	Kruszyna pospolita	<i>Frangula alnus</i>	Cz	
32.	Kukułka bzowa	<i>Dactylorhiza sambucina</i>	C	
33.	Kukułka Fuchsa	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	C	
34.	Kukułka krwista	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	C	
35.	Kukułka plamista	<i>Dactylorhiza maculata</i>	C	
36.	Kukułka szerokolistna	<i>Dactylorhiza majalis</i>	C	
37.	Liczydło górskie	<i>Streptopus amplexifolius</i>	C	
38.	Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>	C	
39.	Listera jajowata	<i>Listera ovata</i>	C	
40.	Listera sercowata	<i>Listera cordata</i>	C	
41.	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>	C	
42.	Niebielistka trwała	<i>Swertia perennis</i>	C	
43.	Orlik pospolity	<i>Aquilegia vulgaris</i>	C	dolina pot. Leśna
44.	Ozorka zielona	<i>Coeloglossum viride</i>	C	
45.	Pełnik europejski	<i>Trollius europaeus</i>	C	
46.	Pierwiosnek lekarski	<i>Primula veris</i>	Cz	
47.	Pierwiosnek wyniosły	<i>Primula elatior</i>	Cz	
48.	Pióropusznik strusi	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	C	
49.	Podejrzon marunowy	<i>Botrychium matricariifolium</i>	C	
50.	Podkolan zielonawy	<i>Platanthera chlorantha</i>	C	
51.	Pokrzyk wilcza jagoda	<i>Atropa belladonna</i>	C	
52.	Pomocnik baldaszkowaty	<i>Chimaphilla umbellata</i>	C	
53.	Rojnik pospolity	<i>Jovibarba sobolifera</i>	C	
54.	Rojnik włośchaty	<i>Jovibarba hirta</i>	C	
55.	Rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	C	
56.	Skalnica gronkowa	<i>Saxifraga paniculata</i>	C	
57.	Skrzyp olbrzymi	<i>Equisetum telmateia</i>	C	
58.	Storzycza kulista	<i>Traunsteinera globosa</i>	C	
59.	Storzyczek kukawka	<i>Orchis militaris</i>	C	
60.	Storzyczek męski	<i>Orchis mascula</i>	C	
61.	Storzyczek purpurowy	<i>Orchis purpurea</i>	C	
62.	Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	C	
63.	Tajeża jednostronna	<i>Goodyera repens</i>	C	
64.	Tojad lisi	<i>Aconitum lycoctonum</i>	C	
65.	Tojad mocny	<i>Aconitum napellus</i>	C	
66.	Tojad pstry	<i>Aconitum variegatum</i>	C	
67.	Tłustosz pospolity	<i>Pinguicula vulgaris</i>	C	

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Status ochrony Kod	Lokalizacja w obrębach Uwagi
68.	Torfowiec błotny	<i>Sphagnum palustre</i>	C	
69.	Torfowiec brunatny	<i>Sphagnum fuscum</i>	C	
70.	Torfowiec czerwony	<i>Sphagnum rubellum</i>	C	
71.	Torfowiec szpiczastolistny	<i>Sphagnum cuspidatum</i>	C	
72.	Torfowiec frędzlowaty	<i>Sphagnum fimbriatum</i>	C	
73.	Torfowiec girgensohna	<i>Sphagnum girgensohnii</i>	C	
74.	Torfowiec jednoboczny	<i>Sphagnum subsecundum</i>	C	
75.	Torfowiec magellański	<i>Sphagnum magellanicum</i>	C	
76.	Torfowiec pogięty	<i>Sphagnum flexuosum</i>	C	
77.	Torfowiec Warnstorfa	<i>Sphagnum warnstorfi</i>	C	
78.	Widłak alpejski	<i>Diphasium alpinum</i>	C	
79.	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	C	
80.	Widłak spłaszczony	<i>Diphasium complanatum</i>	C	
81.	Widłak Isslera	<i>Diphasium issleri</i>	C	
82.	Wilżyna ciernista	<i>Ononis spinosa</i>	Cz	
83.	Wyblin jednolistny	<i>Malaxis monophyllos</i>	C, LR	
84.	Zaraza drobnokwiatowa	<i>Orobanche minor</i>	C	w paśmie Grojca
85.	Zarzyczka górską	<i>Cortusa matthioli</i>	C	
86.	Zerwa kulista	<i>Phyteuma orbiculare</i>	C	
87.	Zimowit jesienny	<i>Colchicum autumnale</i>	C	
88.	Żłobik koralkowy	<i>Corallorhiza trifida</i>	C	

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. MŚ z 5 stycznia 2012 r
Oznaczenia z Czerwonej Księgi Roślin

CR – krytycznie zagrożone

VU – narażone

LR – gatunek niższego ryzyka

II – gatunek z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

2.6.2. Prawnie chronione gatunki zwierząt

Obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka rozpatrywany jako siedlisko zwierząt można podzielić na cztery zasadnicze części:

- leśne obszary Beskidu Śląskiego na wschodnich stokach Pasma Baraniogórskiego
- leśne obszary Beskidu Żywieckiego położone po wschodniej stronie doliny Soły
- rolnicze i osiedlowe obszary Kotliny Żywieckiej, doliny Soły i jej dopływów
- nieleśne enklawy i półenklawy osiedli i gruntów rolnych rozproszone po całym obszarze lasów.

Bardzo niekorzystny jest brak wyraźnych pomostów ekologicznych łączących oba obszary leśne. Słabe pomosty istnieją w południowej części obszaru, np. na Przełęczy Koniakowskiej i na granicy państwa, na zachód od Istebnej. Mają one niską wartość z powodu przebiegających przez nie dróg publicznych i przerywanego układu kompleksów leśnych.

Wartość obszarów leśnych Nadleśnictwa jest jednak wysoka ze względu na ich rozległość i połączenie z innymi obszarami leśnymi Karpat, ale obniża ją niskie zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów i zniekształcenie siedlisk, a także zaszłości wynikające z wieloletniej gospodarki leśnej opartej na dziewiętnastowiecznych zasadach hodowli i użytkowania lasu. Wynikiem takiej gospodarki było np. zminimalizowanie siedlisk chrząszczy saproksylicznych zależnych od obecności martwego drewna w różnych fazach

rozkładu, a także eliminacja drzew dziuplastych stanowiących niezbędne siedlisko istotnej grupy ptaków i drobnych ssaków. Enklawy rolnicze, mimo że uszczupliły powierzchnię leśną, wzbogaciły zróżnicowanie ekosystemów powiększając powierzchnie otwarte i ekotonowe niezbędne dla istnienia szeregu gatunków ptaków i innych zwierząt związanych z tym środowiskiem.

Nie była prowadzona inwentaryzacja gatunków zwierząt dotycząca ściśle gruntów Nadleśnictwa. W niżej zamieszczonych zestawieniach posłużono się danymi z obszarów Natura 2000, opisów parków krajobrazowych, rezerwatów, waloryzacji przyrodniczej gmin oraz danych własnych Nadleśnictwa. W związku z tym większość podawanych gatunków zwierząt ma zasięg bardziej ogólny, dotyczący obszaru większego niż zasięg terytorialny Nadleśnictwa.

Bezkęgowce

Lp.	Gatunek		Status ochrony Kod gatunku	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
	Nazwa polska	Nazwa łacińska		
Motyle				
1	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	C, LR, II 1060	dane wrażliwe
2	Modraszek alkon	<i>Maculinea alcon</i>	C	
3	Modraszek arion	<i>Maculinea arion</i>	C	
4	Modraszek bagniczek	<i>Vacciniina optilete</i>	C	
5	Strzępotek soplaczek	<i>Coenonympha tullia</i>	C	
Błonkoskrzydłe				
1	Trzmiel gajowy	<i>Bombus lucorum</i>	C	
2	Trzmiel kamiennik	<i>Bombus lapidarius</i>	Cz	
3	Trzmiel łąkowy	<i>Bombus pratorum</i>	C	
4	Trzmiel ogrodowy	<i>Bombus hortorum</i>	C	
5	Trzmiel rudonogi	<i>Bombus ruderarius</i>	C	
6	Trzmiel wrzosowiskowy	<i>Bombus jonellus</i>	C	
7	Trzmiel ziemny	<i>Bombus terrestris</i>	Cz	
8	Mrówka rudnica	<i>Formica rufa</i>	Cz	
Chrząszcze				
1	Biegacz fioletowy	<i>Carabus violaceus</i>	C	
2	Biegacz gajowy	<i>Carabus nemoralis</i>	C	
3	Biegacz Linneusza	<i>Carabus linnei</i>	C	
4	Biegacz nieregularny	<i>Carabus irregularis</i>	C	
5	Biegacz pomarszczony	<i>Carabus intricatus</i>	C	
6	Biegacz skórzasty	<i>Carabus coriaceus</i>	C	
7	Biegacz szykowny	<i>Carabus nitens</i>	C	
8	Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>	C, II 4014	dane wrażliwe
9	Biegacz zielonożłoty	<i>Carabus auronitens</i>	C	
10	Kozioróg bukowiec	<i>Cerambyx scopoli</i>	C	
11	Kozioróg dębosz	<i>Cerambyx cerdo</i>	C, VU, II 1088	
12	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	C, VU, II 1084	
13	Sichrawa karpacka	<i>Pseudogaurotina</i>	C, II 4024	dane wrażliwe

Lp.	Gatunek		Status ochrony Kod gatunku	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
	Nazwa polska	Nazwa łacińska		
		<i>excellens</i>	priorytetowy	dane wrażliwe
14	Wynurt	<i>Ceruchus chrysomelinus</i>	C	jelonkowate

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. MŚ z 12 października 2011 r

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

EN – gatunek silnie zagrożony

VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka

LC – gatunek na razie nie zagrożony

II – gatunek wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Ryby, płazy i gady

Lp	Gatunek		Status ochrony Kod gatunku	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
	Nazwa polska	Nazwa łacińska		
Ryby				
1	Brzanka	<i>Barbus peloponnesius</i>	C, II 2503	
2	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gabis</i>	C, II 1163	
3	Głowacz przęgopłetwy	<i>Cottus poecilopus</i>	C	
4	Koza pospolita	<i>Cobitis taenia</i>	C, II 1149	
5	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	C, II 1096	
Płazy				
1	Kumak górski	<i>Bombina variegata</i>	C, II 1193	dane wrażliwe
2	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	C	
3	Ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>	C	
4	Rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>	C	
5	Salamandra płamista	<i>Salamandra salamandra</i>	C	
6	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	C, NT, II 1166	
7	Traszka góraska	<i>Triturus alpestris</i>	C	
8	Traszka karpaska	<i>Triturus montandoni</i>	C, LC, II 2001	dane wrażliwe
9	Traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>	C	
10	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	C	
11	Żaba jeziorkowa	<i>Rana lessonae</i>	C	
12	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	C	
13	Żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>	C	
Gady				
1	Gniewosz płamisty	<i>Coronella austriaca</i>	C, VU	
2	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	C	
3	Jaszczurka żyworodna	<i>L. vivipara</i>	C	

Lp	Gatunek		Status ochrony Kod gatunku	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
	Nazwa polska	Nazwa łacińska		
4	Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	C	
5	Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>	C	
6	Żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>	C	

Ptaki

Lp.	Gatunek		Status ochrony Kod gatunku	Uwagi
	Nazwa polska	Nazwa łacińska		
1.	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	C, I A030	
2.	Cietrzew	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>	C, EN	
3.	Derkacz	<i>Crex crex</i>	C, I A122	
4.	Drozd obrożny	<i>Turdus torquatus</i>	C	
5.	Drozd skalny (Nagórnik)	<i>Monticola saxatilis</i>	C, CR, I A280	
6.	Drozd śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	C	
7.	Dzięźba czarnoczelna	<i>Lanius minor</i>	C, I A339	
8.	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopus leucotus</i>	C, NT, I A239	
9.	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	C, I A236	
10.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	C	
11.	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	C, I A238	
12.	Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>	C, VU, I A241	
13.	Dzięcioł zielonosiwý	<i>Picus canus</i>	C, I A234	
14.	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>	C	
15.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	C, I A338	
16.	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	C	
17.	Głuszec	<i>Tetrao urogallus</i>	C, CR, I A108	
18.	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	C	
19.	Gołąb grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Ł	
20.	Gołąb siniak	<i>Columba oenas</i>	C	
21.	Jarząbek	<i>Tetrastes bonasia</i>	Ł	
22.	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	C	
23.	Kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	C, NT, I A074	
24.	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	C	
25.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	Cz	
26.	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	C	
27.	Kos	<i>Turdus merula</i>	C	
28.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	C	
29.	Krzyżodziób świerkowy	<i>Loxia curvirostra</i>	C	
30.	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	C	
31.	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>	C, I A321	
32.	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>	C, I A320	
33.	Muchołówka szara	<i>Muscicata striata</i>	C	
34.	Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	C	
35.	Myszołów zwyczajny	<i>Buteo buteo</i>	C	
36.	Orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>	C, LC, I A089	

Lp.	Gatunek		Status ochrony Kod gatunku	Uwagi
	Nazwa polska	Nazwa łacińska		
37.	Orzechówka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	C	
38.	Orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>	C, EN, I A091	
39.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	C	
40.	Pełzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>	C	
41.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochillus</i>	C	
42.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	C	
43.	Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	C	
44.	Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>	C	
45.	Pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>	C	
46.	Pokrzewka ciernista	<i>Sylvia communis</i>	C	
47.	Puchacz	<i>Bubo bubo</i>	C, NT, I A215	
48.	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>	C, LC, A220	
49.	Puszczyk zwyczajny	<i>Strix aluco</i>	C	
50.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	C	
51.	Sikora bogatka	<i>Parus major</i>	C	
52.	Sikora czubatka	<i>Parus cristatus</i>	C	
53.	Sikora modra	<i>Cyanistes caeruleus</i>	C	
54.	Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	C	
55.	Siwerniak	<i>Anthus spinoletta</i>	C	
56.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	C	
57.	Sóweczka zwyczajna	<i>Glacidium passerinum</i>	C, LC, I A217	
58.	Sroka	<i>Pica pica</i>	Cz	
59.	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	C	
60.	Świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	C	
61.	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	C	
62.	Trzmiełojad	<i>Pernis apivorus</i>	C, I A072	
63.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	C	
64.	Wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	C	
65.	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>	C, LC, A223	
66.	Wrona siwa	<i>Corvus cornix</i>	Cz	
67.	Zięba zwyczajna	<i>Fringilla coelebs</i>	C	
68.	Zimorodek zwyczajny	<i>Alcedo atthis</i>	C, I A229	

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. MŚ z 12 października 2011 r

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

CR – gatunek skrajnie zagrożony EN – gatunek silnie zagrożony VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka LC – gatunek na razie nie zagrożony

I – gatunek wymieniony w załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

Ssaki

Lp.	Gatunek		Status ochrony Kod gatunku	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
	Nazwa polska	Nazwa łacińska		
Owadożerne				
1	Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>	C	
2	Ryjówka górską	<i>Sorex alpinus</i>	C	
3	Ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>	C	
4	Rzęsorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>	C	
5	Rzęsorek mniejszy	<i>Neomys anomalus</i>	C	
Gryzonie				
1	Darniówka tatrzańska	<i>Microtus tatricus</i>	C, LC, II 2612	
2	Koszatka	<i>Dryomys nitedula</i>	C, NT	
3	Orzesznica	<i>Muscardinus avellanarius</i>	C	
4	Popielica	<i>Glis glis</i>	C, NT	
5	Smużka leśna	<i>Sicista betulina</i>	C	
6	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>	C	
Drapieżne				
1	Gronostaj	<i>Mustela erminea</i>	C	
2	Łasica	<i>Mustela nivalis</i>	C	
3	Niedźwiedź brunatny	<i>Ursus arctos</i>	C, NT, II 1354	obszar Nadleśnictwa w Beskidzie Żywieckim należy do stałego terytorium niedźwiedzia, wyjątkowo pojawia się w części należącej do Beskidu Śląskiego
4	Ryś	<i>Lynx lynx</i>	C, NT, II 1361	obszar Nadleśnictwa w Beskidzie Żywieckim należy do stałego terytorium rysia, wyjątkowo pojawia się w części należącej do Beskidu Śląskiego
5	Wilk	<i>Canis lupus</i>	C, NT, II 1352	cały obszar Nadleśnictwa należy do terytorium wilka
6	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	Cz	Soła i jej większe dopływy: Leśny i Malinowski, Twardorzeczka, Kamesznica z Bystrą i Janoską, Żabnica
Nietoperze				
1	Borowiec wielki	<i>Nyctalus noctula</i>	C	
2	Gacek brunatny	<i>Plecotus auritus</i>	C	dane wrażliwe
3	Mopek zachodni	<i>Barbastella barbastellus</i>	C, II 1308	dane wrażliwe

Lp.	Gatunek		Status ochrony Kod gatunku	Lokalizacja w obrębach [oddział, pododdział] Uwagi
	Nazwa polska	Nazwa łacińska		
				dane wrażliwe
4	Mroczek pozłocisty	<i>Eptesicus nilssonii</i>	C, NT	dane wrażliwe
5	Mroczek późny	<i>Eptesicus serotinus</i>	C	dane wrażliwe
6	Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteinii</i>	C, NT, II 1323	dane wrażliwe
7	Nocek Brandta	<i>Myotis brandtii</i>	C	dane wrażliwe
8	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	C	dane wrażliwe
9	Nocek orzęsiony	<i>Myotis emarginatus</i>	C, EN, II 1321	dane wrażliwe
10	Nocek rudy	<i>Myotis daubentonii</i>	C	dane wrażliwe
11	Nocek Natterera	<i>Myotis nattereri</i>	C	dane wrażliwe
12	Nocek wąsatek	<i>Myotis mystacinus</i>	C	dane wrażliwe
13	Podkowiec mały	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	C, EN, II 1303	dane wrażliwe

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. MŚ z 12 października 2011 r.

Oznaczenia z Czerwonej Księgi Zwierząt

EN – gatunek silnie zagrożony

VU – gatunek wysokiego ryzyka

NT – gatunek niższego ryzyka

LC – gatunek na razie nie zagrożony

II – gatunek wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

2.6.3. Gatunki specjalnej troski

Rośliny

Do grupy gatunków tzw. specjalnej troski proponuje się zaliczyć **tojad morawskiego, tojad mocnego, tocję alpejską i okrzyn jeleni**.

Wymienione gatunki mają ograniczony zasięg występowania. Tojad mocny i pozostałe jego gatunki są objęte ochroną ścisłą (Zał. nr 1 Rozp. Ministra Środ. z dnia 5 stycznia 2012 r.), a tojad morawski jest wymieniony w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej oraz w Czerwonej Księdze Roślin jako gatunek narażony (VU). Okrzyn jeleni nie jest objęty ochroną gatunkową w żadnej formie, ale jego stanowiska na zboczach Malinowskiej Skały są drugim, nowoodkrytym miejscem występowania w Polsce. Dotychczas był znany tylko z masywu Babiej Góry. W Czerwonej Księdze Roślin jest umieszczony w grupie gatunków krytycznie zagrożonych (CR), co jest powodem zaproponowania go jako gatunku specjalnej troski. Karpacki podgatunek tocji alpejskiej jest gatunkiem ściśle chronionym (Zał. nr 1 Rozp. Ministra Środ. z dnia 5 stycznia 2012 r.) oraz figuruje w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. W Nadleśnictwie występują stanowiska zachodniobeskidzkiej, mniej licznej populacji tocji, liczniejsza jest populacja bieszczadzka.

Tojad mocny w odmianie typowej (*Aconitum firmum* ssp. *firmum*, lub *A. napellus* ssp. *firmum*) występuje najczęściej w Tatrach, ale jego zasięg obejmuje całe Karpaty i Sudety. Jego **podgatunek morawski** (*A. firmum* ssp. *moravicum*) jest endemitem Karpat Zachodnich i występuje w Beskidzie Śląskim i Żywieckim oraz w Tatrach Zachodnich. Na terenie Nadleśnictwa występuje na wschodnich stokach Pasma Baraniogórskiego zwykle w źródłiskowej części dolin. Do grupy specjalnej troski proponuje się zaliczyć oba podgatunki ponieważ występują równolegle na tych samych siedliskach i w praktyce są trudne do odróżnienia. W warunkach Nadleśnictwa oba podgatunki tojadów występują najczęściej w zbiorowiskach ze związku *Adenostylion alliariae* (por. 5.5.).

Tojad jest wieloletnią byliną wymagającą trwałego uwilgotnienia podłoża, gleby eutroficznej i umiarkowanego naświetlenia. Takie warunki znajduje w obszarach źródłiskowych potoków w Paśmie Baraniogórskim, w niewielkich, podmokłych lukach. W Nadleśnictwie wykazano obecnie (01.01.2014) 13 stanowisk tojadu mocnego (w tym rezerwat Kuźnie) i 7 stanowisk tojadu morawskiego – wszystkie w Beskidzie Śląskim (por. 2.6.1.).

Ogólnie ocenia się, że stanowiska tojadów w Karpatach nie są zagrożone, ale postępujące zagospodarowanie turystyczne, szczególnie tworzenie nowych obszarów narciarskich, może wkraczać na stanowiska tych gatunków, co jest równoznaczne z ich zniszczeniem. Na obszarze występowania tojadów w Nadleśnictwie prowadzi się wyłącznie gospodarkę leśną, a inne wykorzystanie tych terenów jest niezgodne z prawem.

W warunkach Nadleśnictwa potencjalnym zagrożeniem jest przypadkowe zalesienie stanowisk tojadów, lub naziemna zrywka drewna prowadzona w okresie bezśnieżnym, bez rozpoznania terenu pod kątem występowania gatunków chronionych. W większości wydzielen leśnych, w których istnieją stanowiska tojadów, przewiduje się czynności które mogą im zagrozić, tj.: użytkowanie rębne, przygotowanie gleby, odnowienia, poprawki, odnowienia luk, cięcia pielęgnacyjne, uprzątnięcia przestojów. Jednak stanowiska tojadów są znane służbie leśnej i mogą być wyraźnie oznakowane przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac w ich pobliżu.

Największym potencjalnym zagrożeniem dla tojadów jest trwałe naruszenie stosunków wodnych, ale w Projekcie Planu Urządzenia Lasu nie przewiduje się żadnych czynności które mogą naruszyć stosunki wodne w obszarach źródłiskowych. Prace innego typu, niezależne od projektu planu, np. budowa dróg, regulacja potoków, budowa ujęć wody,

podlegają specjalnym przepisom wynikającym z prawa wodnego, budowlanego i geologicznego, a także odrębnej ocenie oddziaływania na środowisko.

Tocja alpejska odm. karpacka (*Tozzia alpina ssp. carpatica*) półpaszyt rozmnażający się wyłącznie na drodze generatywnej w cyklu dwuletnim, lub dłuższym. Występuje w podmokłych zbiorowiskach ziołoroślowych np. ze związku *Adenostyilion* (najczęściej spotykanych w Nadleśnictwie), ale także leśnych zespołach łągowych – zwykle w przypotokowych olszynach. Jej cykl rozwojowy – pasożyta całkowitego w początkowej fazie rozwoju i półpasożyta po zakończeniu rozwoju, jest zależny od obecności roślin żywicielskich: miłosny, modrzyka i różnych gatunków lepiężników. Wymagania siedliskowe tocji oraz zagrożenia jej stanowisk są identyczne jak dla opisanych powyżej tojadów, z tym że tocja, jako gatunek niezbyt atrakcyjny wizualnie nie jest narażony na zrywanie i wykopywanie dla celów kolekcjonerskich i handlowych. Identyczne są również sposoby ochrony gatunku i jego stanowisk.

Okrzyn jeleni (*Laserpitem archangelica*) długo znany był wyłącznie z masywu Babiej Góry, dopiero w r. 2004 opublikowano jego stanowisko z Beskidu Śląskiego.

Występuje tu na osuwisku w leju źródłowym Malinowskiego Potoku, dane wrażliwe dane wrażliwe Rośnie w zbiorowisku ziołoroślowym z omięciem górskim i parzydłem leśnym, w otoczeniu jaworzyny karpackiej, kwaśnej buczyny i boru dolnoregłowego. Ostatnie dane inwentaryzacyjne (2011) mówią o 4 egzemplarzach generatywnych na powierzchni 0,05 ha. Gatunek ten przez kilka lat rośnie w formie wegetatywnej, po czym zakwita, wydaje nasiona i ginie. Nowe osobniki powstają wyłącznie na drodze generatywnej. Ostatnia ocena stanu siedliska jest pozytywna, wszystkie wskaźniki siedliskowe są właściwe, natomiast zagrożeniem jest zgryzanie przez zwierzyne leśną, co może ograniczyć wytwarzanie nasion, lub w skrajnych przypadkach całkowicie wstrzymać rozwój pędów kwiatonośnych. W kontekście prac leśnych potencjalnym zagrożeniem jest przypadkowe odnowienie powierzchni występowania okrzynu jako luki do odnowienia.

Potencjalna powierzchnia występowania okrzynu w tym miejscu jest oceniana na 1 ha, ale rozprzestrzenienie się tego gatunku na takiej powierzchni wymagałoby zastosowania ochrony czynnej.

Zwierzęta

Do grupy specjalnej troski zaliczono następujące gatunki:

- głuszca
- niedźwiedzia brunatnego
- wilka
- rysia
- kumaka górskiego

Obszar Nadleśnictwa stanowi część obszaru pierwotnego występowania głuszca i dużych drapieżników który również współcześnie zachował wskaźniki siedliskowe odpowiadające tym gatunkom. W związku z tym, przy odpowiedniej modyfikacji gospodarki leśnej, można utrzymać trwałe populacje tych gatunków, mimo że wykazują one duży konserwatyzm siedliskowy, a wskaźniki siedliskowe niezależne od gospodarki leśnej stale ulegają pogorszeniu. Dla wyżej wymienionych dużych drapieżników i głuszca niezwykle ważnym obszarem rozrodu i funkcjonowania są najwyższej położone fragmenty

dane wrażliwe

Zaliczenie do grupy zwierząt specjalnej troski kumaka górskiego wynika zarówno ze stopnia zagrożenia, jak i łatwości ich popierania w gospodarce leśnej. Poniżej opisano wymagania i problemy ochrony wymienionych gatunków na podstawie manuali,

dokumentacji do projektu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 i PLH240006.

Głuszc (*Tetrao urogallus*), gatunek objęty ochroną ścisłą, w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt uznany za gatunek skrajnie zagrożony, wymieniony w załączniku I Dyrektywy Ptasiej.

Obszar Nadleśnictwa należy do jednego z 4 istniejących współcześnie rejonów występowania głuszca w Polsce, tj. obszaru karpackiego. Pasma Baraniogórskie i Beskid Żywiecki zawsze stanowiły ostoję licznej populacji tego gatunku. Z tego powodu np. zachodnie stoki Pasma Baraniogórskiego w XIX i na początku XX w., w znacznej części były wyłączane z użytkowania i stanowiły obszar łowiecki Habsburgów. Populacja głuszca w Paśmie Baraniogórskim, w XIX w. utrzymywała się na wysokim poziomie, ale po I wojnie światowej i okresie powstań śląskich załamała się, aby odbudować się do liczebności 370 osobników tuż przed II wojną światową. Po wojnie populację w Beskidzie Śląskim oceniano na 61 par, a pod koniec lat 90-tych XX w. w rejonie Baraniej Góry było nie więcej niż 10 głuszców. Podobne zmiany liczebności zachodziły w pozostałej części Karpat, a w niektórych obszarach lokalne populacje znikły całkowicie, np. na Jaworzynie Krynickiej i na wschodnich krańcach Beskidu Sądeckiego.

dane wrażliwe

Są to obszary które przynajmniej częściowo spełniają wymagania głuszca jako tereny żerowiskowe, tokowiskowe i lęgowe. Gatunek ten wymaga obecności nie pofragmentowanych drzewostanów świerkowych w wieku ponad 100 lat, o zwarciu luźnym lub przerywanym, w ilości ponad 100 ha na jednego osobnika. Warstwa podszytu nie może przekraczać 20% pokrycia, a w runie powinna być dobrze rozwinięta borówka czarna na powierzchni min. 40%. Drzewostany nie powinny podlegać użytkowaniu gospodarczemu. Obecnie spełnienie tych wszystkich warunków jednocześnie jest prawie niemożliwe, szczególnie w kontekście ostatniego załamania się stabilności drzewostanów świerkowych w Beskidach. Według ostatniej inwentaryzacji zasobów Nadleśnictwa drzewostany w wieku ponad 100 lat zajmują zaledwie 3 % powierzchni leśnej zalesionej, a szlaki turystyczne biegną przez najbardziej przydatne dla głuszca obszary leśne. Nie jest także możliwe całkowite zaniechanie czynności gospodarczych na obszarach występowania głuszca ponieważ żaden organ decyzyjny administracji leśnej, lub ochrony środowiska nie podejmie decyzji o pozostawieniu na gruncie powalonych drzew na powierzchni setek i tysięcy hektarów, a w konsekwencji o pozostawieniu takiej powierzchni bez odnowienia. Obecnie prowadzone czynności gospodarcze są przeważnie konsekwencją klęskowego załamania się stabilności drzewostanów świerkowych. Ten brak stabilności znany był od dawna, ale w katastrofalnym nasileniu ujawnił się w roku 2004 i trwa w dalszym ciągu. Konsekwencje dla głuszca są negatywne i pozytywne. Konsekwencją negatywną jest raptowny ubytek znacznej powierzchni drzewostanów świerkowych starszych klas wieku, natomiast paradoksalnie zjawiska klęskowe spowodowały powstanie powierzchni otwartych potrzebnych jako żerowiska i tokowiska, a liczne wykroty i skupienia leżącego posuszu stworzyły dogodne miejsca lęgowe. Rozpoczęta intensywne przebudowa drzewostanów na bardziej złożone niż dotychczas, w długiej perspektywie powinna sprzyjać zachowaniu gatunku, o ile opracuje się odrębny sposób pielęgnacji drzewostanów, np. utrzymywanie niższego zwarcia, utrzymanie wyższego udziału świerka, ingerencję w skład i pokrycie podszytu, a także zastosowanie szeregu zaleceń o charakterze bardziej ogólnym, znanym i zalecanym od dawna, np. ochronę młak, bagienek, oczek wodnych, pozostawienie drobnych powierzchni nie zalesionych,

ochronę drzew biocenotycznych, pozostawianie posuszu. Pozytywną konsekwencją przebudowy jest także zwiększenie udziału jodły i buka ponieważ igły i pączki jodłowe są ważnym składnikiem pożywienia dorosłych ptaków, a udział pączków bukowych w pożywieniu ma duże znaczenie dla prawidłowej fizjologii rozrodu.

Obszar występowania głuszca w części Nadleśnictwa należącej do Beskidu Śląskiego jest prawdopodobnie tylko żerowiskową częścią obszaru występowania tego gatunku. Część tokowiskowa i lęgowa prawdopodobnie w całości leży po zachodniej stronie Pasma Baraniogórskiego, tj. w Nadleśnictwie Wisła. Istnieją tu 3 czynne tokowiska oraz jedno w nadleśnictwie Ustroń, a populacja jest zasilana sztucznie osobnikami pochodzącymi z hodowli wolierowej prowadzonej od roku 2002. Pierwsze ptaki zostały wypuszczone na wolność w roku 2004 i dotąd wypuszczono ich 567. Całą populację głuszca w Beskidzie Śląskim ocenia się obecnie na 40 sztuk.

Z części obszaru Nadleśnictwa Węgierska Górka należącej do Beskidu Śląskiego nie ma aktualnych informacji o tokowiskach i gniazdowaniu głuszca.

dane wrażliwe

Działania ochronne określa PZO dla PLH Beskid Żywiecki z którego wyciąg zamieszczono w tabeli XXIIA.

Głuszcę należy do grupy gatunków tzw. „parasolowych”, tzn., że realizacja zaleceń ochronnych dotyczących głuszca pozytywnie wpływa jednocześnie na szereg gatunków ptaków występujących na tym samym obszarze, tj.: jarząbka, puchacza, sóweczkę, dzięcioła trójpalczastego i czarnego, drozda obrożnego, orzechówkę i inne, bardziej pospolite.

Niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*). Gatunek objęty ochroną ścisłą, w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt uznany za gatunek niższego ryzyka, wymieniony w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Część obszaru Nadleśnictwa należąca do Beskidu Żywieckiego jest częścią jednego z trzech obszarów rozrodczych niedźwiedzia brunatnego w Karpatach polskich. Pozostałe dwa to Bieszczady i Tatry. Obecnie cały obszar Nadleśnictwa należy zaliczyć do siedliska niedźwiedzia, ale dotychczas gawry były podawane jedynie z Beskidu Żywieckiego. W Beskidzie Śląskim niedźwiedzie pojawiały się dotąd sporadycznie, jednak od 2011 r. stwierdzono tu stałe przebywanie i gawrowanie dwóch osobników. Nie wiadomo ile osobników przebywa na stałe w granicach Nadleśnictwa, prawdopodobnie nie jest to stała liczba ponieważ jest to ostoja sięgająca po Babią Górę i łącząca się ze słowacką częścią Beskidów. W pierwszej dekadzie XXI w., oprócz wspomnianych dwóch osobników w Beskidzie Śląskim, stwierdzono dwie gawry w rezerwacie Romanka. Inne informacje o gawrach i obecności niedźwiedzie z młodymi pochodzą również z rezerwatu Romanka, a także z oddziału sąsiadującego z rezerwatem Lipowska.

Stan siedliska w granicach całej ostoi uważa się za niezadowalający na co składa się szereg cech właściwych również dla obszaru Nadleśnictwa:

- wysokie zaludnienie okolicznych gmin i związana z tym gęsta zabudowa mieszkalna i usługowa
- rozbudowane usługi turystyczne i rekreacyjne
- niski udział starszych klas wieku w drzewostanach
- wysoki stopień fragmentacji powierzchni leśnej
- duże zagęszczenie sieci drogowej

Perspektywy zachowania populacji uważa się za złe z powodów następujących:

- presja budowlana – w enklawach sąsiadujących z centrami ostoi następuje rozwój zabudowy rezydencjalnej i rekreacyjnej (plan wybudowania kolejki linowej ze Złatnej-Huty na Lipowski Wierch) oraz rozbudowa urządzeń narciarskich (np. na Hali Boraczej)
- zwiększenia ruchu turystycznego, oraz powstanie nowych, bardzo szkodliwych dla środowiska form rekreacji, tj. z zastosowaniem pojazdów terenowych w tym coraz częściej skuterów śnieżnych szczególnie niebezpiecznych dla śpiących niedźwiedzi
- rozbudowa i modernizacja sieci dróg publicznych co obniża i tak niską jakość istniejących korytarzy ekologicznych
- modernizacja dróg leśnych ułatwia nielegalną penetrację wnętrza lasu przy użyciu pojazdów silnikowych.

Działania ochronne określa PZO PLH Beskid Żywiecki z którego wyciąg zamieszczono w tabeli XXIIA.

Ryś euroazjatycki (*Lynx lynx*). Gatunek objęty ochroną ścisłą (do r. 1995 był łowny), w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt uznany za gatunek niższego ryzyka, wymieniony w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Część populacji występująca w polskich Karpatach ocenia się na 80 – 90 osobników, z tym że część jest transgraniczna. Również transgraniczne są rysie z Beskidu Żywieckiego (tu OZW SOO Beskid Żywiecki) których ilość ocenia się (inventaryzacja z lat 2000 – 2011) na 9 do 20 osobników. Obszar Nadleśnictwa jest niewątpliwie siedliskiem rysia, ale jego obecność w części należącej do Beskidu Śląskiego ma charakter okresowy i przypadkowy, nie ma też sygnałów wyprowadzaniu młodych w tej części Nadleśnictwa. Za centrum rozrodzce uważa się regiel środkowy i górny w najwyższym paśmie górskim Nadleśnictwa, tj. Romanki, Rysianki, Lipowskiego i pozostałych. Według ostatnich wyników inventaryzacji na obszarze Nadleśnictwa należącym do Beskidu Żywieckiego istnieją arealty osobnicze dwóch samic i jednego samca, wykraczają one jednak na teren sąsiednich nadleśnictw, a nawet na obszar Słowacji.

Stan siedliska rysia uważa się za niezadowalający, głównie z przyczyny wysokiego zagęszczenia dróg – szczególnie powiatowych i gminnych, a także lokalnych nieutwardzonych i leśnych. Wymienione wcześniej negatywne właściwości środowiska niedźwiedzia są aktualne również dla środowiska rysia.

Perspektywy zachowania populacji oceniono na niezadowalające, głównie z powodu antropopresji doprowadzającej do powstawania barier ekologicznych, szczególnie w dolinach górskich coraz gęściej zabudowywanych. Zagęszczenie zabudowy powoduje coraz częstszy kontakt rysiów z kotami i psami, z którymi ma wspólne choroby i pasożyty. Poza tym przyczyny niskiej oceny perspektyw populacji niedźwiedzia są aktualne również dla rysia. Wszystkie wymienione przyczyny zwiększają śmiertelność kociąt, a w dalszej perspektywie prowadzą do ograniczenia puli genowej miejscowej populacji.

Działania ochronne określa PZO z którego wyciąg zamieszczono w tabeli XXIIA.

Wilk (*Canis lupus*). Gatunek objęty ochroną ścisłą, w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt uznany za gatunek niższego ryzyka, wymieniony w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej jako gatunek priorytetowy. Do roku 1975 nie był gatunkiem łownym. W tym też roku został wpisany na listę zwierząt łownych. Od 1995 do 1998r. stosowano nieskuteczną ochronę strefową, z możliwością odstrzałów w województwach: krośnieńskim, przemyskim i suwalskim. Całkowitą ochroną ścisłą został objęty w roku 1998.

Karpacka populacja wilka liczy ok. 250 osobników, z czego połowa jest transgraniczna – ich terytoria obejmują również tereny Słowacji i Ukrainy. Nieznana jest liczba wilków na obszarze Nadleśnictwa. W żywieckiej części Nadleśnictwa istnieje terytorium jednej grupy rodzinnej liczącej 4 – 6 osobników, ale sięga ono na obszary nadleśnictwa Jeleśnia i Ujsoły, a także na terytorium Słowacji. Natomiast w Beskidzie Śląskim wilki zostały wytępione w latach 70-tych XX w., a pojawiły się ponownie na początku lat 90-tych. Dane dla OZW „Beskid Śląski” z lat 2007, 2008 podają liczbę 6 – 10 osobników. Jest to ilość odpowiednia dla dwóch grup rodzinnych, ale wątpliwe jest, aby w tak przekształconym terenie, jakim jest Beskid Śląski, było miejsce na dwa terytoria. Najbardziej prawdopodobne jest istnienie jednego terytorium obejmującego obszary leśne nadleśnictw: Bielsko, Wisła, Ustroń, Węgierska Górka oraz lasy po stronie słowackiej, z centrum w Paśmie Baraniogórskim. Według informacji z nadleśnictwa Wisła grupa rodzinna wilków liczy obecnie 4 – 6 osobników.

Terytorium wilka w żywieckiej części Nadleśnictwa obejmuje w zasadzie najwyżej położone kompleksy leśne, tj. w paśmie Romanki, Rysianki, Lipowskiego Wierchu, Boraczego Wierchu, ale wilki mogą penetrować wszystkie lasy w tej części Nadleśnictwa, jest to ich strefa funkcjonalna.

Obecnie stan siedliska uważa się za niezadowalający, głównie z powodu gęstej sieci dróg lokalnych i rozproszonej zabudowy. Konsekwencją jest istnienie licznych barier ekologicznych, niepokojenie wilków, liczne kontakty z domowymi psami i kotami, z którymi wilki mają wspólne choroby i pasożyty. Poza tym opisane wcześniej negatywne cechy siedliska niedźwiedzia i rysia są aktualne również w przypadku wilka.

Perspektywy zachowania populacji oceniono obecnie jako niezadowalające. Głównym powodem takiej oceny jest antropopresja, szczególnie istniejąca i planowana infrastruktura rekreacyjna oraz nasilający się ruch turystyczny. Poza tym ww. przyczyny zagrażające populacjom niedźwiedzia i rysia są również aktualne dla oceny wilka.

Zalecenia ochronne dotyczące gospodarki leśnej.

Podobnie jak w przypadku niedźwiedzia i rysia kluczowe zalecenia ochronne, związane np. z rozwojem zabudowy terenów śródleśnych, są poza zasięgiem decyzyjnym administracji leśnej. W większości przypadków nadleśnictwom pozostaje rola opiniotwórcza lub wspierająca organizacje społeczne. Działania ochronne opisane zostały w projekcie PZO dla PLH „Beskid Żywiecki”.

Działania ochronne określa PZO z którego wyciąg zamieszczono w tabeli XXIIA.

Kumak górski (*Bombina variegata*). Płaz objęty ochroną ścisłą, wymieniony w załączniku II Dyrektywy siedliskowej. Gatunek stosunkowo pospolity, spotykany na całym obszarze Nadleśnictwa tam gdzie występują zbiorniki wody. Kumak górski zadowala się każdym typem zbiornika wodnego, nawet kałużami i koleinami drogowymi. Wodę opuszcza tylko w czasie deszczu gdy poszukuje innego zbiornika.

Zagrożeniem dla populacji jest likwidacja zbiorników wody – celowa, spowodowana czynnościami gospodarczymi, lub wynikająca z naturalnego zarastania. Zgromadzenia

kumaków zajmujących drobne, okresowe zbiorniki często giną wskutek ich naturalnego wysychania, lub pod kołami pojazdów w koleinach drogowych.

Ochrona kumaka w gospodarce leśnej polega na rozpoznaniu miejsc lęgowych i ich ochronie, w razie konieczności czynnej, np. złagodzeniu spadku brzegów, uniemożliwieniu odpływu wody, w miarę możliwości uzupełnieniu jej poziomu. Niekiedy może zachodzić konieczność przeniesienia (np. z kolein drogowych) osobników dorosłych, postaci larwalnych i zniesień jaj do innych zbiorników. Dużą pomocą dla populacji jest tworzenie sztucznych miejsc zimowania w postaci stosów gałęzi poprzekładanych kamieniami i ściółką, usytuowanych w pobliżu zbiorników wody.

Działania ochronne określa PZO z którego wyciąg zamieszczono w tabeli XXIIA.

Sichrawa karpacka została zaproponowana jako gatunek specjalnej troski na NTG. Jednak w wyniku weryfikacji danych ustalono, iż w 2007r. w ramach pierwszej powszechnej inwentaryzacji siedlisk i gatunków w Lasach Państwowych, stwierdzenia dokonano na podstawie żerowiska opuszczonego przed kilkoma laty. Dlatego też, (po konsultacji z autorem) przyjęto że stanowisko sichrawy karpackiej w rezerwacie Romanka należy traktować tylko jako potencjalne.

2.7. Parki zabytkowe i zabytki architektury

Na gruntach Nadleśnictwa w Kamesznicy znajduje się zespół dworsko – parkowy pochodzący z lat 1830 – 1833. Powstał on z inicjatywy ówczesnych właścicieli – Teresy i Marcelego Potockich jako letnia rezydencja. W jej skład wchodziły: murowany dworek, oficyna z drewnianą wieżą zegarową (tzw. kancelaria), oranżeria, stajnia z wozownią i kompozycja parkowa. Budynek dworu jest jednokondygnacyjny, zbudowany z kamienia i cegły. Z pierwotnego wyposażenia wewnętrznego zachował się w salonie kominek z czarnego marmuru. Po przejściu majątku przez Karola Ludwika Habsburga w roku 1846, dwór pełnił funkcję siedziby Zarządu Lasów Dóbr Żywieckich – stąd pochodzi budynek wyluszczeni nasion. Na założenie parkowe składają się: nasadzenia drzew rodzimych i aklimatyzowanych, staw z wysepką, obudowane źródło, strumień, system kaskad oraz polany mające w zamierzeniu tworzyć wraz ze stawem ciąg widokowy. Zarząd lasów funkcjonował tu do roku 1939. Po wojnie cały ten obszar wszedł w skład Lasów Państwowych, a dwór był m.in. siedzibą leśnictwa Kamesznica.

W roku 1995 cały zespół dworsko – parkowy został uznany za zabytek z dniem 05.01.1995 r., pod numerem ewidencyjnym A – 657/95. W skład zespołu wchodzi wydzielona: f, g, h, i, j, k oddziału 255, obrębu Węgierska Górka. Powierzchnia zespołu wynosi wg aktualnego rozliczenia 7,73 ha, w tym założenie parkowe (łącznie ze stawem i polanami) 7,13 ha.

3. Pozaustawowe formy ochrony przyrody

Do obiektów zasługujących na ochronę, a których ochrona nie jest regulowana na poziomie ustawowym, ale np. zarządzeniami wewnętrznymi, resortowymi (Ministra Środowiska, DGLP, RDLP) należy zaliczyć przede wszystkim te, które zostały zinwentaryzowane w toku nadzwyczajnej waloryzacji przyrodniczej i będą przez administrację leśną traktowane specjalnie. Należą do nich m.in. lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego, lasy o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym, lasy podmokłe i na siedliskach wilgotnych, drzewostany rodzimego pochodzenia, powstałe z odnowienia naturalnego, drzewostany nasienne, uprawy pochodne, bagna, torfowiska, wrzosowiska,

drzewostany wykazujące odporność na działanie czynników stresowych, ciekawe fragmenty przyrody nieożywionej, miejsca o charakterze historycznym, kępy, grupy i pojedyncze drzewa zasługujące na ochronę, a nie objęte ochroną pomnikową, tereny źródliskowe i inne zasługujące na ochronę.

3.1. Lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego

Na obszarze Nadleśnictwa Węgierska Górka większość lasów ma pochodzenie sztuczne, a prawdopodobnie także obce, co jest konsekwencją założeń gospodarki leśnej prowadzonej na obszarze Nadleśnictwa od drugiej połowy XVIII w., przez cały wiek XIX, a także w początkach XX w. Główną zasadą gospodarki była maksymalizacja renty gruntowej, co gwarantowała hodowla litych drzewostanów świerkowych. Gatunek ten dawał szybkie przyrosty dobrej jakości drewna, szczególnie na siedliskach dolnoreglowych zajętych poprzednio przez lasy mieszane z panującym bukiem i jodłą.

Obecnie przyjmuje się, że naturalne lasy na niezmienionym siedlisku zachowały się jedynie w reglu górnym ponieważ ich niska jakość i koszt zrywki nie gwarantowały opłacalności użytkowania. Większość dolnoreglowych, naturalnych świerczyn w obrębie Węgierska Górka objęta jest ochroną rezerwatową w rezerwach „Romanka” i „Lipowska”. Poza rezerwatami pozostają zwykle drzewostany których wiek i struktura wskazują na sztuczne pochodzenie. Poza rezerwatami w reglu górnym za naturalny można uznać drzewostan położony pod szczytem Skrzycznego na wysokości od 1100 do 1190 m n.p.m. w obrębie Lipowa, w oddziale 117 g. Jest to buczyna wysokich położen na siedlisku BMG w składzie której przeważa buk 210 i 150 lat z udziałem buka 90 lat. Drzewostan zajmuje 3,58 ha. W reglu dolnym za naturalny uznaje się drzewostan bukowy położony w oddziałach 58 d, 59 d obrębu Lipowa, ale przestrzennie stanowiący jeden drzewostan o łącznej powierzchni 6,27 ha. Panuje tu buk w wieku 100, 200 i 220 lat z udziałem buków w wieku poniżej 100 lat. Położony jest na stokach Magurki Wiślańskiej, na wysokości 900 – 1000 m n.p.m.. Obszar ten był proponowany do ochrony rezerwatowej (rez. proj. „Bór”), ale powierzchnia najcenniejszych drzewostanów w ostatnich latach znacznie się tu zmniejszyła w wyniku procesów naturalnych.

W oddziale 109 f obrębu Lipowa istnieje jedyny w Nadleśnictwie fragment LMwyżśw, niewątpliwie fragment grądu – pospolitego niegdyś siedliska w Kotlinie Żywieckiej. Jest to skarpa nad stawem przy zespole dworskim w Radziechowach. Południowa, wypłaszczona część kompleksu (109 g) jest obsadzona dębem czerwonym, natomiast na skarpie istnieje mieszany drzewostan z panującym dębem oraz udziałem sosny i modrzewia w wieku 140 lat o powierzchni 5,64 ha. Drzewostan może być tu, przynajmniej częściowo, naturalnego pochodzenia.

3.2. Lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych

Siedliska na glebach hydrogenicznych na terenie Nadleśnictwa mają znaczenie marginalne. Gleby opadowoglejowe zajmują 0,2% powierzchni leśnej i występują w miejscach o wysokiej zawartości ilitu koloidalnego w podłożu, lub na wypłaszczeniach i zagłębieniach stoków gdzie utrudniony jest odpływ. Związane są z siedliskiem LMGw i BMGw. W obrębie Węgierska Górka opisano dwa drzewostany na tych siedliskach, oba świerkowe, bez specjalnej wartości. W dolinie potoku Żabnica opisano LGw, ale na glebie brunatnej, z drzewostanem mieszanym liściastym średniej klasy wieku, bez nadzwyczajnej wartości przyrodniczej. W obrębie Lipowa, w dolinie potoku Leśna stwierdzono występowanie lasu łęgowego górskiego na madach rzecznych brunatnych. Obecnie jest to 6 drzewostanów w oddziałach 67 a, 68 a, 69 b, 70 a, 71 a, 73 a o łącznej powierzchni 12,04 ha.

Określono tu siedlisko przyrodnicze 91E0, tj. łągi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe. W rzeczywistości jest to nadrzeczna olszyna górską i podgórska łąka jesionowa. Drzewostany mają tu drugorzędne znaczenie - większość z nich to świerczyny średnich klas wieku, chociaż ze znacznym udziałem jawora, jesionu i innych gatunków liściastych. Podobne siedliska na madach występują w rozproszeniu na pozostałym obszarze Nadleśnictwa, ale są to niewielkie powierzchnie nie podlegające inwentaryzacji.

Należy zwrócić uwagę na sposób postępowania hodowlanego, uwzględniający mikrosiedliska mogące występować na terenach źródłiskowych oraz przy ciekach wodnych (Małek i in., 2013). Skład odnowienia może być modyfikowany i dostosowywany do mikrosiedliska.

3.3. Drzewostany naturalnego pochodzenia

Obecnie jedynie mniej niż 10% drzewostanów Nadleśnictwa pochodzi z XIX w, zupełnie nieistotny procent powstał w drugiej połowie XVIII w, a wszystkie pozostałe są młodsze. Przyjmuje się, że zdecydowana większość drzewostanów dziewiętnastowiecznych (szczególnie z drugiej połowy XIX w.) powstała w sposób sztuczny – głównie z siewu na zrębach zupełnych. Ten sposób użytkowania ostatecznie został zaniechany na przełomie lat 50-tych i 60-tych XX w. Współcześnie wykorzystuje się odnowienia naturalne zgodnie z warunkami przebudowy drzewostanów: przeważnie dotyczy to świerka obsiewającego się najłatwiej, ale także brzozy oraz jodły i buka tam gdzie istnieją drzewa nasienne. Obecnie opisywane uprawy i młodniki pochodzą głównie z sadzenia, ale część składu pochodzi często z naturalnych obsiewów już po założeniu uprawy, lub pochodzących z warstw wcześniejszych, podokapowych – nalotów i podrostów. Dlatego bardzo często w opisie taksacyjnym podaje się oba rodzaje pochodzenia. Według aktualnej inwentaryzacji ponad 90% drzewostanów Nadleśnictwa ma pochodzenie sztuczne i sztuczne z udziałem naturalnego.

3.4. Leśne zasoby genowe

Nadleśnictwo Węgierska Górka ze względu na preferowanie przez cały XIX w. świerka przy jednoczesnym zaniedbaniu hodowli buka, jodły i innych gatunków, nie dysponuje obecnie zbyt dużą powierzchnią drzewostanów które można uznać za naturalne i miejscowe. Udało się wyznaczyć drzewostany bukowe i jodłowe kwalifikujące się do pozyskiwania nasion, natomiast nie istnieją dolnoregłowe świerczyny o wymaganej jakości. Na początku ubiegłego okresu gospodarczego Nadleśnictwo dysponowało powierzchnią 135,70 ha wyłączonych drzewostanów nasiennych świerka, ale w wyniku zdarzeń kłęskowych zostały uprzątnięte po zamieraniu świerka i skreślone z rejestru.

Nadleśnictwo należy do regionu nasiennego nr 808.

3.4.1. Wyłączone drzewostany nasienne

Nadleśnictwo posiada 2 drzewostany nasienne wyłączone:

- WDN w oddziale 248 c obrębu Węgierska Górka, o powierzchni 4,76 ha. W Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego figuruje pod numerem MP/2/43782/05. Gatunkiem nasiennym jest jodła pospolita, obecnie w wieku 155 lat.
- WDN w oddziale 15 b obrębu Lipowa, o powierzchni 5,80 ha. W Krajowym Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego figuruje pod numerem MP/2/49484/10. Gatunkiem nasiennym jest daglezwia zielona, obecnie w wieku 105 lat.

Nasiona pochodzące z tych drzewostanów (tzw. materiał wyselekcjonowany) służą do zakładania rejestrowanych upraw pochodnych.

3.4.2. Gospodarcze drzewostany nasienne

Według bieżącej inwentaryzacji w Nadleśnictwie jest 11 Gospodarczych Drzewostanów Nasiennych, o łącznej powierzchni 96,57 ha. Najwięcej jest bukowych: 6, o powierzchni 52,08 ha, 3 jodłowe, 29,03 ha, jeden daglezjowy i jeden sosnowy.

Wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych

Lp.	Oddział pododdział	Pow. [ha]	Gatunek	Wiek	Numer rejestrowy
obręb Lipowa					
1	95 f	6,23	Bk	140	MP/1/46524/06
2	96 p	7,49	Jd	85	MP/1/43780/05
3	97 a	13,95	Jd	85	MP/1/43779/05
4	78 d	3,32	Bk	155	MP/1/46526/06
5	106 b	7,59	Jd	160	MP/1/43781/05
Razem		38,58			
obręb Węgierska Górka					
1	12 c	6,72	Bk	120	MP/1/46527/06
2	22 a	15,59	Bk	85	MP/1/46525/06
3	35 a	13,10	Dg	110	MP/1/46521/06
4	57 b	6,21	Bk	130	MP/1/46529/06
5	58 c	14,01	Bk	130	MP/1/46528/06
6	251 i	2,36	So	145	MP/1/46523/06
Razem		57,99			
Łącznie		96,57			

Nasiona pozyskiwane z gospodarczych drzewostanów nasiennych – tzw. materiał ze zidentyfikowanego źródła, mają służyć do zakładania własnych upraw gospodarczych.

3.4.3. Rejestrowane uprawy pochodne

Nasiona pozyskane z wyłączonych drzewostanów nasiennych, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych, służą do zakładania upraw pochodnych i bloków upraw pochodnych, tj. zespołów upraw o powierzchni będącej wielokrotnością powierzchni drzewostanu matecznego. W Nadleśnictwie istnieje 7 indywidualnych upraw pochodnych o łącznej powierzchni 20,42 ha. Uprawy świerkowe pochodzą z obsiewu naturalnego nieistniejących już wyłączonych drzewostanów nasiennych. Większość upraw pochodnych była ewidencjonowana jako części wydzieleni leśnych w których powstały i tak też jest obecnie.

Lp.	Lokalizacja	Pow. [ha]	Gatunek	Rok założenia	Pochodzenie
obręb Lipowa					
1	115 d	4,16	Jd	2010 2011	WDN 248 c własny
obręb Węgierska Górka					
1	98 d	2,00	Św	1985	samosiew WDN

Lp.	Lokalizacja	Pow. [ha]	Gatunek	Rok założenia	Pochodzenie
2	99 c	3,35	Św	1990	Samosiew WDN
3	100 f	2,50	Św	1990	Samosiew WDN
4	250 b	2,14	Św	1985	Samosiew WDN
5	250 c	2,68	Św	1992	Samosiew WDN
6	168 b	4,00	Dg	1992	WDN Ujsoły 172 a, b
Razem		16,67			
Łącznie		20,83			

3.4.4. Szkółki leśne

Nadleśnictwo posiada 3 szkółki o łącznej powierzchni 1,93 ha: jedną w obrębie Lipowa, w oddziale 67 d i dwie w obrębie Węgierska Górka, w oddziałach 153 g, 255 d. Roczna produkcja wynosi 200 do 300 tys. sztuk, a dotychczasowe potrzeby uzupełniano zakupem sadzonek w wysokości 1 mln szt. rocznie. Nasiona świerka używane na własnych szkółkach pochodzą z własnych, nieistniejących już, wyłączonych drzewostanów nasiennych. Zapas nasion jest przechowywany w chłodniach.

3.5. Zbiorowiska bagienne i torfowiskowe, zasługujące na specjalną ochronę

W ramach waloryzacji przyrodniczej wyróżniono fragmenty torfowisk przejściowych – kod 7140 i wysokich – kod 7110. Łącznie jest ich 0,97 ha, niezależnie od podobnych zbiorowisk torfowiskowych w rezerwacie „Romanka” i szczególnie „Lipowska”.

Siedlisko 7110 – torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą

- oddział 75 a, obręb Węgierska Górka, siedlisko punktowe 0,30 ha

Siedlisko 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska przeważnie z roślinnością *Scheuchzerio-Caricetea*

- oddział 59 d, obręb Lipowa, siedlisko punktowe 0,02 ha
- oddział 63 b, obręb Węgierska Górka, całe wydzielenie 0,15 ha
- oddział 226 a, obręb Węgierska Górka, siedlisko punktowe 0,50 ha.

Obszary bagienne zaliczane do obu wymienionych grup siedlisk, występują w rezerwach „Romanka” i „Lipowska”, ale ich powierzchnia nie jest zinwentaryzowana.

3.6. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych

Są to obszary leśne zdefiniowane przez organizację pożytku publicznego – Forest Stewardship Council. W sprawie wyznaczenia drzewostanów o szczególnych walorach przyrodniczych zostało ogłoszone Zarządzenie nr 22/12 Dyrektora RDLP w Katowicach z dnia 01.10.2012r. W przypadku Nadleśnictwa Węgierska Górka są to obszary leśne należące do kategorii HCVF (High Conservation Value Forests) jak niżej:

- 1.1.a – rezerваты przyrody. Obecnie są to 3 rezerваты o łącznej powierzchni 102,39 ha (por. rozdz. 2.1.1.).
- 1.1.b – parki krajobrazowe. Dwa parki obejmujące większość powierzchni Nadleśnictwa, łącznie 9231,92 ha (por. rozdz., 2.2.).
- 3.1. – ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne dla gospodarki leśnej. W Nadleśnictwie są to jaworzyny o łącznej powierzchni 1,11 ha.

- 3.2. – ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy, w Polsce pospolitsze, ważne dla gospodarki leśnej. W warunkach Nadleśnictwa są to główne zbiorowiska leśne: buczyny, grądy, świerczyny górnoregłowe, dolnoregłowe bory jodłowo – świerkowe o łącznej powierzchni 3735,20 ha
- 4.1. – lasy wodochronne - 5082,02 ha
- 4.2. - lasy glebochronne - 492,88 ha
- 6. – lasy o szczególnym znaczeniu dla tradycyjnej tożsamości kulturowej. W Nadleśnictwie jest to pozostałość kompozycji parkowej wraz ze stawem, położona w Kamesznicy, w oddziale 255 f - k, obrębu Węgierska Górka. Powierzchnia zespołu wynosi wg aktualnego rozliczenia 7,73 ha (por. rozdz. 2.7.).
-

3.7. Leśny Kompleks Promocyjny

Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Beskidu Śląskiego” utworzony został na mocy Zarządzenia nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 1994 r. (ZO – 72 – 15/94). Obejmuje on nadleśnictwa Bielsko, Ustroń, Wisła i Węgierska Górka, tj. obszar uznany za reprezentatywny dla Karpat Zachodnich, o łącznej powierzchni ponad 39 tys. ha. Grunty Nadleśnictwa Węgierska Górka w całości należą do leśnego kompleksu promocyjnego.

Tworzenie leśnych kompleksów promocyjnych jest konsekwencją ustaleń „Szczytu Ziemi” w Rio de Janeiro w roku 1992 i deklaracji ministrów leśnictwa na spotkaniu w Strassburgu, w roku 1990. Zaliczenie obszaru leśnego do kompleksu promocyjnego zobowiązywało administrację leśną do opracowania nowych zasad zarządzania nadleśnictwem łączących funkcje ekonomiczne z aktywną ochroną przyrody. W efekcie nadleśnictwa powinny prowadzić wielofunkcyjną, zrównoważoną gospodarkę leśną. Nadanie nadleśnictwu rangi kompleksu promocyjnego miało także ułatwić stosowanie nadzwyczajnych metod gospodarowania (z zakresu hodowli lasu, ochrony i użytkowania) co zwykle łączy się z większymi nakładami, a także umożliwić zdobywanie sił i środków na działania którymi zwykle nadleśnictwa się nie zajmują, tj.:

- rozpoznanie biocenoz i ich dynamiki
- odtwarzanie i zachowanie walorów lasów górskich
- prowadzenie prac badawczych i doświadczalnych
- specjalistyczne szkolenie służby leśnej i edukacja społeczeństwa
- podejmowanie działań z zakresu *public relations* w celu promowania ochrony środowiska i Lasów Państwowych.

Współcześnie większość opisanych właściwości leśnego kompleksu promocyjnego nie jest zastrzeżona tylko dla takich obiektów, ale obowiązuje powszechnie w Lasach Państwowych.

W ramach tworzenia infrastruktury Leśnego Kompleksu Promocyjnego powstała przy siedzibie Nadleśnictwa Izba Edukacji Przyrodniczo – Leśnej oraz dwa niewielkie obiekty szkoleniowo – rekreacyjne: „Stary kwater” w dolinie Twardorzeczki pod rezerwatem Kuźnie (oddz. 82 f) i „Ostoja pod jodłą” w dolinie Bystrego pod Barańskim Groniem (oddz. 192 b).

3.8. Cenne obiekty przyrody nieożywionej

Na obszarze Nadleśnictwa, szczególnie w części należącej do Beskidu Śląskiego występuje szereg form geomorfologicznych, głównie form skalnych i jaskiń. Szczególnie cenne są objęte ochroną rezerwatową i pomnikową (por. 2.1; 2.5). Poniżej zamieszczono wykaz niektórych obszarów z ciekawymi formami skalnymi:

- grupa skałek pod szczytem Baraniej Góry

- skałki na grzbiecie między Magurką Wiślańską, a Magurką Radziechowską (granica obrębów)
- skałki na szczycie Glinnego – oddziały 113 obrębu Lipowa i 160 obrębu Węgierska Górka
- ściana skalna długości ok. 1 km w masywie Barańskiego Gronia
- skałki i jaskinie w masywie Kościelca – oddziały 40, 50, 52 obrębu Lipowa
- skałki pod szczytem Skrzycznego
- wodospad na Milowskim Potoku
- jaskinia pod Boraczym Wierchem.

4. Obiekty i miejsca o wartości historycznej i kulturowej

Ścisłe na gruntach Nadleśnictwa położone są dwa obiekty o większej wartości historycznej i kulturowej:

- zespół dworsko – parkowy z pierwszej połowy XIX w. (por. 2.7)
- bunkier „Waligóra” w oddziale 145 c obrębu Węgierska Górka, jeden z bunkrów pasa obronnego ryglującego dolinę Soły, wybudowany tuż przed wybuchem II wojny światowej.

Bunkier „Waligóra” jest jednym ze stanowisk pasa obronnego doliny Soły który w zamierzeniu miał się składać z 16 obiektów. Przed wybuchem wojny zdołano w całości wybudować 4 bunkry, a rozpocząć budowę jednego. Bunkier „Waligóra” był stanowiskiem artyleryjskim i wraz z pozostałymi bunkrami wziął udział w walkach pierwszych dni września 1939 r. Walki pod Węgierską Górką opóźniły działania niemieckie i pozwoliły na wycofanie się Armii „Kraków”. Najlepiej zachowany, położony po wschodniej stronie Soły bunkier „Wędrowiec” pełni obecnie funkcję muzeum i jest przystosowany do zwiedzania. W planach jest także, po uzyskaniu odpowiednich funduszy, wyremontowanie bunkra „Waligóra” i udostępnienie go do zwiedzania.

Inne ważne obiekty kultury materialnej związane z obszarem Nadleśnictwa.

- Kaplica p.w. Św. Antoniego w Milówce, której budowę rozpoczęto w 1876 roku. Gotycką kapliczkę z Matką Boską wyrzeźbił wraz z uczniami kierownik szkoły Józef Szczotka w 1925 roku. W środku piękny rzeźbiony ołtarz i równie piękne rzeźbione organki na chórze.
- Kaplica Cmentarna św. Magdaleny w Milówce, pierwotnie drewniana, powstała w 1708 roku, a obecnie murowana z roku 1857.
- Kaplica p.w. Świętej Anny w Radziechowach – proces jej powstawania miał początek w roku 1872, poświęcona przez proboszcza radziechowskiego Józefa Kolbusza w 1907 roku. Mimo tego, że patronem kaplicy jest Św. Anna, mieszkańcy wsi powszechnie używają nazwy „U Dziadka”. Historia powstania kapliczki ma swój początek dosłownie u źródła obok niej bijącego. Wodzie tu wypływającej przypisywano lecznicze właściwości.
- Kościół p.w. Św. Maksymiliana Kolbe z 1972r. w Ciścu - zbudowany w 24 godziny, w tajemnicy przed władzami. W 1977 roku poświęcenia dokonał kardynał Karol Wojtyła, a w roku 1979 wskutek determinacji ludności władze zalegalizowały kościół.
- Pomnik w Żabnicy upamiętniający stracenie przez hitlerowców 11 Polaków (w tym 5 leśników) - 3 września 1943 roku, którzy za cenę własnego życia odkupili wolność pozostałych. Ku czci pomordowanych leśników Nadleśnictwo Węgierska Górka nazwało ich imieniem salę konferencyjną, w której zawisła tablica pamiątkowa.
- Kaplica na Skałce w Żabnicy p.w. NMP Nieustającej Pomocy - zlokalizowana w górnej części wsi przy drodze na Halę Boraczą. Obiekt powstał w latach 1957 - 1961 w czasie

rozbudowy kościoła w Żabnicy. W jej pobliżu stała wówczas mała drewniana kapliczka, która z powodu poszerzania drogi musiała być rozebrana i przeniesiona na inne miejsce.

5. Walory przyrodniczo - leśne

5.1. Klimat

Obszar Nadleśnictwa należy do strefy klimatu umiarkowanego kontynentalnego. Ścierają się tu wpływy oceaniczne i kontynentalne silnie modyfikowane górkim położeniem terenu, tj. układem grzbietów górskich i dolin oraz wysokością nad poziom morza. Krainy geograficzne których części wchodzą w skład Nadleśnictwa, tj. Beskid Śląski i Żywiecki, rozpatrywane jako odrębne obszary klimatyczne różnią się nieco od siebie, np.: w Beskidzie Śląskim, jako najbardziej wysuniętym na zachód, okres wegetacyjny rozpoczyna się o 10 dni wcześniej niż w pozostałych częściach Beskidów, a w Beskidzie Żywieckim jego najwyższe części osiągają strefy kosodrzewiny i alpejskie, tj. ponad reglem górnym, którego nie przekraczają tereny Beskidu Śląskiego. Jednak te różnice na obszarze Nadleśnictwa można zaniedbać ponieważ jego tereny nie przekraczają regła górnego, a przebiegające południkowo Pasma Baraniogórskie, stanowiące zachodnią granicę Nadleśnictwa, wyraźnie oddziela część Beskidu Śląskiego należącą do Nadleśnictwa od pozostałej, zachodniej części bardziej podatnej na wpływy ciepłych mas powietrza przepływających od południa przez Bramę Morawską.

Na klimat obszaru Nadleśnictwa największy wpływ mają masy powietrza polarno – morskiego znad północnego Atlantyku, kształtujące pogodę przez ponad 60% roku. Ich napływ w zimie powoduje odwilże, zwiększone zachmurzenie i opady, w lecie ochłodzeniem i obfite opady ze skłonnością do burz.

Powietrze polarno – kontynentalne napływa przez ok. 23% roku. Latem daje ciepłą pogodę, zimą ochłodzenie, niską wilgotność powietrza, małe zachmurzenie. Zimą i jesienią powoduje powstawanie inwersji temperatur, a latem ulewne deszcze. Powietrze arktyczne zimne i suche, napływa głównie wiosną przez 6% roku. Powietrze zwrotnikowe napływa przez 4% roku, najczęściej wiosną.

Wiatry – głównie zachodnie i pn.-zach., związane są z cyrkulacją polarno – morską, ale w dolinach o kierunku decyduje rzeźba terenu: w przebiegającej południkowo dolinie Soły przeważają wiatry południowe i północne. Przez większość roku przeciętna szybkość wiatru wynosi ok. 5 m/s, ale epizodycznie może osiągać znacznie większe wartości, np. 15 stycznia 1981 roku na Skrzycznym średnia prędkość wiatru osiągnęła 35 m/s (ponad 120 km/h).

Dla drzewostanów o niższej stabilności biologicznej niebezpieczne są już wiatry o szybkości z przedziału 13,9 – 20,7 m/s, tj. 51 – 75 km/h (7 – 8 w skali Beauforta).

Wiatry fenowe: ciepłe i gwałtowne zstępujące wiatry południowe, występujące najczęściej w półroczu zimowym (XI – IV), powodują szybki wzrost temperatury (nawet o 20° w ciągu kilku godzin), raptowny spadek ciśnienia i topnienie pokrywy śnieżnej. Prędkość wiatrów fenowych może przekraczać 30 m/s, osiągając w porywach 45 m/s. W Bielsku-Białej, w grudniu 1989 r. odnotowano szybkość wiatru o wartości 48 m/s.

Wiatry fenowe powodują znaczne straty w gospodarce leśnej. Praktycznie w każdym roku, w Nadleśnictwie Węgierska Górka i w pozostałych okolicznych nadleśnictwach powstają wiatrołomy i wiatrowały spowodowane przez wiatry fenowe. Cyklicznie powtarzają się szkody o charakterze kłęskowym kiedy jednorazowo powalone zostają drzewa o masie liczonej w dziesiątkach tysięcy m³, np. w latach: 1964, 1968, 1986, 1990, 2007. Ale największe szkody (o charakterze katastrofalnym) powstały w listopadzie 2004 roku kiedy rozmiar strat w RDLP Katowice oszacowano na 710 tys. m³ powalonego drewna.

Na szkody od wiatrów fenowych najbardziej narażone są lasy położone na grzbietach i w pobliżu przełęczy oraz w górnej i środkowej części stoków odwieznych o nachyleniu 25° i więcej.

Usłonecznienie na obszarze Nadleśnictwa wynosi od 1350 do 1550 godzin/rok. Średnio wynosi 3,7 – 4,2 godz/dzień, w lecie 5,8 godz., zimą 1,5 godz/dzień.

Opady

Obszar Nadleśnictwa należy do najbardziej deszczowych obszarów w Polsce. Roczna suma opadów nigdzie nie spada poniżej 750 mm, a jej wartość rośnie wraz z wysokością. Zależna jest także od wystawy: zachodnie stoki Malinowskiej Skały otrzymują rocznie ok. 1400 mm opadów. Najmniej opadów otrzymują wschodnie stoki Pasma Baraniogórskiego i dolina Soły położone w cieniu opadowym. Najwięcej opadów występuje od maja do sierpnia i mają często charakter nawalny, np. w Wiśle-Malince odnotowano w roku 1960, w ciągu jednego dnia 525 mm opadu, tj. tyle, ile otrzymuje Poznań w ciągu całego roku. Najmniej dni deszczowych jest w Kotlinie Żywieckiej i dolinie Soły – 150 dni, a najwięcej w szczytowych częściach obszaru – do 200 dni. Najmniej dni z opadem śniegu występuje w Kotlinie Żywieckiej – 31 dni, najwięcej w partiach szczytowych – 90 dni.

Pokrywa śnieżna najkrócej zalega w Kotlinie Żywieckiej – 72 dni, najwięcej w partiach szczytowych – 140 dni. W zacienionych dolinach śnieg zalega nawet do końca kwietnia. W rejonie kulminacji Baraniej Góry śnieg zalegał max. 187 dni, a grubość pokrywy osiągnęła prawie 3 m.

Piętra klimatyczne.

W związku ze spadkiem temperatury wraz z wysokością (gradient wynosi 0,5 - 1°C/100 m) wyróżniono w Beskidach 5 pięter klimatycznych którym odpowiadają piętra roślinne:

- poniżej 670 m n.p.m., piętro umiarkowanie ciepłe, średnia roczna temperatura od +6°C do +8 °C, jest to roślinne piętro pogórza
- od 670 m n.p.m. do 980 m n.p.m., piętro umiarkowanie chłodne, średnia roczna temperatura od +4 °C do +6 °C, jest to roślinne piętro regla dolnego
- ponad 980 m n.p.m., piętro chłodne, średnia roczna temperatura od +2 °C do +4 °C, jest to roślinne piętro regla górnego.

Pozostałe piętra klimatyczne, tj. bardzo chłodne i umiarkowanie zimne, odpowiadające piętrům kosodrzewiny i alpejskiemu, na terenie Nadleśnictwa nie występują.

W klimatologii nie wyróżnia się odpowiednika regla środkowego, stosowanego w gospodarstwie leśnym.

Średnia roczna temperatura w najniższych częściach obszaru Nadleśnictwa, tj. w Kotlinie Żywieckiej wynosi ponad +7 °C, ale w części górskiej spada do ok. +4 °C.

Najwyższe średnie miesięczne temperatury wynoszą dla Kotliny Żywieckiej ponad +16 °C, a dla grzbietów górskich ok. +13,2 °C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń w którym, w najwyższych partiach gór najniższe średnie temperatury osiągają - 7 °C.

Okres wegetacyjny

Długość okresu wegetacyjnego, tj. dni ze średnią dobową temperaturą wyższą od +5 °C, jest zależna od wysokości n.p.m. i na obszarze Nadleśnictwa wynosi ok. 225 dni w najniższej położonych obszarach (co praktycznie nie ma znaczenia dla gospodarki Nadleśnictwa), a na wysokości ponad 1100 m n.p.m. spada do 150 dni. Gradient temperatury powoduje, że od wysokości 780 – 800 m n.p.m. nie ma lata klimatycznego, tj. okresu ze średnią dobową temperaturą większą od +15 °C.

Okres przymrozkowy, tj. ilość dni ze średnią dobową temperaturą większą od 0 °C w których nastąpił chwilowy spadek temperatury poniżej 0 °C. Na obszarze Nadleśnictwa ilość dni przymrozkowych jest zmienna i wynosi od ok. 60 dni do nawet 110 dni w zależności od rejonu. Najwięcej dni przymrozkowych występuje w kotlinach i na stokach południowych, a najmniej na szczytach i wierzchołkach. Większość dni przymrozkowych występuje w

okresie wiosennym, koncentrując się w marcu. Najbardziej przymrozki występują w maju, ale dla gospodarki leśnej te właśnie są najbardziej niebezpieczne ponieważ mogą spowodować całkowitą utratę wiosennego przyrostu w najmłodszych odnowieniach, a nawet starszych podrostach. W warunkach górskich, we wklęsłych formach terenu incydentalne spadki temperatur poniżej 0° C są możliwe w ciągu całego roku.

Inwersje temperatur

Na obszarze Nadleśnictwa często występują inwersje temperatury, tj. odwrócenie gradientu w wyniku czego, w warunkach braku przewietrzania następuje zaleganie zimnych i wilgotnych mas powietrza w obniżeniach terenu (dolinach i kotlinach) przy znacznie wyższych temperaturach w partiach szczytowych. W końcu lat 20-tych XX w. w Kotlinie Żywieckiej w wyniku inwersji temperatura spadła do -40,6 °C i wymarły niemal wszystkie drzewa owocowe, a współcześnie w terenach gęsto zabudowanych, w warunkach inwersyjnych następuje koncentracja zanieczyszczeń powietrza pochodzących z tzw. niskiej emisji. Obecnie jest to odczuwalne nie tylko w Żywcu, ale również na terenach wiejskich.

5.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Główną oś hydrologiczną obszaru zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa tworzy rzeka Soła – prawobrzeżny dopływ Wisły I rzędu. Długość Soły przyjmuje się w wysokości 88,9 km z czego przez zasięg terytorialny Nadleśnictwa przepływa część jej górskiego odcinka długości ok. 17,5 km. Soła nie przepływa przez grunty Nadleśnictwa, jedynie oddział 144 obrębu Węgierska Górka położony jest bezpośrednio wzdłuż zachodniego brzegu Soły na długości ok. 700 m.

Wahania stanu wód Soły należą do najwyższych w Europie. Przepływ mierzony w rejonie Tresnej waha się od 1 m³/s w okresie suszy, do 1382 m³/s w okresie powodzi (w roku 1958). Przeciętny, roczny przepływ wynosi 18,8 m³/s.

Za początek Soły uznaje się połączenie potoków: Czarnej Soły, Rycerki i Białej Soły (inaczej Ujsoły lub Wody Ujsolskiej) w Rajczy. Ujście do Wisły następuje pod Oświęcimiem w pobliżu ujścia Przemszy. Soła zwiększa przepływ Wisły o 59%, co jest największą wartością w Polsce.

Soła wpływa na terytorium Nadleśnictwa na granicy Miłówki i Rajczy, a opuszcza go na południowej granicy Żywca.

Praktycznie cały obszar leśny Nadleśnictwa Węgierska Górka należy uznać za teren źródłkowy. Do wyjątków należą doliny na których stokach nie występują potoki lub występują bardzo rzadko np. stoki masywu Kościelca, stoki Abrahamowa, a także uboga w potoki dolina Przybędzy.

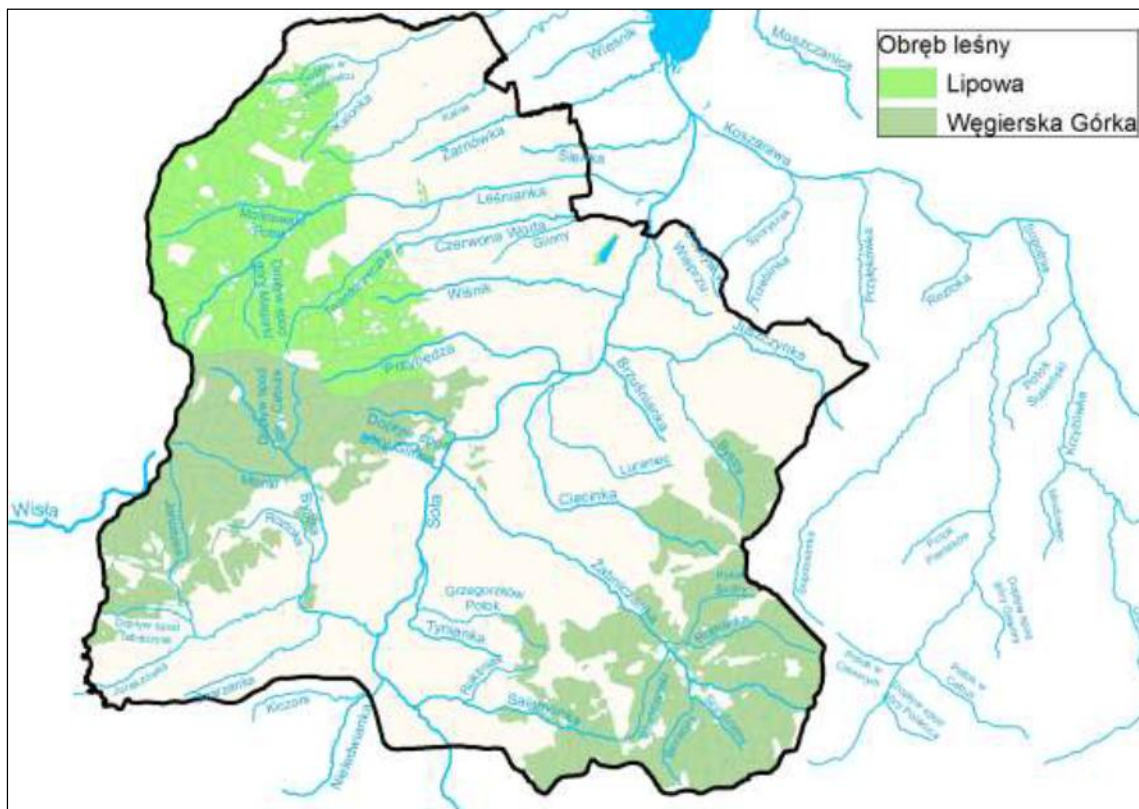
Najważniejsze lewobrzeżne dopływy Soły związane z terytorium Nadleśnictwa:

- Nieledwianka, wypływa z obszaru nadleśnictwa Ujsoły, przez teren Nadleśnictwa przepływa tylko krótki odcinek.
- Bystra – tworzą go liczne potoki wypływające spod Przełęcz Koniakowskiej, Gańczorki i Baraniej Góry. Najważniejsze to np.: Janoska, Młynki.
- Przybędza – wypływa spod Glinnego, z oddziałów 113, 114 obrębu Lipowa.
- Wieśnik – wypływa spod Jaworzynki, z oddziałów 100, 101 obrębu Lipowa.
- Leśna – najważniejszy obok Kamesznickiego Potoku ciek wodny tej części Nadleśnictwa. Wypływa spod Magurki Wiślańskiej, a w granicach lasów Nadleśnictwa zasilają go Twardorzeczka i Malinowski Potok. Do Soły wpada już poza zasięgiem Nadleśnictwa na terenie Żywca.
- Dopływ w Podzielcu (potok Malinowy) i Kalonka wypływają ze stoków Skrzycznego i wpadają do Żylicy poza zasięgiem Nadleśnictwa.

Dopływy prawobrzeżne

- Milowski Potok – jego źródła leżą pod Hałą Boraczą w oddziałach 107, 116, 117.
- Tynianka - zespół krótkich potoków wypływających z masywu Prusowa i Palenicy, np. Fułatów Potok, Grzegorzów Potok.
- Żabniczanka – najważniejszy potok tej części Nadleśnictwa. Jego obszar źródłkowy leży na stokach najwyższego masywu Nadleśnictwa: Romanki, Rysianki, Lipowskiego Wierchu i innych.
- Cięcinka – jej źródła leżą w okolicach polany Ficońka, m. in. w oddziałach 15, 16, 21, 22 obrębu Węgierska Górka.
- Bystra dopływ Juszczanki – obszar źródłkowy leży pod masywem Lachowych Młak w oddziałach 5-9, 13, 14 obrębu Węgierska Górka, wpada do Juszczynki niedaleko ujścia do Soły.
- Juszczynka – jej obszar źródłkowy leży poza gruntami Nadleśnictwa, częściowo także na terenie Nadleśnictwa Jeleśnia.

Sieć rzeczna odznacza się dużą gęstością: 1,5 – 4,0 km/km² (w odniesieniu do całego Beskidu Śląskiego i Żywieckiego). Na jej rozwój mają wpływ: duża ilość opadów, znaczne spadki stoków, niska przepuszczalność podłoża. Rzeki charakteryzują się dużymi spadkami, słabym rozwinięciem biegu i wysokimi amplitudami przepływów w ciągu roku. Wysoka zmienność stanów jest spowodowana obfitymi opadami, niską przepuszczalnością podłoża i zmniejszonym parowaniem w terenach górskich. W wyższych częściach Beskidu Śląskiego odpływ jednostkowy dochodzi do 30 l/s km², w Beskidzie Żywieckim jest nieco mniejszy; ponad 20 l/s km². Dla porównania: na niżu średni odpływ wynosi 2 l/s km², średni dla całego kraju to 5,4 l/s km², a dla Tatr 50 l/s km². Na terenie Nadleśnictwa większość odpływu przypada na półrocze letnie i wynosi 50 – 60% całkowitego odpływu rocznego.

Mapa hydrologiczna obszaru Nadleśnictwa

Retencyjność zlewni górnej Soły, a więc i obszaru Nadleśnictwa nie jest wysoka ponieważ tutejszy flisz nie odznacza się dużą przepuszczalnością i zdolnością retencyjną. Gęstość źródeł jest duża: od kilku do kilkunastu na km², ale nie mają dużej wydajności, często też są sezonowe. Najtrwalsze i najwydajniejsze są źródła związane z kompleksami piaskowców magurskich, godulskich i inoceramowych, mające charakter szczelinowy. Ich wydajność jest zmienna: od niewielkiej, tj. 0,5 -1,5 l/s, do stosunkowo wysokiej, tj. 0,1 – 4,0 l/s. Najmniej wydajne i trwałe są źródła zwierzelinowe, często zanikające w zimie i okresach bezdeszczowych.

Najbardziej znane źródła na obszarze Nadleśnictwa.

obręb Węgierska Górka:

- 73 c – źródło wody zmineralizowanej, prawdopodobnie siarczkowe.
- 164 c – źródło wody o wysokiej jakości smakowej, niezamarzające.
- 247 g – jedno ze źródeł potoku Janoska.
- 225 a – obszar źródliskowy potoku Janoska położony w bezpośrednim sąsiedztwie źródlisk Czarnej Wisłki.
- 144 b – „U Źródełka”.
- 204, 209 – obszar źródliskowy dopływu Bystrej.

obręb Lipowa:

- 98 a – „Mini Sikława”, źródło niezamarzające.
- 47 – „Siurcek”.
- 123 b – „Głodna Woda”.
- 23 - „Zimnik”, ujęcie wody dla potrzeb Nadleśnictwa.

W zasięgu Nadleśnictwa znajdują się trzy Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

- nr 446 – Dolina Soły, zbiornik czwartorzędowy, słabo izolowany, wody niskiej jakości, w zasadzie poza gruntami Nadleśnictwa.
- nr 445 – Magura-Babia Góra, zbiornik trzeciorzędowy położony w Beskidzie Żywieckim.
- nr 348 – Godula-Beskid Śląski, zbiornik kredowy, obejmujący również wschodnie stoki Pasma Baraniogórskiego.

5.3. Gleby

Operat glebowo – siedliskowy dla Nadleśnictwa Węgierska Górka wg stanu na 1992 rok, został wykonany wg obowiązujących wówczas zasad zawartych w dokumentach jak niżej:

1. Klasyfikacja gleb leśnych PTG z roku 1973.
2. Instrukcja urządzania lasu z roku 1973 z uwzględnieniem projektu instrukcji z roku 1991.
3. Instrukcja laboratoryjna dla pracowni glebowo – siedliskowych. IBL z roku 1973.
4. Siedliskowe podstawy hodowli lasu z roku 1990.

Aktualna inwentaryzacja zasobów leśnych, opiera się na Instrukcji urządzania lasu z roku 2011, a ta z kolei przewiduje stosowanie najnowszej klasyfikacji gleb leśnych obowiązującej od roku 2000. Podczas inwentaryzacji wg stanu na rok 2004 i obecnej, dostosowano opisy gleb i siedlisk do obowiązującej nomenklatury pod względem formalnym. Jednak dla otrzymania rzeczywistego obrazu gleb i siedlisk konieczna jest ich pełna weryfikacja terenowa i laboratoryjna.

Udziały podtypów gleb wg operatu z roku 1992.

Nazwy i udziały z r. 1992				Nazwy aktualne	
Symbol	Nazwy podtypów gleb	Pow. [ha]	Udział [%]	Symbol	Nazwy podtypów gleb
SWb	Słabo wykształcone bielcowane	401,33	4,46	RNb	Rankery bielcowe
SWbr	Słabo wykształcone brunatne	173,37	1,92	RNbr	Rankery brunatne
Blżl-pr *	Bielice żelazisto-próchniczne	21,71	0,24	Bw Blw	Bielicowe właściwe Bielice właściwe
Blżl *	Bielice żelaziste	97,91	1,09	Bw, Blw	Bielicowe właściwe Bielice właściwe
Bwl	Bielicowe właściwe	3501,17	38,87	Bw	Bielicowe właściwe
Bsk *	Skrytobielicowe	1333,62	14,80	Bw	Bielicowe właściwe
BRb	Brunatne bielcowane	846,03	9,39	BRb	Brunatne bielcowe
BRkw	Brunatne kwaśne	2133,22	23,68	BRk	Brunatne kwaśne
BRwy	Brunatne wylugowane	402,98	4,47	BRwy	Brunatne wylugowane
BRwł	Brunatne właściwe	74,72	0,83	BRw	Brunatne właściwe
OGwł	Opadowo-glejowe właściwe	17,67	0,20	OGw	Opadowoglejowe właściwe
MDRbr	Mady rzeczne brunatne	4,51	0,05	MDbr	Mady rzeczne brunatne
Razem		9008,24	100,00		

Blżl-pr i Blżl zostały zaliczone do gleb bielcowych właściwych i bielicy, chociaż obecnie mogły by być również zaliczone do gleb glejobielicowych, natomiast gleby skrytobielicowe mogą być zaliczone do bielcowych właściwych, brunatnych silnie zakwaszonych i wymywanych, jak i rdzawych bielcowych.

Największą powierzchnię zajmują gleby bielicoziemne – 55 % i brunatne – ponad 38%, ale ze znacznym udziałem bielcowanych i wylugowanych. Wynika to z cech najważniejszych skał macierzystych, tj. piaskowców warstw godulskich, istebniańskich i magurskich. Ich lepszczą są najczęściej bezwęglanowe i zwietrzelina łatwo ulega ługowaniu i bielcowaniu, stąd tak

wysoki udział gleb bielicoziemnych. W kompleksie gleb brunatnych większość to niezbyt zasobne gleby brunatne kwaśne, a ponad 1/3 powierzchni gleb brunatnych zajmują podtypy wylugowane i bielicowane. Gleby brunatne właściwe – najżyźniejsze w tej grupie gleb, zajmują poniżej 1% ogólnej powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Generalnie gleby Nadleśnictwa nie należą do zbyt zasobnych co wynika głównie z niskiej zawartości, lub braku węgla w całym profilu glebowym.

Poniżej przedstawiono ogólne zestawienie powierzchni gleb Nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2014 r. 9041,67 co ma znaczenie jedynie formalne ponieważ aktualne zasięgi gleb nie wynikają z rzeczywistego kartowania gleb i siedlisk, a jedynie są efektem zastosowania procedury tworzenia i łączenia wydziałów leśnych.

Lp.	Symbol podtypu gleby	Nazwa podtypu gleby	Pow. [ha]	Udział [%]
1	RNb	Ranker bielicowy	493,18	5,46
2	RNbr	Ranker brunatny	157,75	1,74
3	Bw	Bielicowa właściwa	4578,59	50,64
4	Blw	Bielica właściwa	143,20	1,58
5	BRb	Brunatna bielicowa	1019,01	11,27
6	BRwy	Brunatna wylugowana	384,77	4,25
7	BRk	Brunatna kwaśna	2146,91	23,75
8	BRw	Brunatna właściwa	91,93	1,02
9	OGw	Opadowoglejowa właściwa	14,29	0,16
10	MDbr	Mada rzeczna brunatna	12,04	0,13
Razem Nadleśnictwo			9041,67	100,00

5.4. Siedliska leśne

W operacie glebowo – siedliskowym z roku 1992 wyróżniono 5 zasadniczych górskich typów siedliskowych i jeden typ wyżynny. Najliczniej reprezentowany był las mieszany górski świeży, a jego odmianę wilgotną stwierdzono jedynie na nieistotnej powierzchni 2,10 ha. Poniżej przedstawiono udziały poszczególnych siedlisk leśnych wg stanu na rok 1992.

Typ siedliskowy	Udział [%]
BWG	1,34
BMGśw	28,53
BMGw	0,19
LMGśw	58,54
LMGw	0,01
LGśw	11,23
LGw	0,01
LłG	0,05
LMwyżśw	0,10
Razem	100,00

Podczas inwentaryzacji zasobów leśnych na rok 2014 nie dokonano żadnych zmian określenia typów siedliskowych. Różnice w udziałach siedlisk w porównaniu z operatem glebowo – siedliskowym, wynikają zwykle z procedury tworzenia i łączenia wydziałów

leśnych, a także z przyłączenia pewnej ilości nowych gruntów oraz, niekiedy, zmian klasyfikacyjnych.

Poniżej przedstawiono aktualne powierzchnie siedlisk leśnych bez rozbicia na warianty wilgotnościowe i degradacyjne.

Typ siedliskowy	Pow. [ha]	Udział [%]
BWG	142,90	1,58
BMGśw	2545,01	28,15
BMGw	6,03	0,07
LMGśw	5355,15	59,23
LMGw	2,10	0,02
LGśw	969,74	10,73
LGw	0,58	0,01
LłG	12,04	0,13
LMwyżśw	8,12	0,08
Razem	9041,67	100,00

W operacie glebowo siedliskowym z roku 1992 określono stan siedliska według skali czterostopniowej i ówczesnych zasad określania stopnia zniekształcenia. Według nich 62,13 % siedlisk zaliczono do pierwszego stopnia zniekształcenia, a pozostałe uznano za zbliżone do naturalnych. Obecnie stosowana ośmiostopniowa skala nie da się automatycznie przełożyć na poprzednią, ale zdecydowano się na podobne przypisanie stanu siedliska, stąd proporcje udziałów siedlisk zniekształconych i naturalnych są podobne: prawie 60% siedlisk zaliczono do zniekształconych (Z1, Z3), 40% do naturalnych i zbliżonych do naturalnych (N1, N2).

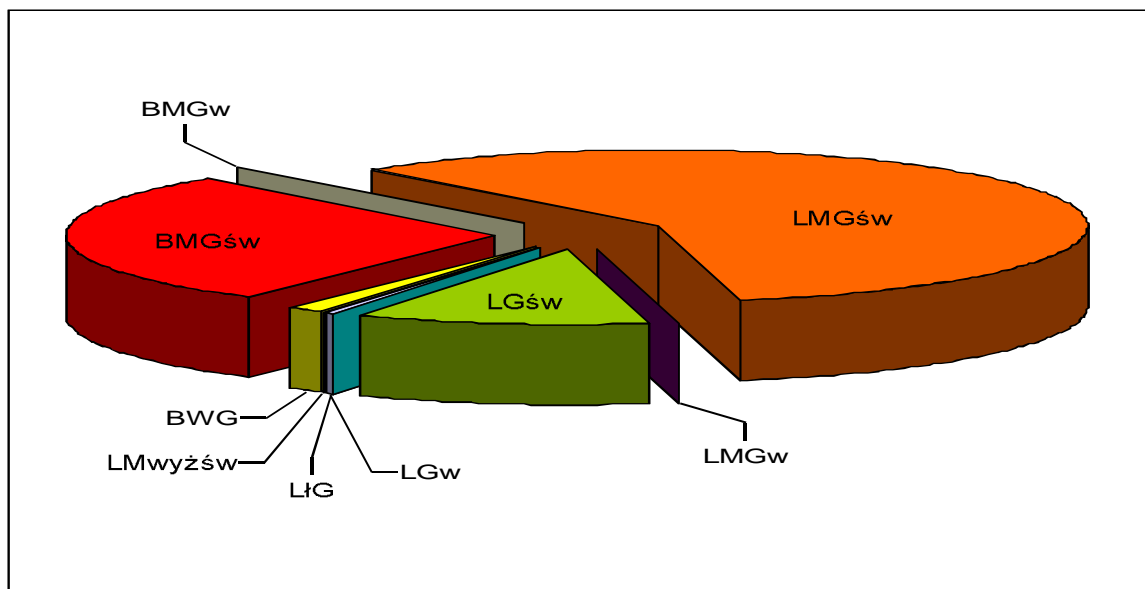

Diagram udziału siedlisk w powierzchni leśnej Nadleśnictwa wg stanu na rok 1992

5.5. Zespoły roślinne, roślinność aktualna i potencjalna

W badaniach fitosocjologicznych podstawową jednostką fitosocjologiczną jest fitocenoza. Fitocenoza jest to realnie istniejące konkretne zbiorowisko roślinne, będące częścią składową konkretnego ekosystemu i w jego obrębie stanowi jednostkowe, niepowtarzalne zjawisko przyrodnicze. Roślinność składa się z fitocenoz, jednak jej strukturę można określić jako względne kontinuum. Oznacza to, że fitocenozy nie są na ogół zupełnie ostro odgraniczone w przestrzeni (jak również w czasie), lecz połączone są strefami przejścia, tym węższymi, im większy jest gradient zmienności stosunków biotopowych i biocenotycznych pomiędzy sąsiadującymi ekosystemami. Praktyka kartografii roślinności wykazała, że obszary rozprzestrzenienia poszczególnych fitocenoz są bez porównania większe niż obszary zajęte przez strefy przejścia, wyodrębnienie fitocenoz jest możliwe, choć ich granice mają charakter względny. Zbiorowisko roślinne jest typem fitocenozy wyróżnionej i sklasyfikowanej na podstawie kryteriów florystycznych oraz scharakteryzowanej za pomocą wszelkich zbadanych właściwości i relacji.

W Nadleśnictwie Węgierska Górk oprócz niedużych fragmentów (np. rezerваты przyrody) nie prowadzono badań fitosocjologicznych obejmujących zasięgiem cały jego obszar. Na podstawie istniejących opracowań, map potencjalnej roślinności i korelacji pomiędzy zbiorowiskami roślinnymi, a siedliskowym typem lasu można stwierdzić, że największe znaczenie w tym nadleśnictwie mają następujące zbiorowiska leśne:

- *Abieti – Piceetum montanum* – dolnoreglowy bór jodłowo – świerkowy
- *Luzulo luzuloidis – Fagetum* – kwaśna buczyna górską
- *Plagiothecio – Piceetum* – górnoreglowa acidofilna świerczyna karpacka
- *Calamagrostio villosae – Piceetum* – górnoreglowa świerczyna sudecka
- *Dentario glandulosae – Fagetum* – żyzna buczyna karpacka
- *Carici remotae – Fraxinetum* – podgórski łęg jesionowy
- *Alnetum incanae* – nadrzeczna olszyna górską
- *Lunario – Aceretum* – jaworzyna miesięcznicowa
- *Sorbo aucupariae – Aceretum pseudoplatani* – jaworzyna karpacka
- *Tilio – Carpinetum* – grąd subkontynentalny
- *Acer platanoides – Tilia cordata* - zbiorowisko pn. grąd zбочowy
- *Bazzanio – Piceetum* – podmokła świerczyna górską (dolnoreglowa świerczyna na torfie)

Z powyżej zamieszczonej listy zespołów leśnych jedynie świerczyny górnoreglowe zachowały się na istotnej powierzchni w stanie pozwalającym na jednoznaczne określenie, co zresztą wynika ze specyficznych cech tego zespołu. Pozostałe, szczególnie dolnoreglowy bór jodłowo – świerkowy, żyzna i kwaśna buczyna, a także lasy jaworowe zostały w różnym stopniu zniekształcone wieloletnim wpływem drzewostanów świerkowych. W postaci naturalnej, lub słabo zniekształconej zachowały się one w niewielkich płatach, na nieistotnej powierzchni łącznej. Szczególnie łatwo następuje degeneracja siedlisk zajmowanych pierwotnie przez kwaśną buczynę, a także mieszany bór jodłowo – świerkowy. Buczyna karpacka, szczególnie jej żyźniejsze postaci przez dłuższy czas mogą zachować w runie liczne gatunki charakterystyczne, np. spotykane są fragmenty świerczyn średnich klas wieku z licznie występującą miesięcznicą, lub żywcami.

Powiązania zespołów roślinnych z typami siedliskowymi lasu

Zespoły roślinne i typy siedliskowe mają niekiedy bardzo różne zasięgi ekologiczne. Szczególnie jest to widoczne w przypadku lasów mieszanych, w ramach których mogą się pojawiać zarówno uboższe postaci buczyn, kwaśne buczyny, żyzne jedliny. W przypadku Nadleśnictwa Węgierska Górk jednoznaczne określenie zbiorowisk roślinnych jest

niezwykle utrudnione, ponieważ na większości powierzchni leśnej warstwy runa składa się z kilku najbardziej wszędobylskich gatunków, o małej wartości wskaźnikowej. W opisach runa, i to niezależnie od siedliska najczęściej spotykanymi gatunkami są m. in.: borówka czarna, szczawik zajęczy, trawy – głównie trzcinnik, malina, śmiałek, narecznice, wietlica i inne.

Na większości powierzchni zniekształcenie runa i drzewostanów powoduje, że dopiero analiza profilu glebowego, na gruncie i w laboratorium, pozwala na wnioskowanie o potencjalnej wartości siedliska. Poniżej przedstawiono przykładowe możliwe powiązania typów siedliskowych z zespołami roślinnymi.

Typ siedliskowy	Zespół roślinny
BWG	<i>Plagiothecio – Piceetum, Calamagrostio villosae – Piceetum, niekiedy Abieti – Piceetum montanum wyższych położeń</i>
BMGśw BMGw	<i>Abieti – Piceetum montanum</i>
BMGb	<i>Bazzanio - Piceetum</i>
LMGśw LMGw	<i>Dentario glandulosae – Fagetum, Luzulo luzuloidis - Fagetum</i>
LGśw	<i>Dentario glandulosae - Fagetum</i>
LGw	<i>Lunario – Aceretum, Sorbo aucupariae – Aceretum pseudoplatani Dentario glandulosae - Fagetum</i>
LłG	<i>Alnetum incanae, Carici remotae – Fraxinetum</i>
LMwyżśw	<i>Tilio – Carpinetum, Luzulo luzuloidis – Fagetum, Dentario glandulosae – Fagetum, Acer platanoides – Tilia cordata</i>

Zbiorowiska nieleśne

Na gruntach nadleśnictwa w ramach inwentaryzacji siedlisk Natura 2000 wykazano obecność 4 grup nieleśnych zbiorowisk roślinnych:

- ziołorośla górskie i nadrzeczne – kod 6430
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą – kod 7110
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska – kod 7140
- ściany skalne i urwiska krzemianowe – kod 8220

Ziołorośla górskie i nadrzeczna.

Z tej grupy na obszarze Nadleśnictwa występują:

- zespół miłosny górskiej
- zespół wietlicy alpejskiej
- zespół tojadu mocnego
- zespół lepiężnika białego
- zespół lepiężnika wyłysiałego
- zespół parzydła leśnego i omiegu górskiego

Wymienione zespoły ziołoroślowe występują na gruntach Nadleśnictwa w miejscach konkretnie opisanych w toku inwentaryzacji, a oprócz tego podawane są z doliny potoku Leśna, Twardorzeczka, Malinowskiego, czy ogólnie ze stoków Kościelca i Malinowskiej Skały.

Torfowiska wysokie

Z tej grupy podawany jest jedynie mszar kępowy występujący w rezerwacie „Lipowska”

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska.

Z tej grupy na terenie Nadleśnictwa występuje zespół turzycy pospolitej w rezerwatach „Romanka” i „Lipowska”

Zbiorowiska ścian skalnych i urwisk krzemianowych.

Na gruntach Nadleśnictwa zbiorowiska z tej grupy występują głównie w rezerwacie „Kuznie” i w rozproszeniu, w 8 punktach na łącznej powierzchni 4,12 ha. Zbiorowisko nie jest skonkretyzowane, ale prawdopodobnie należy ono do związku *Androsacion vandellii*, tj. zbiorowisk szczelinowych na skałach krzemianowych z licznym udziałem paproci, z rodzaju zanokcica. Ta grupa zbiorowisk została opisana w toku inwentaryzacji Nadleśnictwa. Inne źródła podają występowanie zespołu rokietu cyprysowego i paprotki zwyczajnej (*Hypno – Polypodietum*) na skałkach w masywie Glinnego.

Zbiorowiska nieleśne występujące zwykle na obcych gruntach nieleśnych w zasięgu Nadleśnictwa:

- eutroficzna młaka górską: *Valeriano – Caricetum flavae*
- kwaśna młaka turzycowo – mietlicowa: *Caricetum canescentis – Agrostietum caninae*
- łąka mieczykowo – mietlicowa: *Gladiolo - Agrostietum capillaris*
- łąka rajgrasowa: *Arrhenatheretum elatioris*
- młaka źródłiskowa ze świerząbkiem orzęsionym
- murawy bliźniczkowe: *Hieracio – Nardetum*
- murawy goździkowe z dziewięcisiem bezłodygowym i goździkiem kropkowanym: *Carlino – Dianthetum deltoidis*
- murawy z macierzanką zwyczajną: *Thymo – Potentilletum*
- wilgotna łąka ostrożeńiowa: *Cirsietum rivularis*
- zbiorowisko borówki czarnej – powszechne w kulminacji Romanki
- zespół rzeżuchy gorzkiej i śledziennicy skrętolistnej: *Cardamino – Chrysosplenietum alternifolii* (źródłiskowe)
- zespół sitowia leśnego: *Scirpetum silvatici*
- zespół turzycy odległokłosej: *Caricetum remotae*

5.6. Charakterystyka drzewostanów

5.6.1. Struktura gatunkowa i warstwowa

Bogactwo gatunkowe drzewostanów analizowano pod względem ilości gatunków w składzie warstwy górnej drzew (zapisanych w składzie gatunkowym I piętra) oraz budowy pionowej z podziałem na jedno-, dwupiętrowe i wielopiętrowe. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego przedstawia tabela:

Obręb Nadleśnictwo	Liczba gatunków w wydzieleniu	Powierzchnia/miąższość *				Ogółem [%]
		Grupy wiekowe			Ogółem	
		≤ 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Lipowa	jednogatunkowe	65,55	290,96	146,27	502,78	15,4
		5125	87095	32150	124370	41,7
	dwugatunkowe	538,88	261,68	69,47	870,03	26,6
		16245	54620	15220	86085	28,8
trzygatunkowe	1225,19	104,01	60,64	1389,84	42,5	
	15350	22825	15255	53430	17,9	
cztero- i więcej gatunkowe	372,47	73,96	60,11	506,54	15,5	
	2140	21245	11205	34590	11,6	
Obręb Węgierska Górka	jednogatunkowe	134,39	249,26	367,99	751,64	13,0
		11720	61145	81900	154765	24,5
	dwugatunkowe	535,16	392,17	280,40	1207,73	20,9
		30540	98840	60035	189415	30,0
trzygatunkowe	1805,73	580,71	90,06	2476,50	42,9	
	67465	148675	17405	233545	37,0	
cztero- i więcej gatunkowe	1209,77	107,50	16,99	1334,26	23,1	
	18140	28055	6775	52970	8,4	
Nadleśnictwo	jednogatunkowe	199,94	540,22	514,26	1254,42	13,9
		16845	148240	114050	279135	30,0
	dwugatunkowe	1074,04	653,85	349,87	2077,76	23,0
		46785	153460	75255	275500	29,7
trzygatunkowe	3030,92	684,72	150,70	3866,34	42,8	
	82815	171500	32660	286975	30,9	
cztero- i więcej gatunkowe	1582,24	181,46	77,10	1840,80	20,4	
	20280	49300	17980	87560	9,4	

* - ze współwłasnością

Monokultury zajmują niecałe 14% powierzchni i chociaż w większości są to świerczyny, to są również w tej grupie drzewostany bukowe i jodłowe, sporadycznie także zbudowane z innych gatunków. Drzewostany zbudowane z trzech i więcej gatunków zajmują ponad 60% powierzchni, a najbardziej złożoną budowę mają młodsze klasy wieku odnawiane i pielęgnowane według nowoczesnych zasad przebudowy, zakładających zróżnicowany skład gatunkowy. Trzy i więcej gatunkowe drzewostany I i II klasy wieku zajmują ponad 50% powierzchni leśnej zalesionej.

Zasadniczym gatunkiem budującym drzewostany Nadleśnictwa jest w dalszym ciągu świerk, jednak jego znaczenie wyraźnie zmalało. Na początku ubiegłego okresu gospodarczego (2004r.) udział świerka zarówno w udziale powierzchniowym, jak i miąższościowym przekraczał 80%, a obecnie jest gatunkiem panującym na nieco ponad 50% powierzchni wg udziału powierzchniowego i na 45% powierzchni wg udziału

miąższościowego. Analiza udziałów świerka wg gatunków rzeczywistych daje nieco niższe wartości, nie przekraczające 45%.

Obecnie udziały najważniejszych gatunków, tj. świerka i buka, rozpatrywane syntetycznie wg udziałów rzeczywistych są do siebie zbliżone, z niewielką przewagą świerka, i osiągnęły wartości po ok. 40%, jodła 10% i 10% pozostałe gatunki. Jest to proces zamierzony i korzystny, prowadzący do regeneracji siedlisk i odtworzenia struktury lasu z pierwszej połowy XIX w.

Budowa pionowa drzewostanów

Obręb Nadleśnictwo	Budowa pionowa	Powierzchnia/miąższość [ha/m ³]				Ogółem [%]
		Grupy wiekowe			Ogółem	
		≤ 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Lipowa	drzewostan jednopiętrowy	2202,09 38860	706,37 181320	204,66 53355	3113,12 273535	95,2 91,6
	drzewostan dwupiętrowy			1,03 195	1,03 195	0,0 0,1
	klasa odnowienia		20,78 4050	130,80 20280	151,58 24330	4,6 8,2
	klasa do odnowienia		3,46 415		3,46 415	0,1 0,1
	drzewostan jednopiętrowy	3685,05 127865	1146,34 307965	302,31 96930	5133,70 532760	89,0 84,5
Obręb Węgierska Górka	klasa odnowienia		183,30 28750	453,13 69185	636,43 97935	11,0 15,5
	drzewostan jednopiętrowy	5887,14 166725	1852,71 489285	506,97 150285	8246,82 806295	91,2 86,8
Nadleśnictwo	drzewostan dwupiętrowy			1,03 195	1,03 195	
	klasa odnowienia		204,08 32800	583,93 89465	788,01 122265	8,7 13,2
	klasa do odnowienia		3,46 415		3,46 415	
	drzewostan jednopiętrowy					

Drzewostany Nadleśnictwa są w praktyce, w całości jednopiętrowe. Dotyczy to również klas odnowienia, tym bardziej, że ok. połowa z nich wykazuje minimalne zadrzewienie i brak zwarcia. Uproszczona budowa pionowa jest częściowo wynikiem szerokiego wykorzystywania naturalnych odnowień świerkowych, a częściowo koniecznością szybkiego odnowienia powierzchni po uszkodzonym i zamierającym świerku. Naturalne odnowienia na ogół wykazują wyraźne zróżnicowanie wiekowe i wysokościowe, ale różnice te jednak z czasem zacierają się i mimo, że w drzewostanach średnich klas wieku różnice wysokości są czytelne, to jednak nie można wyróżnić osobnych pięter wg warunków instrukcji urzędzeniowej. Podobnie jest w młodnikach mieszanych uzupełnianych w różnym stopniu w sposób sztuczny. Tu różnice wiekowe mogą przekraczać nawet wartość całej klasy wieku, ale wszystko wskazuje na to, że zróżnicowanie pionowe będzie zaznaczone dopiero na większych powierzchniach.

5.6.2. Pochodzenie drzewostanów

Praktyka hodowlana stosowana w XIX w. w odnowieniu lasu przewidywała porządkowanie zrębu przez wypalenie jego powierzchni (razem ze ściółką, nalotem i podrostem), po czym oddawano ją do uprawy robotnikom leśnym. W pierwszym roku uprawiano ziemniaki, a w drugim następowało sadzenie 2 – 4 letnich sadzonek świerka między którymi uprawiano żyto na paszę zieloną, tzw. krzycę. Jeżeli nie stosowano wypalania i upraw rolnych to następował siew nasion świerka. Nasiona na ogół nie były pochodzenia miejscowego, przypuszczalnie większość pochodziła z różnych regionów Alp. Podobnie postępowano w dobrach leśnych Habsburgów w dwudziestoleciu międzywojennym.

Odnawianie lasu materiałem przypadkowego pochodzenia zostało zaniechane w połowie XX w. W początkowym okresie po II wojnie światowej, po ustanowieniu nadleśnictw państwowych, nasiona i sadzonki były pozyskiwane ze wszelkich dostępnych źródeł, ale z czasem Lasy Państwowe uporządkowały gospodarkę nasienną i szkółkarską, doprowadzając do określenia regionów nasiennych i zasad importu materiału odnowieniowego. Zręby zupełne i całkowicie sztuczne odnawianie stosowano jeszcze na przełomie lat 50-tych i 60-tych XX w. W późniejszych latach zręby zupełne (rębnia zupełna smugowa) generalnie zostały w górach zaniechane, a w odnowieniu wykorzystywano obsiewy naturalne w połączeniu ze sztucznym odnowieniem rzadziej podsiewami w ramach rębni częściowej smugowej.

Obecnie na terenie Nadleśnictwa jest bardzo mało drzewostanów pochodzących bezpośrednio z materiału importowanego. Mogą to być drzewostany IV b, V i VI klasy wieku, aż do wieku ok. 160 lat. Obecnie ta grupa drzewostanów zajmuje ok. 14 % powierzchni leśnej zalesionej (bez wyróżniania klasy odnowienia i do odnowienia). Starsze drzewostany mogą już być miejscowego pochodzenia, miejscowe są także drzewostany wyhodowane po II wojnie światowej. Należy jednak podkreślić, że naturalne samosiewy są genetyczną kontynuacją (przynajmniej w części) sztucznych drzewostanów z XIX w., natomiast sadzonki świerka hodowano z nasion miejscowych wyłączonych drzewostanów nasiennych.

Drzewostany powstałe w ubiegłych okresach gospodarczych i współcześnie mają najczęściej pochodzenie (pod względem sposobu powstania i źródła nasion) mieszane, tzn. w jednym drzewostanie występują zarówno samosiewy, jak i podsadzenia pochodzące z drzewostanów miejscowych, a także nadleśnictw sąsiednich, np. z Nadleśnictwa Bielsko.

5.6.3. Struktura wiekowa i miąższościowa

Wielkość i zmiany zasobów drzewnych w czasie są bardzo istotną informacją świadczącą o kondycji biologicznej biocenoz leśnych. Szczegółowo zostały przedstawione w „Opisaniu ogólnym” Planu urządzenia lasu. Tu zostaną przedstawione syntetycznie.

Aktualny obraz struktury powstał w wyniku uprzątnięcia niemal połowy drzewostanów z najstarszych klas wieku w ciągu jednego okresu gospodarczego i natychmiastowego odnowienia powierzchni zrębowych. Jest to efekt drastycznego załamania się stabilności beskidzkiej populacji świerka i konieczności szybkiego uprzątnięcia znacznych powierzchni uszkodzonych, lub zamierających drzewostanów świerkowych i z przewagą świerka. W konsekwencji należało odnowić możliwie szybko (wg ówczesnych przepisów w ciągu 3 lat) znaczne powierzchnie całkowicie, lub częściowo pozbawione drzewostanu. O konieczności przebudowy drzewostanów świerkowych i z przewagą świerka wiedziano już od dawna, i w pierwszych po wojnie rewizjach urządzenia Nadleśnictwa przewidywano już gospodarstwo przebudowy. Jednak ten proces nie mógł być bardziej przyspieszony bez

naruszenia podstawowych zasad gospodarowania w lasach w ogóle, a w górskich w szczególności. Nie można było przewidzieć także powstania zniszczeń na taką skalę i w tak krótkim czasie – szczególnie w rozmiarze z listopada roku 2004.

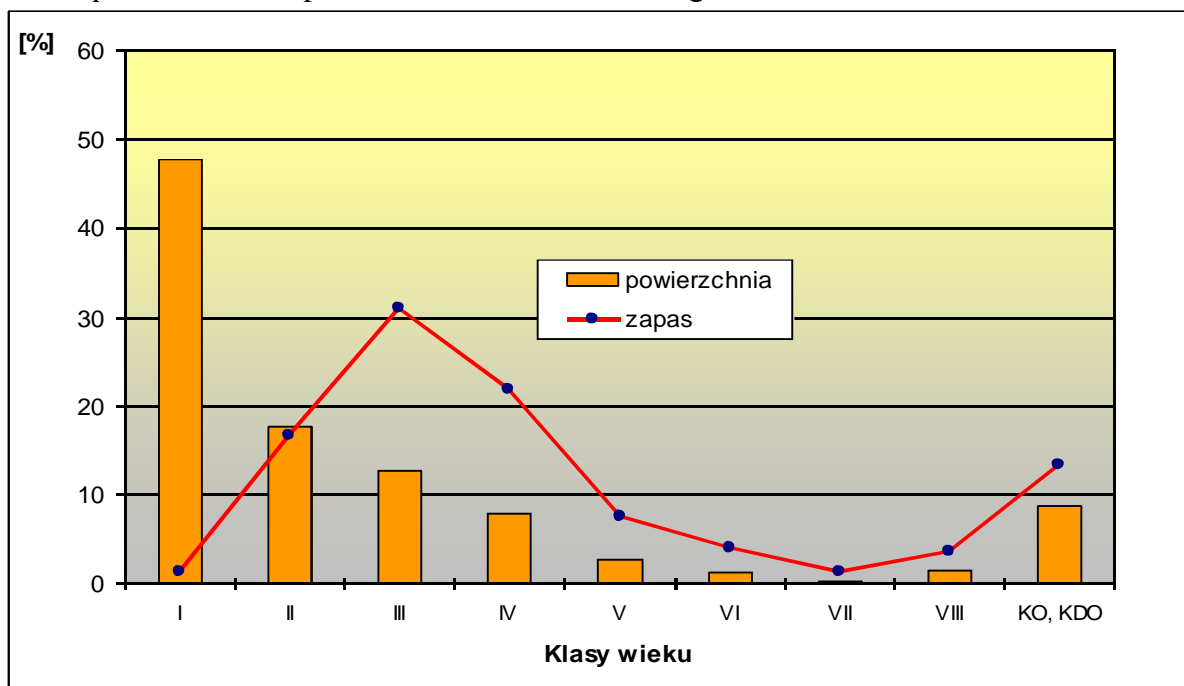
O skali strat świadczy porównanie udziału powierzchni klas wieku wg stanu na 1 stycznia 2004 roku ze stanem aktualnym:

- powierzchnia I klasy wieku wzrosła ponad 3,5 krotnie
- II klasa nieco wzrosła, a III pozostała niemal bez zmian
- powierzchnia IV klasy wieku zmalała 2,5 krotnie
- powierzchnia V klasy wieku zmalała 5,5 krotnie
- powierzchnia VI klasy wieku zmalała prawie 10 krotnie
- powierzchnia VII klasy wieku (i starsza) zmalała ponad 3 krotnie

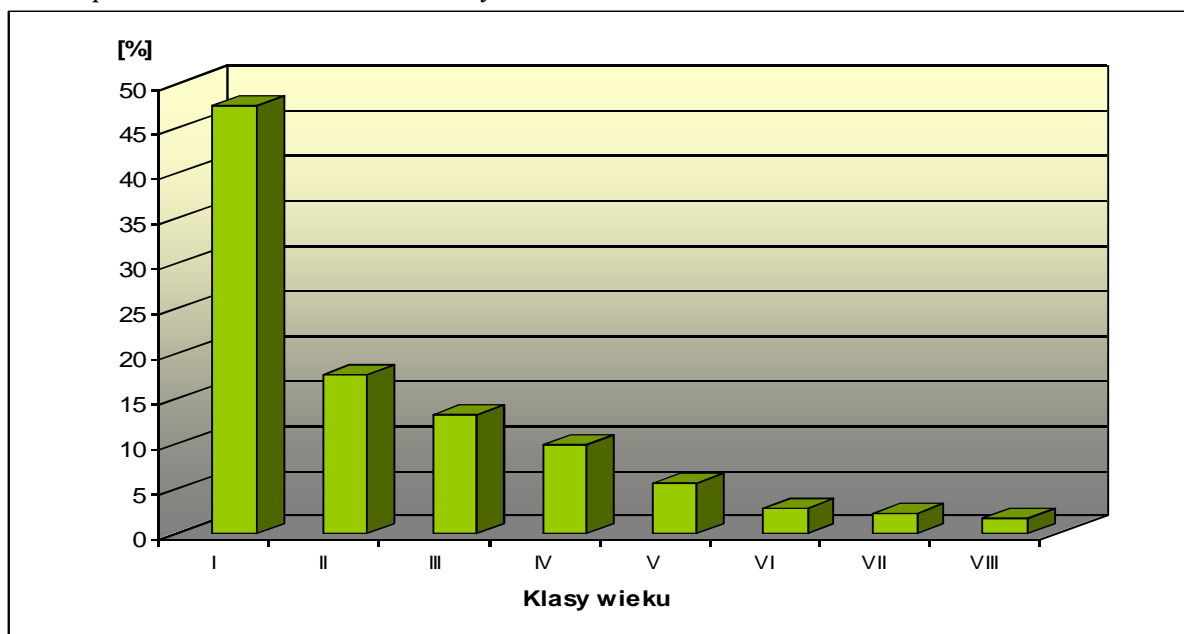
Wygląd diagramu struktury wiekowej drzewostanów Nadleśnictwa wyraźnie wskazuje na nietypowy kierunek i dynamikę ich przemian i wynika z wielkoobszarowego rozpadu drzewostanów z udziałem świerka. Szczególną uwagę zwraca nieprzeciętnie wysoki udział pierwszej klasy wieku osiągający niemal połowę powierzchni leśnej, przy bardzo niskim udziale drzewostanów dojrzałych (IV klasa wieku) i zupełnie minimalnym udziale klas najstarszych. Niewiele zmienia tu włączenie drzewostanów z klas odnowienia do rzeczywistych klas wieku – powoduje jedynie nieznaczne wyrównanie prawej strony diagramu.

Taki obraz struktury jest wyjątkiem w lasach górskich w których strukturze pierwsza klasa wieku może nie ujawniać się nigdy, lub występować w ilości szczątkowej. Pierwsza klasa wieku w lasach górskich może występować w większym udziale tam, gdzie stosuje się na szeroką skalę rębnię smugową, lub rębnię częściową z krótkim okresem odnowienia. Taki sposób gospodarowania w lasach górskich nie jest dopuszczany już od dłuższego czasu, stąd młodniki powstałe po uprzątnięciu macierzystego drzewostanu są zwykle lokowane już w drugiej, a nawet trzeciej klasie wieku.

Udział powierzchni i zapasu w klasach wieku dla całego Nadleśnictwa

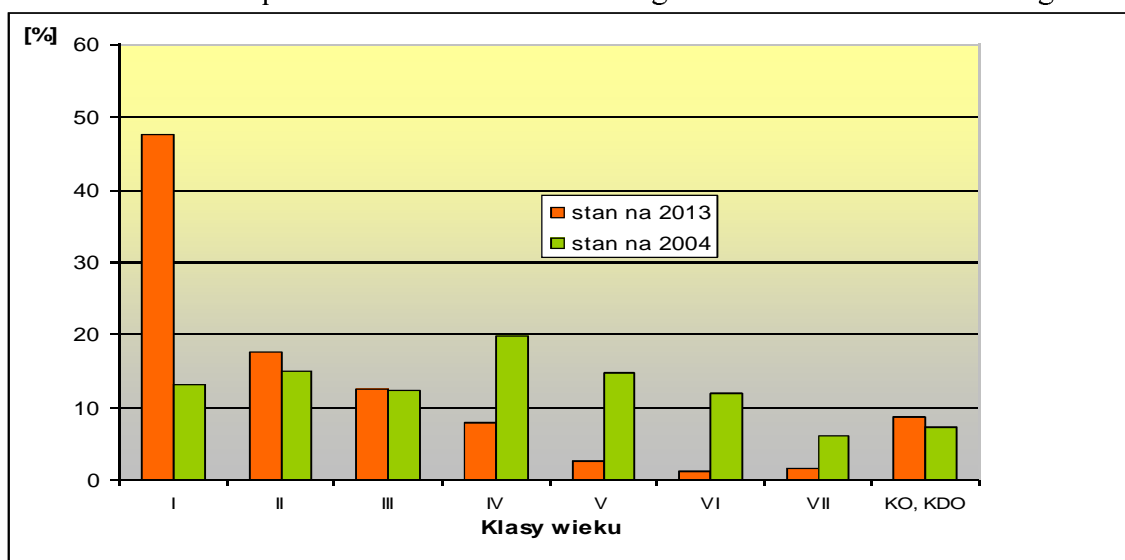

Udział powierzchni klas wieku bez wyróżnienia KO i KDO

Charakterystyczny jest również obraz udziału zapasu w klasach wieku. Zapas pierwszej klasy wieku, zaznaczony w niewielkim rozmiarze 1,3 %, pochodzi ze starszych składników młodników i upraw, wykazujących już rozmiary grubizny i zasobność. Uprawy i młodniki mają niekiedy bardzo złożoną strukturę wiekową i gatunkową. Wynika to z odnawiania znacznych powierzchni po uprzątniętych, uszkodzonych drzewostanach, po których pozostały żywotne fragmenty warstw podokapowych II, a nawet III klasy wieku. Zapas drugiej klasy wieku osiąga niemal 16% zapasu całkowitego. W tej grupie drzewostanów dość często grupy gatunkowe w młodnikach mimo, że przekraczają wiek 20 i 30 lat, nie osiągają rozmiarów pozwalających na przypisanie im zasobności, stąd tak niski zapas całej klasy. Największy udział w zapasie Nadleśnictwa ma III klasa wieku – prawie 40%. Są to drzewostany powstałe w okresie od początku lat 50-tych do początku lat 70-tych XX w. Wydaje się, że ta część drzewostanów Nadleśnictwa poniosła najmniejsze straty. Od IV klasy zaznacza się wyraźny spadek udziału zapasu. Obecnie III i IV klasa zawiera ponad 60% zapasu Nadleśnictwa, a V i pozostałe (łącznie z KO) ok. 29%.

Porównanie udziału powierzchni klas wieku według stanu z roku 2004 i aktualnego

\Rozkład powierzchni leśnej zalesionej i zapasu w klasach wieku, w obrębach i łącznie

Klasy wieku	Obręb Lipowa				Obręb Węgierska Górka				Nadleśnictwo			
	Pow.		Zapas		Pow.		Zapas		Pow.		Zapas	
	[ha]	[%]	[m ³]	[%]	[ha]	[%]	[m ³]	[%]	[ha]	[%]	[m ³]	[%]
I	1705,23	52,2	1695	0,6	2604,09	45,2	10095	1,6	4309,32	47,7	11790	1,3
II	508,76	15,5	37165	12,4	1080,53	18,7	117495	18,7	1589,29	17,6	154660	16,7
III	324,39	9,9	72855	24,3	810,36	14,1	211385	33,7	1134,75	12,6	284240	30,7
IV	368,18	11,3	109675	36,6	332,22	5,8	93175	14,9	700,40	7,8	202850	21,9
V	139,39	4,3	33420	11,1	100,65	1,7	36335	5,8	240,04	2,7	69755	7,5
VI	26,57	0,8	9565	3,2	85,10	1,5	26700	4,3	111,67	1,2	36265	3,9
VII	11,45	0,3	3240	1,1	15,68	0,3	7885	1,3	27,13	0,3	11125	1,2
VIII	28,28	0,9	7325	2,4	100,88	1,7	26010	4,1	129,16	1,4	33335	3,6
KO	153,48	4,7	24470	8,2	636,43	11,0	98115	15,6	789,91	8,7	122585	13,2
KDO	3,46	0,1	415	0,1	-	-	-	-	3,46	-	415	-
Przest.*	-	-	(23631)	(7,3)	-	-	(21271)	(3,3)	-	-	(44902)	(4,8)
Razem	3269,19	100,00	299825	100,00	5765,94	100,00	627195	100,00	9035,13	100,00	927020	100,00

* - przestoje na gruntach zalesionych, wartość wyłączona z obliczeń

Powierzchniowy i miąższościowy udział gatunków panujących

Gatunek panujący	Obręb Lipowa			Obręb Węgierska Górka			Nadlesnictwo			
	Pow.		Zap.	Pow.		Zap.	Pow.		Zap.	
	[ha]	[%]	[m ³]	[ha]	[%]	[m ³]	[ha]	[%]	[m ³]	[%]
So	12,04	0,37	3640	41,28	0,72	13070	53,32	0,59	16710	1,72
Md	153,87	4,71	17189	32,35	0,56	5405	186,22	2,06	22594	2,32
Św	1321,63	40,42	70206	3283,76	56,88	367209	4605,39	50,94	437415	45,02
Jd	93,75	2,87	24684	597,40	10,35	109226	691,15	7,64	133910	13,78
Dg	12,93	0,40	6360	24,57	0,43	2230	37,50	0,41	8590	0,88
Bk	1660,70	50,79	197982	1757,07	30,55	150235	3417,77	37,87	348217	35,84
Db	5,64	0,17	1670	-	-	-	5,64	0,06	1670	0,17
Dbc	2,48	0,08	1115	-	-	-	2,48	0,03	1115	0,11
Jw	6,15	0,19	610	1,21	0,02	290	7,36	0,08	900	0,09
Js	-	-	-	0,54	0,01	45	0,54	0,01	45	-
Brz	-	-	-	24,40	0,42	141	24,40	0,27	141	0,01
Ols	-	-	-	3,18	0,06	600	3,18	0,04	600	0,06
Tp	-	-	-	0,05	-	-	0,05	-	-	-
Lp	-	-	-	0,13	-	15	0,13	-	15	-
Razem	3269,19	100,00	323456	5765,94	100,00	648466	9035,13	100,00	972058	100,00

Bez przestoi na gruntach zalesionych

Procentowy udział powierzchniowy i miąższościowy wszystkich gatunków, dla całego Nadleśnictwa, według ich udziału rzeczywistego

Lp.	Gatunek panujący	Udział powierzchniowy [%]	Udział miąższościowy [%]
1	So	0,58	1,81
2	Sow	0,01	0,01
3	Sok	0,01	-
4	Md	3,27	2,23
5	Św	42,59	44,51
6	Jd	14,14	16,70
7	Dg	0,37	0,84
8	Bk	37,07	32,79
9	Db	0,03	0,08
10	Dbc	0,03	0,12
11	Jw	0,61	0,44
12	Js	0,05	0,10
13	Gb	0,01	0,03
14	Brz	1,01	0,17
15	Ol	-	-
16	Ols	0,04	0,06
17	Jrz	0,13	-
18	Ak	-	-
19	Tp	-	-
20	Os	0,01	0,02
21	Wb	-	0,01
22	Ksz	0,01	0,03
23	Lp	0,03	0,05

5.6.4. Zgodność składu gatunkowego z siedliskiem

Ocena zgodności drzewostanów, tj. stopnia zbliżenia aktualnego składu gatunkowego do składu uznanego za optymalny na danym siedlisku, pozwala na ocenę prawidłowości gospodarki leśnej, a także na ocenę perspektyw drzewostanów na przyszłość. Stanowi także jedną z przesłanek do określenia kierunków planowania hodowlanego. Warunki oceny określa § 40 Instrukcji urządzania lasu.

Syntetyczne zestawienie zgodności drzewostanów w obrębach i łącznie

Stopnie zgodności składu gatunkowego	Powierzchnie grup lasu w stopniach zgodności					
	Obręb Lipowa		Obręb Węgierska Górka		Nadleśnictwo	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1. Skład zgodny	1506,98	46,1	2461,13	42,7	3968,11	43,9
2. Skład częściowo zgodny	1661,63	50,8	2969,53	51,5	4631,16	51,3
3. Skład niezgodny	100,58	3,1	335,28	5,8	435,86	4,8
Razem	3269,19	100	5765,94	100	9035,13	100

Łącznie ze współwłasnościami

Ponad 90 % drzewostanów Nadleśnictwa ma skład zgodny i częściowo zgodny z oczekiwanym. Skład niezgodny stwierdzono jedynie na niecałych 5% powierzchni leśnej zalesionej. Drzewostany o składzie niezgodnym to najczęściej:

- świerkowe i z przewagą świerka na LG i LMG
- modrzewiowe i z przewagą modrzewia na LG i LMG
- bukowe na BMG jodłowo – świerkowym
- jodłowe i z udziałem świerka na LMG
- jodłowe na LG i BMG bukowo – świerkowym
- sosnowe na LMG i BMG
- jaworowe i z domieszką jodły i buka na LMG i LG
- jaworowe, jodłowe i bukowe na LIG
- świerkowe na LIG
- dębowe na LMwyż
- lipowe i jesionowe na LMG
- brzożowe, dagleżjowe, modrzewiowe, topolowe, dęba czerwonego i olchy szarej – niezależnie od siedliska, za wyjątkiem gruntów porolnych.

Często niezgodność ma znaczenie jedynie formalne ponieważ siedlisko nie ponosi żadnej szkody w sensie przyrodniczym jeżeli na LG panujący jest jawor, a na LMwyż dąb. Dlatego w ocenie zgodności przewidziano niezgodność obojętną – gdy w miejscu zalecanego gatunku liściastego występuje inny gatunek liściasty, i niezgodność negatywną – gdy w miejscu zalecanego gatunku liściastego (lub modrzewia) występuje świerk, lub sosna. Obecnie drzewostany niezgodne obojętnie i negatywnie występują na niemal identycznych powierzchniach. W grupie młodników i upraw w wieku do 10 lat stwierdzono jedną uprawę modrzewia 5-cio letniego, na powierzchni 0,70 ha, na siedlisku BMG. Jest to w rzeczywistości część uprawy z przyczyn formalnych (inne obręby ewidencyjne) podzielonej na wydziałenia „a” oraz „b” oddz. 174 obrębu Węgierska Górka.

Należy podkreślić, że w warunkach kłęskowego rozpadu drzewostanów pożądane jest uznanie wszystkich naturalnych odnowień, nawet o charakterze leśno – zaroślowym jako przedplonu i cennej osłony gleby. Dopuszczalne jest także odnawianie wylesionych powierzchni gatunkiem który nie jest przewidziany w składzie docelowym, ale ma poprawić fizyko – chemiczne własności gleby i w krótkim czasie stworzyć warunki dla gatunków właściwych. W warunkach górskich takim niezwykle wartościowym gatunkiem przedplonowym jest modrzew, ale wykorzystuje się także samosiewy brzoży, osiki, olchy szarej, jarzębiny, wierzby iwy i wierzb krzewiastych, najczęściej śląskiej.

5.6.5. Zasoby drzewne

Aktualny, całkowity zapas Nadleśnictwa na powierzchni leśnej zalesionej wynosi **972058 m³** wraz z przestojami. W ciągu ubiegłego okresu gospodarczego, na początku którego (rok 2004) zapas wynosił 2782333 m³, nastąpił spadek zasobów o 65%. Podobnie zmieniła się zasobność: z 306 m³/ha w roku 2004, do 108 m³/ha obecnie. Jest to spadek o prawie 65%, a w stosunku do zasobności z roku 1994 spadek wynosi ponad 71%. Od definitywnej rewizji urzędzeniowej (rok 1960) do III rewizji (rok 1994) zachodził stały przyrost zasobów drzewnych, ale w IV rewizji zanotowano wyraźny spadek: przeciętna zasobność na 1 stycznia 2004 r. zmniejszyła się w stosunku do stanu na 1 stycznia 1994 r. o 18%. Wyraźny był też spadek udziału świerka – głównego gatunku lasotwórczego Nadleśnictwa. W roku 1994 był gatunkiem panującym na niemal 90% powierzchni, w roku 2004 na ok. 84%, a obecnie na nieco ponad 50%.

W składzie gatunkowym jeszcze przeważa świerk, ale następuje zwiększenie powierzchni buka i jodły, co częściowo wynika z warunków przebudowy, a także ze zmian proporcji udziałów drzewostanów istniejących.

Obecnie udział świerka jako gatunku panującego osiąga blisko 51% w wymiarze powierzchniowym i 45% w wymiarze miąższościowym, a jako gatunku rzeczywistego: 43% w wymiarze powierzchniowym i 45% w wymiarze miąższościowym.

Aktualny, syntetyczny skład gatunkowy dla całego Nadleśnictwa według udziału powierzchniowego można zapisać jak niżej:

5 Św 4 Bk 1 Jd – według gatunków panujących

4 Św 4 Bk 1 Jd 1 pozostałe – według gatunków rzeczywistych

Według przyjętych ramowych składów gatunkowych opracowanych dla siedlisk rozpoznanych na terenie Nadleśnictwa, całkowity udział buka nie powinien przekroczyć 40%, ale powinien on być gatunkiem panującym, licząc w stosunku do całego obszaru Nadleśnictwa.

Natomiast wg udziału siedlisk LMG i LG (łącznie około 70%), drzewostany z panującym bukiem powinny dominować w Nadleśnictwie.

Znaczące zmiany w teoretycznych składach gatunkowych są możliwe w przypadku wykonania inwentaryzacji glebowo – siedliskowej według współczesnych zasad. Możliwe jest uzyskanie w ten sposób nowych przesłanek do opracowania składów gatunkowych. Możliwe jest też potwierdzenie teorii o całkowitym wycofaniu się świerka, przynajmniej z zachodniej części Beskidów, w wyniku zmian klimatycznych do których ten gatunek nie zdąży się przystosować. Należałoby wtedy zweryfikować typologię terenów górskich.

Przeciętny wiek dla całego Nadleśnictwa wynosi 39 lat.

6. Zagrożenie ekosystemów leśnych

6.1. Ocena stanu zdrowotnego lasów Nadleśnictwa Węgierska Górka

W Planie Urządzenia Lasu na okres gospodarczy 01.01.2004 – 31.12.2013 zaprojektowano całkowity rozmiar użytkowania w wysokości 1032680 m³, co stanowiło ok. 37% całkowitego zapasu (bez przewidywanego przyrostu). Tak wysoki rozmiar użytkowania wynikał z dostrzeżonej potrzeby przyspieszenia procesu przebudowy drzewostanów świerkowych i z przewagą świerka. Wydarzenia następnych lat wykazały, że obawy były uzasadnione ponieważ w ciągu 6 lat rzeczywisty rozmiar pozyskania przekroczył etat dopuszczalny o 12,7%, a większość pozyskania (ponad 80%) stanowiły użytki przygodne. W związku z tym, aby umożliwić wypełnianie przez Nadleśnictwo jego obowiązków statutowych zgodnie z prawem, w roku 2010 wykonano Aneks do Planu Urządzenia Lasu. Bezpośrednim powodem zwiększonego pozyskania były huraganowe wiatry w roku 2004 i 2007, a także wyjątkowa susza w roku 2006 połączona z wysokimi temperaturami. Jednak wyjściowymi przyczynami utraty stabilności biologicznej drzewostanów Nadleśnictwa są m.in.:

- naturalne warunki glebowe: skały macierzyste obszaru Nadleśnictwa dają przeważnie zwiertzelinę łatwo ulegającą ługowaniu i bielcowaniu, o dość słabym kompleksie sorpcyjnym i niskiej buforowości, stąd gleby łatwiej ulegają zakwaszeniu pod wpływem trudno rozkładalnej ściółki świerkowej i opadów atmosferycznych o obniżonym pH, podkreślić należy także niską przepuszczalność i retencyjność fliszu na obszarze Nadleśnictwa co daje niski margines bezpieczeństwa wodnego dla tak wymagającego gatunku, jak świerk. Niską, naturalną retencyjność dodatkowo obniża degradacyjny wpływ świerka na glebę
- naturalne warunki klimatyczne: wraz ze wzrostem wysokości terenu n.p.m. maleje margines bezpieczeństwa rozwoju, tj. skraca się czas bezpiecznego przyrostu, drewnienia

pędów, rozwoju nasion i siewek, stąd rośliny o większych wymaganiach klimatycznych nie mogą być przenoszone w wyższe położenia

- obce pochodzenie drzewostanów: większość drzewostanów Nadleśnictwa nie pochodziła z Beskidów, ani szerzej – z Karpat, nie mówiąc już o strefach wysokościowych, wobec tego były to ekotypy przystosowane do innych terminów fenologicznych i innych parametrów klimatycznych
- niezróżnicowany skład gatunkowy: stare drzewostany, pochodzące z XIX i początków XX w. były w zasadzie wyłącznie świerkowe z nieznaczną domieszką jodły i buka co wynikało zarówno z tendencji ekonomicznych, jak i niewłaściwego sposobu odnawiania, tj. często jednoczesnego siewu nasion wszystkich gatunków, eliminowało to domieszki ze składu, szczególnie przy braku pielęgnacji
- nienaturalne proporcje udziałów gatunków drzew: w reglu dolnym wprowadzono na szeroką skalę świerka jako gatunek panujący na siedliskach w których powinien być jedynie domieszką, lub składnikiem drugorzędym.

Wymienione czynniki należą do grupy **przysposabiających do utraty stabilności biologicznej**, natomiast **czynnikami inicjującymi** są:

- długotrwała ekspozycja na zanieczyszczenia przemysłowe: generalnie gleby pochodzenia fliszowego są odporne na depozycję zanieczyszczeń przemysłowych, jednak kilkadziesiąt lat gromadzenia toksycznych związków chemicznych musi doprowadzić do degradacji środowiska glebowego z powodu m.in. zwiększonej koncentracji toksycznych związków glinu i obniżenia pH, co prowadzi do niedożywienia drzew
- skrajne zjawiska atmosferyczne: susze, wyjątkowo niskie lub wysokie temperatury, wyjątkowo późne przymrozki, silne wiatry, mechaniczne uszkodzenia od okiści
- gradacje owadów liściożernych: w latach 1977 – 1983 wskaźnica modrzewianeczka, od 1982 cyklicznie pojawiająca się zasnuja świerkowa i wysokogórska, pod koniec lat 90-tych i na początku XXI w. zawodnica świerkowa

Konsekwencją wszystkich ww. czynników jest podatność drzewostanów na infekcje grzybowe korzeni i pni, a także zasiedlenie przez kambio- i ksylofagi. Cała ta grupa tworzy **zespół czynników towarzyszących**. Najczęściej są one bezpośrednim powodem zamierania drzew i drzewostanów na skalę masową. Na terenie Nadleśnictwa zalicza się do nich:

- opieńkę (*Armillaria sp.*): jest odpowiedzialna za zamieranie większości świerczyn Nadleśnictwa – prawdopodobnie jest to opieńka ciemna (*A. ostryae*). Jej występowanie w świerczynach Beskidów Zachodnich znane jest od dawna jednak jej aktywność nigdy nie była tak wysoka, jak w dwóch ostatnich okresach gospodarczych. Uaktywnieniu opieńki sprzyja wysoka temperatura (optymalna: 20° C), niskie pH gleby i niedobór wody.
- korzeniowca wieloletniego (*Heterobasidion annosum*): ma mniejsze znaczenie niż opieńka, ale ocenia się, że 10 – 30% drzewostanów beskidzkich jest zainfekowana tym grzybem
- owady kambiofagiczne: głównie kornik drukarz (*Ips typographus*), czterooczak świerkowiec (*Polygraphus polygraphus*) i rytownik pospolity (*Pytyogenes chalcographus*) stanowią najczęściej ostatnie ogniwo procesu zamierania drzewostanów
- owady ksylofagiczne: największe znaczenie ma drwalnik paskowany (*Trypodendron lineatum*) powodujący obniżenie jakości technicznej drewna.

6.2. Zanieczyszczenia przemysłowe

Obszar Nadleśnictwa jest narażony na imisje przemysłowe docierające od zachodu, głównie z karwińsko – ostrawskiego obszaru przemysłowego z Czech, od północy z pobliskiego Bielska-Białej oraz z dalej położonej aglomeracji górnośląskiej, a także z obszaru Krakowa przy wiatrach N-E. Jednak największe znaczenie zawsze miały zanieczyszczenia napływające z kierunku W i SW (częstość wiatrów ponad 50%). W latach 80-tych i 90-tych XX w. z tych kierunków napływał SO_2 w ilości szacowanej na 150 tys. ton/rok, a NO_2 w ilości 16 tys. ton/rok. W latach 90-tych obserwowano także częste przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń ozonu uszkadzającego system asymilacyjny drzew.

Według monitoringu technicznego prowadzony w Lasach Państwowych w latach 80-tych i 90-tych obszar Nadleśnictwa miał najwyższe wskaźniki zanieczyszczeń tlenkami siarki i azotu wśród nadleśnictw Beskidu Śląskiego i Żywieckiego. Średnie wskaźniki za lata 1985 – 1994 osiągały wartości 19,765 $\text{mg/m}^2/\text{dobę}$ dla SO_2 i 0,336 $\text{mg/m}^2/\text{dobę}$ dla NO_x . Wskaźnik SO_2 zawierał się w przedziale skażeń średnich (10,001 - 30,000 $\text{mg/m}^2/\text{dobę}$) i niskich (0,000 - 0,200 $\text{mg/m}^2/\text{dobę}$), chociaż na początku dziesięciolecia oba wskaźniki sięgały przedziału skażeń bardzo wysokich (ponad 50,0 dla SO_2 i ponad 1,0 dla NO_x).

Te wskaźniki, a także obserwowane uszkodzenia aparatu asymilacyjnego i procesy wydzielania się posuszu stanowiły podstawę do zaliczenia obrębu Lipowa do **drugiej strefy uszkodzeń przemysłowych**, utrzymana jest ona również na okres gospodarczy 2014 – 2023. Obręb Węgierska Góra zaliczony był do I strefy słabych uszkodzeń przemysłowych.

W aktualnym systemie monitoringu środowiska obszar Nadleśnictwa należy do strefy bielsko – żywieckiej województwa śląskiego. Najbliżej położona stacja pomiarowa znajduje się w Żywcu. Poniżej zamieszczono niektóre średnie wartości zanieczyszczeń powietrza za rok 2011 zarejestrowane na tej stacji.

- pył zawieszony PM 10: 63 $\mu\text{g/m}^3$ – wartość dopuszczalna: 40 $\mu\text{g/m}^3$
- benzo- α -piren: 11 ng/m^3 – wartość dopuszczalna: 1 ng/m^3
- SO_2 : maksymalne stężenie dobowe 148 $\mu\text{g/m}^3$ – wartość dopuszczalna: 125 $\mu\text{g/m}^3$
- NO_2 : 25 $\mu\text{g/m}^3$ – wartość dopuszczalna: 40 $\mu\text{g/m}^3$

Wartości stężeń metali ciężkich osiągały minimalne wartości.

Źródłem pyłu zawieszonego, benzo- α -pirenu oraz SO_2 jest głównie niska emisja, tj. niskosprawne paleniska domowe i drobnych zakładów, a także transport kołowy. Dodatkowym powodem jest także słabe przewietrzanie Kotliny Żywieckiej, szczególnie w warunkach inwersyjnych. Niska emisja jest także wyraźnie odczuwalna w miejscowościach z gęstą zabudową wiejską, rezydencjalną i rekreacyjną.

6.3. Stan wód powierzchniowych

Nie ma badań jakości wód potoków ściśle w granicach Nadleśnictwa. Dostępne analizy dotyczą ujścia potoków Lesna, (Leśna, Leśnianka) i Żabnica do Soły oraz Soły w różnych odcinkach. Soła przepływająca przez terytorium Nadleśnictwa osiąga przeważnie III klasę (w skali trójstopniowej) przeważnie z powodu przekroczenia wartości zawiesiny ogólnej. Jakość wód Lesnej i Żabnicy również jest niska – III klasa, lub pozaklasowa, ponieważ oba potoki po opuszczeniu terenów leśnych płyną przez silnie zabudowane tereny wsi Lipowa i Żabnica oraz zbierają wody z okolicznych terenów rolnych.

6.4. Zagrożenia biotyczne

6.4.1. Szkodniki owadzie

Wtórne szkodniki owadzie, głównie: kornik drukarz, rytownik pospolity i czterooczek świerkowiec stale współuczestniczą w zamieraniu drzewostanów świerkowych – najczęściej stanowią ostatnie ogniwo w procesie ich zamierania. W ubiegłym okresie gospodarczym stwierdzano występowanie tych gatunków przeciętnie na powierzchni około 3350 ha w roku.

Zestawienie powierzchni występowania szkodników owadzych

Gatunek	Sumaryczna powierzchnia występowania uszkodzeń w latach 2004 – 2012 [ha]
Kornik drukarz	23933,00
Rytownik pospolity	6038,00
Czterooczek świerkowiec	182,00
Krobik modrzewiowiec	20,00
Chrabąszczowate (pędraki)	1,20
Mszyce na gatunkach liściastych	0,10
Sredniorocznie	3353,00

Odrębną procedurą ochronną objęte są szkółki gdzie zwalczą się szkodniki owadzie w razie potrzeby, dotyczy to głównie mszyc.

6.4.2. Grzyby patogeniczne

W latach 2004 – 2012 stwierdzano występowanie opieńkowej zgnilizny korzeni przeciętnie na powierzchni 4098 ha w roku, a na szkółkach zgorzel siewek na łącznej powierzchni 1,50 ha. Oprócz tego stwierdzono występowanie szeregu chorób (lub zespołów chorób) grzybowych o mniejszym znaczeniu, np.: rozproszone występowanie korzeniowca wieloletniego, zamieranie pędów jesionu i inne.

6.4.3. Szkody od zwierzyny

W warunkach Nadleśnictwa istotne szkody w uprawach powoduje zwierzyna płowa. W latach 2004 – 2012 uszkodzenia upraw i młodników, o intensywności większej niż 20%, wystąpiły na powierzchni 827 ha, przy czym ochroną profilaktyczną obejmowano średnio w roku uprawy i młodniki na powierzchni 353 ha. Szkody spowodowane przez zajęce i drobne gryzonie stwierdzono na łącznej powierzchni 33,50 ha.

6.5. Szkody abiotyczne

Wśród czynników abiotycznych na pierwsze miejsce wysuwa się szkodliwe oddziaływanie przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (por. 6.2.).

Inne abiotyczne zagrożenia środowiska leśnego wiążą się głównie z ekstremalnymi czynnikami atmosferycznymi takimi jak: wysokie czy niskie temperatury, susze lub ulewne deszcze, silne wiatry, obfite opady śniegu czy wyładowania atmosferyczne. W niektórych regionach Nadleśnictwa istnieje również realne zagrożenie pożarowe wynikające z intensywnej turystycznej i rekreacyjnej penetracji lasu.

6.5.1. Warunki termiczne

Wysoka temperatura powietrza wpływa szczególnie niekorzystnie na drzewostany porażone przez opieńkę ponieważ stymuluje jej rozwój. Poważne szkody może również wywołać zgorzel na pniach – szczególnie buków, wystawionych na działanie słońca w wyniku wylesień. W roku 2006 w wyniku wielotygodniowych wysokich temperatur przy braku opadów, obserwowano liczne zamieranie świerków spowodowane wyłącznie przez opieńkę, bez udziału szkodników wtórnych, a także zamieranie świerków nie zainfekowanych opieńką – wyłącznie z powodu braku wody w glebie. Wysokie temperatury i susza poważnie osłabiły drzewostany Nadleśnictwa, nie było jednak możliwe ewidencyjne ujęcie powierzchniowego rozmiaru tych szkód przy jednoczesnym występowaniu innych czynników.

W wyniku wiosennych przymrozków przemarzają młode pędy buka, jodły i innych gatunków w uprawach i młodnikach. Natomiast mrozy zimowe uszkadzają igliwie również starszych drzew, zwłaszcza w drzewostanach przerzedzonych, gdzie dodatkowo oddziałuje wiatr i zanieczyszczenie powietrza. W latach 2004 – 2012 uszkodzenia mrozowe wystąpiły na powierzchni 2,60 ha.

6.5.2. Wiatry i opady atmosferyczne

W ubiegłym okresie gospodarczym wystąpiły znaczne szkody spowodowane głównie przez wiatry. Średnia roczna powierzchnia uszkodzeń wynosiła 1318 ha, a w konsekwencji należało uprzętać ponad 246 tys. m³ drewna, tj. średnio w roku ponad 27 tys. m³.

Największe szkody spowodowane przez wiatr wystąpiły w listopadzie 2004 roku; objęły one wszystkie górskie i niektóre niżowe nadleśnictwa Katowickiej Dyrekcji Lasów Państwowych, a całkowity rozmiar strat oszacowano wówczas na 710 tys. m³. Ponownie silne uszkodzenia w wyniku huraganowych wiatrów wystąpiły w roku 2007.

Naturalne drzewostany są w znacznym stopniu odporne na uszkodzenia powodowane przez obfite opady śniegu ponieważ składają się z ekotypów przystosowanych do miejscowych warunków atmosferycznych. Ekotypy obcego pochodzenia, a dotyczy to szczególnie świerka w reglu dolnym, mogą mieć tendencję do gromadzenia mas śniegu w koronach co prowadzi do przekroczenia wytrzymałości gałęzi i całych strzał. Uszkodzenia drzewostanów powodowane przez okiśc i szadz są dość częstym zjawiskiem występującym cyklicznie w lasach górskich, jednak występują one równocześnie z wiatrolomami i często nie są osobno ewidencjonowane. W ostatnim okresie gospodarczym na terenie Nadleśnictwa wykazano jedynie 0,40 ha drzewostanów uszkodzonych przez śnieg.

6.5.3. Podtopienia i zalania

W Nadleśnictwie nie wystąpiły szkody tego typu.

6.5.4. Susze, obniżenie poziomu wód

W ubiegłym okresie gospodarczym wykazano jedynie 0,30 ha drzewostanów uszkodzonych w wyniku niedostatku wody. Jest to obszar na którym udało się bezspornie powiązać osłabienie, lub zamieranie drzew z brakiem wody. Jednak okresowo na całym obszarze Nadleśnictwa występują niedobory wody, tak jak to miało miejsce w roku 2006 kiedy w wyniku zaburzenia typowej cyrkulacji mas powietrza opady nie wystąpiły przez szereg kolejnych tygodni, przy jednoczesnych wysokich temperaturach powietrza. Nastąpiło wówczas uszkodzenia drzewostanów na znacznych obszarach, ale nie można było

przyporządkować tego uszkodzenia do konkretnego obszaru z powodu jednoczesnego działania innych czynników obniżających ich kondycję biologiczną.

Nie wykazuje się obszarów o obniżonym poziomie wód gruntowych. Należy jednak pamiętać, że każda ingerencja w ciągłość pokrywy glebowej, np.: budowa drogi stokowej, wieloletnie użytkowanie szlaku zrywkowego, a także budowa studni w granicach lasu oraz naruszenie ciągłości koryt potoków leśnych obniżają zdolności retencyjne, nawet całych stoków.

6.5.5. Pożary

Obszar Nadleśnictwa zalicza się strefy słabych zagrożeń pożarowych. W ubiegłym okresie gospodarczym zanotowano pożary na obszarze 6,66 ha. Jednak okresowo występuje tu nawet wysokie zagrożenie pożarowe z powodu silnej turystycznej i rekreacyjnej penetracji terenów leśnych przy nagromadzeniu martwej biomasy, np. suchych trzcinników, ścióły nadkładowej i odpadów zrębowych. Zagrożeniem pożarowym jest także obecność enklaw z zabudową osiedlową, rekreacyjną i rezydencjalną, a co za tym idzie z licznymi szlakami komunikacyjnymi.

6.6. Zagrożenia antropogeniczne

Do istotnych bezpośrednich, negatywnych skutków oddziaływania ludzi na lasy należą:

- penetracja lasu w pobliżu uczęszczanych szlaków turystycznych (wydeptywanie nowych ścieżek, skrótów, zaśmiecanie terenu itp.),
- nieuprawnione wkraczanie na obszary rezerwatów,
- wywożenie do lasu śmieci przez okolicznych mieszkańców – tradycyjny sposób pozbywania się odpadów,
- wnykarstwo i kłusownictwo,
- nielegalne pozyskanie choinek,
- niszczenie (ścianianie) drzew z gniazdami ptaków,
- pozyskiwanie roślin rzadkich i chronionych na potrzeby własne i handlowe,
- powstawanie „dzikich szlaków turystycznych” w wyniku nieuprawnionego przejazdu motocykli i quadów,
- lokalizacja budownictwa w bezpośrednim sąsiedztwie lasu, co może wiązać się z koniecznością doprowadzania mediów przez tereny leśne. Problemem są także ścieki odprowadzanie z tych zabudowań.

Wśród wymienionych zagrożeń na szczególne podkreślenie zasługują problemy związane z lokalizacją zabudowań w pobliżu lasu, oraz nielegalne trasy motocyklowe i quadowe. Ważnym problemem jest również zaśmiecanie i dzikie wysypiska śmieci. Dotyczy on wszystkich lasów w pobliżu zabudowań, szlaków komunikacyjnych czy tras turystycznych.

7. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania oraz wykonywania prac leśnych

Ogólne zasady prowadzenia gospodarki leśnej określa „Polityka leśna państwa” przyjęta przez Radę Ministrów z 22. IV. 1997 roku. Zakłada ona prowadzenie zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej tzn. działalności zmierzającej do ukształtowania struktury

lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału retencyjnego i żywotności.

W związku z tym opracowany został program „Polskiej Polityki Kompleksowej Ochrony Zasobów Leśnych” a także opracowano kryteria i indykatory trwałego i zrównoważonego rozwoju lasów dostosowane do specyfiki polskiego leśnictwa. Polityka ta obejmuje trzy główne komponenty: technologiczny, edukacyjny i badawczy.

Komponent technologiczny: obejmuje działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej (ochrony przyrody) oraz promocji bezpieczniejszych niż dotąd technik prac leśnych. Działania te mają na celu umożliwienie kierowania gospodarką leśną w pełnej zgodności z postulatami ochrony przyrody. Cel ten będzie osiągnięty przez:

- zachowanie ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego,
- restytucje obecnie zniekształconych i zdegradowanych ekosystemów leśnych,
- ochronę różnorodności biocenoz leśnych,
- wzmaganie korzystnego wpływu lasów na środowisko przyrodnicze,
- harmonizowanie społecznego i gospodarczego rozwoju kraju z racjonalną ochroną i wykorzystaniem zasobów leśnych.

Komponent edukacyjny: uznaje się za priorytetowy, a to z uwagi na potrzebę przygotowania służb leśnych LP i PN do podjęcia nowych zadań i przyrodniczego doskonalenia zadań już wykonanych. W jego ramach planuje się:

1. Utworzenie „Centrów Edukacji Przyrodniczo - Leśnej”.
2. Opracowanie programów edukacyjnych:
 - a) dla służb inżynierskich leśnictwa, w zakresie parków narodowych, administracji państwowej, szkolnictwa, dotyczących:
 - prosozologicznego modelu gospodarki leśnej,
 - ochrony różnorodności i złożoności biologicznej w lasach,
 - systemów informacji przestrzennej (GIS) i teledetekcji w ochronie i planowaniu przestrzeni leśnej,
 - b) dla potrzeb kształcenia dyplomowego w zakresie „ochrony zasobów leśnych”,
 - c) dla poziomu „poniżej” inżynierskiego w zakresie ogólnie ekologicznym i ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przyrody w lasach.
3. Działalność wydawnicza w zakresie ochrony przyrody w lasach obejmującą zestawy podręczników, materiałów szkoleniowych, czasopism popularnonaukowych przeznaczonej dla młodzieży szkolnej i innych odbiorców.

Wytyczne w tym zakresie, w minimalnym stopniu dotyczą pojedynczych nadleśnictw, a spoczywają głównie na uczelniach leśnych, stowarzyszeniach naukowych, organizacjach ekologicznych, parkach narodowych czy leśnych kompleksach promocyjnych.

Program badawczy: miałby za zadanie wspieranie programu bezpiecznych środowiskowo technologii i tworzenia podstaw prosozologicznego modelu gospodarki leśnej w warunkach niepewności i zmian w środowisku globalnym.

Podstawowe wytyczne i zasady dotyczące gospodarowania w lasach można ująć w następujących punktach:

- zachowanie całej naturalnej zmienności przyrody leśnej i funkcjonowania ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego z uwzględnieniem kierunków ewolucji w przyrodzie,
- odtworzenie zbiorowisk zdegradowanych i zniekształconych metodami hodowli i ochrony lasu przy wykorzystaniu, w miarę możliwości, sukcesji naturalnej,
- utrzymanie i wzmocnienie produkcyjnych funkcji lasów (użytkowanie główne i uboczne),
- ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego zbiorowisk dziko żyjących roślin, zwierząt i mikroorganizmów,

- o utrzymanie i wzmoczenie funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (zwłaszcza ochrony gleby i wody),
- o utrzymanie zdrowotności i witalności ekosystemów leśnych.

W celu pełnego wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk oraz w dążeniu do zwiększenia bogactwa gatunkowego i urozmaicenia struktury drzewostanów zastosowano jednostki regulacji użytkowania rębego, czyli gospodarstwa zgodnie z instrukcją zarządzania lasu. Powierzchnia leśna (ha) wg gospodarstw w nadleśnictwie Węgierska Górka przedstawia się następująco:

Gospodarstwo	Powierzchnia w obrębach				Nadleśnictwo*	
	Lipowa		Węgierska Górka*			
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Specjalne	424,77	13,00	1130,00	19,57	1554,77	17,20
Lasów ochronnych	2844,12	86,98	*4638,24	80,36	7482,36	82,75
Lasów gospodarczych	0,63	0,02	3,91	0,07	4,54	0,05
Razem	3269,52	100,00	5772,15	100,00	9041,67	100,00

**bez współwłasności*

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono

Rodzaj powierzchni	Powierzchnia w obrębach [ha]		Nadleśnictwo
	Lipowa	Węgierska Górka	
Rezerwaty	7,22	94,37	101,59
Lasy glebochronne	6,94	3,46	10,40
Lasy na siedlisku BWG	-	5,03	5,03
Lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody	23,75	82,48	106,23
Lasy na siedliskach łęgowych oraz przyrodnicze siedliska priorytetowe	12,04	-	12,04
Drzewostany nasienne wyłączone	5,80	4,76	10,56
Wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne	369,02	933,48	1302,50
Obszary o szczególnych wartościach kulturowych	-	6,42	6,42

Gospodarstwo lasów ochronnych utworzone zostało z lasów objętych kategorią ochronności, z wyłączeniem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) zaliczone zostały pozostałe lasy. Wyłączenie tej grupy lasów ma jedynie formalne znaczenie, a sposób gospodarowania nie odbiega od stosowanego na pozostałej powierzchni.

Pełną charakterystykę użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach oraz inne elementy wchodzące w skład gospodarowania, zostały omówione w Opisanii ogólnym (tom I) Planu Urządzenia Lasu.

Proekologiczne zasady gospodarowania zawarte są w „Wytycznych w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych” (Zarządzenie nr 11 A Dyrektora Generalnego LP z dnia 11 maja 1999 r).

W zakresie **szkółkarstwa** zalecane są między innymi :

- rewitalizacja mikoryz w szkółkach używanych dłużej niż 10 lat,
- ograniczenie herbicydów i innych środków chemicznych w pielęgnacji szkółek na korzyść zabiegów mechanicznych i metody termicznej (parowanie gleby),
- eliminacja stosowania chemicznych środków owadobójczych,
- zmniejszenie kwater produkcyjnych w szkółkach zespolonych przez wprowadzenie, zadrzewień ochronnych w formie pasów.

Przy **odnawianiu lasu** zaleca się:

- preferowanie odnowienia naturalnego, o ile skład gatunkowy drzewostanów macierzystych odpowiada składowi docelowemu i ma odpowiednią jakość hodowlaną, a stan gleby i runa pozwala na odnowienie naturalne,
- preferowanie punktowego i płytkiego przygotowania gleby, o ile stopień zadarnienia gleby pozwala na to.

Przy **pielęgnacji i ochronie** drzewostanów zaleca się :

- stosowanie cięć selekcyjnych o charakterze grupowym (popieranie biogrup),
- zaniechanie cięć schematycznych,
- w przypadku zagrożenia chorobami grzybowymi (huba korzeni, opieńkowa zgnilizna korzeni) stosowanie podczas zabiegów postępowania hodowlano - profilaktycznego, a w uzasadnionych przypadkach stosowanie preparatów biologicznych z grzybami konkurencyjnymi,
- ograniczenie stosowania insektycydów tylko do drzewostanów narażonych na zamieranie lub istotne szkody gospodarcze powodowane przez owady.

Przy **użytkowaniu** lasu zaleca się stosowanie technologii przyjaznych dla środowiska:

- Dostosowanie metod wyróbki i zrywki do lokalnych warunków tak by zminimalizować powstające szkody zarówno dotyczące gleby jak i pozostających na powierzchni drzew.
- Dostosowanie okresów pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia od owadów, grzybów, wiatrów itp. oraz możliwości wykorzystania przez zwierzynę cienkiej kory na drzewach leżących.
- Unikać metod oznakowania drzew polegających na ich ranieniu (z wyjątkiem drzew przeznaczonych do usunięcia).
- Wprowadzenie do powszechnego stosowania w piłach spalinowych i środkach technicznych biodegradowalnych materiałów eksploatacyjnych w celu uniknięcia skażenia gleby.
- Planowanie prac z zakresu użytkowania tak by nie kolidowały one z ekologicznymi uwarunkowaniami środowiskowymi takimi jak: stanowiska roślin chronionych i rzadkich, miejsca lęgowe i bytowe chronionych zwierząt. W przypadku cięć wymuszonych względami sanitarnymi należy projektować szlaki zrywkowe omijające te miejsca.

8. Plan działań z zakresu ochrony przyrody

8.1. Kształtowanie stosunków wodnych

Podstawową funkcją w ramach wodochronności jest retencyjność. Pojęcie retencja wodna, określane również jako retencyjność wodna terenu, jest to zdolność do gromadzenia i przetrzymywania wody w określonym miejscu i czasie, na powierzchni terenu, w ciekach i zbiornikach różnego typu, w glebie, gruncie, niższych warstwach wodonośnych, w roślinności lub ściółce. Retencją określa się także masowe zatrzymywanie wody w zlewni.

Woda zatrzymywana jest głównie w glebie, ale duże znaczenie ma również zatrzymywanie opadów w koronach drzew (głównie przez igliwie świerka), oraz tzw. wyczesywanie mgły, tj. opad poziomy. W ramach poprawienia retencyjności należy zwrócić uwagę na następujące zadania:

- podniesienie retencyjności gleb leśnych poprzez przebudowę drzewostanów zmierzające do dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk i przeciwdziałania degradacji gleby. Powyższe działania zmniejszają również spływ powierzchniowy przeciwdziałając erozji gleby, która jeszcze bardziej osłabia retencyjność.
- uwzględnienie w działalności gospodarczej Nadleśnictwa warunków wynikających ze stosowania tzw. małej retencji wodnej.

Mała retencja wodna to wszelkie działania na rzecz magazynowania wody w zbiornikach, ciekach, glebie, oddziałujące na środowisko lokalne. To także działania w zakresie zwiększenia retencji gleby przez zabiegi agromelioracyjne i fitomelioracyjne, a ponadto zwiększanie intercepcji przez zalesianie i zadrzewianie. Znaczącą cechą małej retencji jest upowszechnienie działań oraz stosunkowo niewielki zakres robót. Zarówno retencja jak i mała retencja zależą przede wszystkim od ukształtowania terenu, przepuszczalności gruntów oraz wielkości opadów.

Mała retencja wodna stanowi istotną część zarówno środowiska, jak i racjonalnej gospodarki człowieka. Duża liczba małych zbiorników wodnych wzdłuż wododziałów w odpowiedniej oprawie roślinnej stanowi skuteczny czynnik zachowania równowagi ekosystemów i utrzymania w środowisku odpowiednich warunków dla normalnego rozwoju flory, fauny i człowieka. Wspieranie rozwoju małej retencji powinno przebiegać tak, aby uzyskane rozwiązania odpowiadały współczesnym strategiom zrównoważonego rozwoju i zgodnego z nią kształtu stosunków wodnych.

Zalety oraz znaczenie gospodarki wodnej opierającej się na małej retencji wodnej w zlewni można określić jako:

- poprawa bilansu wodnego w zlewni, a co się z tym wiąże regulacja i kontrola obiegu wody w środowisku,
- ograniczenie spływu powierzchniowego, a przez to zmniejszenie wezbrań rzek i potoków, co ma istotny wpływ na redukcje fali powodziowej,
- regulacja natężenia przepływu wody w ciekach powierzchniowych i wyrównywanie przepływów w okresach dużych wahań,
- polepszenie możliwości ochrony i odnowy zasobów wody poprzez zwiększenie ilości magazynowanych wód powierzchniowych oraz zwiększenie zasobów wód podziemnych,
- ograniczenie procesów erozyjnych oraz ochrona przeciwpożarowa zmagazynowanie wody dla celów bezpośredniego zużycia, np. do nawodnień rolniczych na obszarach o dużych niedoborach wody, do zaopatrzenia w wodę hodowli ryb, do produkcji energii elektrycznej,
- podnoszenie walorów krajobrazowych, estetycznych i ekologicznych środowiska,
- zwiększanie uwilgotnienia siedlisk przez podniesienie poziomu zwierciadła wód gruntowych,
- utrzymanie naturalnych siedlisk, lub ich odtwarzanie, stanowiących ostoję fauny wodnej,
- w lasach obiekty małej retencji przyczyniają się do zaopatrzenia w wodę zwierzyny i ptactwa.

Bardzo ważne jest wykorzystanie naturalnych już istniejących obiektów małej retencji, takich jak:

- tereny moczarowe i bagna, które zbierają wodę okresowo i w małej ilości, mogą jednak stanowić głównie uzupełnienie innych urządzeń służących do redukcji spływu powierzchniowego,

- torfowiska magazynujące wody opadowe i płynące, wpływają one hamująco i regulujące na odpływ wód w rzekach równocześnie wpływają na odpływ gruntowy gleb sąsiadujących,
- naturalne zbiorniki wodne magazynujące wody opadowe i opóźniające spływ powierzchniowy i gruntowy, często stanowią także obiekty rekreacji i wypoczynku.

W warunkach Nadleśnictwa Węgierska Górka nie przewiduje się rozwoju małej retencji w postaci urządzeń o charakterze technicznym (głównie piętrzącym), za wyjątkiem modyfikacji nawierzchni dróg leśnych w postaci tzw. wodospustów, tj. profilowanych, otwartych koryt instalowanych na poziomie nawierzchni, a skierowanych poprzecznie do osi drogi. Ich zadaniem jest kierowanie wód opadowych, a także wód wysiękowych z powierzchni drogi na powierzchnię gleby pod drzewostanem. W ten sposób ogranicza się spływ powierzchniowy pozwalając na, przynajmniej częściowe, zatrzymanie wody w glebie. Pozostałe działania na rzecz retencji mają charakter biologiczny – dotyczy to głównie przebudowy drzewostanów i odtworzenia lasu oraz zachowawczy, polegający na ochronie źródeł, młak, bagienek, torfowisk i potoków.

8.2. Kształtowanie granicy polno - leśnej

Zagadnieniem związanym z kształtowaniem granicy polno-leśnej jest przestrzenne zagospodarowanie terenów w pobliżu lasów. Chodzi tu głównie o lokalizację budownictwa wzdłuż granicy z lasami. Pojawienie się budynków mieszkalnych i zagród gospodarskich powoduje zubożenie bogactwa fauny i flory w strefie ekotonowej, wkraczanie gatunków synantropijnych i obcych, zakłócenie spokoju, wydeptywanie brzegów lasu, pojawienie się szkodników w postaci wałęsających się psów i kotów. Nieprzemyślane decyzje lokalizacyjne powodują problemy związane z doprowadzeniem mediów do domów lub na plac budowy, kłopoty ze zbudowaniem nowej drogi dojazdowej, odprowadzeniem ścieków, wywozem śmieci i nieczystości. Efektem tego są dzikie wysypiska śmieci, studnie kopane w lesie powodujące zanikanie źródeł wody i przesuszanie terenu, odprowadzanie do lasu ścieków zanieczyszczających wody gruntowe. Występują tu także w większym stopniu takie zjawiska jak kłusownictwo, nielegalne pozyskanie stoiszu i choinek w okresach świątecznych oraz inne przejawy szkodnictwa leśnego. Poza tym spadające gałęzie i złomy drzew powodują niekiedy zniszczenie ogrodzenia i dachów budynków. Rodzi to konflikty pomiędzy nadleśnictwem, a właścicielami posesji którzy domagają się odsunięcia granicy lasu. Dlatego urzędy gmin wydające decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przyszłemu inwestorowi powinny wymagać właściwego zlokalizowania budynku na działce (oddalenia od ściany lasu o co najmniej dwie wysokości drzewostanu), przebiegu wszystkich sieci medialnych, lokalizacji miejsc wysypywania śmieci i odprowadzania ścieków. Przyszły inwestor powinien wskazać wszystkie te lokalizacje poparte odpowiednią dokumentacją z zakładu energetycznego, gazowniczego, Nadleśnictwa, zarządu dróg itp.

Gminy w zasięgu Nadleśnictwa posiadają zwykle projekty granicy polno-leśnej. Ustalenia zawarte w tych opracowaniach stanowią podstawę do planowania wielkości i rozmieszczenia przestrzennego gruntów rolnych przeznaczonych do zalesienia. Biorąc pod uwagę specyfikę obszaru, do projektów zalesień opracowano ramowe zasady, np. dla gminy Milówka zaproponowano:

- preferowanie nowych zalesień w terenach źródłiskowych i innych narażonych na erozję,
- zachowanie zadrzewień łągowych i zarośli w dolinie Soły,
- utrzymanie zespołów polan grzbietowych jako trwałych nieużytków zielonych,
- ochronę biologicznej obudowy cieków w obszarach zurbanizowanych.

W związku z tym niektóre nie użytkowane polany, np. Hala Wieprzka, Hala Pawlusia, są koszone w ramach ochrony biocenoz nieleśnych.

8.3. Kształtowanie granicy ekotonowej

Ekoton to pas przejściowy na styku dwóch biocenoz, odznaczający się większym bogactwem flory i fauny niż sąsiadujące ze sobą ekosystemy. Szczególnie bogate są szerokie ekotony będące miejscem bytowania gatunków charakterystycznych dla obu sąsiadujących biocenoz oraz tzw. gatunków stykowych.

Ekoton spełnia wiele funkcji, głównie biologicznych i ochronnych. Biologiczna funkcja ekotonu związana jest z występowaniem większej grupy zwierząt kręgowych i bezkręgowców, większym bogactwem zespołów roślinnych. Ochronna funkcja ekotonu polega na ograniczaniu ujemnego wpływu środowisk terenów otwartych na środowisko leśne, min. chroni przed hałasem, stanowi barierę dla huraganowych wiatrów, pożarów, łagodzi ekstremalne zmiany temperatur, spełnia rolę filtra dla różnego rodzaju emisji przemysłowych aerozoli i gazów wnikaających do wnętrza lasu. Strefy ekotonowe działają korzystnie na estetykę monotonnych kompleksów leśnych.

Zgodnie z ekologicznymi zasadami gospodarki leśnej zaleca się tworzenie na obrzeżach lasu pasa ochronnego o szerokości 20 - 30 m, złożonego z roślinności zielnej, krzewów, niskich drzew i luźnego piętra górnego jako strefy ekotonowej. Należy planować i zakładać strefy ekotonowe (zewnętrzne i wewnętrzne) szczególnie ważne są wewnętrzne strefy ekotonowe dla dużych jednogatunkowych drzewostanów iglastych narażonych na szkodliwe działanie wiatru oraz strefy ekotonowe wzdłuż arterii komunikacyjnych, a także w lasach przeznaczonych do masowej rekreacji.

Przy zakładaniu tych stref należy stosować gatunki drzew i krzewów liściastych zgodnych z siedliskowym i gospodarczym typem drzewostanu, stosować rozluźnioną więźbę sadzenia i bardziej intensywne zabiegi pielęgnacyjne prowadzące do powstania pełnej warstwowej struktury drzewostanu. Należy dążyć aby zewnętrzne obrzeża lasu oraz lasy wzdłuż gruntów nieleśnych wewnątrz kompleksu leśnego były maksymalnie wypełnione przez roślinność zielną, krzewy i drzewa w układzie pionowym i poziomym.

W tym celu należy:

- wykorzystywać istniejące odnowienia naturalne różnych gatunków drzew i krzewów,
- sadzić możliwie wiele gatunków drzew i krzewów rodzimego pochodzenia właściwych dla danego siedliska,
- stosować przede wszystkim drzewa i krzewy światłozadne odporne na podkrzesywanie i zgryzanie oraz działanie wiatru i mrozu. Gatunki te powinny wyróżniać się dużymi walorami estetycznymi i pokarmowymi (rośliny miododajne) oraz dawać dobre schronienie dla zwierząt,
- stosować dla krzewów zmieszanie grupowe (5-10 sadzonek jednego gatunku w jednej grupie),
- stosować luźniejszą więźbę sadzenia,
- wykonywać częstsze i silniejsze cięcia pielęgnacyjne w celu wykształcenia drzew z silnym ugałęzionym pnem i silnym systemem korzeniowym,

Przy sposobie zagospodarowania lasu opartym na rębni stopniowej strefa ekotonowa kształtuje się automatycznie. Należy jedynie w trakcie zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych na obrzeżach lasu stosować silniejsze cięcia umożliwiające wnikanie światła do wnętrza lasu i tworzenie wyżej opisanego pasa. W trakcie cięć należy popierać zwłaszcza

drzewa silnie ukorzenione i ugałęzione, mimo ich złej jakości technicznej. W warunkach przestrzennych Nadleśnictwa nie występuje konieczność sztucznego tworzenia tej strefy.

8.4. Ochrona bioróżnorodności

Różnorodność na wszelkich poziomach, bogactwo genetyczne, zgodność z warunkami siedliskowymi czy rodzime pochodzenie są czynnikami wzmacniającymi trwałość lasu. Ochrona tej bioróżnorodności, gdzie ona występuje i przywracanie jej w miejscach gdzie została zachwiana należy do podstawowych działań współczesnego leśnictwa.

Ochrona różnorodności biologicznej jest realizowana w oparciu o obowiązujące w Lasach Państwowych zarządzenia i instrukcje. Do najważniejszych z nich należą dwa zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: nr 30 z 1994 r. (w sprawie Leśnych Kompleksów Promocyjnych) oraz nr 11a z 1999 r.

Ochrona różnorodności biologicznej powinna przebiegać na wszystkich poziomach.

Na poziomie krajobrazu należy dążyć do zachowania naturalnych form krajobrazu jakimi są różne typy lasu (zależne od wysokości npm), śródleśne łąki, bagna, torfowiska, wrzosowiska itp. oraz twory przyrody nieożywionej (wychodnie skalne, jaskinie). Poprzez kształtowanie strefy ekotonowej należy dążyć do harmonizowania przejść pomiędzy różnymi biotopami (formami krajobrazu).

Na poziomie ekosystemu należy jak najszerszej chronić i wykorzystywać w hodowli lasu zmienność mikrosiedlisk. Mikrosiedliska zajmujące nieraz bardzo małe powierzchnie należy wykorzystywać do wprowadzenia cennych gatunków domieszkowych. Chronić należy małe ekosystemy wilgotne jak młaki, źródlika, bagienka, torfowiska, mszary będące środowiskiem występowania rzadkiej flory i fauny.

Różnicowanie drzewostanów zgodne z warunkami naturalnymi polega na utrzymaniu odpowiedniej struktury gatunkowej, wiekowej, warstwowej i przestrzennej. Zapewnieniu takiej różnorodności drzewostanów ma służyć odpowiednio prowadzona gospodarka leśna, a szczególnie rębnie złożone dostosowane do siedliska i drzewostanu w taki sposób by stworzyć najlepsze warunki dla odnowienia i rozwoju lasu. Wykonywane cięcia należy dostosować do konkretnych warunków lokalnych. Przy cięciu uprzątającym wskazane jest pozostawienie w formie biogrup fragmentów drzewostanów (ok. 5%) o najlepszej żywotności (odpornych na wiatr, zgorzel słoneczną itp.) Wzbogaceniu różnorodności drzewostanów ma również służyć pozostawienie niektórych starych drzew do ich fizjologicznej starości, a nawet biologicznej śmierci oraz pozostawienie wybranych drzew martwych stojących (szczególnie dziuplastych), jako siedziby licznych organizmów decydujących o bogactwie i procesach samoregulacji w przyrodzie.

Na poziomie gatunkowym ochrona różnorodności może dotyczyć warstwy drzew, krzewów czy runa. W przypadku drzew chodzi głównie o wzbogacenie składu gatunkowego drzewostanów. Cenne domieszki (np. fitomelioryjne) korzystnie wpływają na trwałość lasów, ale przy ich wprowadzaniu należy się kierować wymaganiami siedliskowymi i klimatycznymi poszczególnych gatunków (wykorzystanie mikrosiedlisk). W przypadku rzadkich czy chronionych gatunków krzewów czy roślin runa należy zabiegi hodowlane w drzewostanie podporządkować ochronie tych stanowisk.

W zróżnicowanym środowisku leśnym występuje również większa różnorodność gatunków zwierząt. Między innymi bardzo wiele gatunków jest związanych z martwą i butwiejącą tkanką drzew, stąd korzystne jest pozostawianie pewnej ilości martwych drzew w lesie do ich mineralizacji.

Na poziomie genetycznym należy dążyć do zachowania możliwie jak najszerszej puli genowej, co sprzyja zwiększeniu odporności na zmieniające się warunki stresogenne, poprzez rozszerzenie bazy genowej biorącej udział w selekcji naturalnej. Wskazane jest zatem na

możliwie jak największych obszarach zachowywanie różnorodności genowej. Można to osiągnąć przez maksymalne wykorzystanie odnowienia naturalnego pochodzącego od jak największej liczby osobników.

Prowadzona w lasach gospodarka selekcyjna dążąca do wyodrębnienia najcenniejszych ekotypów gatunków drzew leśnych również poważnie wpływa na zachowanie zasobów genowych. W związku z tym, że selekcję prowadzi się w kierunku populacyjnym, a nie osobniczym nie zachodzi obawa zawężenia puli genowej.

8.5. Procedura wyznaczania powierzchni zrębowych i pielęgnacyjnych w kontekście zabezpieczenia przedmiotów ochrony

Wyznaczanie granic drzewostanów przeznaczonych do cięć pielęgnacyjnych na ogół nie jest konieczne ponieważ są to zwykle wydzielenia leśne, lub zespoły wydzieleni w granicach oddziału leśnego. W drzewostanie który podlega cięciom pielęgnacyjnym wyznacza się drzewa do usunięcia na podstawie kryteriów selekcyjnych (biologicznych i technicznych), a także drzewa na projektowanych szlakach zrywkowych. Szlaki zrywkowe (drogi technologiczne którymi poruszają się maszyny zrywkowe) powinny omijać stanowiska roślin chronionych (np. widłaków, okazy wawrzynka, i inne), młaki, drobne oczka wodne (nawet kałuże), a drzewa przeznaczone do usunięcia powinny zostać zlustrowane pod kątem występowania dziupli, widocznych gniazd ptaków (zasiedlonych i nie zasiedlonych), obecności skrzynek lęgowych (dla ptaków i nietoperzy). Takie drzewa powinny otrzymać specjalne oznakowanie wyłączające je z grupy drzew do usunięcia. Dopiero wtedy można dopuścić do pracy zespół wykonawców, po uprzednim zapoznaniu ich z wymaganiami ochronnymi.

Podobne zasady obowiązują w przypadku cięć rębnych. W Nadleśnictwie zasadniczą rębnią jest stopniowa gniazdowa (IVd) obejmująca zwykle całe drzewostany, gdzie większość cięć będzie miała na celu utworzenie gniazd lub poszerzenie istniejących, a także odsłanianie odnowienia na powierzchni między gniazdami przez usuwanie pojedynczych drzew lub ich grup różnej wielkości. Przed rozpoczęciem czynności zrębowych należy zlokalizować najbardziej cenne przyrodniczo fragmenty siedliska i te miejsca wyłączyć z użytkowania oraz uwzględnić w planowaniu szlaków zrywkowych. Ochronione w ten sposób fragmenty drzewostanu powinny zachować nienaruszone wszystkie warstwy lasu. Na pozostałej części należy zlokalizować drzewa, lub grupy drzew wymagające ochrony wg wymienionych wcześniej kryteriów i zabezpieczyć je przed uprzątnięciem oraz uszkodzeniem w trakcie wykonywania zabiegów.

Projektując rozmieszczenie gniazd w rębniach gniazdowych, w pierwszym etapie uwzględnia się techniczne warunki rębni, tj. kształt i wymiary wewnętrzne gniazda, jego odległość od brzegu drzewostanu, i odległość od innych gniazd, a następnie konfrontuje się jego położenie na gruncie z potrzebami hodowlanymi i przyrodniczymi. W razie potrzeby można dokonać korekty położenia, kształtu, wymiarów i ilości gniazd. Po zapoznaniu wykonawców z potrzebami ochronnymi działki zrębowej, można zezwolić na rozpoczęcie prac zrębowych. Należy podkreślić, że obecnie leśniczowie mają obowiązek wykonania szkicu zrębowego na którym oprócz technicznych elementów rębni powinny być zaznaczone obiekty przyrodnicze podlegające ochronie np.: drzewa biocenotyczne, gatunki chronione, gniazda dużych ptaków, a także drzewa przeznaczone do pozostawienia jako przestoje.

8.6. Terminowość cięć pielęgnacyjnych i rębnych

Ze względów technicznych i szeroko rozumianych ochronnych, optymalny jest zimowy termin wykonywania wszelkiego rodzaju cięć przy założeniu że: ujemne temperatury panują odpowiednio długo aby ustalić gleby leśne na odpowiednią głębokość, pokrywa śnieżna ma odpowiednią grubość. Przy tych założeniach trzebieże i cięcia rębne, a także związany z nimi transport nie naruszają struktury gleby ani nie niszczą warstwy runa, nalotu i niższego podrostu.

Lokalizacja prac leśnych w sezonie wegetacyjnym, jak i poza nim (jesiennie – zimowym) może mieć zarówno pozytywne, jak i negatywne konsekwencje. Wykonywanie prac leśnych w sezonie jesiennie – zimowym omija okres lęgowy większości ptaków (przeciętnie 1 III do 31 VIII), ale naraża zimujące owady, płazy, gady i drobne ssaki. Poza okresem wegetacyjnym nie można prawidłowo ocenić kondycji biologicznej większości drzew leśnych, co ma zasadnicze znaczenie przy cięciach selekcyjnych. Zimowy termin ścinki jest pożądanym przy profilaktyce korzeniowca wieloletniego, ale profilaktyka opieńki wymaga cięć w terminie letnim. Często decydującą przesłanką ustalenia terminu jest okresowa niedostępność terenu. Niemalże znaczenie mają również względy ekonomiczne i organizacyjne wymagające równomiernego rozłożenia sił, środków i kosztów w ciągu całego roku rozliczeniowego. W związku z tym określenie terminu wykonania cięć pielęgnacyjnych i rębnych powinno uwzględniać wszystkie przesłanki i ustalać indywidualny termin wykonania dla konkretnego fragmentu lasu.

W warunkach Nadleśnictwa przy planowaniu terminów prac leśnych muszą być również uwzględnione okresy ochronne dla niedźwiedzia, wilka, rysia i głuszca. Dotyczy to okresów rozrodczych wszystkich wymienionych gatunków oraz snu zimowego niedźwiedzia. W konsekwencji niektóre obszary Nadleśnictwa powinny być wyłączone z czynności gospodarczych nawet przez pół roku, ale najczęściej nie dotyczy to stale tych samych obszarów. Miejsca rozrodu wilka i rysia oraz gawry niedźwiedzia mogą być zmienne, natomiast tokowiska głuszca są zwykle stabilne przez wiele lat.

8.7. Akumulacja drewna martwego

Od początku istnienia zorganizowanego leśnictwa prowadzącego intensywną gospodarkę leśną, za prawidłowy stan sanitarny lasu uważano taki gdzie wszystkie drzewa wykazujące początki infekcji grzybowych, opanowane przez kambiofagi, lub zamierające z innych powodów oraz złamane i wyrócone, podlegają natychmiastowemu usunięciu z drzewostanu w ramach cięć sanitarnych i przygodnych, nie mających związku z cięciami selekcyjnymi i rębnymi. Taka procedura, mająca za zadanie maksymalną ochronę surowca drzewnego i ochronę stabilności biologicznej drzewostanu była skuteczna, ale w sensie przyrodniczym dotyczyła krótkiego okresu, natomiast zubożyła obieg materii i energii, a także pozbawiła las niszy ekologicznej istniejącej od początków jego istnienia, i wyeliminowało z ekosystemu szereg gatunków owadów, np. grupę gatunków saproksylicznych i mrówek budujących gniazda w martwym drewnie. W warunkach Nadleśnictwa akumulacja martwego drewna może być pomocna w ograniczaniu np. erozji gleb.

Instrukcja Ochrony Lasu wymaga usuwania z lasu drzew martwych i obumierających wg odpowiednich zasad, ale jednocześnie wprowadza pojęcia: „gospodarka martwą materią organiczną” oraz „drzewo biocenotyczne” (rozdz. 3.2 Instrukcji). Zasady Hodowli Lasu przewidują pozostawienie na zrębach fragmentów starodrzewu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, aż do naturalnego rozpadu. W ten sposób współczesne wytyczne określające sposób gospodarowania w lasach aprobują pozostawianie na powierzchni leśnej pewnej ilości drzew obumierających i martwych, co jest gwarancją m.in. zachowania

różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych. Można powiedzieć, że powstały podstawy prawne do zainicjowania akumulacji drewna martwego. Nie określa się jednak ilości martwego drewna, ani formy jego akumulacji. Istniejące obecnie kryterium standardu FSC, mówi o drewnie martwym w ilości 5% zapasu w przypadku Nadleśnictwa starającego się o certyfikat FSC. Plan Zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 zaleca na obszarach występowania ptaków będących przedmiotem ochrony, akumulację martwego drewna w docelowej ilości 10% zapasu. Niektóre ekspertyzy określające optymalny stan obszaru funkcjonowania rysia i innych dużych drapieżników zalecają akumulację martwego drewna w ilości nawet 40 m³/ha. Należy wspomnieć, że podczas wykonywania w roku 1994 waloryzacji przyrodniczej rezerwatu Romanka stwierdzono akumulację drewna martwego w ilości nawet dwukrotnie przekraczającej podaną wartość. Natomiast aktualne pomiary ilości drewna martwego wykazują na siedlisku BWG (na powierzchni podlegającej pomiarom) ponad 60 m³/ha. Można uznać, że wartość ta jest również reprezentatywna współcześnie dla rezerwatu Romanka.

Projektując bieżący plan cięć użytków rębnych, przy cięciu uprzątającym w rębniach częściowych i złożonych założono pozostawienie jako przestoi minimum 5 % zapasu drzewostanu.

Większość z obecnie zinwentaryzowanych przestoi przewidziano do pozostawienia na gruncie do naturalnego zamarcia i rozkładu. Do uprzątnięcia przewidziano 15840 m³ przestoi, co stanowi 35% ich całkowitej miąższości.

Decyzja o pozostawianiu na gruncie martwych drzew, stojących lub leżących, powinna być poprzedzona oceną fitopatologiczną. Pozostawienie martwych drzew które zginęły w wyniku konkurencji, lub uszkodzeń mechanicznych nie tworzy zagrożenia dla lasu, natomiast podejrzenie o infekcje bakteryjne i grzybowe, a także możliwość stworzenia bazy rozwojowej szkodliwych owadów, jest przesłanką do usunięcia martwych drzew poza powierzchnię leśną. Niekiedy pozostawienie zainfekowanych drzew jest możliwe po zastosowaniu dodatkowych zabiegów – zwykle korowania w odpowiednich terminach przewidzianych instrukcją ochrony lasu. Należy jednak zauważyć, że wytyczne ochronne dla dziecięcia trójpalczastego zalecają pozostawienie w drzewostanie świerków opanowanych przez kornikowate. Wątpliwości budzi pozostawianie większych ilości drobnicy w postaci stosów gałęzi ponieważ mogą być miejscem rozwoju drobnych gatunków kornikowatych rozwijających się pod korą gałęzi.

Jednorazowe pozostawienie docelowej ilości nie jest pożądane (ze względu na bezpieczeństwo drzewostanu), ani zwykle możliwe (ze względu na brak takiej ilości drewna). Ten proces powinien mieć charakter ciągły w okresie gospodarczym. Opracowania wymaga też strona techniczna tego procesu, tj. określenie przypadków okrzesywania, korowania, układania w stosy, dzielenia pni, lub zaniechania tych czynności. Niezwykle ważne jest też uregulowanie strony ekonomicznej tego procesu ponieważ pozostawienie na gruncie np. dojrzałego jawora może się łączyć z utratą zysku nawet kilkudziesięciu tysięcy złotych. Należy tu przypomnieć, że od nadleśnictw wymaga się dostarczania surowca drzewnego, bo takie jest zapotrzebowanie społeczne.

Według aktualnej inwentaryzacji drewna martwego, wykonanej łącznie z inwentaryzacją zapasu na powierzchni leśnej zalesionej, średnia miąższość drewna martwego (leżącego i stojącego) dla Nadleśnictwa wynosi 8,64 m³/ha w przeliczeniu na całkowitą powierzchnię leśną zalesioną Nadleśnictwa. Zwraca uwagę wspomniana powyżej niezwykle wysoka ilość drewna martwego na siedlisku boru wysokogórskiego – ok. 60 m³/ha. Wynika ona z wyłączenia tego siedliska z użytkowania, a poza tym większość jego powierzchni zajmują rezerwaty. Całkowita masa drewna martwego stwierdzona na powierzchniach pomiarowych wynosi 78023 m³ na powierzchni leśnej zalesionej co stanowi nieco ponad 8%

całkowitego zapasu. Należy również podkreślić, że duże zasoby drewna martwego zakumulowane są w pniakach, które nie były objęte pomiarem.

9. Rozwój rekreacji i turystyki

W bieżącym okresie gospodarczym prace w zakresie zagospodarowania turystycznego należy skoncentrować na:

1. Ograniczaniu uciążliwości dla środowiska leśnego już istniejących obiektów i urządzeń turystycznych. Do działań tych zaliczyć można: sprawne gromadzenie i wywóz śmieci, likwidacja dzikich wysypisk śmieci. Należałoby w tym zakresie współpracować z gminami, które podobne postulaty przedstawiają w „Studiach zagospodarowania przestrzennego”.
2. Podnoszenie standardu obsługi ruchu turystycznego poprzez:
 - budowę wiat i schronów przeciwdeszczowych na długich odcinkach szlaków,
 - wyznaczenie nowych ścieżek przyrodniczych (dydaktycznych),
 - ustawienie tablic informacyjnych, oraz poprowadzenie ścieżek do ciekawych tworów przyrody, starych drzew, źródeł wody, kapliczek, itp.,
 - wzrastająca popularność jazdy konnej powinna sprzyjać rozważeniu możliwości wyznaczenia szlaków do jazdy konnej na terenie Nadleśnictwa,
 - wydawanie informatorów dotyczących lasów Nadleśnictwa,
 - zapewnienie miejscom o szczególnie dużej koncentracji turystów obsługi gastronomicznej.

W ramach usprawnienia ruchu turystycznego, a zarazem w celu ochrony obszarów leśnych przed szkodliwymi skutkami niekontrolowanego poruszania się po nich turystów, Nadleśnictwo utrzymuje 11 wiat jako miejsc odpoczynku i ochrony przed deszczem, 5 miejsc postoju samochodów i 2 miejsca widokowe.

Inwestycje związane z turystyką i rekreacją w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa będą w najbliższych latach prawdopodobnie coraz większe ponieważ strategia gospodarcza większości gmin beskidzkich przewiduje stałe powiększanie sektora usług turystycznych, jako najbardziej przyszłościowego i dochodowego; zarówno dla gmin w postaci podatków, jak i dla mieszkańców – w postaci miejsc pracy i dochodów indywidualnych. Efektem jest presja budowlana na tereny w pobliżu granicy leśnej i, co szczególnie niebezpieczne, na wysoko położone enklawy śródleśne. Niepokojące są plany rozwoju ośrodków narciarskich w masywie Romanki, Rysianki i Lipowskiego Wierchu, czego początkiem byłaby kolejka linowa ze Złatej Huty na Lipowski Wierch. Jest to projekt gminy Ujsoły, na razie nie realizowany, ale prawdopodobnie władze gminy zamierzają go kontynuować.

10. Edukacja ekologiczna

Wyniki badań naukowych świadczą o dużej zależności między stanem świadomości ekologicznej społeczeństwa, a stanem środowiska, wynika z nich także, że różne działania przyjazne środowisku, są podejmowane przez ludzi tym chętniej, im wyższe jest wykształcenie. Sposobem na osiągnięcie pożądanego stanu świadomości społecznej jest realizacja planowych programów edukacji ekologicznej, obejmująca wszystkie grupy społeczne, wykorzystująca wszystkie struktury edukacyjne, formalne i nieformalne.

Edukacyjna działalność Nadleśnictwa może przybierać różne formy np.:

- publikacje naukowe i popularnonaukowe w czasopismach leśnych i przyrodniczych,
- publikacje w prasie lokalnej,

- udział w audycjach radiowych i telewizyjnych (zwłaszcza w programach lokalnych),
- wydawanie folderów, informatorów itp. o tematyce ekologicznej,
- organizowanie spotkań w ośrodkach edukacji ekologicznej, klubach, szkołach itp.

Nadleśnictwo czynnie uczestniczy w różnego typu akcjach oświatowych, rozrywkowych i kulturalnych inicjowanych przez lokalne społeczności, administrację samorządową, państwową i władze oświatowe oraz prywatnych sponsorów. W ciągu całego roku na terenie Nadleśnictwa odbywają się liczne imprezy szczególnie z udziałem dzieci i młodzieży ze wszystkich szkół zasięgu terytorialnego: zielone szkoły, „Sprzątanie świata”, akcja zbierania karmy dla ptaków i zwierzyny leśnej, akcja sadzenia lasu, akcja „Choinka nadziei”, „Wakacje w lesie” i inne.

11. Załączniki

11.1. Lista siedlisk przyrodniczych

Siedliska występujące jako fragmenty wydziełów

Ziołorośla górskie - 6430

6430	
Oddział	Powierzchnia
Lipowa Beskid Śląski	
5c	0,05
17a	0,05
19b	0,05
37b	0,50
38c	0,50
38f	0,15
39c	0,15
39f	0,10
40c	0,10
40d	0,10
47b	0,05
53a	0,05
55d	0,02
55g	0,01
57c	0,05
58c	0,20
58d	0,20
65b	0,05
68b	0,10
69d	0,10
85a	0,03
87a	0,03

6430	
Oddział	Powierzchnia
90b	0,03
92h	0,02
95b	0,05
110a	0,20
127d	0,15
Razem	3,09
Węgierska Górka Beskid Śląski	
194d	0,04
195j	0,05
196c	0,10
222b	0,02
Razem	0,21
Węgierska Górka Beskid Żywiecki	
22a	0,01
22c	0,01
Razem	0,02
Łącznie Nadleśnictwo	3,32

Jaworzyny – 9180

9180	
Oddział	Powierzchnia
Lipowa, Beskid Śląski	
37b	0,10
38c	0,10
Razem	0,20
Węgierska Górka, Beskid Żywiecki	
1 b	0,40
Łącznie Nadleśnictwo	0,60

Zbiorowiska naskalne i szczelinowe - 8220

8220	
Oddział	Powierzchnia
Lipowa Beskid Śląski	
50b	0,01
51b	0,01
83c	2,58
92c	0,09
94b	0,06
94c	0,06
Razem	2,81
Węgierska Górka Beskid Śląski	
181a	0,30
190a	0,60
202b	0,50
Razem	1,40
Łącznie Nadleśnictwo	4,21

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska – 7140

7140	
Oddział	Powierzchnia
Lipowa Beskid Śląski	
59d	0,02
Węgierska Górka Beskid Śląski	
63b, 226a	0,50
Łącznie Nadleśnictwo	0,52

Torfowiska wysokie – 7110

7110	
Oddział	Powierzchnia
Węgierska Górka Beskid Żywiecki	
75a	0,30

Łęgi – 91E0

91E0	
Oddział	Powierzchnia
Węgierska Górka Beskid Śląski	
144d	1,00

Siedliska obejmujące całe wydzielania

Górskie bory świerkowe – 9410

Lipowa Beskid Śląski

80 wydzieleń

667,71 ha

Lp.	Adres leśny Lipowa górskie bory świerkowe	Pow
1.	02-36-1-08-11 -f -00	19,51
2.	02-36-1-08-11 -g -00	4,14
3.	02-36-1-08-12 -a -00	19,12
4.	02-36-1-09-28 -a -00	6,62
5.	02-36-1-09-28 -b -00	23,33
6.	02-36-1-09-28 -c -00	6,17
7.	02-36-1-09-29 -a -00	6,37
8.	02-36-1-09-32 -b -00	1,33
9.	02-36-1-11-53 -a -00	28,20
10.	02-36-1-11-53 -b -00	2,31
11.	02-36-1-11-56 -g -00	1,18
12.	02-36-1-11-58 -c -00	2,94
13.	02-36-1-11-59 -f -00	0,50
14.	02-36-1-10-66 -d -00	4,22
15.	02-36-1-10-76 -a -00	5,91
16.	02-36-1-10-76 -c -00	3,90
17.	02-36-1-10-77 -f -00	3,35
18.	02-36-1-10-78 -a -00	10,63
19.	02-36-1-10-79 -g -00	6,76
20.	02-36-1-12-83 -a -00	1,64
21.	02-36-1-12-85 -a -00	11,90
22.	02-36-1-12-85 -b -00	6,14
23.	02-36-1-12-85 -c -00	10,42
24.	02-36-1-12-85 -d -00	5,35
25.	02-36-1-12-86 -a -00	0,78
26.	02-36-1-12-86 -b -00	16,54
27.	02-36-1-12-86 -d -00	0,51
28.	02-36-1-12-89 -a -00	3,43
29.	02-36-1-12-89 -b -00	12,76
30.	02-36-1-12-90 -b -00	25,79
31.	02-36-1-12-93 -c -00	9,15
32.	02-36-1-13-102 -f -00	6,46
33.	02-36-1-13-106 -a -00	1,63
34.	02-36-1-13-106 -b -00	7,59
35.	02-36-1-13-106 -c -00	7,27
36.	02-36-1-13-107 -a -00	11,91
37.	02-36-1-13-107 -b -00	3,04
38.	02-36-1-13-107 -c -00	10,99
39.	02-36-1-13-108 -a -00	1,71
40.	02-36-1-13-108 -b -00	26,42
41.	02-36-1-13-109 -c -00	20,56
42.	02-36-1-13-111 -d -00	11,32

Lp.	Adres leśny Lipowa górskie bory świerkowe	Pow
43.	02-36-1-13-112 -a -00	11,78
44.	02-36-1-13-112 -b -00	12,41
45.	02-36-1-13-112 -c -00	0,32
46.	02-36-1-13-114 -a -00	2,61
47.	02-36-1-13-114 -b -00	15,06
48.	02-36-1-13-114 -c -00	10,95
49.	02-36-1-13-114 -d -00	2,74
50.	02-36-1-08-116 -a -00	6,61
51.	02-36-1-08-116 -b -00	1,07
52.	02-36-1-09-117 -a -00	0,35
53.	02-36-1-09-117 -b -00	22,13
54.	02-36-1-09-117 -c -00	2,55
55.	02-36-1-09-117 -d -00	1,83
56.	02-36-1-09-117 -f -00	2,33
57.	02-36-1-09-117 -g -00	3,58
58.	02-36-1-09-118 -a -00	14,43
59.	02-36-1-09-118 -b -00	4,42
60.	02-36-1-09-119 -b -00	6,68
61.	02-36-1-09-119 -c -00	11,19
62.	02-36-1-09-120 -a -00	19,29
63.	02-36-1-09-120 -b -00	4,36
64.	02-36-1-09-121 -a -00	17,25
65.	02-36-1-09-122 -a -00	3,57
66.	02-36-1-09-122 -b -00	16,95
67.	02-36-1-09-122 -c -00	6,97
68.	02-36-1-09-122 -d -00	2,07
69.	02-36-1-11-123 -a -00	1,39
70.	02-36-1-11-123 -b -00	15,37
71.	02-36-1-11-124 -a -00	18,50
72.	02-36-1-11-125 -a -00	0,57
73.	02-36-1-11-125 -b -00	8,78
74.	02-36-1-11-126 -a -00	14,15
75.	02-36-1-10-127 -a -00	1,23
76.	02-36-1-10-127 -b -00	3,61
77.	02-36-1-10-127 -c -00	5,47
78.	02-36-1-10-127 -d -00	11,27
79.	02-36-1-12-128 -a -00	0,40
80.	02-36-1-12-128 -b -00	13,67

Górskie bory świerkowe – 9410
Węgierska Górka Beskid Śląski i Żywiecki
237 wydzieleń
1560,65 ha

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka górskie bory świerkowe	Pow. [ha]
1.	02-36-2-01-15 -c -00	3,86
2.	02-36-2-02-26 -a -00	2,40
3.	02-36-2-02-26 -c -00	6,21
4.	02-36-2-02-30 -b -00	11,89
5.	02-36-2-02-30 -c -00	1,20
6.	02-36-2-02-31 -a -00	7,37
7.	02-36-2-02-31 -b -00	21,81
8.	02-36-2-02-36 -a -00	18,47
9.	02-36-2-02-39 -a -00	14,70
10.	02-36-2-02-39 -b -00	16,04
11.	02-36-2-02-40 -a -00	12,66
12.	02-36-2-02-42 -b -00	13,50
13.	02-36-2-02-46 -a -00	1,51
14.	02-36-2-02-46 -b -00	10,29
15.	02-36-2-02-46 -c -00	18,44
16.	02-36-2-02-47 -a -00	3,74
17.	02-36-2-02-47 -b -00	2,29
18.	02-36-2-02-48 -a -00	17,74
19.	02-36-2-02-48 -c -00	9,98
20.	02-36-2-02-48 -d -00	2,16
21.	02-36-2-02-52 -b -00	1,92
22.	02-36-2-02-52 -c -00	10,72
23.	02-36-2-02-52 -d -00	2,88
24.	02-36-2-02-53 -a -00	2,25
25.	02-36-2-02-53 -b -00	15,13
26.	02-36-2-02-53 -c -00	6,33
27.	02-36-2-02-53 -d -00	4,64
28.	02-36-2-02-53 -f -00	1,23
29.	02-36-2-02-53 -g -00	2,49
30.	02-36-2-02-53 -h -00	4,36
31.	02-36-2-02-53 -i -00	0,98
32.	02-36-2-02-54 -a -00	18,18
33.	02-36-2-02-54 -b -00	0,80
34.	02-36-2-02-54 -c -00	3,82
35.	02-36-2-02-54 -d -00	2,33
36.	02-36-2-02-54 -f -00	5,85
37.	02-36-2-02-54 -g -00	4,14
38.	02-36-2-03-55 -a -00	1,07
39.	02-36-2-03-55 -b -00	2,22
40.	02-36-2-03-55 -c -00	2,37
41.	02-36-2-03-55 -d -00	2,72
42.	02-36-2-03-55 -f -00	0,37
43.	02-36-2-03-55 -g -00	3,79

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka górskie bory świerkowe	Pow. [ha]
44.	02-36-2-03-60 -c -00	7,35
45.	02-36-2-03-65 -b -00	10,67
46.	02-36-2-03-65 -c -00	3,87
47.	02-36-2-03-74 -a -00	4,76
48.	02-36-2-03-74 -b -00	6,90
49.	02-36-2-03-74 -c -00	7,15
50.	02-36-2-03-74 -d -00	1,89
51.	02-36-2-03-75 -a -00	9,30
52.	02-36-2-03-75 -b -00	3,10
53.	02-36-2-03-75 -c -00	9,11
54.	02-36-2-03-75 -d -00	7,11
55.	02-36-2-03-75 -f -00	5,99
56.	02-36-2-03-76 -a -00	10,37
57.	02-36-2-03-76 -b -00	9,28
58.	02-36-2-03-76 -d -00	13,98
59.	02-36-2-03-77 -a -00	10,56
60.	02-36-2-03-77 -b -00	3,14
61.	02-36-2-03-77 -c -00	10,61
62.	02-36-2-03-77 -d -00	1,89
63.	02-36-2-03-87 -b -00	8,07
64.	02-36-2-07-126 -a -00	14,99
65.	02-36-2-07-127 -a -00	11,01
66.	02-36-2-07-127 -b -00	1,56
67.	02-36-2-07-129 -a -00	9,26
68.	02-36-2-07-129 -b -00	1,50
69.	02-36-2-07-129 -c -00	4,76
70.	02-36-2-07-129 -d -00	2,85
71.	02-36-2-07-136 -b -00	3,92
72.	02-36-2-07-149 -a -00	0,79
73.	02-36-2-07-149 -b -00	1,44
74.	02-36-2-07-149 -d -00	12,37
75.	02-36-2-07-149 -f -00	2,74
76.	02-36-2-07-149 -g -00	0,88
77.	02-36-2-07-149 -h -00	0,90
78.	02-36-2-07-150 -c -00	5,88
79.	02-36-2-07-150 -f -00	7,63
80.	02-36-2-07-151 -a -00	11,67
81.	02-36-2-07-152 -b -00	2,90
82.	02-36-2-07-152 -c -00	3,81
83.	02-36-2-07-152 -d -00	2,27
84.	02-36-2-07-153 -j -00	1,00
85.	02-36-2-07-154 -a -00	0,36
86.	02-36-2-07-154 -b -00	1,22

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka górskie bory świerkowe	Pow. [ha]
87.	02-36-2-07-154 -d -00	14,73
88.	02-36-2-07-155 -a -00	0,62
89.	02-36-2-07-155 -b -00	1,35
90.	02-36-2-07-155 -c -00	5,49
91.	02-36-2-07-155 -d -00	5,07
92.	02-36-2-07-157 -b -00	4,52
93.	02-36-2-07-157 -d -00	4,33
94.	02-36-2-07-157 -g -00	3,03
95.	02-36-2-06-178 -a -00	15,11
96.	02-36-2-06-180 -a -00	15,58
97.	02-36-2-06-181 -a -00	19,72
98.	02-36-2-06-182 -a -00	7,61
99.	02-36-2-06-182 -b -00	12,75
100.	02-36-2-06-183 -a -00	8,44
101.	02-36-2-06-183 -b -00	5,06
102.	02-36-2-06-184 -a -00	17,93
103.	02-36-2-06-184 -b -00	0,03
104.	02-36-2-06-185 -a -00	6,19
105.	02-36-2-06-185 -b -00	5,27
106.	02-36-2-06-185 -c -00	0,88
107.	02-36-2-06-185 -d -00	0,48
108.	02-36-2-06-190 -a -00	15,16
109.	02-36-2-06-190 -b -00	1,61
110.	02-36-2-06-191 -a -00	12,32
111.	02-36-2-06-191 -c -00	4,20
112.	02-36-2-06-194 -b -00	16,88
113.	02-36-2-06-195 -j -00	4,15
114.	02-36-2-06-196 -d -00	2,74
115.	02-36-2-06-197 -c -00	3,94
116.	02-36-2-06-198 -a -00	12,33
117.	02-36-2-06-198 -b -00	3,58
118.	02-36-2-06-198 -c -00	12,50
119.	02-36-2-06-199 -b -00	20,18
120.	02-36-2-06-199 -c -00	5,32
121.	02-36-2-06-202 -a -00	2,95
122.	02-36-2-06-203 -a -00	14,20
123.	02-36-2-06-204 -a -00	21,84
124.	02-36-2-06-204 -b -00	3,92
125.	02-36-2-06-208 -a -00	18,50
126.	02-36-2-06-209 -a -00	26,54
127.	02-36-2-06-210 -a -00	7,15
128.	02-36-2-06-212 -a -00	1,75
129.	02-36-2-06-212 -b -00	15,60
130.	02-36-2-06-213 -a -00	18,73
131.	02-36-2-05-214 -d -00	8,21
132.	02-36-2-05-215 -b -00	3,05
133.	02-36-2-05-215 -c -00	4,44
134.	02-36-2-05-215 -d -00	11,52
135.	02-36-2-05-216 -a -00	11,28

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka górskie bory świerkowe	Pow. [ha]
136.	02-36-2-05-216 -b -00	1,68
137.	02-36-2-05-216 -f -00	5,08
138.	02-36-2-05-217 -b -00	12,70
139.	02-36-2-05-217 -c -00	2,38
140.	02-36-2-05-218 -a -00	14,67
141.	02-36-2-05-218 -b -00	1,79
142.	02-36-2-05-218 -c -00	3,26
143.	02-36-2-05-219 -b -00	5,94
144.	02-36-2-05-219 -c -00	18,78
145.	02-36-2-05-220 -a -00	2,20
146.	02-36-2-05-220 -b -00	4,93
147.	02-36-2-05-221 -b -00	4,21
148.	02-36-2-05-221 -c -00	2,70
149.	02-36-2-05-221 -d -00	0,91
150.	02-36-2-05-221 -f -00	4,08
151.	02-36-2-05-221 -g -00	7,41
152.	02-36-2-05-222 -a -00	7,30
153.	02-36-2-05-222 -b -00	7,14
154.	02-36-2-05-222 -d -00	2,58
155.	02-36-2-05-223 -b -00	7,18
156.	02-36-2-05-224 -b -00	2,51
157.	02-36-2-05-224 -c -00	15,25
158.	02-36-2-05-224 -d -00	2,38
159.	02-36-2-05-225 -a -00	16,10
160.	02-36-2-05-225 -b -00	3,81
161.	02-36-2-05-226 -a -00	3,15
162.	02-36-2-05-226 -b -00	8,79
163.	02-36-2-05-226 -c -00	1,94
164.	02-36-2-05-226 -d -00	2,49
165.	02-36-2-05-227 -a -00	12,98
166.	02-36-2-05-227 -b -00	2,33
167.	02-36-2-05-227 -c -00	10,96
168.	02-36-2-05-228 -a -00	7,63
169.	02-36-2-05-228 -b -00	3,04
170.	02-36-2-05-228 -d -00	3,48
171.	02-36-2-05-229 -a -00	3,16
172.	02-36-2-05-229 -b -00	12,73
173.	02-36-2-05-229 -c -00	5,62
174.	02-36-2-05-230 -a -00	2,08
175.	02-36-2-05-230 -b -00	5,15
176.	02-36-2-05-230 -c -00	5,13
177.	02-36-2-05-231 -a -00	14,42
178.	02-36-2-05-232 -c -00	21,27
179.	02-36-2-05-234 -b -00	10,23
180.	02-36-2-05-234 -c -00	4,74
181.	02-36-2-05-234 -d -00	7,10
182.	02-36-2-05-235 -a -00	0,54
183.	02-36-2-05-235 -b -00	9,23
184.	02-36-2-05-236 -b -00	11,34

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka górskie bory świerkowe	Pow. [ha]
185.	02-36-2-05-239 -c -00	1,46
186.	02-36-2-05-240 -c -00	4,05
187.	02-36-2-05-240 -d -00	20,44
188.	02-36-2-05-241 -a -00	18,28
189.	02-36-2-05-241 -b -00	1,00
190.	02-36-2-05-241 -c -00	4,54
191.	02-36-2-05-241 -d -00	4,20
192.	02-36-2-05-242 -c -00	1,80
193.	02-36-2-05-242 -d -00	5,17
194.	02-36-2-05-242 -f -00	2,54
195.	02-36-2-05-242 -g -00	1,25
196.	02-36-2-05-242 -h -00	0,93
197.	02-36-2-05-242 -i -00	2,76
198.	02-36-2-05-243 -c -00	2,14
199.	02-36-2-05-244 -a -00	0,88
200.	02-36-2-05-244 -b -00	1,24
201.	02-36-2-05-244 -c -00	3,71
202.	02-36-2-05-244 -d -00	7,14
203.	02-36-2-05-244 -f -00	6,36
204.	02-36-2-05-245 -a -00	5,52
205.	02-36-2-05-245 -b -00	1,04
206.	02-36-2-05-245 -c -00	3,78
207.	02-36-2-05-245 -d -00	2,10
208.	02-36-2-05-246 -a -00	7,40
209.	02-36-2-05-246 -b -00	12,11
210.	02-36-2-05-247 -c -00	3,03
211.	02-36-2-05-247 -f -00	1,26
212.	02-36-2-05-247 -i -00	7,60
213.	02-36-2-05-248 -a -00	6,05
214.	02-36-2-05-248 -b -00	2,95

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka górskie bory świerkowe	Pow. [ha]
215.	02-36-2-05-248 -c -00	4,76
216.	02-36-2-05-248 -f -00	15,26
217.	02-36-2-05-248 -i -00	0,87
218.	02-36-2-05-249 -a -00	3,22
219.	02-36-2-05-249 -c -00	22,93
220.	02-36-2-05-249 -d -00	1,31
221.	02-36-2-05-250 -a -00	2,44
222.	02-36-2-05-250 -b -00	3,87
223.	02-36-2-05-250 -c -00	2,68
224.	02-36-2-05-250 -d -00	11,01
225.	02-36-2-05-251 -a -00	2,61
226.	02-36-2-05-251 -b -00	2,92
227.	02-36-2-05-251 -c -00	1,12
228.	02-36-2-05-251 -d -00	2,75
229.	02-36-2-05-251 -f -00	0,71
230.	02-36-2-05-251 -h -00	2,53
231.	02-36-2-05-251 -i -00	2,36
232.	02-36-2-05-251 -j -00	0,99
233.	02-36-2-05-252 -a -00	9,56
234.	02-36-2-05-253 -a -00	6,24
235.	02-36-2-05-253 -c -00	1,52
236.	02-36-2-05-253 -f -00	1,87
237.	02-36-2-05-253 -g -00	1,45

Kwaśne buczyny – 9110
Lipowa Beskid Śląski
291 wydzieleń
2251,22 ha

Lp.	Adres leśny Lipowa kwaśne buczyny	Pow. [ha]
1.	02-36-1-08-1 -a -00	10,92
2.	02-36-1-08-2 -a -00	1,00
3.	02-36-1-08-2 -b -00	8,84
4.	02-36-1-08-2 -c -00	4,38
5.	02-36-1-08-2 -d -00	4,81
6.	02-36-1-08-3 -d -00	3,36
7.	02-36-1-08-4 -b -00	7,62
8.	02-36-1-08-4 -c -00	6,66
9.	02-36-1-08-5 -a -00	9,16
10.	02-36-1-08-5 -b -00	8,03

Lp.	Adres leśny Lipowa kwaśne buczyny	Pow. [ha]
11.	02-36-1-08-5 -c -00	3,83
12.	02-36-1-08-6 -c -00	5,18
13.	02-36-1-08-6 -d -00	9,33
14.	02-36-1-08-7 -a -00	9,78
15.	02-36-1-08-8 -b -00	5,04
16.	02-36-1-08-8 -c -00	7,75
17.	02-36-1-08-10 -a -00	5,03
18.	02-36-1-08-11 -a -00	4,00
19.	02-36-1-08-11 -b -00	4,60
20.	02-36-1-08-11 -c -00	1,74

Lp.	Adres leśny Lipowa kwaśne buczyny	Pow. [ha]
21.	02-36-1-08-11 -d -00	2,37
22.	02-36-1-08-14 -a -00	18,74
23.	02-36-1-08-14 -c -00	0,71
24.	02-36-1-08-15 -a -00	1,97
25.	02-36-1-08-15 -c -00	7,13
26.	02-36-1-08-15 -d -00	12,16
27.	02-36-1-08-15 -f -00	2,59
28.	02-36-1-08-16 -d -00	15,00
29.	02-36-1-08-16 -f -00	4,84
30.	02-36-1-08-16 -g -00	0,72
31.	02-36-1-08-17 -a -00	7,79
32.	02-36-1-08-17 -b -00	18,05
33.	02-36-1-08-18 -a -00	3,66
34.	02-36-1-08-18 -b -00	5,11
35.	02-36-1-08-18 -c -00	6,21
36.	02-36-1-08-18 -d -00	12,04
37.	02-36-1-08-18 -g -00	4,97
38.	02-36-1-08-19 -a -00	6,77
39.	02-36-1-08-19 -b -00	17,70
40.	02-36-1-08-19 -c -00	2,57
41.	02-36-1-09-20 -a -00	1,68
42.	02-36-1-09-20 -b -00	9,04
43.	02-36-1-09-20 -c -00	9,56
44.	02-36-1-09-20 -d -00	13,88
45.	02-36-1-09-21 -a -00	2,92
46.	02-36-1-09-21 -b -00	10,38
47.	02-36-1-09-21 -c -00	11,89
48.	02-36-1-09-22 -a -00	2,13
49.	02-36-1-09-22 -b -00	16,36
50.	02-36-1-09-23 -a -00	20,78
51.	02-36-1-09-23 -b -00	1,45
52.	02-36-1-09-23 -c -00	2,87
53.	02-36-1-09-23 -f -00	5,50
54.	02-36-1-09-24 -a -00	1,11
55.	02-36-1-09-24 -b -00	19,61
56.	02-36-1-09-24 -c -00	6,66
57.	02-36-1-09-25 -a -00	17,09
58.	02-36-1-09-25 -b -00	15,26
59.	02-36-1-09-26 -a -00	8,91
60.	02-36-1-09-26 -b -00	15,56
61.	02-36-1-09-26 -c -00	10,37
62.	02-36-1-09-27 -a -00	14,56
63.	02-36-1-09-27 -b -00	5,66
64.	02-36-1-09-29 -b -00	1,20
65.	02-36-1-09-29 -c -00	6,30
66.	02-36-1-09-29 -d -00	12,05
67.	02-36-1-09-29 -f -00	3,65
68.	02-36-1-09-29 -g -00	4,75
69.	02-36-1-09-29 -h -00	2,66

Lp.	Adres leśny Lipowa kwaśne buczyny	Pow. [ha]
70.	02-36-1-09-29 -i -00	2,16
71.	02-36-1-09-30 -a -00	8,63
72.	02-36-1-09-30 -b -00	10,74
73.	02-36-1-09-30 -d -00	1,70
74.	02-36-1-09-31 -a -00	38,21
75.	02-36-1-09-32 -a -00	15,21
76.	02-36-1-09-33 -a -00	34,27
77.	02-36-1-09-34 -a -00	3,20
78.	02-36-1-09-34 -b -00	8,94
79.	02-36-1-09-34 -c -00	4,62
80.	02-36-1-09-34 -d -00	3,27
81.	02-36-1-09-35 -a -00	23,93
82.	02-36-1-09-35 -b -00	7,00
83.	02-36-1-09-36 -a -00	1,55
84.	02-36-1-09-36 -c -00	2,50
85.	02-36-1-09-36 -d -00	8,95
86.	02-36-1-09-36 -f -00	8,35
87.	02-36-1-09-37 -a -00	3,71
88.	02-36-1-09-37 -b -00	21,66
89.	02-36-1-09-38 -a -00	1,62
90.	02-36-1-09-38 -b -00	3,75
91.	02-36-1-09-38 -c -00	9,44
92.	02-36-1-09-38 -d -00	6,00
93.	02-36-1-09-38 -f -00	5,90
94.	02-36-1-09-39 -a -00	3,11
95.	02-36-1-09-39 -b -00	2,47
96.	02-36-1-09-39 -c -00	3,52
97.	02-36-1-09-39 -d -00	3,30
98.	02-36-1-09-39 -f -00	1,57
99.	02-36-1-09-40 -a -00	8,36
100.	02-36-1-09-40 -b -00	8,40
101.	02-36-1-09-40 -c -00	7,90
102.	02-36-1-09-40 -d -00	9,59
103.	02-36-1-09-41 -a -00	16,13
104.	02-36-1-09-41 -b -00	19,95
105.	02-36-1-09-42 -a -00	13,16
106.	02-36-1-09-42 -b -00	16,24
107.	02-36-1-09-43 -a -00	26,14
108.	02-36-1-09-44 -b -00	4,49
109.	02-36-1-09-44 -c -00	19,08
110.	02-36-1-11-45 -b -00	4,93
111.	02-36-1-11-45 -c -00	13,97
112.	02-36-1-11-45 -d -00	1,20
113.	02-36-1-11-46 -a -00	25,77
114.	02-36-1-11-47 -a -00	6,85
115.	02-36-1-11-47 -b -00	9,78
116.	02-36-1-11-48 -a -00	21,35
117.	02-36-1-11-48 -d -00	2,27
118.	02-36-1-11-49 -a -00	4,63

Lp.	Adres leśny Lipowa kwaśne buczyny	Pow. [ha]
119.	02-36-1-11-49 -b -00	14,90
120.	02-36-1-11-50 -a -00	22,24
121.	02-36-1-11-50 -b -00	2,03
122.	02-36-1-11-51 -a -00	21,96
123.	02-36-1-11-51 -b -00	0,82
124.	02-36-1-11-51 -d -00	3,46
125.	02-36-1-11-52 -a -00	2,02
126.	02-36-1-11-52 -b -00	1,16
127.	02-36-1-11-52 -c -00	12,18
128.	02-36-1-11-52 -d -00	6,57
129.	02-36-1-11-52 -f -00	10,59
130.	02-36-1-11-52 -g -00	2,50
131.	02-36-1-11-53 -c -00	1,88
132.	02-36-1-11-54 -a -00	1,45
133.	02-36-1-11-54 -b -00	4,23
134.	02-36-1-11-54 -c -00	1,76
135.	02-36-1-11-54 -d -00	14,42
136.	02-36-1-11-55 -b -00	1,24
137.	02-36-1-11-55 -c -00	1,51
138.	02-36-1-11-55 -d -00	4,99
139.	02-36-1-11-55 -f -00	7,90
140.	02-36-1-11-56 -a -00	0,90
141.	02-36-1-11-56 -b -00	1,84
142.	02-36-1-11-56 -c -00	4,15
143.	02-36-1-11-56 -d -00	5,04
144.	02-36-1-11-56 -f -00	30,12
145.	02-36-1-11-57 -a -00	4,55
146.	02-36-1-11-57 -b -00	1,81
147.	02-36-1-11-57 -c -00	30,55
148.	02-36-1-11-58 -a -00	1,07
149.	02-36-1-11-58 -b -00	5,63
150.	02-36-1-11-58 -d -00	2,25
151.	02-36-1-11-59 -a -00	20,45
152.	02-36-1-11-59 -b -00	2,28
153.	02-36-1-11-59 -c -00	3,30
154.	02-36-1-11-59 -d -00	4,02
155.	02-36-1-11-60 -a -00	22,72
156.	02-36-1-11-61 -a -00	20,82
157.	02-36-1-11-62 -a -00	15,15
158.	02-36-1-11-62 -b -00	7,66
159.	02-36-1-11-63 -a -00	2,72
160.	02-36-1-11-63 -b -00	20,01
161.	02-36-1-11-63 -c -00	1,13
162.	02-36-1-11-63 -d -00	17,12
163.	02-36-1-10-64 -a -00	18,05
164.	02-36-1-10-64 -b -00	8,31
165.	02-36-1-10-64 -c -00	3,65
166.	02-36-1-10-65 -a -00	3,97
167.	02-36-1-10-65 -b -00	20,12

Lp.	Adres leśny Lipowa kwaśne buczyny	Pow. [ha]
168.	02-36-1-10-66 -a -00	2,45
169.	02-36-1-10-66 -b -00	11,25
170.	02-36-1-10-66 -c -00	21,52
171.	02-36-1-10-67 -h -00	9,57
172.	02-36-1-10-67 -i -00	2,18
173.	02-36-1-10-67 -j -00	11,03
174.	02-36-1-10-68 -b -00	5,94
175.	02-36-1-10-68 -c -00	8,73
176.	02-36-1-10-68 -d -00	4,73
177.	02-36-1-10-69 -d -00	4,65
178.	02-36-1-10-69 -f -00	9,43
179.	02-36-1-10-69 -g -00	4,81
180.	02-36-1-10-70 -b -00	7,69
181.	02-36-1-10-70 -c -00	7,83
182.	02-36-1-10-70 -d -00	9,14
183.	02-36-1-10-70 -f -00	0,93
184.	02-36-1-10-71 -b -00	5,39
185.	02-36-1-10-71 -c -00	6,87
186.	02-36-1-10-71 -d -00	6,87
187.	02-36-1-10-72 -a -00	8,23
188.	02-36-1-10-72 -b -00	14,12
189.	02-36-1-10-72 -c -00	2,85
190.	02-36-1-10-72 -d -00	2,94
191.	02-36-1-10-74 -a -00	0,26
192.	02-36-1-10-74 -b -00	15,48
193.	02-36-1-10-74 -c -00	4,05
194.	02-36-1-10-75 -b -00	10,77
195.	02-36-1-10-75 -c -00	2,52
196.	02-36-1-10-75 -d -00	3,06
197.	02-36-1-10-76 -b -00	7,38
198.	02-36-1-10-76 -d -00	2,78
199.	02-36-1-10-77 -a -00	3,24
200.	02-36-1-10-77 -b -00	6,92
201.	02-36-1-10-77 -c -00	1,23
202.	02-36-1-10-77 -d -00	8,07
203.	02-36-1-10-78 -b -00	10,77
204.	02-36-1-10-78 -c -00	6,24
205.	02-36-1-10-78 -d -00	3,32
206.	02-36-1-10-79 -a -00	2,50
207.	02-36-1-10-79 -b -00	2,41
208.	02-36-1-10-79 -c -00	9,23
209.	02-36-1-10-79 -d -00	12,70
210.	02-36-1-10-79 -f -00	3,62
211.	02-36-1-12-80 -a -00	8,98
212.	02-36-1-12-80 -b -00	7,79
213.	02-36-1-12-80 -c -00	6,84
214.	02-36-1-12-81 -a -00	15,23
215.	02-36-1-12-82 -d -00	4,49
216.	02-36-1-12-83 -f -00	1,08

Lp.	Adres leśny Lipowa kwaśne buczyny	Pow. [ha]
217.	02-36-1-12-83 -g -00	1,60
218.	02-36-1-12-84 -a -00	1,95
219.	02-36-1-12-84 -b -00	1,71
220.	02-36-1-12-84 -c -00	2,84
221.	02-36-1-12-84 -d -00	3,02
222.	02-36-1-12-84 -f -00	12,72
223.	02-36-1-12-86 -c -00	5,18
224.	02-36-1-12-87 -a -00	15,85
225.	02-36-1-12-88 -b -00	20,66
226.	02-36-1-12-90 -a -00	1,95
227.	02-36-1-12-91 -a -00	11,38
228.	02-36-1-12-91 -b -00	5,60
229.	02-36-1-12-91 -c -00	6,18
230.	02-36-1-12-92 -a -00	1,47
231.	02-36-1-12-92 -b -00	3,38
232.	02-36-1-12-92 -c -00	9,55
233.	02-36-1-12-92 -d -00	1,47
234.	02-36-1-12-92 -f -00	2,05
235.	02-36-1-12-92 -g -00	0,99
236.	02-36-1-12-92 -h -00	2,20
237.	02-36-1-12-92 -i -00	2,51
238.	02-36-1-12-93 -a -00	0,93
239.	02-36-1-12-93 -b -00	13,69
240.	02-36-1-12-93 -d -00	2,30
241.	02-36-1-12-94 -a -00	3,86
242.	02-36-1-12-94 -b -00	12,68
243.	02-36-1-12-94 -c -00	13,42
244.	02-36-1-12-94 -d -00	5,49
245.	02-36-1-12-95 -d -00	1,58
246.	02-36-1-12-95 -j -00	0,60
247.	02-36-1-12-95 -k -00	2,75
248.	02-36-1-12-96 -s -00	2,08
249.	02-36-1-12-97 -c -00	3,57
250.	02-36-1-12-97 -d -00	4,37
251.	02-36-1-13-98 -a -00	10,03
252.	02-36-1-13-98 -b -00	4,81
253.	02-36-1-13-98 -c -00	2,42
254.	02-36-1-13-99 -a -00	2,58
255.	02-36-1-13-99 -c -00	9,63
256.	02-36-1-13-99 -d -00	9,67
257.	02-36-1-13-99 -f -00	12,84

Lp.	Adres leśny Lipowa kwaśne buczyny	Pow. [ha]
258.	02-36-1-13-100 -a -00	6,07
259.	02-36-1-13-100 -b -00	23,27
260.	02-36-1-13-100 -c -00	5,47
261.	02-36-1-13-100 -d -00	5,68
262.	02-36-1-13-101 -a -00	4,21
263.	02-36-1-13-101 -b -00	19,97
264.	02-36-1-13-102 -a -00	8,91
265.	02-36-1-13-102 -b -00	2,09
266.	02-36-1-13-102 -c -00	8,78
267.	02-36-1-13-102 -d -00	5,23
268.	02-36-1-13-103 -a -00	19,71
269.	02-36-1-13-103 -b -00	6,03
270.	02-36-1-13-103 -f -00	0,35
271.	02-36-1-13-104 -a -00	7,56
272.	02-36-1-13-104 -b -00	19,46
273.	02-36-1-13-105 -a -00	5,03
274.	02-36-1-13-105 -b -00	7,32
275.	02-36-1-13-105 -c -00	7,91
276.	02-36-1-13-105 -d -00	2,55
277.	02-36-1-13-109 -a -00	2,68
278.	02-36-1-13-109 -b -00	7,71
279.	02-36-1-13-109 -d -00	2,37
280.	02-36-1-13-110 -b -00	3,01
281.	02-36-1-13-110 -c -00	18,76
282.	02-36-1-13-111 -a -00	3,39
283.	02-36-1-13-111 -b -00	8,36
284.	02-36-1-13-111 -c -00	2,38
285.	02-36-1-13-113 -a -00	8,24
286.	02-36-1-13-113 -b -00	15,00
287.	02-36-1-13-115 -a -00	1,50
288.	02-36-1-13-115 -b -00	3,46
289.	02-36-1-13-115 -c -00	2,50
290.	02-36-1-13-115 -g -00	3,29
291.	02-36-1-13-115 -h -00	4,63

Kwaśne buczyny – 9110
Węgierska Górka Beskid Śląski i Żywiecki
499 wydzieleń
3473,12 ha

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
1.	02-36-2-01-1 -a -00	6,17
2.	02-36-2-01-2 -a -00	5,84
3.	02-36-2-01-3 -a -00	3,04
4.	02-36-2-01-3 -b -00	8,47
5.	02-36-2-01-3 -c -00	17,59
6.	02-36-2-01-6 -a -00	10,88
7.	02-36-2-01-8 -a -00	1,45
8.	02-36-2-01-8 -b -00	4,09
9.	02-36-2-01-8 -c -00	11,55
10.	02-36-2-01-9 -a -00	4,04
11.	02-36-2-01-9 -c -00	1,17
12.	02-36-2-01-11 -c -00	6,21
13.	02-36-2-01-12 -c -00	6,72
14.	02-36-2-01-12 -d -00	6,44
15.	02-36-2-01-14 -a -00	7,54
16.	02-36-2-01-14 -b -00	10,15
17.	02-36-2-01-15 -a -00	20,96
18.	02-36-2-01-15 -b -00	4,58
19.	02-36-2-01-16 -a -00	11,24
20.	02-36-2-01-17 -a -00	15,71
21.	02-36-2-01-18 -a -00	7,36
22.	02-36-2-01-18 -b -00	16,99
23.	02-36-2-01-19 -a -00	2,22
24.	02-36-2-01-19 -b -00	15,12
25.	02-36-2-01-19 -c -00	17,73
26.	02-36-2-01-20 -a -00	3,51
27.	02-36-2-01-20 -b -00	4,93
28.	02-36-2-01-20 -c -00	26,25
29.	02-36-2-01-20 -d -00	7,03
30.	02-36-2-01-21 -a -00	7,03
31.	02-36-2-01-21 -b -00	4,61
32.	02-36-2-01-22 -b -00	1,50
33.	02-36-2-01-23 -a -00	1,31
34.	02-36-2-01-23 -b -00	20,59
35.	02-36-2-01-24 -a -00	1,99
36.	02-36-2-01-24 -b -00	3,57
37.	02-36-2-02-25 -a -00	3,37
38.	02-36-2-02-25 -b -00	3,68
39.	02-36-2-02-25 -c -00	12,04
40.	02-36-2-02-25 -d -00	8,70
41.	02-36-2-02-25 -f -00	3,46
42.	02-36-2-02-26 -b -00	12,08

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
43.	02-36-2-02-27 -a -00	7,76
44.	02-36-2-02-27 -b -00	7,94
45.	02-36-2-02-27 -c -00	14,03
46.	02-36-2-02-28 -a -00	11,60
47.	02-36-2-02-28 -b -00	5,27
48.	02-36-2-02-28 -c -00	4,54
49.	02-36-2-02-29 -a -00	18,09
50.	02-36-2-02-30 -a -00	15,80
51.	02-36-2-02-30 -d -00	2,53
52.	02-36-2-02-33 -a -00	21,81
53.	02-36-2-02-33 -c -00	0,13
54.	02-36-2-02-34 -a -00	12,81
55.	02-36-2-02-35 -a -00	13,10
56.	02-36-2-02-35 -b -00	9,92
57.	02-36-2-02-36 -b -00	11,08
58.	02-36-2-02-37 -a -00	16,60
59.	02-36-2-02-37 -b -00	8,22
60.	02-36-2-02-38 -a -00	7,05
61.	02-36-2-02-38 -b -00	8,35
62.	02-36-2-02-40 -b -00	5,10
63.	02-36-2-02-41 -a -00	15,34
64.	02-36-2-02-42 -a -00	1,58
65.	02-36-2-02-44 -b -00	1,09
66.	02-36-2-02-45 -a -00	8,19
67.	02-36-2-02-47 -c -00	1,19
68.	02-36-2-02-47 -d -00	20,54
69.	02-36-2-02-48 -b -00	5,39
70.	02-36-2-02-49 -b -00	3,24
71.	02-36-2-02-49 -c -00	0,66
72.	02-36-2-02-50 -a -00	3,51
73.	02-36-2-02-50 -b -00	3,83
74.	02-36-2-02-51 -a -00	4,87
75.	02-36-2-02-52 -f -00	2,52
76.	02-36-2-02-56 -a -00	3,24
77.	02-36-2-02-56 -c -00	2,62
78.	02-36-2-02-57 -a -00	6,45
79.	02-36-2-02-57 -b -00	6,21
80.	02-36-2-03-58 -a -00	13,54
81.	02-36-2-03-58 -b -00	6,98
82.	02-36-2-03-59 -a -00	7,40
83.	02-36-2-03-59 -b -00	5,70
84.	02-36-2-03-60 -b -00	11,30

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
85.	02-36-2-03-61 -a -00	12,53
86.	02-36-2-03-61 -b -00	11,86
87.	02-36-2-03-62 -b -00	12,60
88.	02-36-2-03-62 -c -00	8,58
89.	02-36-2-03-63 -c -00	6,29
90.	02-36-2-03-63 -d -00	10,54
91.	02-36-2-03-63 -f -00	6,83
92.	02-36-2-03-64 -a -00	20,96
93.	02-36-2-03-64 -b -00	13,84
94.	02-36-2-03-65 -a -00	7,31
95.	02-36-2-03-66 -c -00	5,57
96.	02-36-2-03-66 -d -00	6,87
97.	02-36-2-03-66 -f -00	8,72
98.	02-36-2-03-66 -g -00	3,93
99.	02-36-2-03-66 -h -00	5,34
100.	02-36-2-03-67 -c -00	4,75
101.	02-36-2-03-67 -d -00	8,49
102.	02-36-2-03-67 -f -00	8,40
103.	02-36-2-03-68 -a -00	16,17
104.	02-36-2-03-68 -b -00	12,01
105.	02-36-2-03-69 -a -00	18,85
106.	02-36-2-03-69 -b -00	4,61
107.	02-36-2-03-70 -a -00	3,70
108.	02-36-2-03-70 -b -00	5,38
109.	02-36-2-03-70 -c -00	10,92
110.	02-36-2-03-70 -d -00	19,01
111.	02-36-2-03-71 -a -00	5,82
112.	02-36-2-03-71 -b -00	9,97
113.	02-36-2-03-71 -c -00	8,68
114.	02-36-2-03-72 -b -00	18,52
115.	02-36-2-03-73 -a -00	1,00
116.	02-36-2-03-73 -b -00	5,34
117.	02-36-2-03-73 -d -00	11,41
118.	02-36-2-03-76 -c -00	1,59
119.	02-36-2-03-78 -b -00	0,68
120.	02-36-2-03-78 -c -00	5,61
121.	02-36-2-03-78 -d -00	1,60
122.	02-36-2-03-79 -a -00	8,33
123.	02-36-2-03-79 -b -00	6,95
124.	02-36-2-03-79 -c -00	15,93
125.	02-36-2-03-80 -a -00	2,43
126.	02-36-2-03-80 -b -00	11,40
127.	02-36-2-02-81 -a -00	5,05
128.	02-36-2-03-82 -a -00	10,06
129.	02-36-2-03-82 -b -00	10,49
130.	02-36-2-03-83 -a -00	10,02
131.	02-36-2-03-83 -b -00	2,52
132.	02-36-2-03-83 -c -00	13,23
133.	02-36-2-03-84 -a -00	4,28

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
134.	02-36-2-03-84 -b -00	18,39
135.	02-36-2-03-84 -c -00	1,47
136.	02-36-2-03-84 -d -00	1,24
137.	02-36-2-03-85 -b -00	4,96
138.	02-36-2-03-86 -a -00	3,52
139.	02-36-2-03-86 -b -00	27,49
140.	02-36-2-03-87 -a -00	17,71
141.	02-36-2-03-88 -a -00	15,10
142.	02-36-2-03-89 -b -00	23,60
143.	02-36-2-03-90 -a -00	0,83
144.	02-36-2-03-90 -b -00	4,59
145.	02-36-2-03-90 -c -00	6,18
146.	02-36-2-03-90 -d -00	11,58
147.	02-36-2-03-91 -a -00	8,20
148.	02-36-2-03-91 -b -00	6,40
149.	02-36-2-03-91 -c -00	4,17
150.	02-36-2-03-91 -d -00	6,31
151.	02-36-2-04-92 -a -00	0,58
152.	02-36-2-04-92 -c -00	11,87
153.	02-36-2-04-92 -d -00	1,56
154.	02-36-2-04-92 -h -00	0,90
155.	02-36-2-04-93 -c -00	5,46
156.	02-36-2-04-93 -d -00	2,94
157.	02-36-2-04-93 -g -00	2,88
158.	02-36-2-04-93 -h -00	8,84
159.	02-36-2-04-93 -j -00	12,13
160.	02-36-2-04-94 -a -00	14,40
161.	02-36-2-04-94 -b -00	9,92
162.	02-36-2-04-95 -a -00	30,98
163.	02-36-2-04-95 -b -00	5,20
164.	02-36-2-04-96 -a -00	13,68
165.	02-36-2-04-96 -c -00	1,12
166.	02-36-2-04-96 -f -00	0,60
167.	02-36-2-04-96 -g -00	11,91
168.	02-36-2-04-96 -i -00	6,45
169.	02-36-2-03-97 -a -00	18,51
170.	02-36-2-03-97 -b -00	11,67
171.	02-36-2-04-98 -a -00	0,29
172.	02-36-2-04-98 -b -00	2,99
173.	02-36-2-04-98 -c -00	5,49
174.	02-36-2-04-98 -d -00	5,48
175.	02-36-2-04-98 -f -00	3,19
176.	02-36-2-04-98 -g -00	2,21
177.	02-36-2-04-99 -a -00	5,94
178.	02-36-2-04-99 -b -00	8,94
179.	02-36-2-04-99 -c -00	3,35
180.	02-36-2-04-99 -d -00	4,81
181.	02-36-2-04-100 -a -00	1,36
182.	02-36-2-04-100 -b -00	4,61

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
183.	02-36-2-04-100 -c -00	3,07
184.	02-36-2-04-100 -d -00	3,53
185.	02-36-2-04-100 -f -00	13,69
186.	02-36-2-04-101 -a -00	2,36
187.	02-36-2-04-101 -b -00	6,48
188.	02-36-2-04-101 -d -00	1,01
189.	02-36-2-04-102 -a -00	0,96
190.	02-36-2-04-102 -b -00	13,38
191.	02-36-2-04-102 -c -00	14,35
192.	02-36-2-04-103 -a -00	6,23
193.	02-36-2-04-103 -b -00	6,58
194.	02-36-2-04-103 -c -00	6,93
195.	02-36-2-04-104 -a -00	22,69
196.	02-36-2-04-104 -c -00	5,49
197.	02-36-2-04-105 -a -00	2,59
198.	02-36-2-04-105 -b -00	1,92
199.	02-36-2-04-105 -c -00	5,04
200.	02-36-2-04-105 -d -00	4,29
201.	02-36-2-04-105 -f -00	3,60
202.	02-36-2-04-105 -g -00	7,12
203.	02-36-2-04-105 -h -00	2,58
204.	02-36-2-04-105 -i -00	0,08
205.	02-36-2-04-106 -a -00	3,76
206.	02-36-2-04-106 -b -00	1,20
207.	02-36-2-04-106 -c -00	4,17
208.	02-36-2-04-106 -d -00	10,52
209.	02-36-2-04-106 -f -00	3,88
210.	02-36-2-04-106 -g -00	6,41
211.	02-36-2-04-107 -a -00	0,46
212.	02-36-2-04-107 -b -00	6,00
213.	02-36-2-04-107 -c -00	4,01
214.	02-36-2-04-107 -d -00	8,00
215.	02-36-2-04-107 -f -00	1,35
216.	02-36-2-04-107 -g -00	1,72
217.	02-36-2-04-108 -c -00	4,27
218.	02-36-2-04-108 -d -00	0,81
219.	02-36-2-04-109 -a -00	4,89
220.	02-36-2-04-109 -b -00	7,08
221.	02-36-2-04-110 -a -00	5,32
222.	02-36-2-04-110 -b -00	22,81
223.	02-36-2-04-110 -c -00	1,54
224.	02-36-2-04-111 -a -00	0,62
225.	02-36-2-04-111 -b -00	9,46
226.	02-36-2-04-111 -c -00	11,01
227.	02-36-2-04-112 -a -00	13,77
228.	02-36-2-04-112 -b -00	4,34
229.	02-36-2-04-113 -a -00	16,71
230.	02-36-2-04-113 -b -00	11,89
231.	02-36-2-04-113 -c -00	1,59

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
232.	02-36-2-04-115 -a -00	3,41
233.	02-36-2-04-116 -a -00	3,93
234.	02-36-2-04-116 -b -00	6,34
235.	02-36-2-04-117 -a -00	9,93
236.	02-36-2-04-117 -b -00	10,83
237.	02-36-2-04-117 -c -00	1,76
238.	02-36-2-04-118 -a -00	12,06
239.	02-36-2-04-118 -b -00	6,95
240.	02-36-2-04-119 -a -00	9,81
241.	02-36-2-04-119 -b -00	9,64
242.	02-36-2-04-120 -a -00	3,99
243.	02-36-2-04-120 -b -00	13,91
244.	02-36-2-04-120 -c -00	15,67
245.	02-36-2-04-121 -a -00	3,88
246.	02-36-2-04-121 -b -00	14,84
247.	02-36-2-04-121 -c -00	16,68
248.	02-36-2-04-121 -d -00	1,60
249.	02-36-2-04-122 -a -00	18,82
250.	02-36-2-04-122 -b -00	2,29
251.	02-36-2-04-122 -c -00	5,28
252.	02-36-2-04-123 -c -00	14,30
253.	02-36-2-04-123 -d -00	0,11
254.	02-36-2-04-124 -a -00	13,42
255.	02-36-2-04-125 -a -00	10,34
256.	02-36-2-04-125 -f -00	1,31
257.	02-36-2-04-125 -j -00	0,96
258.	02-36-2-04-125 -k -00	7,58
259.	02-36-2-04-125 -l -00	0,08
260.	02-36-2-04-125 -m -00	0,29
261.	02-36-2-07-128 -a -00	5,08
262.	02-36-2-07-128 -b -00	6,01
263.	02-36-2-07-128 -c -00	3,10
264.	02-36-2-07-128 -d -00	1,41
265.	02-36-2-07-130 -a -00	4,68
266.	02-36-2-07-130 -b -00	2,73
267.	02-36-2-07-130 -d -00	1,92
268.	02-36-2-07-130 -f -00	6,71
269.	02-36-2-07-130 -h -00	1,10
270.	02-36-2-07-131 -a -00	1,90
271.	02-36-2-07-131 -b -00	6,94
272.	02-36-2-07-131 -c -00	4,68
273.	02-36-2-07-131 -d -00	13,92
274.	02-36-2-07-131 -f -00	1,91
275.	02-36-2-07-132 -a -00	13,13
276.	02-36-2-07-132 -b -00	13,01
277.	02-36-2-07-132 -c -00	4,87
278.	02-36-2-07-132 -d -00	1,32
279.	02-36-2-07-133 -a -00	3,82
280.	02-36-2-07-133 -b -00	14,16

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
281.	02-36-2-07-133 -c -00	11,72
282.	02-36-2-07-134 -a -00	4,00
283.	02-36-2-07-134 -b -00	15,84
284.	02-36-2-07-134 -c -00	13,51
285.	02-36-2-07-135 -a -00	5,92
286.	02-36-2-07-135 -c -00	8,61
287.	02-36-2-07-135 -d -00	2,47
288.	02-36-2-07-136 -a -00	3,60
289.	02-36-2-07-136 -c -00	9,42
290.	02-36-2-07-136 -d -00	1,59
291.	02-36-2-07-137 -a -00	7,96
292.	02-36-2-07-137 -b -00	4,31
293.	02-36-2-07-137 -c -00	1,29
294.	02-36-2-07-137 -d -00	1,73
295.	02-36-2-07-137 -f -00	12,90
296.	02-36-2-07-138 -a -00	4,04
297.	02-36-2-07-138 -b -00	6,64
298.	02-36-2-07-138 -c -00	7,63
299.	02-36-2-07-139 -a -00	3,05
300.	02-36-2-07-139 -b -00	8,62
301.	02-36-2-07-139 -c -00	8,09
302.	02-36-2-07-139 -d -00	4,63
303.	02-36-2-07-140 -a -00	4,03
304.	02-36-2-07-140 -b -00	3,77
305.	02-36-2-07-140 -c -00	2,81
306.	02-36-2-07-140 -f -00	7,01
307.	02-36-2-07-140 -g -00	1,27
308.	02-36-2-07-140 -h -00	3,13
309.	02-36-2-07-141 -a -00	0,80
310.	02-36-2-07-141 -b -00	18,73
311.	02-36-2-07-141 -c -00	1,71
312.	02-36-2-07-141 -d -00	1,77
313.	02-36-2-07-141 -f -00	0,17
314.	02-36-2-07-141 -g -00	0,89
315.	02-36-2-07-142 -a -00	0,91
316.	02-36-2-07-142 -b -00	4,42
317.	02-36-2-07-142 -c -00	1,05
318.	02-36-2-07-142 -d -00	7,09
319.	02-36-2-07-142 -f -00	1,88
320.	02-36-2-07-142 -g -00	5,39
321.	02-36-2-07-143 -a -00	2,83
322.	02-36-2-07-143 -b -00	1,63
323.	02-36-2-07-144 -a -00	9,27
324.	02-36-2-07-144 -b -00	2,83
325.	02-36-2-07-144 -d -00	2,63
326.	02-36-2-07-145 -a -00	3,56
327.	02-36-2-07-148 -a -00	12,80
328.	02-36-2-07-148 -b -00	1,48
329.	02-36-2-07-148 -c -00	2,65

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
330.	02-36-2-07-148 -d -00	0,64
331.	02-36-2-07-148 -f -00	1,22
332.	02-36-2-07-150 -a -00	0,13
333.	02-36-2-07-150 -b -00	1,11
334.	02-36-2-07-150 -d -00	2,64
335.	02-36-2-07-152 -a -00	0,85
336.	02-36-2-07-152 -g -00	0,30
337.	02-36-2-07-153 -a -00	8,70
338.	02-36-2-07-153 -b -00	6,59
339.	02-36-2-07-154 -c -00	3,61
340.	02-36-2-07-154 -f -00	1,29
341.	02-36-2-07-157 -c -00	6,30
342.	02-36-2-07-157 -f -00	6,16
343.	02-36-2-07-157 -h -00	2,67
344.	02-36-2-07-158 -a -00	10,21
345.	02-36-2-07-158 -b -00	8,52
346.	02-36-2-07-159 -a -00	2,71
347.	02-36-2-07-159 -b -00	4,57
348.	02-36-2-07-159 -c -00	1,99
349.	02-36-2-07-159 -d -00	4,20
350.	02-36-2-07-159 -f -00	1,92
351.	02-36-2-07-159 -g -00	8,48
352.	02-36-2-07-160 -a -00	5,08
353.	02-36-2-07-160 -b -00	11,35
354.	02-36-2-07-160 -c -00	0,85
355.	02-36-2-07-161 -a -00	4,20
356.	02-36-2-07-161 -b -00	2,39
357.	02-36-2-07-161 -c -00	9,67
358.	02-36-2-07-162 -a -00	15,27
359.	02-36-2-07-162 -b -00	0,89
360.	02-36-2-07-163 -a -00	5,10
361.	02-36-2-07-163 -b -00	0,61
362.	02-36-2-07-163 -c -00	1,87
363.	02-36-2-07-163 -d -00	7,80
364.	02-36-2-07-163 -f -00	4,44
365.	02-36-2-07-164 -a -00	1,77
366.	02-36-2-07-164 -b -00	9,43
367.	02-36-2-07-164 -c -00	12,06
368.	02-36-2-07-165 -a -00	9,91
369.	02-36-2-07-165 -b -00	4,17
370.	02-36-2-07-165 -c -00	5,39
371.	02-36-2-07-165 -d -00	0,48
372.	02-36-2-07-166 -a -00	18,05
373.	02-36-2-06-167 -a -00	14,64
374.	02-36-2-06-168 -a -00	16,02
375.	02-36-2-06-168 -b -00	5,21
376.	02-36-2-06-169 -a -00	18,28
377.	02-36-2-06-169 -b -00	1,29
378.	02-36-2-06-169 -c -00	2,00

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
379.	02-36-2-06-170 -a -00	3,52
380.	02-36-2-06-170 -b -00	6,22
381.	02-36-2-06-170 -c -00	5,26
382.	02-36-2-06-171 -a -00	13,02
383.	02-36-2-06-172 -a -00	4,24
384.	02-36-2-06-172 -b -00	7,64
385.	02-36-2-06-172 -c -00	1,02
386.	02-36-2-06-173 -a -00	3,59
387.	02-36-2-06-173 -b -00	7,47
388.	02-36-2-06-173 -c -00	0,22
389.	02-36-2-06-174 -a -00	0,70
390.	02-36-2-06-174 -b -00	8,57
391.	02-36-2-06-174 -c -00	13,05
392.	02-36-2-06-174 -d -00	1,19
393.	02-36-2-06-174 -f -00	0,64
394.	02-36-2-06-175 -a -00	10,60
395.	02-36-2-06-175 -b -00	13,39
396.	02-36-2-06-176 -a -00	3,64
397.	02-36-2-06-176 -b -00	7,45
398.	02-36-2-06-177 -a -00	2,07
399.	02-36-2-06-177 -b -00	13,21
400.	02-36-2-06-177 -c -00	1,30
401.	02-36-2-06-179 -a -00	21,38
402.	02-36-2-06-179 -b -00	4,03
403.	02-36-2-06-179 -c -00	2,08
404.	02-36-2-06-186 -a -00	14,54
405.	02-36-2-06-186 -b -00	8,67
406.	02-36-2-06-187 -a -00	7,96
407.	02-36-2-06-188 -a -00	5,14
408.	02-36-2-06-188 -b -00	2,99
409.	02-36-2-06-189 -a -00	1,04
410.	02-36-2-06-189 -b -00	19,38
411.	02-36-2-06-189 -c -00	6,03
412.	02-36-2-06-192 -c -00	2,82
413.	02-36-2-06-192 -l -00	7,70
414.	02-36-2-06-192 -m -00	14,05
415.	02-36-2-06-193 -a -00	16,24
416.	02-36-2-06-193 -b -00	2,90
417.	02-36-2-06-194 -a -00	4,82
418.	02-36-2-06-194 -c -00	6,12
419.	02-36-2-06-194 -d -00	7,65
420.	02-36-2-06-195 -a -00	1,26
421.	02-36-2-06-195 -c -00	0,71
422.	02-36-2-06-195 -g -00	12,52
423.	02-36-2-06-195 -h -00	3,95
424.	02-36-2-06-195 -i -00	5,30
425.	02-36-2-06-196 -b -00	9,76
426.	02-36-2-06-196 -c -00	7,50
427.	02-36-2-06-197 -a -00	2,72

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
428.	02-36-2-06-197 -b -00	23,92
429.	02-36-2-06-199 -a -00	7,60
430.	02-36-2-06-200 -b -00	1,53
431.	02-36-2-06-200 -c -00	16,19
432.	02-36-2-06-200 -d -00	5,85
433.	02-36-2-06-201 -a -00	3,13
434.	02-36-2-06-201 -b -00	13,13
435.	02-36-2-06-201 -c -00	1,59
436.	02-36-2-06-202 -b -00	16,58
437.	02-36-2-06-205 -a -00	6,81
438.	02-36-2-06-205 -b -00	4,69
439.	02-36-2-06-205 -d -00	4,60
440.	02-36-2-06-205 -f -00	4,75
441.	02-36-2-06-205 -g -00	3,25
442.	02-36-2-06-206 -a -00	18,85
443.	02-36-2-06-207 -a -00	14,59
444.	02-36-2-06-210 -b -00	12,04
445.	02-36-2-06-211 -a -00	0,49
446.	02-36-2-06-211 -b -00	1,31
447.	02-36-2-06-211 -c -00	1,34
448.	02-36-2-06-211 -d -00	0,65
449.	02-36-2-06-211 -f -00	18,88
450.	02-36-2-05-214 -c -00	1,29
451.	02-36-2-05-214 -f -00	14,52
452.	02-36-2-05-215 -a -00	8,52
453.	02-36-2-05-216 -c -00	4,68
454.	02-36-2-05-216 -d -00	3,04
455.	02-36-2-05-217 -a -00	9,93
456.	02-36-2-05-219 -a -00	1,00
457.	02-36-2-05-220 -c -00	9,40
458.	02-36-2-05-220 -d -00	1,90
459.	02-36-2-05-221 -a -00	6,31
460.	02-36-2-05-221 -h -00	1,23
461.	02-36-2-05-222 -c -00	2,17
462.	02-36-2-05-223 -a -00	29,22
463.	02-36-2-05-224 -a -00	6,59
464.	02-36-2-05-228 -c -00	8,25
465.	02-36-2-05-232 -a -00	7,91
466.	02-36-2-05-232 -b -00	1,01
467.	02-36-2-05-233 -a -00	9,18
468.	02-36-2-05-233 -b -00	6,88
469.	02-36-2-05-233 -c -00	17,86
470.	02-36-2-05-234 -a -00	7,07
471.	02-36-2-05-235 -c -00	5,98
472.	02-36-2-05-236 -a -00	6,50
473.	02-36-2-05-237 -a -00	5,45
474.	02-36-2-05-238 -a -00	6,66
475.	02-36-2-05-238 -b -00	3,46
476.	02-36-2-05-239 -a -00	1,33

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
477.	02-36-2-05-239 -b -00	4,83
478.	02-36-2-05-239 -d -00	8,59
479.	02-36-2-05-239 -f -00	2,47
480.	02-36-2-05-239 -g -00	5,39
481.	02-36-2-05-239 -h -00	2,24
482.	02-36-2-05-240 -a -00	7,34
483.	02-36-2-05-240 -b -00	4,56
484.	02-36-2-05-242 -a -00	3,79
485.	02-36-2-05-242 -b -00	1,36
486.	02-36-2-05-243 -a -00	9,60
487.	02-36-2-05-243 -b -00	15,11
488.	02-36-2-05-247 -a -00	1,56
489.	02-36-2-05-247 -b -00	2,90

Lp.	Adres leśny Węgierska Górka kwaśne buczyny	Pow. [ha]
490.	02-36-2-05-247 -d -00	2,06
491.	02-36-2-05-247 -g -00	3,47
492.	02-36-2-05-247 -h -00	3,19
493.	02-36-2-05-248 -d -00	2,96
494.	02-36-2-05-249 -b -00	5,60
495.	02-36-2-05-251 -g -00	1,29
496.	02-36-2-05-252 -b -00	7,58
497.	02-36-2-05-253 -b -00	3,40
498.	02-36-2-05-253 -d -00	16,95
499.	02-36-2-05-255 -f -00	6,42

Żyzne buczyny – 9130
Lipowa Beskid Śląski
39 wydziałów
255,87 ha

Lp.	Adres leśny Lipowa żyzne buczyny	Pow. [ha]
1.	02-36-1-08-2 -f -00	4,49
2.	02-36-1-08-3 -a -00	2,22
3.	02-36-1-08-3 -b -00	17,71
4.	02-36-1-08-3 -c -00	1,90
5.	02-36-1-08-4 -a -00	1,61
6.	02-36-1-08-6 -a -00	15,42
7.	02-36-1-08-6 -b -00	3,10
8.	02-36-1-08-9 -a -00	16,52
9.	02-36-1-08-9 -b -00	1,29
10.	02-36-1-08-10 -b -00	2,85
11.	02-36-1-08-10 -c -00	7,56
12.	02-36-1-08-13 -a -00	1,00
13.	02-36-1-08-13 -b -00	16,07
14.	02-36-1-08-14 -b -00	5,40
15.	02-36-1-09-30 -c -00	8,99
16.	02-36-1-11-47 -c -00	9,37
17.	02-36-1-10-73 -b -00	19,91
18.	02-36-1-10-73 -c -00	3,02
19.	02-36-1-12-81 -b -00	9,02
20.	02-36-1-12-82 -a -00	5,63
21.	02-36-1-12-82 -b -00	8,96
22.	02-36-1-12-82 -c -00	8,35

Lp.	Adres leśny Lipowa żyzne buczyny	Pow. [ha]
23.	02-36-1-12-83 -b -00	3,22
24.	02-36-1-12-83 -c -00	5,58
25.	02-36-1-12-83 -d -00	7,94
26.	02-36-1-12-84 -g -00	1,24
27.	02-36-1-12-95 -a -00	4,13
28.	02-36-1-12-95 -b -00	3,98
29.	02-36-1-12-95 -c -00	3,04
30.	02-36-1-12-95 -f -00	6,23
31.	02-36-1-12-95 -g -00	7,64
32.	02-36-1-12-95 -h -00	2,13
33.	02-36-1-12-95 -i -00	0,83
34.	02-36-1-12-96 -o -00	1,35
35.	02-36-1-12-96 -p -00	7,49
36.	02-36-1-12-96 -r -00	5,98
37.	02-36-1-12-97 -a -00	13,95
38.	02-36-1-12-97 -b -00	3,54
39.	02-36-1-13-110 -a -00	7,21

Żyzne buczyny – 9130
Węgierska Górką – Beskid Śląski i Żywiecki
80 wydzieleń
665,08 ha

Lp.	Adres leśny Węgierska Górką żyzne buczyny	Pow. [ha]
1.	02-36-2-01-1 -b -00	24,00
2.	02-36-2-01-1 -c -00	12,41
3.	02-36-2-01-2 -b -00	26,87
4.	02-36-2-01-3 -d -00	0,94
5.	02-36-2-01-4 -a -00	19,89
6.	02-36-2-01-5 -a -00	0,99
7.	02-36-2-01-5 -b -00	15,59
8.	02-36-2-01-6 -b -00	11,15
9.	02-36-2-01-7 -a -00	13,89
10.	02-36-2-01-8 -d -00	2,35
11.	02-36-2-01-9 -b -00	9,17
12.	02-36-2-01-10 -a -00	0,25
13.	02-36-2-01-10 -b -00	8,07
14.	02-36-2-01-10 -c -00	5,96
15.	02-36-2-01-11 -a -00	1,49
16.	02-36-2-01-11 -b -00	13,68
17.	02-36-2-01-12 -a -00	9,76
18.	02-36-2-01-12 -b -00	9,84
19.	02-36-2-01-13 -a -00	10,26
20.	02-36-2-01-13 -b -00	14,83
21.	02-36-2-01-14 -c -00	3,97
22.	02-36-2-01-16 -b -00	10,94
23.	02-36-2-01-17 -b -00	5,62
24.	02-36-2-01-17 -c -00	1,77
25.	02-36-2-01-21 -c -00	15,94
26.	02-36-2-01-22 -a -00	15,59
27.	02-36-2-01-22 -c -00	6,35
28.	02-36-2-02-32 -a -00	0,24
29.	02-36-2-02-32 -b -00	14,39
30.	02-36-2-02-34 -b -00	4,97
31.	02-36-2-02-39 -d -00	1,30
32.	02-36-2-02-42 -c -00	11,52
33.	02-36-2-02-43 -a -00	13,12
34.	02-36-2-02-43 -b -00	15,68
35.	02-36-2-02-44 -a -00	16,81
36.	02-36-2-02-44 -c -00	7,09
37.	02-36-2-02-44 -d -00	2,54
38.	02-36-2-02-45 -b -00	10,93
39.	02-36-2-02-45 -d -00	1,88
40.	02-36-2-02-45 -g -00	3,56
41.	02-36-2-02-49 -a -00	20,20
42.	02-36-2-02-50 -c -00	8,03
43.	02-36-2-02-50 -d -00	8,26
44.	02-36-2-02-51 -b -00	31,78
45.	02-36-2-02-51 -c -00	4,68

Lp.	Adres leśny Węgierska Górką żyzne buczyny	Pow. [ha]
46.	02-36-2-02-51 -d -00	3,68
47.	02-36-2-02-51 -f -00	1,19
48.	02-36-2-02-56 -b -00	7,82
49.	02-36-2-02-57 -c -00	15,63
50.	02-36-2-02-57 -d -00	1,60
51.	02-36-2-03-58 -c -00	14,01
52.	02-36-2-03-58 -d -00	0,83
53.	02-36-2-03-60 -a -00	2,51
54.	02-36-2-03-62 -a -00	0,95
55.	02-36-2-03-63 -a -00	12,88
56.	02-36-2-03-66 -a -00	1,62
57.	02-36-2-03-66 -b -00	1,05
58.	02-36-2-03-72 -a -00	9,82
59.	02-36-2-03-73 -c -00	15,05
60.	02-36-2-03-78 -f -00	3,61
61.	02-36-2-03-78 -h -00	8,86
62.	02-36-2-03-78 -i -00	3,28
63.	02-36-2-03-85 -a -00	8,85
64.	02-36-2-03-85 -c -00	4,99
65.	02-36-2-04-92 -f -00	0,71
66.	02-36-2-03-97 -c -00	1,07
67.	02-36-2-03-97 -d -00	7,92
68.	02-36-2-04-101 -c -00	12,57
69.	02-36-2-04-108 -a -00	12,59
70.	02-36-2-04-108 -b -00	3,14
71.	02-36-2-04-112 -c -00	1,46
72.	02-36-2-04-113 -d -00	2,28
73.	02-36-2-04-114 -b -00	6,39
74.	02-36-2-04-115 -b -00	5,80
75.	02-36-2-04-115 -c -00	3,97
76.	02-36-2-04-116 -c -00	4,42
77.	02-36-2-04-116 -d -00	7,85
78.	02-36-2-04-123 -a -00	4,56
79.	02-36-2-04-123 -b -00	9,77
80.	02-36-2-07-140 -d -00	13,80

Lasy łęgowe – 91E0
 Lipowa Beskid Śląski
 6 wydziałów
 12,04 ha

Lp.	Adres leśny	Pow
1.	02-36-1-10-67 -a -00	3,06
2.	02-36-1-10-68 -a -00	1,48
3.	02-36-1-10-69 -b -00	3,01
4.	02-36-1-10-70 -a -00	2,79
5.	02-36-1-10-71 -a -00	1,03
6.	02-36-1-10-73 -a -00	0,67

Lasy łęgowe – 91E0
 Węgierska Górka Beskid Śląski
 3 wydziałów
 3,46 ha

Lp.	Adres leśny	Pow
1.	02-36-2-05-255 -l -00	1,79
2.	02-36-2-05-255 -r -00	0,54
3.	02-36-2-05-255 -x -00	1,13

Ziołorośla górskie – 6430

6430	
Oddział	Powierzchnia
Lipowa Beskid Śląski	
69 c	0,34

Jaworzyny i lasy klonowe – 9180

9180	
Oddział	Powierzchnia
Węgierska Górka Beskid Śląski	
145 f	0,51

Torfowiska przejściowe i trzęsawiska – 7140

7140	
Oddział	Powierzchnia
Węgierska Górka Beskid Żywiecki	
63 b	0,15

11.2. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Lipowska”

 REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH
Wpłynęła data: 12.09.2013
L. do: 1916-12013
znak spr.: 1-732-603-1/13
Załącznik: 120

Katowice, 3 września 2013r.

WPN.6201.6.2013.MM

2 + MM
12.09.13
realizacja
wg wytycznych
w załączniku

Nadleśnictwo Ujsoly
ul. św. Huberta 2
34-371 Ujsoly

Nadleśnictwo Węgierska Górka
ul. Zielona 62
34-350 Węgierska Górka

Uprzejmie informuję, iż Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wydał zarządzenie z 2 września 2013r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Lipowska”. Przedmiotowe zarządzenie obowiązuje do 1 września 2018r. Proszę o przekazywanie tut. Dyrekcji informacji na temat wykonania zadania związanego z utworzeniem systemu naturalnych zapór poprzez obalenie drzew, w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów mechanicznych na teren rezerwatu. Obserwacje stanu zachowania kompleksu torfowisk realizowane będą przez pracowników RDOŚ w Katowicach. W załączeniu przekazuję ww. zarządzenie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach

mgr Bernard Błaszczyk

Do wiadomości:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach
ul. św. Huberta 43/45, 40-543 Katowice
(wraz z kopią zarządzenia)
2. WPN aa

Zarządzenie Nr 2/2013
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Katowicach
z dnia 2 września 2013r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Lipowska”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, 628 i 842) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Lipowska”, zwanego dalej „rezerwatem” położonego w gminach Ujsoly i Węgierska Górka w powiecie żywieckim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie w dniu podpisania.

Załączniki do zarządzenia Nr 2/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 26 września 2013r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Lipowska”.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Ocena zagrożeń.	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków.
Zubożenie bioróżnorodności związane z dewastacją torfowisk z systemem oczek wodnych oraz płoszeniem zwierząt, w wyniku poruszania się po terenie rezerwatu pojazdów mechanicznych.	Istotne	Tworzenie systemu naturalnych zapór poprzez obalenie drzew, w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów mechanicznych na teren rezerwatu.
Zubożenie roślinności torfowiskowej w wyniku zmian biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych.	Istotne	Obserwacje stanu zachowania kompleksu torfowisk.

Załącznik Nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemu z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego [oddz./pododdz.]* – 1) Nadleśnictwo Węgierska Górka 2) Nadleśnictwo Ujszoły	Rozmiar zadania ochronnego
Tworzenie systemu naturalnych barier poprzez obalenie pojedynczych drzew, w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów mechanicznych na teren rezerwatu.	1) 75b, 75a, 74d 2) 14b, 17 a, 17b	Obalenie żywych oraz martwych drzew. Liczba drzew koniecznych do obalenia – w zależności od potrzeb.
Obserwacje stanu zachowania kompleksu torfowisk.	Cały teren rezerwatu	Prowadzone co dwa lata.

*Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Węgierska Górka na lata 2004 – 2013 oraz Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Ujszoły na lata 2013 – 2022.

Uzasadnienie merytoryczne

do zarządzenia Nr 42/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 2 września 2013r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Lipowska”.

Rezerwat przyrody „Lipowska” nie ma planu ochrony ustanowionego przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W związku z tym, wykonywanie wszelkich prac na terenie tego rezerwatu jest możliwe na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, ustalającego zadania ochronne, zgodnie z art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, z późn. zm.).

Zabiegi ochronne ujęte w zarządzeniu są konieczne dla zachowania trwałości i stabilności ekosystemu, zapewnienia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony rezerwatu oraz obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Beskid Żywiecki PLH240006 – kompleksu torfowisk z systemem oczek wodnych, a także miejsc bytowania rzadkich gatunków zwierząt podlegających ścisłej ochronie tj. wilk, ryś, niedźwiedź, głuszec.

Zarządcy terenu rezerwatu – Nadleśniczy Nadleśnictwa Węgierska Górka oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Ujszoły poinformowali Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach o przypadkach wjazdu na teren rezerwatu przyrody „Lipowska” terenowych pojazdów mechanicznych typu quad. Pojazdy te poruszają się wzdłuż grzbietu szczytu Lipowska, rozjeżdżając oczka wodne wraz z roślinnością torfowiskową. Ponadto hałas związany z pracą silników samochodów terenowych powoduje płoszenie zwierząt, które w rezerwacie znajdują dogodne warunki bytowania. Ruch pojazdów terenowych po terenach leśnych jest coraz częstszym zjawiskiem, a taka forma spędzania wolnego czasu staje się coraz popularniejsza. Stanowi to poważny problem na terenach leśnych naszego kraju.

Stwierdzono zatem konieczność podjęcia działań w celu ochrony rezerwatu przed dewastacją. Ustalono z zarządcami terenu rezerwatu, iż najskuteczniejszym sposobem, uniemożliwiającym przejazd pojazdom przez najcenniejsze fragmenty obiektu przyrodniczego, jest stworzenie systemu naturalnych zapór, utworzonego przez obalone na tą potrzebę drzewa. Ustalono, że bariery te tworzone będą wokół oczek wodnych oraz w miejscach potencjalnego wjazdu pojazdów na teren rezerwatu (w szczególności od strony schronisk turystycznych).

Biorąc pod uwagę położenie rezerwatu w znacznej odległości od posterunków służb leśnych oraz policji, interwencje tych służb mogą okazać się spóźnione, a tym samym nieskuteczne. Blokowanie wjazdu pojazdów terenowych do rezerwatu jest działaniem bezpośrednim oraz prewencyjnym. Jednocześnie sama wycinka pojedynczych drzew na terenie rezerwatu nie będzie istotnie wpływała na zmianę warunków siedliskowych.

W ramach zadań ochronnych realizowane będą obserwacje stanu zachowania kompleksu torfowisk w obrębie rezerwatu, w odstępie dwuletnim. Wyniki obserwacji będą stanowiły uzupełnienie dokumentacji inwentaryzującej zasoby przyrodnicze rezerwatu oraz będą wskazywały na procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym tego obiektu. W przypadku pogorszenia się stanu ochrony siedlisk wyniki obserwacji będą podstawą do określenia i podjęcia ewentualnych dodatkowych zabiegów ochrony czynnej.

Ochrona czynna gatunków grzybów roślin i zwierząt realizowana jest przez ochronę ekosystemu. Aktualnie nie występuje na terenie rezerwatu konieczność prowadzenia dodatkowych czynności w celu ochrony grzybów, roślin i zwierząt.

11.3. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Kuźnie”

**Zarządzenie Nr 26/2013
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach
z dnia 17 października 2013r.**

**w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Kuźnie”**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, 628 i 842) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Kuźnie”, zwanego dalej „rezerwatem” położonego w gminie Lipowa, w powiecie żywieckim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 2 do zarządzenia;

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach
Bernard Błaszczyk

Załączniki do zarządzenia Nr 26/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 17 października 2013r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Kuźnie”.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Ocena zagrożeń.	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków.
1.	Rozpad drzewostanu świerkowego w wyniku braku odnowienia naturalnego.	Średnio Istotne	Prowadzenie obserwacji udatności odnowienia naturalnego.
2.	Zanik roślinności naskalnej w wyniku wydeptywania i wspinaczki skalnej.	Istotne	Prowadzenie obserwacji stopnia pokrycia skał roślinnością naskalną.
3.	Ograniczenie możliwości wykorzystania jaskini przez nietoperze, w wyniku antropopresji – niekontrolowanych eksploracji speleologicznych i aktów wandalizmu.	Istotne	Kontrola stanu zachowania jaskini.

Załącznik Nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego.	Lokalizacja zadania.	Rozmiar zadania ochronnego.
1.	Prowadzenie obserwacji i ocena udatności odnowienia naturalnego, w tym jego składu gatunkowego.	Cały teren rezerwatu.	W 1, 3 i 5 roku obowiązywania zarządzenia.
2.	Prowadzenie oględzin pod kątem stopnia pokrycia skał roślinnością naskalną, w związku z: <ul style="list-style-type: none"> – dewastacją ścian skalnych poprzez zakładanie sztucznych zabezpieczeń (ringi, nity, klamry); – fizycznym niszczeniem roślinności przy czyszczeniu chwytów do wspinaczki; – zmianą chemizmu podłoża np. przez stosowanie magnezji do wzmocnienia chwytu przez wspinaczy. 	Odział leśny 83a *	1 oględziny / rok w terminie od 1 czerwca do 30 września.
3.	Prowadzenie oględzin jaskini pod kątem występowania nietoperzy, w związku z prowadzeniem niekontrolowanych eksploracji speleologicznych, ewentualnych aktów wandalizmu oraz bieżące przeciwdziałanie i eliminowanie efektów negatywnych oddziaływań na jaskinie.	Jaskinie: 1. „Chłodna” 2. „Pod balkonem” 3. „Niska” 4. „W Muronce I”	W 3 roku obowiązywania zarządzenia.

* Nadleśnictwo Węgierska Góra, Obręb Lipowa. Oznaczenia zgodne z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Węgierska Góra na okres 01.01.2004r. - 31.12.2013r.

Uzasadnienie merytoryczne

Rezerwat „Kuznie” nie ma planu ochrony ustanowionego przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. W związku z tym, zgodnie z art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, do czasu ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody, konieczne jest sporządzenie i ustanowienie w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, zadań ochronnych.

Realizacja działań ochronnych ujętych w zarządzeniu jest konieczna dla zapewnienia:

- trwałości i stabilności ekosystemu,
- utrzymania w zbiorowiskach rezerwatu cech zespołu naturalnego,
- przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych w tym zapewnienia właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków podlegających ochronie,

a tym samym zachowania przedmiotu ochrony rezerwatu przyrody „Kuznie” jakim jest, zgodnie z aktem prawnym stanowiącym podstawę funkcjonowania rezerwatu (zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 11 grudnia 1995r. M.P. Nr 5, poz. 46), zgrupowanie wychodni skalnych, jaskiń oraz drzewostan świerkowy.

Silna presja turystyczna i związana z tym niekontrolowana penetracja wnętrza rezerwatu, znacznie ogranicza przebieg naturalnych procesów przyrodniczych. Naruszenie zakazów obowiązujących w rezerwacie poprzez uprawianie wspinaczki skalnej powoduje niszczenie i zanik roślinności naskalnej oraz niszczenie walorów przyrody nieożywionej – licznych baszt, półek i wychodni skalnych, w wyniku dewastacji ścian skalnych poprzez zakładanie sztucznych zabezpieczeń (ringi, nity, klamry), fizycznego niszczenia roślinności przy czyszczeniu chwytów do wspinaczki oraz zmiany chemizmu podłoża np. przez stosowanie magnezyj do wzmocnienia chwytu przez wspinaczy. Natomiast dzika eksploracja jaskiń rezerwatu, skutkuje niszczeniem szaty naciekowej, a także niepokojeniem i płoszeniem nietoperzy. W związku z tym, zaplanowano prowadzenie obserwacji terenu rezerwatu, ukierunkowanych na monitorowanie przedmiotów ochrony rezerwatu pod kątem presji antropogenicznej. W przypadku roślinności naskalnej, zakres obserwacji przyjęto zgodnie z metodyką określoną przez Główny Inspektorat Środowiska dla monitoringu siedliska ścian skalnych i urwisk krzemianowych ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, w zakresie parametru „Specyficzna struktura i funkcje” wskaźnika „Ślady wspinaczki lub wydeptywania”. Wyniki oględzin umożliwią, w przypadku takiej konieczności, szybkie podjęcie działań z zakresu czynnej ochrony.

W ramach oględzin prowadzone będzie szczegółowe rozpoznanie i eliminowanie lub ograniczanie szkodnictwa rezerwatowego (naruszania zakazów i ograniczeń obowiązujących w rezerwacie), między innymi poprzez kierowanie bezpośrednio do organów ścigania informacji o wykryciu nieprawidłowości, celem przeprowadzenia czynności wyjaśniających.

Ponadto w zadaniach ochronnych przewidziano prowadzenie oceny udatności odnowienia naturalnego, z jednoczesnym określeniem jego składu gatunkowego. W przypadku braku odnowienia naturalnego lub zamierania młodego pokolenia lasu, możliwe będzie podjęcie działań w celu ewentualnego, sztucznego odnowienia drzewostanu świerkowego.

Konieczność ujęcia w zarządzeniu ww. zadań, wynika z dokumentacji sporządzonej, przez P.W. Krameko Sp. z o. o. w 2008r., na potrzeby ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Kuznie”, pt. „Dokumentacja do projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody Kuznie”.

Ochrona gatunków roślin, zwierząt i grzybów, realizowana jest przez ochronę całego ekosystemu. Obecnie nie zachodzi na terenie rezerwatu konieczność prowadzenia dodatkowych działań z zakresu czynnej ochrony roślin, zwierząt i grzybów.

Realizacja zadań ujętych w zarządzeniu będzie prowadzona przez Nadleśnictwo Węgierska Górka – w ramach sprawowanego zarządu nad terenem rezerwatu i Regionalną Dyрекcyjną Ochrony Środowiska w Katowicach sprawującą nadzór nad rezerwatem przyrody „Kuznie”.

11.3. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Romanka”

3203

ROZPORZĄDZENIE NR 49/06. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 21 września 2006 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Romanka”

Na podstawie art. 19 ust 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 oraz z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087)

zarządza się, co następuje:

§ 1

Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Romanka”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2

1. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i turystycznych pierwotnego fragmentu dawnej Puszczy Karpackiej, w postaci ekosystemów leśnych regla górnego i dolnego wraz z całym bogactwem gatunkowym fauny i flory.
2. Wskazuje się następujące przyrodnicze i społeczne uwarunkowania realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1:
 - 1) zgodność zbiorowisk roślinnych, stwierdzonych w rezerwacie, z siedliskiem;
 - 2) faza rozwojowa drzewostanu, jego kondycja zdrowotna, tempo rozpadu oraz zdolność do naturalnego odnawiania się drzew;
 - 3) skład gatunkowy flory i fauny;
 - 4) narażenie rezerwatu na silną antropopresję, a w szczególności wynikającą z zagospodarowania turystycznego;
 - 5) zapewnienie możliwości zrównoważonego wykorzystania edukacyjnego, turystycznego i rekreacyjnego masywu Romanki.

§ 3

Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń

§ 8

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni

wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków zawiera załącznik Nr 1 do rozporządzenia.

§ 4

Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji zawiera załącznik Nr 2 do rozporządzenia.

§ 6

Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych oraz określenie sposobów ich udostępniania zawiera załącznik Nr 3 do rozporządzenia.

§ 7

Wprowadza się następujące ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych:

- 1) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, obszar rezerwatu winien być enklawą w której nie należy lokalizować przedsięwzięć liniowych, w tym sieci energetycznych, wyciągów i kolei linowych;
- 2) wszelkie przedsięwzięcia, a w szczególności mogące znacząco oddziaływać na środowisko powinny być lokalizowane w sposób gwarantujący brak negatywnego oddziaływania na rezerwat;
- 3) na rysunkach planów należy nanieść granice rezerwatu.

od dnia ogłoszenia.

Z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

Artur WARZOCHA
I WICEWOJEWODA

Załączniki do rozporządzenia Nr 49/06 Wojewody Śląskiego z dnia 21 września 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Romanka”:

Załącznik Nr 1

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.
1.	Wystąpienie gradacji kornika drukarza.	1. Kontrola stanu sanitarnego i monitoring zagrożenia. 2. W przypadku stwierdzenia masowego pojawu gatunków z zespołu kornika drukarza – usuwanie i korowanie posuszu czynnego, z pozostawieniem do naturalnego rozkładu materiału pozyskanego w wyniku tych prac.
2.	Ograniczenie różnorodności flory i fauny związane ze zmniejszeniem ilości martwego drewna.	Pozostawianie masy drzewnej pozyskanej w wyniku cięć sanitarnych oraz całości posuszu liściastego i jałowego posuszu iglastego na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu.
3.	Mała ilość odnowień naturalnych.	Pozostawianie na terenie rezerwatu martwych kłód do naturalnego rozkładu.
4.	Degradacja chronionych zespołów roślinnych w wyniku niekontrolowanej penetracji wnętrza rezerwatu przez ludzi.	Przeciwdziałanie zbaczaniu ze szlaków turystycznych poprzez utrzymanie ich drożności – usuwanie z udostępnionych ścieżek złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów leżaniny, układanie dylówek w okolicach miejsc podmokłych.
5.	Degradacja chronionych zespołów roślinnych rezerwatu.	Organizacja miejsc odpoczynku przy szlaku turystycznym.

Załącznik Nr 2

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji.

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych	Pow. w m ²	Skrócony opis taksacyjny	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
NADLEŚNICTWO WĘGIERSKA GÓRKA					
1.	53b	151300	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan jednopiętrowy: Św 210 – V, 0 Zadrzewienie – 1,4 Zwarcie: przerywane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Uporządkowanie ruchu turystycznego. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny, dopuszcza się także układanie dyłówek w okolicach miejsc podmokłych – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2. 4. Ustawienie dodatkowych drewnianych ławek i w/g potrzeb ich bieżąca konserwacja.
2.	53c	63300	BMGśw2 <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan jednopiętrowy: Św 220 – IV, 0 Zadrzewienie – 0,9 Zwarcie: przerywane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny, dopuszcza się także układanie dyłówek w okolicach miejsc podmokłych – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2.
3.	53d	46400	BWGśw2, w cz S BMG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan jednopiętrowy: Św 60 – II, 5 Zadrzewienie – 1,1 Zwarcie: umiarkowane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaku turystycznego – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny, dopuszcza się także układanie dyłówek w okolicach miejsc podmokłych – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2.

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych	Pow. w m ²	Skrócony opis taksacyjny	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
4.	53f	12300	BMGśw2 <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: 8 Św 90 – III, 0 2 Bk 90 – III, 0 Zadrzewienie – 0,7 Zwarcie: przerywane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaku turystycznego – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny, dopuszcza się także układanie dylówek w okolicach miejsc podmokłych – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu liściastego oraz jałowego posuszu iglastego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2.
5.	53g	24900	BWGśw2 <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: Św 210 – V, 0 Zadrzewienie – 0,9 Zwarcie: przerywane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
6.	53h	43600	LMGśw2 <i>Luzulo luzuloidis – Fagetum</i> Drzewostan: 6 Bk 210 – III, 5 4 Św 210 – III, 0 Zadrzewienie – 0,5 Zwarcie: umiarkowane	Zachowanie fragmentu kwaśnej buczyny górskiej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaku turystycznego – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny, dopuszcza się także układanie dylówek w okolicach miejsc podmokłych – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu liściastego oraz jałowego posuszu iglastego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2.
7.	54a	181800	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: Św 210 – V, 0 Zadrzewienie – 0,7 Zwarcie: luźne	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny, dopuszcza się także układanie dylówek w okolicach miejsc podmokłych – w/g potrzeb.

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych	Pow. w m ²	Skrócony opis taksacyjny	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
				chronionych.	3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2.
8.	54b	8000	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: 8 Św 35 – III, 0 2 Św 25 Zadrzewienie – 0,9 Zwarcie: umiarkowane	Zachowanie fragmentu świerczyny górnoregłowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Utrzymanie drożności szlaku turystycznego – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
9.	54c	38200	BMGśw2 <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: 5 Św 210 – IV, 5 3 Św 140 – IV, 5 1 Bk 140 – V, 0 1 Św 70 – IV, 0 Zadrzewienie – 0,6 Zwarcie: przerywane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoregłowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu liściastego oraz jałowego posuszu iglastego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
NADLEŚNICTWO JELESNIA					
10.	204a	20600	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: Św 95 – III, 5 Zadrzewienie – 0,8 Zwarcie: umiarkowane	Zachowanie fragmentu świerczyny górnoregłowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2.
11.	204b	6500	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: Św 95 – IV, 5 Zadrzewienie – 0,4 Zwarcie: umiarkowane	Zachowanie fragmentu świerczyny górnoregłowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych	Pow. w m ²	Skrócony opis taksacyjny	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
12.	204c	93700	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan jednopiętrowy. Św 170 – V, 0 Zadrzewienie – 1,0 Zwarcie: przerywane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoeregłowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
13.	204d	31300	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: Św 170 – V, 0 Zadrzewienie – 0,2 Zwarcie: luźne	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoeregłowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Uporządkowanie ruchu turystycznego. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2. 4. Ustawienie na szczycie Romanki dodatkowych drewnianych ławek i w/g potrzeb ich bieżąca konserwacja.
14.	204f	65400	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: 9 Św 180 – IV, 5 1 Św 90 – V, 0 Zadrzewienie – 0,6 Zwarcie: przerywane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoeregłowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
15.	204h	31000	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan jednopiętrowy. Św 170 – IV, 5 Zadrzewienie – 0,7 Zwarcie: przerywane	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoeregłowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
16.	204i	8700	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan:	Zachowanie fragmentu świerczyny górnoeregłowej wraz z całym bogactwem	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych	Pow. w m ²	Skrócony opis taksacyjny	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
			Św 55 – II, 5 Zadrzewienie – 0,8 Zwarcie: umiarkowane	gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
17.	204j	9900	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: Św 75 – III, 5 Zadrzewienie – 0,7 Zwarcie: przerywane	Zachowanie fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
18.	238a	24800	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan jednopiętrowy: 8 Św 75 – IV, 0 2 Św 55 – III, 5 Zadrzewienie – 0,9 Zwarcie: umiarkowane	Zachowanie fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
19.	238b	164100	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan: Św 185 – V, 0 Zadrzewienie – 0,6 Zwarcie: luźne	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1.
20.	238c	7200	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tatricum</i> Drzewostan jednopiętrowy: 9 Św 55 – IV, 0 1 Św 30 – IV, 0 Zadrzewienie – 1,0 Zwarcie: przerywane	Zachowanie fragmentu świerczyny górnoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2.

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych	Pow. w m ²	Skrócony opis taksacyjny	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
21.	239a	146000	BWG <i>Plagiothecio – Piceetum tetricum</i> Drzewostan: Św 180 – V, 0 Zadrzewienie – 0,7 Zwarcie: luźne	Zachowanie naturalnego fragmentu świerczyny górmoreglowej wraz z całym bogactwem gatunkowym biocenozy leśnej rezerwatu. Ochrona przed przypadkowymi zmianami wywołanymi działalnością człowieka. Zachowanie stanowisk roślin i zwierząt chronionych.	1. Prowadzenie monitoringu zagrożenia gradacją kornika drukarza – w przypadku stwierdzenia wystąpienia silnego zasiedlenia drzew stojących oraz złomów i wywrotów – prowadzenie cięć sanitarnych i korowanie drzew trocinkowych – w/g potrzeb. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych – usuwanie złomów, wywrotów i fragmentów leżaniny, dopuszcza się także układanie dylówek w okolicach miejsc podmokłych – w/g potrzeb. 3. Pozostawienie na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu całości posuszu jałowego, złomów i wywrotów oraz materiału pozyskanego w wyniku prac wymienionych w pkt 1,2.

Załącznik Nr 3

Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych oraz określenie sposobów ich udostępniania.

Lp.	Cel udostępniania	Obszary i miejsca udostępniane	Sposoby udostępniania
1.	Edukacyjny, turystyczny i rekreacyjny.	Istniejące i oznakowane szlaki turystyczne, przebiegające przez oddziały: 53b, 53c, 53d, 53f, 53h, 54a, 204a, 204d, 238c, 239a.	Szlaki turystyczne ogólnodostępne bez ograniczeń.
2.	Badania naukowe.	Cały obszar rezerwatu.	Udostępnienie do celów naukowych – zgoda wojewody na prowadzenie badań.

11.4. Zarządzenie w sprawie lasów o szczególnych walorach przyrodniczych

ZARZĄDZENIE NR 22 /12
Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach
z dnia 1.10.2012r.
Zn. spr. ZO – 732 – FSC- 40/2012
w sprawie wyznaczenia lasów o szczególnych walorach przyrodniczych /HCVF/
na terenie nadleśnictw w RDLP w Katowicach

Na podstawie art.34 ustawy o lasach z dnia 28.09.1991r. /Dz.U. z 2011r. nr.12, poz.59 z późn. zm./, §17 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe /zał.do zarz.nr 50 Ministra OŚZNiL z dnia 18.05.1994r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe/, zarządzam co następuje:

§1.

Realizując zapisy procedury wyznaczania lasów o szczególnych walorach przyrodniczych /HCVF – *High Conservation Value Forests*/ zgodnie ze standardami FSC adaptowanymi do warunków polskich, na terenach nadleśnictw RDLP w Katowicach zatwierdzam lasy o szczególnych walorach przyrodniczych /HCVF/ o łącznej powierzchni **333 578,45 ha**.

§2.

Za lasy o szczególnych walorach przyrodniczych /HCVF/ uznaje się obszary zgłoszone przez nadleśnictwa oraz wyłonione w procesie konsultacji społecznych/HCFV-6/, o następujących powierzchniach:

Lp.	Nadleśnictwo	Powierzchnia zredukowana lasów HCVF/ha/
1.	Andrychów	11 251,10
2.	Bielsko	9 787,43
3.	Brynek	184,39
4.	Brzeg	15 038,52
5.	Gidle	4 882,98
6.	Herby	15 847,61
7.	Chrzanów	5 662,48
8.	Jeleśnia	11 439,92
9.	Katowice	153,46
10.	Kędzierzyn	24,54
11.	Kluczbork	10 692,63
12.	Kłobuck	5 142,18
13.	Kobiór	15 941,75
14.	Zawadzkie	536,84
15.	Konieczpol	5 041,01
16.	Koszęcin	12 653,02
17.	Kup	15 955,12
18.	Lubliniec	13 549,25

19.	Namysłów	4 991,27
20.	Olesno	4 068,52
21.	Olkusz	11 610,11
22.	Prudnik	14 106,57
23.	Prószków	15 063,90
24.	Rudziniec	4 086,35
25.	Rudy Raciborskie	16 144,90
26.	Rybnik	16 596,57
27.	Siewierz	8 238,50
28.	Strzelce Opolskie	2 970,81
29.	Sucha	10 186,63
30.	Swierklaniec	19,80
31.	Tułowice	4 934,08
32.	Turawa	13 915,59
33.	Ujsoły	13 537,15
34.	Ustroń	8 233,65
35.	Węgierska Górka	9 059,06
36.	Wisła	8 464,82
37.	Złoty Potok	12 677,47
38.	Opole	888,47
X	RAZEM:	333 578,45

§ 3.

1. Powierzchnia Lasów o szczególnych walorach przyrodniczych /HCVF/ w poszczególnych kategoriach na terenie RDLP w Katowicach wynosi:

Lp.	Nadleśnictwo	Kategoria HCVF* opis kategorii w załączniku nr 1								
		1.1.a	1.1.b	1.2.	2	3.1.	3.2.	4.1.	4.2.	6
1.	Andrychów	151,82	6737,21	46,05	0	10,14	5655,74	10866,24	9365,58	0
2.	Bielsko	185,65	7237,22	0	0	113,90	2839,17	9539,46	449,59	0,1
3.	Brynek	24,92	0	0	0	6,24	153,23			
4.	Brzeg	136,56	11923,90	726,62	0	0	3828,92	6792,71	2319,0	0,8
5.	Gidle	131,07	0	75,59	0	2,55	89,36	4733,78	0	9,39
6.	Herby	45,00	14248,00	111,0	0	0	0	10912,00	0	75,0
7.	Chrzanów	90,79	2036,89	0	0	0	0	4720,43	0	117,42
8.	Jeleśnia	232,49	9268,82	0	0	1,3	4375,66	10502,84	548,13	0
9.	Katowice	128,26	0	59,67	0	0	0	0	0	0
10.	Kędzierzyn	0	0	0	0	0	0	0	0	24,54
11.	Kluczbork	21,79	5934,06	148,94	0	0	0	5798,88	0	9,55
12.	Kłobuck	76,51	800,20	12,64	0	0	373,60	4430,25	0	56,9
13.	Kobiór	818,81	967,30	82,38	0	0	0	14083,10	0	0
14.	Zawadzkie	0	0	96,44	0	22,31	239,97		334,19	6,85
15.	Koniecpol	89,58	159,82	44,25	0	0	135,92	4839,28		0
16.	Koszęcin	68,69	7496,96	235,50	0	0	0	8430,21	189,19	1,45
17.	Kup	0	16074,1	449,78	0	11,2	572,41	9780,97	354,77	0,7

			3							7
18.	Lubliniec	134,84	2892,58	3212,79	0	0	2892,58	11817,99	0	4,43
19.	Namysłów	23,01	471,45	379,59	0	0	216,6	4347,73	368,46	0
20.	Olesno	65,84	0	186,04	0	0	0	3917,89	3,47	0
21.	Olkusz	345,88	7158,92	296,99	0	94,09	768,44	2337,46	3055,36	65,74
22.	Prudnik	57,05	3064,44	57,25	0	7,25	3458,0	13744,0	1934,0	0
23.	Prószków	19,04	0	0	0	0	1116,32	14993,39	0	22,83
24.	Rudziniec	99,06	730,18	209,89	0	0	19,20	3336,41	0	3,74
25.	Rudy Racib.	328,64	13032,96	107,23	0	0	376,06	8881,86	1504,39	121,45
26.	Rybnik	0	11974,60	72,01	0	0	0	8085,93	1112,22	14,7
27.	Siewierz	15,00	348,00	2,0	0	49,0	857,0	7116,64	0	33,0
28.	Strzelce Op.	215,84	1205,61	421,71	0	2,62	1007,64	1303,13	0	39,86
29.	Sucha	58,70	1958,20	363,0	0	9,75	5064,28	10096,30	10096,3	1,82
30.	Świerklaniec	0	0	0	0	0	0	38,9	0	0
31.	Tulowice	143,20	0	58,53	0	0	1254,51	4629,83	0	76,78
32.	Turawa	0	8917,66	0	0	0	0	11822,72	0	0
33.	Ujsoły	188,49	13532,14	0	12378,86	5,32	4911,42	5698,48	5380,31	0
34.	Ustroń	149,87	6411,62	51,57	0	44,28	1321,17	7064,06	833,92	2,83
35.	Węgierska G	102,39	9317,53	0	0	1,20	3735,2	5025,52	493,29	7,76
36.	Wisła	379,85	7480,59	0	0	0	857,01	7919,87	801,7	0,17
37.	Złoty Potok	573,68	9520,41	3093,69	0	75,66	1035,92	9197,19	8708,75	26,07
38.	Opole	55,15	132,64	292,30	0	0	227,42	601,52	0	0
X	RAZEM:	5157,47	181033,84	10893,46	12378,86	456,81	47382,75	247406,97	47852,62	723,72

1. W biurze RDLP w Katowicach, w nadleśnictwach oraz leśnictwach gromadzona będzie dokumentacja, na którą złożą się:
 - a/ mapy z granicami poszczególnych kategorii HCVF;
 - b/ wykazy powierzchni według wyznaczonych kategorii Lasów o szczególnych walorach przyrodniczych /HCVF/;
2. Informację o Lasach o szczególnych walorach przyrodniczych /HCVF/ należy dołączyć do Programu Ochrony Przyrody.
3. W uzasadnionych przypadkach liczba i powierzchnia Lasów o szczególnych walorach przyrodniczych /HCVF/ może ulec zmianie, co winno być udokumentowane aneksem do niniejszego Zarządzenia. W takim przypadku nadleśniczy występuje do Dyrektora RDLP w Katowicach z wnioskiem o wniesienie aneksem do wykazu lub wykreślenie z wykazu określonych powierzchni.

HCVF 1.1. Obszary chronione

1.1.a/ lasy w rezerwach przyrody, parkach narodowych, przeznaczone wyłącznie do ochrony przyrody, bez kompromisu z potrzebami gospodarki leśnej, z wyłączeniem lasów w strefie ochrony krajobrazowej;

W naszych warunkach będą to rezerваты przyrody.

1.1.b/ lasy w parkach krajobrazowych oraz w strefach „ochrony krajobrazowej” parków narodowych i rezerwatów przyrody, w których celem jest zachowanie wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych w warunkach racjonalnej gospodarki dostosowanej do potrzeb ochrony;

W naszych warunkach wejdą tu powierzchnie parków krajobrazowych.

HCVF 1.2. Ostoje zagrożonych i ginących gatunków.

Praktycznym wskaźnikiem jest istotne znaczenie obszaru dla zachowania krajowych lub regionalnych zasobów przynajmniej jednego gatunku spośród gatunków ujętych na Czerwonej Liście/ lista gatunków ginących i zagrożonych/, w załączniku II lub IV Dyrektywy Siedliskowej lub w załączniku I Dyrektywy Ptasiej.

Delimitacja lasów HCVF 1.2. powinna uwzględniać biologię gatunku i jego całą przestrzeń życiową.

W naszych warunkach będą to: strefy ochrony gniazd ptaków drapieżnych, ostoje i stanowiska gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000 - nietoperze, głuszczyk, języczka syberyjska, sychrawa karpacza, lipiennik Loesela, modraszki, minóg strumieniowy.

HCVF 2. Kompleksy leśne odgrywające znaczącą rolę w krajobrazie, w skali krajowej, makroregionalnej lub globalnej.

Kryterium wyznaczania tej kategorii to; kompleks leśny o powierzchni co najmniej 10 tys. ha, desygnowany jako Międzynarodowa Ostoja Ptaków ze względu na gatunki ptaków krajobrazu leśnego –, jako Międzynarodowa Ostoja Roślin ze względu na florę leśną lub jako potencjalny Obszar o Znaczeniu Wspólnotowym ze względu na zwierzęta typowe dla krajobrazu leśnego.

W naszych warunkach będą to wyznaczone ostoje OSO oraz SOO zatwierdzone jako Obszary o Znaczeniu Wspólnotowym /OZW/.

HCVF 3. Obszary obejmujące rzadkie, ginące lub zagrożone ekosystemy.

Winny tu należeć ekosystemy znajdujące się w doskonałym lub dobrym stanie ochrony, o reprezentatywności co najmniej A lub B wyznaczone wg kryteriów Natura 2000 . W tym przypadku kierować się należy inwentaryzacją przyrodniczą według systemu Invent 2007.

W tej kategorii wyróżnia się dwie podkategorie

HCVF 3.1. ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej:

W naszych warunkach będą to: buczyny storczykowe, lasy zboczowe/ jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych zboczach i stokach/, bory, brzeziny i świerczyny bagienne.

HCVF 3.2. ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy, w Polsce pospolitsze i występujące wielkoobszarowo, stanowiące ważne obszary gospodarki leśnej:

W naszych warunkach będą to: grądy, buczyny, łęgi, świerkowe bory górnoregłowe., dolnoregłowe bory jodłowo-świerkowe.

HCVF 4. Lasy pełniące funkcje w sytuacjach krytycznych.

Należą tu dwie podkategorie: lasy wodochronne i lasy glebochronne.

HCVF 4.1. *Lasy wodochronne.*

Do tej kategorii zaliczamy lasy wzdłuż rzek, potoków, kanałów, jezior i innych i zbiorników wodnych, tworzące wyraźne ciągi i pełniące przez to funkcje korytarzy ekologicznych.

W naszych warunkach są to obszary leśne wyznaczone jako lasy wodochronne według Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

HCVF 4.2. *Lasy glebochronne.*

Do tej kategorii zaliczamy lasy na wydmach śródlądowych, na stromych i urwistych zboczach górskich, na terenach podatnych na usuwiska, na stromych zboczach jarów, wąwozów i wzgórz.

W naszych warunkach są to lasy wyznaczone jako glebochronne według Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

HCVF 6. Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności.

Należą tu lasy o szczególnym znaczeniu dla tradycyjnej tożsamości kulturowej /ważne kulturowo, przyrodniczo, ekonomicznie lub religijnie dla społeczności lokalnych/.

W warunkach naszych nadleśnictw mogą tu być wliczane:

- tereny leśne związane z występowaniem tzw. kalwarii / system drózek i kapliczek/
- tereny z obiektami archeologicznymi / cmentarzyska, kurhany, grodziska/
- tereny stanowiące pola bitew i martyrologii / miejsca straceń/
- stare cmentarze
- pozostałości parków podworskich.

Zdjęcia

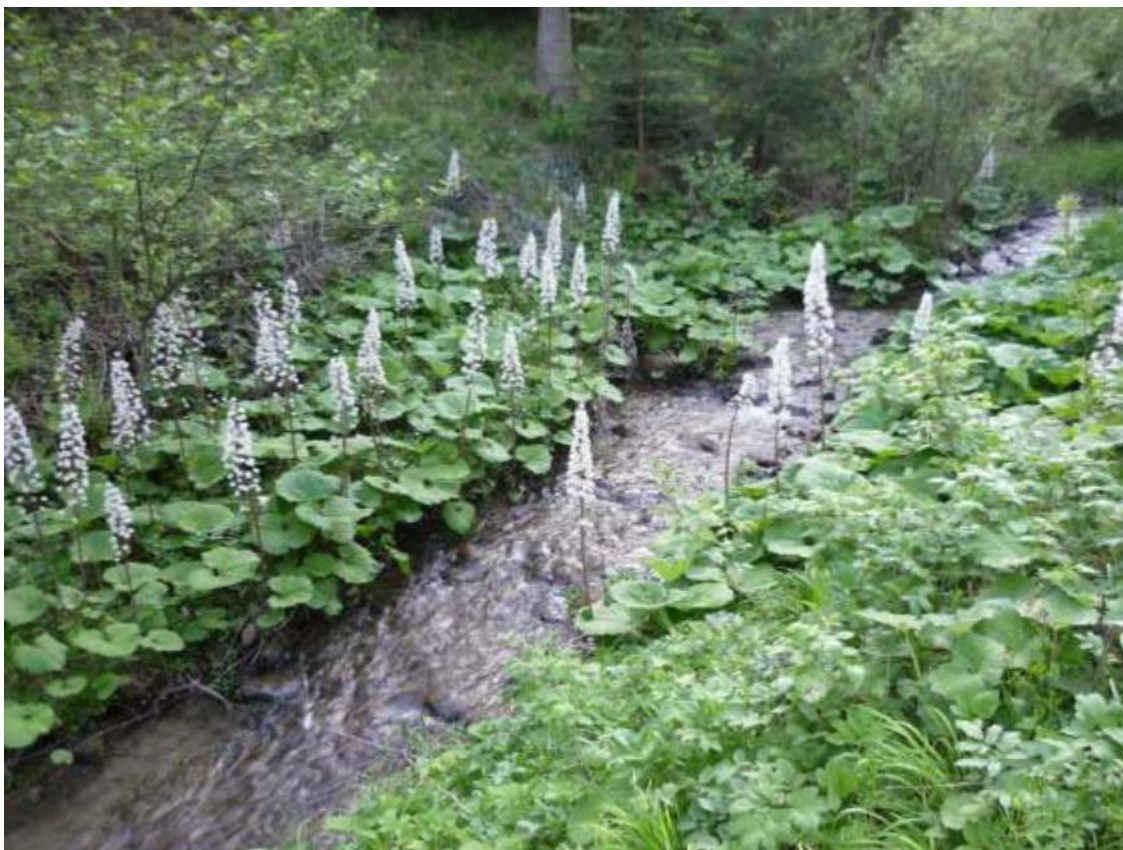
Dolina Soły, widok od strony zachodniej

Enklawy z zabudową rekreacyjną

Bunkier „Waligóra”, leśnictwo Zielona, oddział 145 c.

Przypotokowe ziołorośla z lepiejnikiem wyłysiałym.

Młode buczyny – wynik przebudowy drzewostanów

Jeden z nielicznych drzewostanów sosnowych – leśnictwo Zielona oddz. 145 b, So 80 l.

Krajobraz większości Nadleśnictwa po rozpadzie starych drzewostanów świerkowych.

Literatura

1. Akademia Rolnicza im. H. Kołłątaja w Krakowie, Wydział Leśny: „Doskonalenie rewitalizacji siedlisk i przebudowy drzewostanów górskich w RDLP Katowice z uwzględnieniem poprawy stosunków wodnych i selekcji genetycznej drzew”. Kraków 2005.
2. Bańdura I.: Waloryzacja obiektów geoturystycznych Kotliny Żywieckiej. Praca magisterska. AGH 2005.
3. Barszcz J., Małek S., Majsterkiewicz K.: Opracowanie zasad postępowania hodowlanego na obszarach źródliskowych i w sąsiedztwie cieków wodnych na przykładzie masywu Skrzycznego. 2012.
4. Barszcz J., Małek S. (red.) Doskonalenie rewitalizacji siedlisk i przebudowy drzewostanów górskich w RDLP Katowice z uwzględnieniem poprawy stosunków wodnych i selekcji genetycznej drzew. Kraków 2005.
5. Ciach M.: Ekspertyza ornitologiczna na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 OSO Beskid Żywiecki. Kraków – Katowice, 2012. Maszynopis RDOŚ Katowice.
6. Durło G. Klimat Beskidu Śląskiego. Kraków 2012.
7. Figiel S., Krzywda P.: „Beskid Żywiecki – Grupa Pilska”. „Powiat Żywiecki – informator przyrodniczo – krajoznawczy”. Szkolne Schronisko Młodzieżowe – Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Rajczy Nickulinie.
8. IBL Zakład Ekologii Lasu. Stałe obserwacje procesów hydrologicznych i erozyjnych w leśnych obszarach górskich. Sękocin Stary 2010.
9. Jeleśniański M., Jamrozowicz K., Pietraszko J.: Obiekty fizjograficzne o szczególnych walorach krajobrazowych. 2010. Tekst zamieszczony na stronie www.schroniska-ptsm.pl.
10. Lipski C., Kostuch R., Ryczek M.: Charakterystyka hydrologiczna górnej części zlewni Soły na tle warunków fizjograficznych, klimatu i użytkowania. Infrastruktura i ekologia terenów wiejskich. Nr 2/2005. PAN Kraków.
11. Małek S., Barszcz J., Buława K., Kożuch E., Amarowicz M.: Ocena doświadczalnych upraw świerkowych zakładanych sposobem rot na powierzchniach po rozpadzie drzewostanów w Beskidzie Śląskim. Sylwan 154 (6). 2010.
12. Matuszkiewicz W.: Zespoły leśne Polski. PWN Warszawa 2001.
13. Mysłajek R. W.: Ekspertyza w zakresie dużych drapieżników – niedźwiedzia brunatnego, rysia euroazjatyckiego i wilka, na potrzeby planu zadań ochronnych dla OZW SOO Beskid Żywiecki PLH240006. Twardorzeczka 2012.
14. Mysłajek R. W. i in. Nietoperze *Chiroptera* Żywieckiego Parku Krajobrazowego
15. Ostafin K.: Przyrodniczo – krajobrazowe uwarunkowania optymalizacji granicy rolno – leśnej w środkowej części Beskidu Średniego. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej. R. 10. Zeszyt 3(19) / 2008.
16. Pieruzek-Nowak S., Mysłajek R. W., Kurek K.: Inwentaryzacja wybranych gatunków kręgowców na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka. Twardorzeczka 2007. Praca w maszynopisie.
17. Pierzgalski E. i in.: Sprawozdanie z realizacji tematu „Stałe obserwacje procesów hydrogeologicznych i erozyjnych w leśnych obszarach górskich – kontynuacja badań w 2010 roku”. IBL Zakład Ekologii Lasu. Sękocin Stary 2010.
18. RDLP Katowice: Program dla Beskidów. Katowice 2003.
19. Wilczek Z.: Nowe stanowisko *Laserpitum archangelica* w Polsce. Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica 11(2), 2004.
20. Zalewska Gałosz J., Krauze R.: Strategia zarządzania dla obszaru Natura 2000 „Beskid Żywiecki”. IOP PAN Kraków 2011.

Adresy internetowe

1. www.zpk.com.pl
2. <http://przyroda.katowice.pl>

Kronika

